

Tusarniaanermut akissutit pillugit allakkiaq

Oqartussaasut kattuffiillu il.il. tusarniaavigineqarnerat.

Inatsisissatut siunnersuut piffissami 4. oktober 2018-imiit 8. november 2018-imut tusarniaassutigineqarpoq. Tamatuma saniatigut inatsisissatut siunnersuut www.naalakkersuisut.gl aqputigalugu tamanut saqqummiunneqarpoq.

Tusarniaanermut akissutit tamarmik tamakkiisut Inatsisartut ataatsimiititaliaannut suliamik suliaqartumut ilanngullugit nassiunneqarput.

Aallarniut:

Tusarniaanermi akissutit, teknikkikkut kiisalu oqaasertaatigut kukkunernut amigaatinullu oqaaseqaatinik imaqartut, annertunerusumik oqaaseqarfiginagit siunnersuummut missingiummi iluarsineqarput. Missingersuutip imarisaanut tunngasunik oqaaseqaatillit tusarniaanermi akissutit tiguneqartut tamarmiutillugit issuarneqarput aamma naalakkersuisoqarfiup oqaaseqaatai uingasumik allanneqarlutik.

Siunnersuut ukununnga tusarniaassutigalugu nassiunneqarsimavoq:

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia, Pinngortitamut Avatangiisinut ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Ineqarnermut Attaveqaaqatigiinnermullu Naalakkersuisoqarfik, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik, Inuussutissarsiornermut Nukissiuuteqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Nunanut allanut Naalakkersuisoqarfik, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinnermullu Naalakkersuisoqarfik, Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, Qeqqata Kommunian, Avannaata Kommunian, Kommune Qeqertalik, Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfik, Inuit Innarluutillit Illersuisuat, Inuit Pisinnaatitaaffiit Kalaallit Nunaata Siunnersuisooqatigiivi, Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Institutti, IMAK, SPS, NISIIP, SIK, Kalaallit Nunaanni Naligiissitaanermut siunnersuisooqatigiit, Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiat, MIO/Meeqqat illersuisuat, Peqatigiiffik Kalaallit Meerartaat, Sorlak, MIBB, Inooqat, ISI, Nappaammik Kræftimik Akiuiniarfik, KNIPK, Landsforeningen Autisme – kreds Grønland, Angajoqqaatigiit, KTK, Sugisaq, Nunatsinni Perorsaasut Kattuffiat, Atorfillit Kattuffiat.

Uku tusarniummut akissuteqarsimapput:

1. Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiat

Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiat ”Uunga siunnersuut Inuit innarluutillit tapersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xxx 2020-imeersumut” tusarniaanermut tapersiivoq.

T Taamaakkaluortoq Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiata uparuassavaa, inuit innarluutillit peqqinnerannut tunngasut malunnaatilimmik pitsanngoriarnissaat annertuumik pingaarutilittut isigineqarmat. Uani eqqarsaatigineqarpoq, inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut amerlanerusunik aningaasalersuinissaq.

Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiata periusissiaa imatut oqaasertaqarpoq, tamanut timersorneq – tassani inuit innarluutillit aamma eqqarsaatigineqarput. Inunnut innarluutilinnut peqqissutsimut suliniutit annerulersittariaqarput, tamatuma inuit peqqissusaat aamma qaffasinnerulersissinnaammagu. Innuttaasut sinnerinut inooqataaneq ilaanerlu annertuneriusariaqarpoq, tamatumalu kingunerisinnaavaa annertunerusumik ataatsimoornermi ataatsimooqataanermik misigisimaneq.

Tamanna kissaatigineqarpoq, inuit innarluutillit aamma inuit innarluuteqanngitsut assigiimmik atugaqarnissaat pillugu, Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaat eqqarsaatigineqartariaqarmat.

Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiata makkua uparuarniarpai;

- Inuit innarluutillit tamarmik sungiusarnermut neqeroorummik kiisalu pineqartup iluani sungiusaasunik eqqortumik piginnaasalinnik neqeroorfigineqassapput.
- Siunnersuineq ilitsersuinerlu, inunnut innarluutilinnut timersornermi atortorissaarutit atuutereersut takkukkumaartullu 100 %-imik atorpeqarsinnaaneri pisariillisarneqassapput.
- Nuna tamakkerlugu nunallu tamalaat akornanni timersornikkut unammersuarnernut inuit innarluutillit peqataanissamut periarfissai pitsanngorsarlugit.
- Atuarfiit, angajoqqaat aamma timersuutinut aalajangersimasunut kattuffiit suleqatigalugit meeqqanik inuusuttunillu timersornermut ilassarsiortoqassaaq.
- Nuannaarnerit naleqartitallu timersorerup pilersitai imaalu paasititsiniaanermi ersersillugit, pinaveersaartitsineq pillugu kiisalu inuiaqatigiinni inunnik innarluutilinnik attuumassuteqarnissamut annilaanganeq pinngitsoortinniarlugu.
- Timersornermi inuit innarluutillit timersuutit ilaannut atuutereersunut ilanngutsissinnaanerisa patajaallisarnissaat.
- Ilaasortaanermut tunngatillugu kisitsisit atorlugit nassuiaasiornermut kisitsisinik suliaqarneq.

Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiat inuit innarluutillit timersuutaannut ullumikkut aningaasanik immikkoortitsisareerpoq, kisianni pineqartumi 100 %-imik malinnaasinnaanermut isumalluuteqanngilaq.

Savalimmiuni ukiumut 2 millionit kr-nik missingersuusiortoqartartoq ilisimaneqarpoq,

Kalaallit Nunaannili inuit innarluutillit timersuutaannut 300000 kr-nik

missingersuusiortoqartartoq .

Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiat aningaasaqarnikkut tatisimaneqareerpoq, inunnullu innarluutilinnut tunngasut iluanni suliniarnerup patajaallisarnissaanut

periarfissakitsuaraalluni. Tamatuma saniatigut immikkoortut allat aamma soorlu

Sukasaasertinnermut akiuinnermut (Anti- Dopingområdet) tunngasut, utoqqaat timersornerat, timimik aalatitsineruneq aamma meeqqat atuarfianni timersorneq il. il.

patajaallisartussaavavut.

Akissut: Oqaaseqaatigineqartut tiguneqarput eqqaamaneqassallutillu, kisiannili siunnersuutip allanngortinnissaannut pissutissaanatik.

2. K.N.I.P.K.:

Naalagaaffiit Peqatigiit inuit innarluutillit pillugit isumaqatigiissutaat naapertorlugu inuit innarluutillit qanoq paasineqarnissaannik nassuiaat allanngortinneqarsimavoq,

“tapersorneqassagaanni annertuumik innarluuteqarnissaq piumasqaataajunnaarpoq”.

Taanna qanoq paasineqassava? Kikkut aalajangissavaat inuttut innarluutilittut kikkut tapersorneqassanersut? Imaluunniit pissutissaqarpa inatsimmi allassimangitsumik?

Akissut: Siunnersuummi § 6-imi takuneqarsinnaavoq inuit innarluutillit tassaasut inuit ataavartumik timikkut, tarnikkut, silassorissutsikkut imaluunniit malugisaqarsinnaanikkut piginnaanikillisisimasut, aporfïllu assigiinngitsut sunniivigeqatigiinnerisigut, allat assigalugit inuiaqatigiinni tamakkiisumik sunniuteqarluartumillu peqataanissaannut akornuserneqartut, inatsimmut ilaasut. Taamaalilluni inatsimmut ilaassagaanni annertuumik innarluuteqarnissaq piumasqaataajunnaarpoq. Taamaammat inunnut annertuumik innarluutilinnut tapersiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaannut atuuttumut naleqqiullugu sullinniakkat annertusineqarput.

Inuit innarluutillit tapersiissutinik pisariaqartinneqartunik pisarnissaat kommunalbestyrelsit isumagissagaat siunnersuutip § 8-anni allassimavoq.

Taamaattoq inunnut innarluutilinnut inatsimmik unioqutitsillutik paasineqartunut pineqaatissinneqartunulluunniit ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnik matoqqasunik siunissami pilersitsisinnaaneq ingerlatsisinnaanerlu Naalakkersuisut periarfissinniarmassuk KNIPK-mit nuannaarutigineqarpoq, taamaalillutik taakku nunatsinni inissinneqarsinnaanngussammata.

§ 6 Inuit innarluutillit maannakkut qassinik ukioqarnerat apeqputaatinagu tapersorneqartalersinnaammata KNIPK-mit nuannaarutigineqarpoq, tamannami peqatigiiffiup anguniagarisimmagu.

§ 11 imm. 5 Innarluuteqarneq pillugu pikkorissartitsinernik neqerooruteqartarnermut kommuninullu tapersisarsinnaanernut KNIPK tapersersuivoq. Tamakku kiisami ilanngunneqarsimapput ukiuni arlalinni siunnersuutigineqartareerlutik.

§13 imm. 3, nr. 3 Sulisunit pisortanillu pillagaasimanginnermut uppersarsaatinik meeqqanillu pinerliisimanginnermut uppersarsaatinik pissarsiniartarnek eqqarsaatigalugu KNIPK-niit apeqqutigissavarput ikiaroorartunik atuisuunnginnermut uppersarsaatit ilanngunneqarsinnaannginersut? Nalornisoqartillugumi?

Akissut: Ilangunneqanngilaq siunnersuutimmi kingunerissammagu atorfinitsitsinermi ikiaroorartunik atuisuunnginnermik misilinneqartarnissaq. Inummik atorfinitsitsisoqassanersoq inissamik neqerooruteqartarfiup pisortaasa aalajangigassaraat. Tassani atorfinitsitsinermi inuk atornerluinermik ajornartorsiuteqarnersoq naliliivigissallugu pissusissamisuginnassaaq. Inatsisissatut siunnersuut naapertorlugu inissamik neqerooruteqartarnek pillugu nalunaarutissami pisortaasut piginnaatitaaffii pillugit malittarisassanik annertunerusunik aalajangersaasoqartussaavoq.

Kap. 16 Inuit innarluutillit pillugit siunnersuisooqatigiinnik pilersitsisoqarnissaanut, inuit innarluutillit pillugit ingerlatsinerup ilusilersorneqarnissaanut taamatullu kommunalbestyrelsip pitsaassutsit qanoq innissaanik aalajangersaasarnissaanut KNIPK tapersersuivoq.

Siunertaasimavormi KNIPK 2016-imi angalanermit innuttaasunik ataatsimiititsinerni kissaatigineqartunik susassaqtunut eqqortunut ingerlatitseqqissasoq.

Inatsisartunut siunnersuutigineqarpoq kommunalbestyrelsit illoqarfinni tamani siunnersuisooqatigiinnik pilersitsissasut. Siunnersuuteqarnermut kommunit maannakkut aaqquissuussisimanerat pissutaavoq, tassani illoqarfinni tamani ilaasortaasoqarluni oqarasuaataannakkullu ataatsimiittoqartarluni aalajangiinerillu avammut nalunaarutigineqassanatik. Peqatigiiffiup ilaasortaasa taamatut aaqquissuussisimaneq nuannarinngilaat.

KNIPK-lli tapersersorpaa inatsisissatut siunnersuummi siunnersuutigineqarsimammat kommunip allattoqarfeqarnera isumagissagaa.

Taamaaliortoqarniarneratigut siunertaavoq kommunalbestyrelse innarluutilinnut tunngassuteqartunik allannqortitsilersinnagu innarluutillit pillugit siunnersuisooqatigiit tusarniarneqartarnissaat aappaatigullu kommunalbestyrelsip allattoqarfia siunnersuisooqatigiit siunnersuutaannik tigooraasassalluni.

Akissut: Ilangunneqanngilaq.

Kommunimi inuit innarluutillit pillugit siunnersuisooqatigiinnut ilaasortassanik nassaarniarnek siunnersuutikkut tassuuna peqqussutaasoq ajornartorsiutaasoq tusarniaavigineqartut arlallit uparuarmassuk, illoqarfinni tamani kommunalbestyrelsit inuit innarluutillit pillugit siunnersuisooqatigiinnik pilersitsisaqquneqarnissaat illersorneqarsinnaasorinannngilaq.

§ 24 Inatsisissatut siunnersuummi inuup innarluutillip nammineq angerlarsimaffimmini illersorneqarnissaa ilanngullugu suliarineqarsimammat KNIPK tapersersuivoq. Maannakkut saaffiginnikkaanni akornutissarpassuaqartarmat saaffiginnikkaannilu oqaasiinnakkut itigartitsisoqartarmat naak allakkatigut itigartitsisoqartariaqaraluartoq naammagittaalliorsinnaanermullu ilitsersuisoqarluni.

3. S.I.K:

SIK inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummut tusarniaanermut akissuteqarnissamut qujavoq.

Inatsisissatut siunnersuummi tapiissutisiaqalersinnaanissamut annertuumik innarluuteqartuunissamut piumasaqaat atorunnaarsimasoq SIK-p maluginiarsimavaa. Tamanna pitsaavoq, kisianni soorunami inuit ikiugassat amerlineratigut unammilligassartaqarpoq.

Siunnersuut nunatsinni inuit innarluutillit atugaannik pitsanngorsaasunik arlalinnik pitsaasunik siunertaqartoq suliniutissartaqarlunilu SIK isumaqarpoq. Akerlianullu apeqqut tassaavoq, taakku siunertat siunnersuutillu pitsaasut pissutsinut piviusunut atuuttunngortinneqarsinnaanersut. Matumani ilaatigut eqqarsaatigineqarput inatsisissatut siunnersuut Inatsisartunit akuerineqarpat oqartussanut piumasaqaatit nutaat kivissinnaassaneraat.

Siuliani allassimareerpoq SIK isumaqartoq siunertat siunnersuutillu pitsaasuusut sulianillu sullissinermi pitsanngorsaataassasut, inunnullu innarluutilinnut inatsisitigut illersuinerulersussaasut. Tassani ilaatigut eqqarsaatigineqarput soorlu iliiusissatut pilersaarusiortarnermut aalajangersakkat, kiisalu Naalackersuisut nuna tamakkerlugu inunnullu innarluutilinnut sullissivimmik ingerlatsinissaannut suliakkiutigineqartoq, ilaatigut kommunit sulianut pisariusunut atatillugu ikiorsiinissamut siunertaqartoq. Kingullertut taaneqartut pitsaasuupput, kommunit suliasani pisariusuni eqqortunik piginnaasalinnik suliarinnissinnaasunik sulisoqarnissaat naatsorsuutigineqarsinnaanngimmat.

Siunnersuummi aamma inuit innarluutillit illersuisumik tapersersorteqarnissaat siunertaralugu kommunit illersuisoqartitsinissamut aqqissuussaqarnissaat siunnersuutigineqarpoq. Isumassarsiaq ajunngivippoq, pissutigalugu kommunip sulianik sullissinerani illersuisup inuit innarluutillit ataasiakkaat tapersersorsinnaassammagit. Apeqqutaaginnarpoq kommunit tamatigut, illersuisoqarnissamik kissateqartoqartillugu, illersuisutut sulissaguni eqqortunik pisinnaasalimmik illersuisussaqartitsinnaasassanersut? Illersuisoq aamma nuna tamakkerlugu innarluutilinnut sullissivik Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliornermut atatillugu illersuisussatut siunnersuisussatullu siunertaqartinneqartut siunnersuummi allassimavortaaq, tamanna pissusissamisoortuua?

Siunnersuummi § 32 nalinginnaasumik nalunaartussaataitanermut tunngasoq aamma § 33 killilimmik nalunaartussaataitanermut tunngasoq SIK-p maluginiarpaattaaq. Inuk innarluutilik inuunermigut, peqqissutsimigut ineriartornermigulluunniit navianartorsiorluni

atugaqartoq pillugu innuttaasoq kinaluunniit ilisimasaqarpat kommunimut nalunaaruteqassasoq § 32-mi allassimavoq. Aalajangersagaq taamaattoq pappialami allassimalluni kusanaqaaq apeqqutaaleqqissaarli aalajangersagaq taamaattoq pissusiviusutigut inuttaasunut siunertarinqarnermik saniatigut sunniuteqassanersoq, pisut ilaanni kommunimut atorsinnaasunik nalunaaruteqarnikkut. Siunnerfeqarnermik nalunaarutiginninnermuinnaq atatillugu eqqarsaatigineqassaartaaq inatsisissatut siunnersuummi nalunaartussaataitanermik qimarratiginninneq pineqaatissiissutaanaviangimmat. Pissutsit taamaattut § 33-mi killilimmik nalunaartussaataitanermi ersipputtaa.

Inatsisissatut siunnersuummi inuit innarluutillit pisariaqartitaasa naammassineqarnissaanut nakkutilliinermut atatillugu anguniakkat annertoorujussuusut SIK-p maluginiarpaattaaq. Taamaattumik kommunit inunnut najugaqarfissatut neqeroorutini najugaqartunik aalajangersimasunik nakkutiginninnerat, aamma najugaqaratigiiffinni najugaqarfinnilu illersugaasuni ingerlatsinermut atatillugu nakkutilliinerit kommuninit pilersinneqartut aquneqartullu pillugit aalajangersagaqarpoq, kiisalu Naalakkersuisut qitiusumik nakkutilliinermik ingerlatsiveqalernissaat pillugu aalajangersagaqarluni. Tassani aamma immikkoortortaqarfiit nakkutiginninnissamut piumasaqaatinut sulisut piginnaasallit sulisorineraat ernummatigineqarsinnaavoq.

Kommunit inuit innarluutillit pillugit siunnersuisooqatigiinnik pilersitsissasut aamma inuit innarluutillit pillugit ataqatigiissakkamik politikkeqassasut pillugit aammattaaq aalajangersagaqarpoq. Tassani aamma siunertat pitsaasuupput inuillu innarluutillit atugaannut pitsanngorsaanissaat neriunaateqarpoq.

Inatsisissatut siunnersuummi pineqaatissiinermut atatillugu SIK-p maluginiarpaa, inatsimmi aalajangersakkat naapertorlugit kommunit oqartussatut pisussaaffiik naammassinninnissamut annertuumik uteqqiattumilluunniit sumiginnaasoqarsimatillugu Naalakkersuisut kommuninut akiliisussanngortitsinissaamut pisussaaffiliinissaminut tunngavissaqartut. Pisortat inatsimmi aalajangersakkat malittussaagaat erseqqissaaviginiarlugu aalajangersagaq taamaattoq inatsimmi pisariaqarsorinarpoq.

Inatsit naapertorlugu kommunalbestyrelsip aalajangiineri Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuutigineqarsinnaasut siunnersuummi § 70-imi allassimavoq. Tassunga atatillugu Inunnik Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuutit suliarineqartarnerat siunissami ullumikkornit malunnaatilimmik sukkanerusalerumaartoq pillugu SIK pinngitsoorumangilaq neriuteqarnini saqqummiutissallugu.

Inatsisissatut siunnersuut aatsaat 1. januaari 2020-mi atuutilissasoq siunnersuutigineqarsimasoq SIK-p maluginiarpaa. Nassuiaatini tamanna tunngavilersorneqarpoq, taakkulu tunngavilersuutit isumatusaarnerusoraavut. Iluaqutaangilarmi suli kommunini aamma Namminersorlutik Oqartussani sulisut inatsimmik suliaqartussat piareersimasorineqartinnagit inatsimmik taamaattumik atuuttunngortitsinissaq. Taamaammat inatsisissatut siunnersuummi siunnersuutit siunertallu

pitsaasut amerlasuut inunnut innarluutilinnut iluaqutaasussanngorlugit piviusunngortinneqassasut SIK-p neriutigaa.

Tamatuma saniatigut SIK inatsisissatut siunnersuummut allanik ilanngussassaqaanngilaq.

Akissut: Oqaaseqaatigineqartut paasilluarneqarput siunnersuummili nassiunneqarnerattut iluseqartillugit allanngortitsinernik kinguneqarnaviarnatik. Oqaaseqaatigineqartulli inatsisip piviusunngortinneqarnissaani ilanngunneqarumaarput, taamatutaaq ilitersuutit allallu suliarineqarneranni ilaassallutik.

4. Nuna tamakkerlugu peqatigiiffik INOOQAT:

”Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. x af xx. xxx 2020-meersussatut siunnersuut”

§ 1:

Inuit innarluutillit angajoqqaavinut, qatanngutaannut, ilaqutaannut qanigisaanullu allanut angajoqqaatullu akisussaaasunut siunnersuinissamik tapersorsuinissamillu neqerooruteqartoqartassasoq Inooqatip kaammattuutigaa. Siunnersuinerup eqqarsartaatsikkullu tapersorsuinerup saniatigut - aammattaaq tarnip pissusaanut tunngassuteqartutigit ilaatigullu tarnikkut nappaatinut tunngasutigit tapersorsuinialuni iliuseqartoqartarnissaa pingaaruteqarpoq. Inooqatip tamatuminnga pissuteqartumik maluginiaqqussavaa inummik innarluutilimmik meeraqarneq, inummik innarluutilimmik qatannguteqarneq inummik innarluutilimmik ilaqutaqarneq inummullu taamaattumut illersuisuuneq tamatigut misigissutsitigit assigiinningsorpasuarnik sunniuteqartarmat, soorlu ersinermik, ernumanermik, nukissaarunnermik, imminut pisuutinnermik misigissutsinillu pitsaanngitsunik allarpasuarnik. Tamakku ilungersunartunik kinguneqakkajuttarput (soorlu qasoqqanermik, tarnip pissusaatigit arlalitsigullu tarnikkut nappaatinik naalliuuteqarnermik kinguneqartunik), taamaaligaangat inummumut innarluutilimmumut namminerumut naggataatigit tamanna tukkajuttarpoq. Inuit tamakku meeqqap innarluutillip tunngaviusumik paaqqutarineqarneranut ineriartorneranullu pingaarnerpaajuaannartussaammata pingaaruteqarpoq meeqqamik innarluutilimmik passusisinnaajumallutik nukissaqarnissaasa ingerlatiinnarniarneqarnissaa, taamaammat pisuni ataasiakkaani tamani (minitaqarani) taamatut ikiorseeriaatsit neqeroorutigineqartarnissaat pingaaruteqarluni. Inooqatip aammattaaq misissuisimanerit innersuussutigissavai, taakkunatigit takuneqarsinnaammat meeqqat innarluutillit angajoqqaavi angajoqqaanit inunnik innarluuteqanngitsunik qitornalinnit avikkajunnerusartut inooqatigiikkunnaartarlutilluunniit. Inooqatip nalunngilaa inatsisit allat aallaavigalugit taamatut ikiorsiisoqarsinnaammat. Eqqaasitsissutigissavarpulli tamakku angajoqqaanut, qatanngutaasunut, angajoqqaatut akisussaaasunut, qanittumik ilaqutaasunut angajoqqaatullu akisussaaasunut pinngitsoorani neqeroorutigineqartanngimmata nammineerluni peqqissutsimut oqartussaasunut kommuninulluunniit ilungersuutigineqaleraangata atsaat neqeroorutigineqartarlutik. Inooqatip tamakku sukateriffigeqquai imaalillugit tapersiissutissat taamaattut pinngitsoorani neqeroorutigineqartartussanngorlugit naaggaarneqarsinnaasumik, tassa neqeroorfigineqarniarneq sorsuutigeqqaartariaarullugu.

Akissut:

Inatsisip kapitali 1-ani siunertaavoq inatsisimmi siunnerfigineqartut siunertarineqartullu aalajangersassallugit, taakkulu inatsimmi aalajangersakkanik nassuiaanermi eqqarsaatigineqassapput. Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaanni tunngavigineqartoq inuup innarluutillip inuit pisinnaatitaaffii tamaasa tunngaviusumillu kiffaangissuseqarsinnaatitaanerat tamakkiisumik atugassarissammagit kapitalimi aalajangersarneqarpoq, taamaalillutik inuit taakku sapinngisamik imminnut ikiorsinnaaniassammata. Taamaalilluni Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummi ukkatarineqarpoq inuk innarluutilik.

Ilaqutasut inatsit malillugu ikiorneqarsinnaanerannut tapersorsorneqarsinnaanerannullu inatsimmi immikkuullarissunik aalajangersakkatigut periarfissiisoqarpoq. Matumani ilaatigut §§ 11 imm.1, nr.1, aamma 37 imm. 1 malillugit siunnersorneqarsinnaanissamut ilanngullugit. Tamakku saniatigut siunnersuutikkut pikkorissartitsisarnernut ilinniartitsisarnernullu malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaaqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarput, soorluttaaq taamaaliornikkut ilaqutaasut ilaatinneqartussaallutik. Inatsimmi taamatut siunertaqarneq erseqqissarniarlugu siunnersuummi § 45, imm. 1, nr. 9-mi ilanngunneqarpoq, "pikkorissartitsinerit ilinniartitsinerillu taamatuttaaq ilaqutaasunut".

Taamaattoqarnera aammattaaq inatsisip sinnerani takuneqarsinnaassasoq Inooqatip kissaatigaa, taamatuttaaq § 7, imm. 2-mi, tassani Inooqatip kaammattuutigimmagu oqaasertai sukateriffigineqassasut "inuk 18-it qaangerlugit ukioqarpat oqartussaaffiigaasimallunilu pisariaqassappat meeqqap ilaqutaanut imaluunniit meeqqap paaqqinnittaanut" imaalillugu "_- savog, taamatullu meeqqap angajoqqaavinut, qatanngutaanut, angajoqqaatut akisussaasuinut, qanigisaanut aamma meeqqap angajoqqaatut sinniisuinut", taamatullu § 8-mi aamma kapitali 8-mi tamanna pillugu immikkoortumi.

Akissut: siuliiniittut takukkit.

§ 3, imm. 3:

Angajoqqaatut akisussaasut angajoqqaatullu sinniisoqartoqarpat sinniisut aalajangersakkamut ilanngullugit suliarineqassapput.

Akissut: siuliiniittut takukkit.

§ 9, Ulloq unnuarlu neqeroorutit:

Kalaallit Nunaanni paaqqinniffinnik suliassaqarfimmi inunnullu innarluutilinnut suliassaqarfimmi annertuumik aaqqissusseqqittoqartariaqartoq Inooqat isumaqarpoq, taamaalilluni Kalaallit Nunaanni inuit innarluutillit taakkunungalu angajoqqaatut akisussaasut angajoqqaatullu sinniisut inuit innarluutillit illoqarfigisaminniit inuunerminnilu tunngavigisaminniit tamaniit Kalaallit Nunaanni illoqarfimmi allami imaluunniit Kalaallit Nunaata avataani ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut allamut nuunnissaannut inissinniarlugit, "pinngitsaalineqartarunnaassammata". Inummik innarluutilimmik taassuma ilaqutaaniit inuuniarnerminilu tunngavigisaanit tamaniit nuussineq misigissutsikkut ilungersunartunik maqaasinermillu kinguneqartarpoq. Aaqqissusseqqinnermi ilaatigut immikkoortukkuutaat

eqqarsaatigineqartarnerannut tunngatillugu allanngortitsinerit ilaatinneqartariaqarput, tamakkunanimi inuit innarluutillit immikkoortinneqartarmata illoqarfinnilu ataasiakkaani immikkoortillugit inissinneqartarmata imaluunniit Kalaallit Nunaata avataanut inissinneqartarlutik. Inooqat maannakkut aaqqissuussaannermut akerliuvoq tassanimi illoqarfiit ilaanni aalajangersimasumik inuit innarluutillit ulloq unnuarlu angerlarsimaffimmut aalajangersimasumut (maannakkut periaaseq malillugu) inissinneqartarmata illoqarfimmilu allami ulloq unnuarlu angerlarsimaffimmut aalajangersimasumut allamut aalajangersimasumik innarluutillit inissinneqartarlutik illoqarfimmilu allami assigiinngitsunik pingasunik innarluutillit inissinneqartarlutik il.il., taamaattumillu inunmut innarluutilinnut naleqqutinngikkaangata Kalaallit Nunaanniit allanut timmisartuunneqartarlutik. Inooqat paarlattuanik kaammattuuteqarpoq inunnik isiginneriaaseq allanngortinneqassasoq tamatumani pineqartut inuit ataasiakkaat assigiinngitsunik pisariaqartitsisut pineqalersillugit. Inunnik innarluutilinnik assigiittoqanngilaq assigeeqqinnaanilluunniit pisariaqartitsisoqarani. Innarluutigineqartut assigiinngiiaartuupput sulisinnaassusermik tamatumalu annertussusianik annikillitsisut assigiinngitsunik katitigaallutik. Inuit ataasiakkaajunerannik nassuerutiginninneq isumaqassaartaq innarluutilimmik paaqqutarinninneq taassuma inuttut nammineerluni pisariaqartitaanik tunngaveqassasoq innarluutilillilu illoqarfimmi angerlarsimaffigisaani pilersaaruseriorluarnikkut ingerlanneqarsinnaassalluni.

Akissut: Oqaaseqaatigineqartut tusaatissatut tiguneqarput, kisiannili siunnersuutip saqqummiunneqarnerani allanngortitsinissamut pissutissaatinneqaratik.

Taamaakkaluartoq qanigisami avatangiisini tapersersuineq, innuttaasut amerlassusaat pissutigalugu nunallu siamasinnerata unnammillernatoqarnera pissutigalugit nalinginnaasumik pissuseqarnerusussa, tassami innarluutit assigiinngitsorpassuit ulloq unnuarlu neqeroorummi ataatsimi passutarineqalissammata, aamma immikkut ittumik ilisimasaqarluni passussineq, tassani piunasaqaataalluni inuit paaqqutarineqarnissamik katsorsarneqarnissamillu pisariaqartitsisut katersorneqarnissaat, nunallu siamasinnera pissutigalugu inuit nunagisaminnit qimagullutik inissinneqartarnissaat pisariaqartinneqassalluni, taakku akornanni akunnattoorut oqaaseqaatip attorpa.
Akunnattoorut politikikkut ajornaatsumik sullinneqarnissamut kiisalu aningaasaqarnermut tunngassuteqarpoq.

Inooqatip aammattaaq maannakkutut aaqqissuussisimaneq Meeqqat tapersersorneqarnissaannut inatsimmik sumiginnaanerusutut isigaa, tassa eqqugaasut 18-inik ukioqalersimannikkaangata.

Akissut: Siunnersuummi § 7-imi toqqaannartumik allassimavoq ”Meeqqat, inatsisartut inatsisaat manna aammalu Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat tunngavigalugit tapersersorneqarnissamik pisinnaatitaasut, Inatsisartut inatsisaat taakku marluk tunngavigalugit pisariaqartitaminnik tapersersorneqassapput. Ataqtigiissaakkamik kiisalu meeqqamut pitsaanerpaasussa aallaavigalugu tapersersuineq tunniunneqassaaq.”
Taamaammatt Naalakkersuisoqarfiup siunnersuut Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaannut akerliussanersoq takusinnaangilaa.

§ 11, imm.1, nr. 5:

Ilaqutaasut sulinikkut aningaasarsiassaraluaminnik annaasaqarnerannut taarsiissuteqarsinnaaneq aalajangersakkamut ilanngunneqartariaqarpoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Inunnut innarluutilinnut ilaqutaasunut taakku pitsaanagerusumik ulluinnarni atugaqalernissaannut ikiuuttussanut neqeroorutit tamatumani pineqarput. Neqeroorutit taakku pisussaaffittaqanngillat. Taamaallaat ilaqutaasunut neqeroorutitut isigineqassapput.

§ 12 imm. 3:

Inooqatip kissaatigaa aalajangersagaq taanna inatsisissatut siunnersuummiit peerneqassasoq. Naak Inooqatip qularinngikkaluaraa siunertaasimassappat inuit innarluutillit ikiorneqarnissaat, Inooqatip aalajangersagaq taanna piginnaatitaaffinnik innarliisutut isigaa, tassani inuit innarluutillit, angajoqqaatut oqartussaassusillit illersuisullu paasissutissat inunnut tunngalluinnartut allanut tunniunneqartassanersut nammineerlutik aalajangiisinnaajunnaarsitaammata. Inooqatip, inuit ineriartornermikkut akornutillit angajoqqaavisa peqatigiiffiata, akuerisinnaanngilaa, kommunit pissaaneqalerfinneqarnissaat, taamaalillutik angajoqqaatut akisussaasut angajoqqaatullu sinniisut "suliap qanoq pisoqarfiusimanera", "inuup inatsisitigut isumannaatsuunissaa" aamma "inuup soqutigisaanik isumaginninneq" pissutiliullugit paasissutissat inunnut tunngasut allanut ingerlateqqeqqusaannginnerat pillugu aalajangiinerannik atuinngitsoorsinnaanngorlugit. Inooqatip qularaa, missingiummi tassani assersuutigalugu Inunnik paasissutissat pillugit inatsimmi piumasagaatinik eqqortitsisoqarsinnaanera taamatullu inuit kiffaanngissuseqarnerat pillugu tunngaviusumik inatsimmi aalajangersakkanik, kiffaanngissusiaasarneq pillugu pinerluttulerinermi inatsimmi aalajangersakkanik taamatullu illersuisoqartarneq il.il. pillugit nalunaarummik sumiginnaanerusinnaammata. Taamaakkaluartoq aalajangersagaq ilanngunneqassasoq eqqarsaatigineqarpat Inooqatip kaammittuutigissavaa aalajangiisoqalersinnagu aalajangersakkanik inatsisilerinermik tunngaveqarluni sukumiisumik nalilersuisoqassasoq.

Akissut: Aalajangersakkap oqaasertai pisortat ingerlatsineranni suliat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni paasissutissanik ingerlatitseqqittarneq pillugu § 28-mut taamatullu inunnik paasissutissanik suliarinnittarneq pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqarnera pillugu peqqussut nr. 1238, 14. oktober 2016-imeersumi § 6-imut naapertuuttutut nalilerneqarput.

Tamakku saniatigut Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni § 13 aalajangersakkamik assingusumik imaqarpoq, kommunalbestyrelsinut Inunnik Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmut paasissutissanik ingerlatitseqqissinnaatitsisumik. Taamaammata aalajangersagaq inuk pillugu paasissutissanut inatsimmut imaluunniit tunngaviusumik inatsimmut akerliusutut nalilerneqanngilaq.

§ 13 imm. 1:

Oqaatsit atorneqartut, uanngaanniit ”Kommunalbestyrelse pisinnaavoq” uunga ”Kommunalbestyrelse -ssavoq” inunnut innarluutilinnut najugaqatigiiffiit pilersinneqartarnerat, ingerlanneqartarnerat atorunnaarsinneqartarnerallu pillugit apeqqummi

sukaterneqassasut Inooqatip kaammattuutigissavaa. Kommune najugaqaqatigiiffinnik pilersitsinissamut, ingerlatsinissamut atorunnaarsitsinissamullu ilumut pisussaaffeqarnersoq akisussaaffeqarfimmuut tunngatillugu oqaasertalerneqarnera sakkukitsoq nalorninarlunilu. Soorunalimi pisariaqartitsisoqartillugu najugaqaqatigiiffinnik pilersitsisoqartassasoq taamatullu naatsorsuisoqartassalluni kommunit assersuutigalugu illoqarfinni allani imaluunniit Kalaallit Nunatta avataani ulloq unnuarlu neqeroorutinut innersuussissanersut naammaginartumik suliamut tunngatillugu taamaaliornissamut tunngavissaqaqngikkaluartoq kisiannili innersuussutigiinnarlugu illoqarfimmi pineqartumi najugaqaqatigiiffimmik peqaqnginnera Inooqat isumaqarpoq.

Akissut: Ilanngunneqaqngilaq.

Aalajangersakkakut kommunalbestyrelse najugaqaqatigiiffimmik pilersitsinissamut ingerlatsinissamullu piginnaatitaaffilerneqarpoq. Taamaakkaluartoq siunnersuummi § 8, imm. 2-mi takuneqarsinnaavoq, kommunalbestyrelsip isumagissagaa najugaqaqatigiiffinni najugaqarfinnilu illersugaasuni pisariaqartinneqartut amerlassusilinnik inissaqassasoq § 13, imm. 2-milu, Naalackersuisullu kommunalbestyrelse najugaqaqatigiiffinnik pilersitseqqusinnaagaat.

Taamaammat qularutissaanngilaq kommunalbestyrelsit inissanik pisariaqartinneqartunik pilersitsisassasut taamatullu Naalackersuisut kommunalbestyrelsit pisariaqartitsisoqarpat tamakkunanga pilersitseqqusinnaagaat.

§ 14, imm. 1-imut tunngatillugu, Inooqatip § 13, imm. 1-imut kaammattuutigineqartut kaammattuutigaa, aammattaq taamatut pissuteqarluni.

Akissut: § 13, imm. 1-imut akissut takukkit.

§ 18-imut tunngatillugu, ulloq unnuarlu neqeroorutit, inussiarnersumik § 9 pillugu oqaaseqaatigisavut innersuussutigissavagut.

§ 21

Atuisut (angajoqqaatut akisussaasut angajoqqaatullu sinniisut) taamatullu kattuffiit soqutigisallit ulloq unnuarlu paaqqinniffinnut suliaasaqarfiup ineriartortinneqarnerannut periusissat suliarineqarneranni tusarniaavigineqartariaqarput.

Akissut: Ilanngullugu ilanngunneqarpoq.

Imm. 3 allatut oqaasertalerneqarpoq, taamaalilluni kattuffiit soqutigisallit periusissap suliarineqarnerannut ilaatinneqartalissallutik.

§ 23, imm. 3, immikkoortut aappaat:

Aalajangersagaq taanna inatsisissatut siunnersuummiit peerneqassasoq Inooqatip kissaatigaa. Inooqatip aalajangersagaq taannattaq pisinnaatitaaffinnik innarliilluni aalajangersakkatut isigaa, tassani angajoqqaatut akisussaasut angajoqqaatullu sinniisut aalajangiisinnaatitaaneratt innarlerneqarmat. Taamaammat Inooqatip kaammattuutigaa inatsisissami aalajangersakkap ilanngunneqarnissaanut aalajangiisoqalersinnagu aalajangersagaq taannattaq inatsisilerinikkut sukumiisumik nalilersorneqassasoq.

Akissut: Ilaannakuusumik ilanngunneqarpoq.

Aalajangersakkakut angajoqqaatut akisussaasut angajoqqaatullu sinniisut aalajangiisinnaatitaanerit innarlerneqarnavianngitsoq naliliisoqarpoq. Imm. 3, oqaaseqatigiit aappaannut oqaaseqaatit taamaattoq oqaaseqaatini itisilerneqarput, taamaalilluni erseqqissumik takuneqarsinnaangorluni, tassani pineqartoq aalajangersakkap taamaallaat immikkut ittumik pisoqartillugu, tassa pisuni aalajangersimasuni oqaloqatigiinnissap ingerlanneqarnissaa angajoqqaatut akisussaasut imaluunniit angajoqqaatut sinniisut pissusilersornertik pissutigalugit ilaatinneqannginnissaat, inuup innarluutillip soqutigisarigaa nalilerneqarpat, atorneqassalluni.

Taamatorpiaq § 29, imm. 3-mi taamatullu § 31. imm. 2-mi aalajangersakkat inatsimmut tassunga ilanngunneqarnissaat aalajangiivigitinnagu inatsisilerinikkut sukumiisumik nalilersuiffigeqquneqarput, pisinnatitaaffinnimmi ajoqusiisutut aalajangersakkatut isigigatsigit.

Akissut: § 13 imm.1-imut oqaaseqaatit takukkit.

§ 28:

Inooqatip killiffimmik nalunaarusiat angajoqqaatut akisussaasunut pisariaqarpallu angajoqqaatut sinniisunut tunniunneqartaqquai inuimmi taakku innarluutillip inuttut soqutigisai isumagisarmatigit tamakkulu pillugit aalajangiisinnaatitaallutik.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Killiffimmik nalunaarusiat kommunalbestyrelsinut atortussiatut naatsorsuussaapput taamaalillutik taakku inuup innarluutilimmut iliuusissanut ineriartortitsinissamullu pilersaarutini allanngortitsisoqassanersoq ingerlaavartumik naliliisarniassammata. Taamaattoqarsimassappat iliuusissanut pilersaarut iluarsaateqqinneqartariaqassaaq, tassani inuk innarluutilik taassumunngalu angajoqqaatut akisussaasoq angajoqqaatulluunniit sinniisooq sulinermit akuutinneqassallutik.

Sulianik ilisimannittussaaneq pillugu malittarisassat malillugit killiffimmik nalunaarusiaq kommunalbestyrelsimi ilaqutaasut nalunaarusiap taassuma assilineqarneranik kissaateqassappata tunniunneqassaaq.

§ 37:

Angajoqqaatut sinniisuujunnartut aammattaaq ilaqutaasutulli ilanngunneqassapput.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Angajoqqaatut sinniisooq inummut innarluutilimmut ilaqutaasortaaq § 37 imm.1-ip oqaasertalersorneqarnerani ilaatinneqartussaavoq. Angajoqqaatut sinniisooq aningaasarsiutigalugu angajoqqaatut sinniisuusoq § 37 imm.1-mi pineqartuniittutut isigineqarsinnaanngilaq taamaammallu ilanngunneqassanani.

§ 41, imm. 4 (maannakkut § 40, imm.4):

Aalajangersagaq atorfinitsitsisoqarnerini tamani atuuttariaqarpoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Inoqutaasut ilaat nammineq angerlarsimaffigisami isumassuisussanngorlugu tapersersuisutut atorfinitsinneqarpat pillagaasimanninnermut uppersaammik meeqqanilluunniit pinerliisimanninnermut uppersaammik piumasaqaateqartoqarnaviannigilaq inummi inoqutigiinnut ilaalluni najugaqarmat atorfinitsinersoq apeqqutaatinnagu.

§ 43, imm. 1 (maannakkut § 42):

Angerlarsimaffimmi taamaallaat perorsaannermut tunngasunik tapersiinnissamut pisariaqartitsisoqartillugu inunnik tapersersortaasussanik neqerooruteqartoqarsinnaera pillugu oqaasertaliussat imaalillugit allanngortinneqassasut, angerlarsimaffimmi inunnik tapersersortaasussanik neqerooruteqartoqarsinnaasoq (perorsaannermut tunngasunik tapersersuisoqarnissaanut piumasaqaatitaqanngitsumik) Inooqatip kaammattuutigaa.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Inummut namminermut ikiorsiinissamut isumassuinissamullu periarfissaqareemat. Pissutsit § 45, imm.1, nr.1 naapertorlugu nalunaarummi erseqqinnerusumik malitarisassaqaartitaallissapput.

Inunnik tapersersortaasartunik aaqqissuussinerit inunnut innarluutilinnut suliassaqarfimmi atorqartartut inatsimmut ataatsimut katersorneqassasut tamakku saniatigut Inooqatip kaammattuutigissavaa. Nalunngilarput inuit tapersersortaasartut naleqquttut sulisussarsiariniartarnerat sulisoriinnarniartarnerallu ajornartorsiutaajuartuusoq. Maluginiarparputtaaq assersuutigalugu meeqqanut innarluutilinnut tapersersuinnermut nalunaaquttap akunneri atorqartartut pingaarnerusutigut inatsisit marluk assigiinngitsut aallaavigalugit tunniunneqartartut, tassalu meeqqat atuarfiannik aqqissuussaernerup aamma meeqqat pillugit inatsisip ataanni. Pissusiviusut malillugit karsit marluk assigiinngitsut inunnut tapersersortaasunut akiliisartussat pineqarput (assersuutigalugu nalunaaquttap akunneri 20-t meeqqat atuarfiannik aaqqissuussinnermit aamma nalunaaquttap akunneri 20-t sunngiffimmi ornittakkaniit/meeqqanut suliassaqarfimmiit), taava ajornartorsiutaalerpoq imaalillugu nalunaaquttap akunneri siulliit 20-t A-akilerarutinik akiliiffiussallutik nalunaaquttallu akunneri kingulliit 20-t saniatigut B-tut akileraruserneqartussanngorlugit nalunaarutigineqassallutik. Taamaattoqarneratigut inuit tapersersortaasartut amerlaqisut taamaatiinnartarput. Taamaammat inooqatip kaammattuutigissavaa inunnik tapersersortaasartunik aaqqissuussinnermut tunngatillugu aningaasaqarnermut tunngasut aaqqiissutissaannik nassaartoqassasoq, meeqqanut innarluutilinnut sulisussarsiornermut inunnillu tapersersuisartunik sulisoqaannartarnissamut iluaqutaasumik.

Akissut: Tapersersortitut ikiortit sulisussarsiarineqarat kommuninit ataasiakkaanit aqunneqartartoq. Atorfinitsitaanermi pissutsit tassaapput kommunini ataasiakkaani aqunneqartut aamma kommunimi najugarineqartumi pisariaqartitsineq apeqqutaatillugu kommunimiit kommunimut assigiinngitsunik aaqqissuunneqartartut.

Taamaammat pissutsit siunnersuummi matumani aalajangersakkanik aalajangersaasinnaanerup avataaniipput. Taamaakkaluartoq oqaaseqaatigineqartut oqartussaasunut eqqortunut ingerlateqqinneqassapput.

§ 47 imm. 2 aamma 3:

Aalajangersakkat taakku inatsisissatut siunnersuummiit peerneqassasut Inooqatip kaammattulutigissavaa. §§ 13, imm. 1, aamma 14, imm. 1 pillugit oqaaseqaatigisavut takukkit.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

§ 46, imm. 3, oqaaseqatigiit siulliit malillugit kommunimi allami najugaqaqatigiiffimmi inissamut neqerooruteqarnissamut pisariaqartitaavoq inuup innarluutillip taassumaluunniit angajoqqaatut sinniisuata tamatumunnga akuersaarsimanissaa. Taamaamat erseqqissumik aallaaviussaaq inuup najugaqarfimmi inuuffigisamini najugaqaqatigiiffimmi inissaqarsinnaatitaanissaa tamannalu malinneqanngippat akuerseqqaarsimanissaa.

Kap. 12, Tikeraarluni angalasarnerit:

§ 55, imm. 5 (maannakkut § 54, imm. 4), inatsisissatut siunnersuummit peerneqartariaqartoq Inooqat isumaqarpoq . Inuup innarluutillip 18-inik ukioqalernerme kingornatigut ukiut qulit sinnerlugit ulloq unnuarlu angerlarsimaffimmeereerluni angerlarnissaminik pisariaqartitsinera annikinnerulersarneranik isiginninneq innarliinerusoq Inooqat isumaqarpoq. Tamakku saniatigut oqaasertaliussat § 55, imm. 1-imiittut taamaamat allanngortinneqassapputtaaq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Aalajangersakkamut tunngavilersuutigineqarpoq inuit sivisuumik najugaqarsimasut ukiut ingerlaneranni imatut ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi inunnut najugaqartunullu atassuteqalersimassasut paaqqinniffimmut attaveqarnerat annikillisimassalluni. Inuup tamanna suli kissaatigissappagu angerlarsimaffimmut ilaatigut atassuteqarnerup piginnarnissaanut aalajangersakkami periarfissiisoqarpoq.

§ 55, imm. 4 (maannakkut § 54, imm. 3):

Inunnut innarluutilinnut Kalaallit Nunaata avataani inissinneqarsimasunuinnaanngitsoq tamanut atuuttariaqarpoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Siunnersuummik ilanngussinerup pissusiviusutigut kingunerissavaa pineqartut 0 - 18-inik ukiullit (meeqqat) 0 - 24-nik ukiulinnut annertusineqarnerat, taamaalissagaluarpat aningaasartuutit amerleriarujussuarnissaat naatsorsuutigineqassaaq. § 54, imm. 4, 2. oqaaseqatigiit aappaanni oqaasertaliussat/piginnaatitaaffiit taamaattoq ilanngunneqarput inuusuttut najugaqartitaagallatut ukiuni pingaarutilinni taakkunni Kalaallit Nunaannut annertuumik attaveqartuaannarnissaat isumannaarniarlugu.

§ 56 (maannakkut § 57):

Angalanerit amerlassusissaat (ataaseq) inatsisissatut siunnersuummiit peerneqassasoq Inooqatip kaammattuutigaa, pingaartumik angalaneq taamaallaat ullunik qulingiluanik sivisussuseqarsinnaatitaatillugu. Pisariaqartitsineq allassimasuniit allaanerusinnaavoq, assersuutigalugu ilaquataasup piffissaq napparsimaffigisaa ullunit qulingiluaniiit sivisuneruppat kingornatigullu toqulluni.

Akissut: Ilaannakuusumik ilanngunneqarpoq.

Oqaaseqaatini immikkut taaneqarsimavoq pisunut ataasiakkaanut tamanut angalatitsisoqarsinnaasoq. Tassalu nappaatip paasineqarneranut atatillugu angalanissaq akilerneqarsinnaavoq, inullu kingusinnerusukkut nappaammik toqquteqarpat ilisaasussanngorlunilu angalaneq alla akilerneqassaaq. Taamatut kingusinnerusukkut angalaneq pisinnaavoq angalanermut aallartinneqareersumut uiggiullugu, tassa tikeraarnerup nalaani toqusoqassappat.

Tamakku saniatigut Inooqatip makkua inatsisissatut siunnersuummut ilanngunneqassasut kaammattuutigaa:

Periusissatut pilersaarut kap. 3, § 21-mi taaneqartup saniatigut, pingaarnerusutigut nuna tamakkerlugu inunnut innarluutilinnut pisortat politikkeqarnissaat Naalackersuisunik aalajangersarneqartoq Inooqatip amigaatigaa, aamma ilaatigut kommunit inunnut innarluutilinnut ingerlatsinissaannut tunngavissanik aalajangersaavioq tamatumalu malitsigisaanik qanoq iliorluni inunnut innarluutilinnut pisortat politikkipissaat pillugu periusissiat piviusunngortinneqassanersut. Isumarput malillugu Naalackersuisut suliassaqrifiini assigiinngitsuni kommuninilu tamani paaseqatigiissutaasunik inunnut innarluutilinnut suliassaqrifimmi kommunit ingerlatsinissaannut periusissiamik peqartariaqarpoq, taamatuttaaq suliassanut pingaarnersiutinert, aningaasaqarnermut tunngasunut, piginnaasanik ineriartortitsinissamut pilersaarutinut, ilinniartitaanermut tunngasunut aamma inunnut innarluutilinnut tapersiisarnermut tunngavissanik allanik inatsisissatut siunnersuummi taaneqarsimanngitsunik.

Akissut: Oqaaseqaatigineqartut tusaatissatut tiguneqarput, Naalackersuisullu Inuillu Innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaannik atuutsilersitsinermi ilanngunneqassallutik.

Inuit innarluutillit, taakku angajoqqaavi angajoqqaatulluunniit sinniisai susassaqtunit tamakkuninngaluunniit suliaqtunit assigiinngitsunit iluaqusersuutissanik neqeroorfigineqarniarlutik ulluinnarni ilungersortartut Inooqatip nalaattarpai, taamaaligaangat suliassanut akisussaasumiit allamut, pisortat ingerlatsivianiit allamut ilaatigut innersuussisoqartarluni taamaalillunilu iluaqusersuutissat pisariaqartinneqartut pissarsiariniarlugit ilungersorluni piffissamik nukinnillu atuisoqartariaqartarluni. Pissutsit taamaannerat inunnut innarluutilinnut, angajoqqaanut, angajoqqaatut sinniisunut allanullu nungullarsarnartaqaaq taamaammatt Inooqatip kaammattuutigissavaa inatsimmi erseqqissarneqassasoq oqartussaasunut ataasiaannarluni saaffiginniffissaqartariaqartoq, tassani isumagineqartassammat immikkoortunut akisussaaffeqarfiit pisortallu ingerlatsiviisa assigiinngitsut akornanni inummik innarluutilimmik sullissinermi suleqatigiittoqartarnissaa. Ulluinnarni oqartarnitsit: ”Matumik ataasiinnarmik isertarfeqarnermik tunngavik”.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Siunnersuut Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummut matumunnga killissarititaasut avataanniippoq, taamatummi aaqqissuussisoqassappat pisariaqassammat pisortat ingerlatsinerannut maleruagassanut immikkoortortaqrifimmi pilersitsisoqarnissaa, inunnik

isumaginninnermi oqartussaasut, peqqinnissaqarfiup meeqqallu atuarfiata allallu akornanni ataqatigiissaarisuusussamik.

Inooqat innarluuteqarneq pillugu pitsaaliuinnermik suliassaqarfimmi aalajangersakkanik maqaasisaqarpoq. Innarluuteqarneq pitsaaliorneqarsinnaava? Sorliit? Qanoq? Kikkullu tamakkununga akisussaasuussappat suliaqarlutillu? Tamakku saniatigut inuit innarluutillit nappaatinik ataatsimut isigalugu eqqortiasuupput. Qanoq ililluta isumannaassavarput nappaatit taamaattut pitsaaliorneqarnissaat passuneqartarnissaallu? Ataatsimut isigalugu Inooqatip ujartorpaa Peqqissutsimut oqartussaasut inatsisissatut siunnersuummi tassani akuunissaat.

Akissut: Peqqissutsimut oqartussaasut sulerinissaat peqqissutsimut inatsisini aalajangersarneqartarpoq. Taamaattoq siunnersuummi § 3-mi kommunalbestyrelsit pisussaatinneqarput inuup qanoq issusii tamaasa inuullu inuunera sianiginiaqqullugit tamaaliornermikkut ataqatigiissaakkamik, ataqatigiissumik ataatsimullu isiginnilluni tapersiisoqartarnissaa isumannaassagamikku.

5. Tilioq

Tilioq – Inuit innarluutillit illersuisuata suliffeqarfiata "Inuit innarluutillit tapersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. x, xx. xxx 2020-meersussatut siunnersuutip" tusarniaassutigineqarneranut akissutai.

Inunnik Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalackersuisoqarfiup Inuit innarluutillit illersuisuata suliffeqarfia qinnuigaa "Inuit innarluutillit tapersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. x, xx. xxx 2020-meersussatut siunnersuummut" oqaaseqaateqassaguni oqaaseqaateqaqqullugu.

Naalackersuisoqarfiup missingiusiaa tunngavigalugu Inuit innarluutillit illersuisuata suliffeqarfia ukuninnga oqaaseqaateqassaaq:

Pingaarnerusutigut Inuit innarluutillit illersuisuata suliffeqarfiani assut nuannaarutigaarput inuit innarluutillit pillugit inatsisissami sivisuumik utaqqineqarsimasumi inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaat ilaatinneqarmat, taamaalilluni kiisami inuit innarluutillit pillugit nunat tamalaat isumaqatigiissutaat Kalaallit Nunaata 2012-imili atuuttussanngortitaa inatsimmi ersersinneqarniassammat.

Tiliup inuit innarluutillit pillugit naalagaaffiit peqatigiit isumaqatigiissutaannik inatsisissatut siunnersuut aallaaveqartoq, ataasiakkaat ataqqinassuseqarnerat kiffaanngissuseqarnerallu ataqqillugit iluaraa. Ataatsimut isiginnilluni tapersuisarneq inuit innarluutillit pisinnaatitaaffigisaat nuannaarutigaarput, taamaalilluni tapersiissutit tunniunneqartut pisortat ingerlatsiviisa oqartussaasullu isumaat arlallit assigiinngitsut malillugit iluarsartuunneqartassammata aamma inuup nammineq isummersorneri isiginiarneqassallutik. Tamakku saniatigut iluarisimaarparput aammattaaq ilaqutaasut inatsisissatut siunnersuummi immikkut taaneqarmata, tassa ilaqutaasut aammattaaq siunnersorneqarsinnaatitaallissammata ilitserorneqarsinnaatitaallutillu. Taamaaliorneq alloriarneruvoq pingaaruteqarluinnartooq tassami attaveqarfigisartakkat ilaquuttallu inuup innarluutillip ingerlalluarnissaanut pingaaruteqarluinnartut ilagimmatigut. Isumaqarpugut attaveqarfigisartakkat ilaquuttallu nakorsaait pitsaanersarigaat. Taamaammat ilaqutaasut ilanngullugit eqqarsaatigineqarnerat

inatsimmi tamatigut isumannaarneqassaaq. Paasisimavarput meeqqat eqqarsaatigineqanngitsoortartut angajoqqaajusoq innarluuteqalersillugu. Kaammattuutigissavarputtaaq ilaquutaasut sapinngisamik tamatigoornerpaamik nassuiaatissaqartinneqassasut Kalaallit Nunaannimi pitsaasunik ninngusuunillu ilaqutariinitsinni qilersorsimagatta ilaatigut angajoqqaat qatanngutaasullu kisiisa pinnagit allattaq ilanngullugit. Pingaartumik suliani tarnikkut nappaatilinnut tunngassuteqartuni, ilaatigut peqqinnissaqarfik kommunillu peqatigalugit inummut pitsaanerpaasussanik suleqatigiissinnaasunik pingaaruteqarluinnarpoq amerlasuunut pitsaasumillu attaveqarfissaqarnissaq.

Kinguliini ataatsimut isiginnilluni toqqaannarnerulaartunillu inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatit saqqummiunneqassapput.

Ataatsimut isigalugu inatsisissamut oqaaseqaatit

Ilinniartitaaneq meeqqallu immikkuullarissunik pisariaqartitsisut Meeqqat atuarfiannut ilinniartitaanermullu tunngassuteqartuni meeqqat inuusuttullu tamakkiisumik ilanngutsinneqarnissaannik qulakkeerinnittut Inuit innarluutillit illersuisoqarfianiit inatsisissatut siunnersuummi sulissutigineqartussat aalajangersakkallu aalajangersimasut maqaasivagut. Maannakkut ilinniartitaanermik iluarsaaqqinnissaq nutaaq sulissutigineqartoq ilisimavarput. Kisianni inatsisissatut siunnersuummi pineqartumi inatsisikkut tunngavissat erseqqinnerunissaat kissaatigaarput meeqqat atuarfiannut ilinniartitaanermullu tunngassuteqartuni meeqqanut inuusuttunullu tamakkiisumik isiginnilluni aaqqiissuteqartoqarnissaanik qulakkeerinnittut. Meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 15, 3. december 2012-imeersumi erseqqissumik atuarneqarsinnaagaluarpoq atuartitsineq meeqqap pisinnaasai pisariaqartitaalu aallaavigalugit piareersarneqartassasoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Meeqqat atuarfiannut ilinniartitaanermullu suliassaqarfik meeqqat atuarfiannut suliassaqarfimmuut inatsisitigut malittarisassaqartitaapput, taamaammat inatsisissatut siunnersuut pineqartoq tamakku pillugit aalajangersakkanik imaqqanngilaq. Inatsisissatut siunnersuummi matumani meeqqat atuarfiannut ilinniartitaanermullu tunngasut pillugit malittarisassanik aalajangersaassagaanni pissusissamisuunngitsumik marloqiusamik malittarisassaqartitsisoqalersinnaavoq.

Aningaasaqarneq Meeqqat atuarfiannut ilinniartitaanermullu tunngasut inatsisissatut siunnersuummi erseqqissumik allassimangimmata eqqarsarnartoqartipparput aningaasaqarnermut tunngatillugu killissarititaasutut aalajangersarneqarsimasut inatsisissatut siunnersuummi siunertarineqartunut pitsaasunut malinnissaannut naammassanersut. Taamaammat isumaqarpuguttaq illersuisartut amerlassusiligaanerat appasippallaarsorinarsinnaasoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Aningaasaqarnermut tunngatillugu kingunerisassai nalinginnaasumik oqaaseqaatini allaaserineqarsimasut inatsisissatut siunnersuummut matumunnga tunngapput siuliinisullu

taaneqareersutut meeqqat atuarfiannut ilinniartitaanermullu tunngasut malittarisassaqtitaanerat inatsisini allaniippoq.

Illersuisartunut aningaasartuutaanerusussatut missiliorneqartunut tunngavilersuutaavoq inuit innarluutillit ilaat timimikkut killilimmik piginnaanikillisimasarmata taamaammallu innuttaasutut nalinginnaasutulli nammineq soqutigisatik isumagisarsinnaallugit, taamatullu naatsorsuutigineqartariaqarmat ilarpaalussui ilaqutaqartut soorlu angajoqqaaqarlutik, qatannquteqarlutik, aanaakkoqarlutik allanillu illersuisinnaasunik illersuisoorusussinnaasunillu. Missiliorneqarpoq innuttaasut innarluutillit 1.400-t missaanniittut affaasa missaat illersuisumik atorfissaqartitsissasut.

Kapitali 1

Siunertaa siunniunneqartullu

§ 1 nr. 1. Inuit innarluutillit illersuisoqarfiata kaammattuutigissavaa oqaatsit ”inunnut innarluutilinnut ilaqutaasut” oqaatsip "innarluutillip" kingornanut ilanngunneqassasut”. Ilaqutaasunut eqqortumik ikiorsiisarnissap nassaariniartarnera annertuumik ajornartorsiutaasarmat, tassami taakku ikiorneqarnissaat pillugu inatsisitigut tunngavissaqanngimmat.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Inatsimmi kapitali 1-ikkut siunertaavoq inatsisikkut siunertarineqartut siunniunneqartullu inatsimmi aalajangersakkat taakku tunngavigalugit nassuiarneqarfissaasa aalajangersarnissaat. Kapitalikkut aalajangersarneqarpoq inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit naalagaaffiit peqatigiit isumaqatigiissutaanni tunngavigineqartoq inuup innarluutillip inuit pisinnaatitaaffii tamaasa tunngaviusumillu kiffaannqissuseqarsinnaatitaanerat tamakkiisumik atugassarissagaat, taamaalillutik inuit taakku sapinngisamik imminnut ikiorsinnaaniassammata. Taamaalilluni Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummi pineqarpoq inuk innarluutilik.

Inatsimmi immikkuullarissunik aalajangersakkatigut ilaqutasut inatsit malillugu ikiorneqarsinnaanerannut tapersersorneqarsinnaanerannullu periarfissiisoqarpoq. Taamatuttaaq ilaatigut §§ 11, imm.1, nr.1, aamma § 37, imm. 1 malillugit siunnersuisinnaaneq. Tamakkua saniatigut siunnersuutikkut Naalakkersuisut peqquneqarput pikkorissartitsisarnernut ilinniartitsisarnernullu erseqqinnerusunik aalajangersaaqqullugit, taamaaliornikkuttaarmi ilaqutaasut ilanngunneqassammata. Inatsisikkut taamatut siunertaqarneq erseqqissarniarlugu siunnersuummi § 45, imm. 1, nr. 9-mi ilanngunneqarpoq, ”pikkorissartitsinerit ilinniartitsinerillu taamatuttaaq ilaqutaasunut”.

§ 3 Inuit innarluutillit illersuisoqarfiata kaammattuutigissavaa erseqqissarneqassasoq pisortat suliassaqarfii tamarmik ataqatigiissumik ataatsimoortumillu isiginnilluni tapersersuisoqartarnissaa suleqatigiissutigissagaat. Tassami pisortat suliassaqarfiisa akornanni suleqatigiittoqannginnera maannakkutut suleriaaseqarnermi inunnit innarluutilinnit ilaqutaannillu ajornartorsiuterujussuurtut nalaanneqartuurtarpoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Oqaaseqaatigineqartuni atuarneqarsinnaavoq oqartussaasut akunnerminni akisussaaffigissagaat kommunit oqartussaasullu allat akornanni ataqatigiissaarisooqartarnissaa.

Kisiannili siunnersuut inatsimmut ilitseruusiarineqartussanut ilanngunneqartussaavoq.

Inuit innarluutillit illersuisoqarfiata kaammattuutigissavaa inunnut innarluutilinnut ilaqutaasut taperserineqarsinnaasutut ilanngullugit allanneqassasut.

Akissut: Siuliiniittut takukkit.

§ 5 Inuit innarluutillit illersuisoqarfiata sakkortuumik kaammattuutigissavaa oqaatsit "ajornanngippat" "-saaq"-mik taarserneqassasut. Kalaallit Nunaata Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaat malinniarlugu akuerinikuuaa. Taamaammat Kalaallit Nunaat taassuma malinnissaanut pisussaaffeqarpoq isumagissallugulu pisortat illuutaasa inunnit innarluutilinnit iserfigineqarsinnaanissaat.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Oqaaseq "ajornanngippat" atorneqarsimavoq Kalaallit Nunaanni sumiiffinni tamani aningaasartuuteqarujussuaqqaarani pisortat illutaat atortulersuutaalluunniit inunnut innarluutilinnit tikinneqarsinnasunngortissallugu periarfissaqartanngimmat. Taamatut immikkut ittunik pisoqartillugu taamaammat kommunalbestyrelsip inummut innarluutilimmut allatut pisussaaffini suliarisariaqarpai assersuutigalugu inuk innarluutilik taassuma najugaanut ornillugu.

Tamakkua saniatigut Innarluutillit illersuisoqarfiat isumaqarpoq illuliortarnermut malittarisassat iluarsaateqqinneqarnissaat ullutsinnullu naleqqussarneqarnissaat pingaaruteqartoq.

Akissut: Aalajangersagaq siunnersuummut ilanngunneqarpoq, pissutigalugu illuliortarnermut malittarisassani inunnut annertuumik innarluutilinnut tapersiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi aalajangersakkamut taamaattumut innersuussisoqarsimammat. Illuliortarnermut malittarisassanik iluarsaaqqinnissamik naleqqussaanissamillu oqariartuut naalakkersuisoqarfimmut akisussaasumut ingerlateqqinneqassaaq.

Naggataatigut Innarluutillit illersuisoqarfiata kaammattuutigaa Naalakkersuisut isumannaassagaattaaq angallassisartunut assigiinngitsunut kifartuussinissamik isumaqatigiissuteqartarnermi inuit innarluutillit allatulli angalasinnaanissaat isumannaarneqassasoq. Taamaaliortoqassaaq nunakkut, immakkut silaannakkullu angalanermut.

Akissut: Pissutsit siunnersuummi pineqartumi malittarisassaqartitaanngillat.

Kaammattuutigineqartoq naalakkersuisoqarfimmut akisussaasumut ingerlateqqillugu tunniunneqassaaq.

Kapitali 2

Tapersiisarnermut periarfissat

§ 8 Inuit innarluutillit illersuisoqarfiata kaammattuutigaa imm. 3-mik ilanngussisoqassasoq tassani aalajangersarneqarluni najugaqaqatigiiffiit najugaqarfiillu illersugaasut inunnit innarluutilinnit najugarineqarnissaminut naleqquttuussasut, soorluttaaq tapersersortitut ikiortit/sulisut ilanngullugit eqqaamaneqassasut.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq. Siunnersuummi § 13, imm. 3, nr. 1-ikkut aamma § 14, imm. 3, nr. 1-ikkut Naalakkersuisut pisussaatinneqarput najugaqaqatigiiffiit najugaqarfiillu illersugaasut ilusilersorneqartarnerat pillugu malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissaannut. Pissutsit taamaalillutik nalunaarutissami sukumiisumik suliarineqassapput.

Inunnut innarluutilinnut Sullissivik Nunamut tamarmut Atuuttoq

§ 11, imm. 2 Inunnut innarluutilinnik illersuisoqarfiup sakkortuumik kaammattuutigaa immikkoortoq taanna peerneqassasoq. Kommuninut tamanut inuit innarluutillit nuna tamakkerlugu inunnik innarluutilinnik sullissivimmukartitsisarneq akeqartinneqartariaqanngilaq, taamaaliornikkut inuit innarluutillit assigiimmik katsorsarneqartarnissaat qulakkeerneqassammat. Inuit innarluutillit kommuninit akissakinnerusuneersut nuna tamakkerlugu innarluutilinnik sullissivimmukarnissaminut periarfissakinnerussapput. Taamaalippat Kalaallit Nunaanni innuttaasut ikiorneqarnissaminut assigiinningsunik periarfissaqalissapput. Taamaalisoqarnissaa akuerineqarsinnaananilu akuersarneqassanngilaq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Nalinginnaasumik oqaaseqaatini atuarneqarsinnaavoq inunnik innarluutilinnik sullissiviup suliarisartagai aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutitigut aningaasalersorneqassasoq naatsorsuutigineqartoq. Inuit innarluutillit sullissivimmiinnerannut qanittuklut kommunit akiliuteqartalernissaat eqqarsaatigineqanngilaq. Taamaakkaluortoq inatsisikkut tunngavissisoqarpoq aalajangersimasunik annertussusilinnik akiliuteqartitsisoqartalersinnaasoq pissusissamisussappat pisariaqalersimassappalluunniit. Taamaaliornissaq pisariaqartinneqalersimassappat kommuninut pineqartunut apequt isumaqatigiinniutigineqarumaarpoq.

§ 12, imm. 1 Inuit innarluutillit illersuisoqarfiata kaammattuutigaa "-sinnaavoq" "-savoq"-mut allanngortinneqassasoq, taamaalilluni §12 imm. 1-imi allasimalissaaq:

”Kommunalbestyrelsen Nuna tamakkerlugu Inunnik innarluutilinnik Sullissiviup suliami aalajangersimasumi kommunalbestyrelsimik siunnersuineranut peqatigitillugu paasisutissat inummut tunngasut allanut tunniutissavai...”

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Kommunalbestyrelsen § 11 imm.1, nr. 2 aamma nr. 5 malillugit taperserneqarnissamut suliallu suliarineqarnissaannut periarfissat pillugit siunnersorneqarumallutik ilitersorneqarumallutillu saaffiginnissinnaapput sulianilu immikkut pisariulluinnartuni qulaajaanermut ikiorneqarsinnaallutik. Taamaammat tamatumani pineqarpoq

kommunalbestyrelsit nammineerlutik Nuna tamakkerlugu Inunnut innarluutilinnut Sullissivimmuut saaffiginnittarnissaat. Siuliinisut pisoqartillugu suliani aalajangersimasuni paasissutissamik ingerlatitseqqittarnissaannut § 12-ikkut kommunalbestyrelsit periarfissinneqarput.

Tamakku saniatigut Paasissutissat inunnut tunngasut suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 6-imiit 8-mut allassimasoqarpoq inuk pillugu paasissutissat taamaallaat ingerlateqqinneqarsinnaasut suliaq, oqartussaasup suliarisassaanut ilaappat, imaluunniit oqartussaasut paasissutissamik tunineqartut pingaartillugit soqutigisaasa illersorneqarnissaat pillugu suliarinninnissaq pisariaqarpat. Peqatigitillugu pisariaqarpoq inuup pineqartup soqutigineqarnissaa pingaartillugu soqutiginninnermit annertunerussanngitsoq.

Siuliini taaneqartut tunngavigalugit aalajangersagaq maannakkutut iluseqartillugu attatiinnarneqarpoq.

Kapitali 3

Najugaqaqatigiiffiit najugaqarfyllu illersugaasut

Nalinginnaasumik oqaaseqaatit: Inuit innarluutillit illersuisoqarfiata kaammattuutigissavaa kommunit inissianik immikkut ittunik isumaqatigiissuteqarlutik attartortitsinermikkut aningaasarsiniartalinnginnissaat isumannaarneqassasoq. Najugaqarfiit illersugaasut najugaqaqatigiiffiillu attartorneqarnerannut akit pissusissamisoorut aalajangersarneqartarnissaat qulakkeerneqartariaqarpoq.

Akissut: Taaneqartoq inatsisip avataaniippoq. Kaammattuutigineqartut naalakkersuisoqarfimmuut akisussaasumut ingerlateqqinneqassapput.

Kapitali 4

Piffissaliussat

Nalinginnaasumik oqaaseqaatit: Inuit innarluutillit illersuisoqarfiata kaammattuutigissavaa sullissinnermut piffissanik killiliunneqartartut tamarmik kommunini tamani assigiilissasut. Taamaaliortoqassaaq Kalaallit Nunaanni innuttaasut tamarmik assigiiaartumik kiffartuunneqartalernissat isumannaarniarlugu.

Taamaammat kaammattuutigineqassaaq inatsimmi kommunini tamani taperserneqarnissamik qinnuteqaatit suliarineqartarnerinut ullut aalajangersimasunik amerlassusillit aalajangersarneqassasut.

Ilisimavarpummi kommunini assigiinngiiaartunik akuerineqarsinnaanngitsumillu sivisoqisumik suliat suliarineqartartut innuttaasunut annertuumik ajornartorsiuteqalernerannik kinguneqartartunik.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Kommunimi sullissineq eqqarsaatigalugu inuit innarluutillit kiffartuussinerup pitsaassusaanik qanoq ittumik naatsorsuutigisaqarsinnaanersut taamaallaat aalajangersakkami siunertaavoq.

Illersuisoq

Nalinginnaasumik oqaaseqaatit: Inuit innarluutillit illersuisoqarfiata kaammattuutigissavaa "illersuisartoqatigiinnik" pilersitsisoqassasoq ilaatigut ikiortarialinnik illersuisutut atorneqartarsinnaasunik, takuuk eqqartuussivilersuussisarnermut inatsimmi § 333 aamma meeqqat tapersorsorneqarnissaannut inatsit malillugu (Najortimik aaqqissuussineq).

Ilisimaaraarput illersuisoqartarnermik aaqqissuussinerit marluusut aallarnisarneqarneri ajornartorsiuqarsimammata, inunnut innarluutilinnut illersuisoqartarnermik aaqqissuussinermi nutaami eqqaamaneqartariaqartumik.

Akissut: Kaammattuutigineqartut inatsisip atuutilersinniarneqarneranut ilanngunneqassapput.

Inatsimmut oqaaseqaatini allassimasoqarpoq inunnit innarluutilinnit 1400-t missaanniittut affaat illersuisumik atorfissaqartitsissasut. Tilioq isumaqarpoq, TAMARMIK illersuisoqarnissaminut neqeroorfigineqartassasut isumaqartoqaraluarpuunniit ilaqutaasut ilisarimasalluunniit taamaaliorinnaasut.

Akissut: Taperserneqarnissamik suliat suliarineqarnerini, naammagittaalliuutissat suliarineqarnerini aamma Inunnik Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup naammagittaalliuutinik suliaqarnerani illersuisoqarnissamik kommunalbestyrelsit illersuisoqarnermik aaqqissuussinermik pilersitsissasut aammalu neqerooruteqartassasut siunnersuummi § 24-mi allassimavoq. Taamaammat kommunalbestyrelse pissuni taamaattuni illersuisoqarnissamik neqerooruteqartarnissaminut pisussaaffeqareerpoq, malugalugu tamanut. Kisiannili taamaallaat naatsorsuutigineqarpoq inuit innarluutillit affaat illersuisoqarnissamik atorfissaqartitsissasut aaqqissuussinermillu atuisassallutik.

Tamakkua saniatigut kaammattuutigissavarput inunnik isumaginninnermi inatsisilerinermut tunngasunik ikiorsisarfirmik pilersitsisoqassasoq imaluunniit Tusaannga annertusineqassasoq inatsisilerinermut tunngatillugu pisortallu ingerlatsineranni inatsisinut tunngasunik apeqqutit ilannguttussanngorlugit, taamaalilluni innuttaasut inunnik isumaginninnermi inatsisilerinermut tunngasunik apeqqutissallit sumiiffimmut ataatsimut saaffiginnittassammata. Siunnersuineq taamaattoq, assersuutigalugu illersuisartoqatigiit, inunnik isumaginninnermi siunnersortissatut ilinniartut, inunnik isumaginninnermi siunnersortit aamma ilisimatusarfimmi inatsisilerinermik ilisimatusartut allanillu suliarineqarsinnaavoq.

Tilioq amerlaqisunit saaffigineqartarpoq ilisimaaraarpullu MIO aamma IKIU innuttaasunit pisinnaatitaaffitik pillugit paasiniaasunik saaffigineqartarmata. Innuttaasunut, ilinniagaqartunut, kommuninut, inunnik isumaginninnermi naammagittaalliuuteqartarfirmut, suliaasaqarfinnullu allanut amerlasuunut innuttaasut sapinngisamik siusissukkut eqqortumik ilitsersorneqartalersuuppata iluaqutaassagaluarpoq.

Akissut: Oqaaseqaatigineqartut inatsisip piviusunngortinniarneqarneranut atatillugu eqqarsaatersuutigineqartunut ilanngunneqassapput.

§ 25 Sakkortuumik kaammattuutigineqassaaq qulaajaanerit erseqqissumik piffissanut killiliivigineqartarnissaat aalajangersarneqassasut. Maannakkutut isikkoqarallartillugu sivisoqisumik qulaajaanerit taamaaliortoqartanngineraluunniit innuttaasunut taakkulu peqqissusiannut annertuunik ajornartorsiutaapput. Qulaajaasoqartannginera kingusinaartumilluunniit qulaajaasoqartarnera ajornerpaassappat kukkusumik suussusiliisarnermik kinguneqarsinnaavoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Siunnersuummi § 22 imm. 2-kkut sullissinermut piffissanut killiliussanik aalajangersaasarnissaannut tamanullu saqqummiussisarnissaannut kommunalbestyrelsit peqquneqareerput.

Iliuusissanut pilersaarut

§ 26 nr. 6 Inuit innarluutillit illersuisoqarfiata kaammattuutigissavaa meeqqap innarluutillip meeqqat atuarfianni aallartinnissaa qaammatinik arfinilinnik sioqqullugu iliuusissat pilersaarusiorneqartalissasut, taamaalilluni meeraq atuarfimmi sapinngisamik pitsaanerpaamik aallartittarniassamat. Taamaaliortoqartassaaq immikkut atuarfimmi ilinniartitsisut suleqatigalugit.

Akissut: Ilanngunneqarpoq

Imm. 1, nr. 4-tut nutaatut uku ilanngunneqassapput: "Meeqqap innarluutillip, Inatsisartut inatsisaat manna malillugu tapersiivigineqartup, meeqqat atuarfianni atualernissaa kingusinnerpaamik qaammatinik 6-inik sioqqullugu."

Imm. 3 Inuit innarluutillit illersuisoqarfiata iliuusissanut pilersaarut immikkuullarissortalersorlugu imaqartinneqarnera nersualarpaa. Inuit innarluutillit amerlasuut kommuninit "inissikkallarneqarsimanertik" puigorneqarsimanertillu nalaattarpaat. Tamanna iliuusissanut pilersaarutitigut taakkunuuna pinngitsoortinniarneqarsinnaavoq.

Killiffimmik nalunaarusiaq

§ 28 Inuit innarluutillit illersuisoqarfiata kaammattuutigissavaa nalunaarusiat angajoqqaatut sinniisoqarsimappat sinniisaanut aammattaaq nassiunneqartassasut, taamaalillutik taakku ilaquuttamik ineriartornerannut ingerlalluarnerannullu malinnaasarsinnaaniassammata.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Inuk innarluutillik angajoqqaatut sinniisoqarsimappat, taamaammallu taanna sinnissallugu, tamannalu isumaqarpoq kommunalbestyrelsip tamatuminnga pissuteqartumik killiffimmik nalunaarusiamik angajoqqaatut sinniisoq nassittassagaa.

Paasissutissiisussaatitaaneq aamma utertitsilluni akiliuteqartartussaatitaaneq

§ 30 Kikkulluunniit tamarmik - isertitaat apeqqutaatinnagit - tapersorneqarsinnaatitaammata, siunnersorneqarsinnaatitaallutik ilitsersorneqarsinnaatitaallutillu, erseqqissarneqassasoq kaammattuutigineqassaaq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Tapersorneqarsinnaatitaanermi, siunnersorneqarsinnaatitaanermi ilitsersorneqarsinnaatitaanermilu isertitatigut pissutsit apeqqutaanngillat.

Kapitali 5

Sakkortusisamik nalunaaruteqartussaatitaaneq

Oqaaseqaatit nalinginnaasut: Suliffimmi naleqqutinngitsuliortoqarpat imaluunniit kiffartuussinermi sumiginnaasoqarpat, tamannalu nakkutilliisoqarfimmit iliuseqarfigineqapallannissaa pisariaqarpat, isertuussamik saaffiginniffiusinnaasumik Nakkutilliisoqarfimmi immikkoortumik pilersitsisoqassasoq innersuussutigineqarpoq. Immikkoortortaq taama ittoq pisariaqarsoraarput, ilisimagatsigu sulisut sulisitsisuminnut aamma inuttut iliuseqarsinnaatitaanerminnut atatillugu tatiginassutsitigut akerleriissitsisoqartarnera.

Akissut: Nakkutilliisut sulinerat nalunaarutissami aggersumi maleruagassaqartinneqassaaq, kaammattuutillu eqqarsaatersoqqinnermi ilaatinneqarumaarput.

§ 33 Kiffartuussinermi sumiginnaanerup kinguneqartinneqartarnissaa naqissuserneqassasoq innersuussutigineqarpoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Sulisup sulinermini sumiginnaasimaneramik apeqqut, sulitilluni inatsisit atuuttut malillugit paasiniagassaassaaq. Isuni aalajangersimasuni aammattaaq pinerluttulerinermi inatsimmi sulisilluni sumiginnaaneq pillugu § 55-imik unioqqutitsisimasoqarsinnaasarpoq. Pisut taamatut ittut politiinut nalunaarutigineqassapput.

Kommunit akunnerminni nalunaarutiginnittussaatitaanerat

§ 34 Innuttaasunit, innuttaasup nuunnerani tassunga suliap tammarsimaneramik misigisaqarsimasunik Inuit innarluutillit illersuisoqarfiat saaffigineqartarpoq. Tamakku pisarunnaarniassammata aqqissuussinermik isumannaatsumik suliaqartoqassasoq taamaattumik innersuussutigaaarput.

Akissut: Kommunit sullissinermi sakkussatik namminneq ineriartortittarpaat, taamaattumik suliami paasissutissat kommunimut nutaamut innuttaasup

najugaqalerfigiligaanut eqqortumik nuunneqarnissaat qulakkeerniarlugu kommunit namminneq suliniuteqartariaqarput.

Nuna tamakkerlugu nalunaarutiginnittarnermut aaqqissuussineq

§ 35 Oqaasertanit peerneqassasoq ”-ssaaq” innersuussutigineqarpoq. Nalunaarutiginninnermi aaqqissuussineq tamanna Naalackersuisuni inissisimassaaq.

Akissut: Nalunaarutiginnittarnerit pillugit nalunaarutiginninnermut aaqqissuussinermik nunamut tamarmut atuuttumik pilersitsinissamut Naalackersuisut aalajangersakkakut piginnaatinneqarput. Siunnersuummi § 35-mit takuneqarsinnaavoq Naalackersuisut taamaassappat paasissutissanut akisussaasuussasut.

Kapitali 6

Siunnersuineq ilitsersuinerlu

§ 37 Paragrafimi matumani qanigisat ilaatinneqarnerat pitsaalluinnartutut isigineqarpoq.

Kapitali 7

Ataavartumik malinnaaqqinneq

§ 39 Taaguutip “ingerlaavartog”-p nassuiarneqarnera ersernerluppallaarpoq. Piffissaliussamik aalajangiisoqassasoq innersuussutigaarput, taamaasilluni aalajangersimasumik malitseqartitsisarnissaq qulakkeerneqassammat. Tamanna assersuutigalugu ukiumut marloriarluni pisarsinnaavoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Tapersersuinnermik malinnaaqqinnerup qanoq akulikitsigisumik pisarnissaanut erseqqissumik killiliisoqarsinnaanngilaq. Akulikissusaa innuttaasut ataasiakkaat tapersersorneqarnissamut pisariaqartitsinerisa tapersersuinerullu qanoq ittuunera tunuliaqutaralugit aalajangersarneqartarpoq.

§ 27 malillugu inuk innarluutilik ulloq unnuarlu neqeroorummut inissinneqarsimappat, minnerpaamik ukiumut ataasiarluni ineriartornermut pilersaarusiortoqartassasoq, inunnullu 18 inorlugit ukiulinnut ukioq affakkaarlugu killiffimmik nalunaarusiortoqartassasoq, inunnullu 18 sinnerlugit ukiulinnut ukiumut ataasiarluni killiffimmik nalunaarusiortoqartassalluni siunnersuummi aalajangersarneqarpoq.

Inuit innarluutillit tamarluinnaasa marloriarluni malinnaaffigineqaqqittassappata, tamanna kommunalbestyrelsimut annertuumik artukkiisussaassaaq. Inuit innarluutillit amerlasuut tapersersorneqarnissamut pisariaqartitsinernik allanngorpat namminneq saaffiginnittarumaartut isumaqartoqarpoq.

Kapitali 8

Nammineq angerlarsimaffimmi isumassuinerup isumaginissaanut tapersiineq

§ 41 (maanna § 40) Tapersiineq tamanna aapparisamit imaluunniit ilaquuttamit allamit naammassineqarsinnaasoq erseqqissarneqassasoq innersuussutigineqarpoq, tamatumani qulakkeerniarlugu inuit innarluutillit angerlarsimaffimmi ginnarsinnaanerat.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq, taamatut ilioraanni inuit inummik isumassuisinnaasut ikilisinnaammata, matumani najugaqatit katissimanngisat ilanngullugit.

Aammattaaq aalajangersakkamut oqaaseqaatini takuneqarsinnaareerpoq ”Aalajangersagaq ilaquuttanut qanigisanut nalinginnaasumik atorneqartarumaartoq, ass. Angajoqqaat meeqqamut innarluutilimmut isumassuisuusut, aamma katissimasat inooqatilluunniit, katissimasaminnut inooqamminnulluunniit innarluutilimmut isumassuisut”, tamanna Inatsisartut inatsisaannut ilitsersuusiassami assigisaanik takuneqarsinnaassasoq naatorsuutigineqarpoq.

Tapersersortitut ikiortit

§ 43 (maanna § 42) Ajoraluartumik misigisarparput, tapersersortitut ikiortip inuk innarluutilik suliffimmut ilagerusuttanngikkaa/ilageqqusaasannngikkaa/ilagisinnaasannngikkaa.

Assersuutigalugu nikerartumik suliffiusinnaasumi aallartisarnermi, tapersersortitut ikiortimik pisariaqartitsiffiusinnaasumi, tapersersuinerulli piffissap ingerlanerani atorunnaarsikkiartuaarneqarsinnaasumi. Tapersersortitut ikiortit sulilernermit atatillugu isumaginninnikkut tapersersuisutut atuussinnaanissaannut tunngavissiisoqarnissaa sakkortuumik innersuussutigineqarpoq. Tamanna inunnik innarluutilinnik amerlanerusunik sulilersitsinissamut pingaaruteqassaaq, taamaasillunilu inatsimmi siunertamik qulakkeerinnissalluni, tassa inuit innarluutillit sapinngisamik annertunerpaamik inuiaqatigiinni tamakkiisumik sunniuteqartumillu ilaatinneqarnissaat peqataanissaallu pillugu.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

Inatsisip oqaasertaa imatut tulluarsarneqarpoq, angerlarsimaffiup avataani ulluinnarni iliuuserisassanut tapersersortitut ikiorti tapersiissutigineqarsinnaasoq, taamaattumik inuk suliartulerpat ikiorneqarsinnaasoq tamatumunnga ilaassaaq. Tamatuma saniatigut, tapersersortitut ikiortip inuup innarluutillip suliassaminik il.il. aallartitsilerneranut atatillugu tapersiisinnasoq erseqqisumik takuneqarsinnaasunngorlugu oqaaseqaatit aaqinneqarput.

Nuunnissamut ikiorsiissutit

Nalinginnaasumik oqaaseqaatit: Innuttaasunut innarluutilinnut, kommunimi najugarisaminni ilaquuttanik aamma qanigisanik najugaqateqanngitsunik nuunnissamut ikiorsiisoqarsinnaassasoq innersuussutigaarput, taamaasillutik inuttut ilisarisisamanillu

avatangiiseqarneri paariinnarneqassammata. Inuit ineriartornerannut, toqqiissisimanerannut aamma atugarissaarnerannut inuttut ilisarisimasanillu avatangiiseqarnek pingaaruteqarmat.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Nuunnissamut ikiorsiissutit pillugit aalajangersagassatut siunnersuummi (§ 43) taamaallaat pineqarput meeraq pisortat suliniuteqarnerisigut illoqarfimmi allami ulloq unnuarlu neqeroorummut nuunneqarpat, angajoqqaallu ulloq unnuarlu neqeroorummut qanittumi najugaqarnissaat meeqqap soqutigisaatut isigineqarpat. Pisortat meeqqamik illoqarfimmut allamut inissiisimatillugit taamaasilluni aalajangersagaq ikittuinnarnut killilikkanut tunngasuvoq.

Sullinniakkat amerlineqarnerisigut kommunalbestyrelsit annertoqisunik aningaasartuutissinneqarsinnaapput.

Nuna tamakkerlugu inunnut innarluutilinnut sullissivimmi allanngutsaaliuilluni sungiusaasarneq

§ 45, imm. 3 (maanna § 44) *Inuit innarluutillit illersuisoqarfiata sakkortuumik innersuussutigaa, immikkoortup matuma peerneqarnissaa. Kommuninut tamanut akeqanngitsuusariaqarpoq nuna tamakkerlugu inunnut innarluutilinnut sullissivimmut aallartitsisarneq, taamaasilluni inuit innarluutillit assigiimmik sullinneqarnissaat qulakkeerneqassalluni. Inuit innarluutillit kommunini pissakinnerusuni najugallit, nuna tamakkerlugu innarluutilinnut sullissivimmukarnissamut periarfissaat ajornerussapput. Taamaattumik Kalaallit Nunaanni innuttaasut ikiorneqarnissamut assigiinngitsunik periarfissaqassallutik. Tamanna akuerineqarsinnaananilu akuerineqaannassanngilaq*

Akissut: Imm. 3 siunnersuummit peerneqarpoq, akiliutinik aalajangersaanissamut siunnersuummi § 11, imm. 2-mi periarfissaqareermat. Taamaattumik § 11, imm. 2 pillugu akissut innersuussutigineqarpoq.

Kapitali 9

Inissatut neqeroorutit

Nalinginnaasumik oqaaseqaat: Kommunip inunnut innarluutilinnut neqeroorutaanni, inissatut neqeroorutit qanoq ittuunerinut kiisalu inissatut neqeroorutit pitsaasuunissaannut minnerpaamik piumasaqaatinik aalajangersaasoqassasoq innersuussutigineqarpoq. Soorlu meeqqat angerlarsimaffiisa ilusilersornerannut piumasaqaateqartoqartartoq.

Akissut: Inissanut neqeroorutit pillugit nalunaarummik suliaqartoqassaaq, tassani pissutit suliarineqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq, nalunaarummilu tunngaviit tassaapput siunnersuummi najugaqaaqatigiiffiit pillugit § 13, imm. 3, § 14, imm. 3, najugaqarfii illersugaasut, § 15-imilu pineqarluni najugaqaaqatigiiffinnut aamma najugaqarfinnut

illersugaasunut kiisalu § 18, imm. 3 naapertorlugu ulloq unnuarlu neqeroorutit pillugit pitsaassusissat pillugit aalajangersakkat.

Kalaallit Nunaata avataani inissatut neqeroorummi inissiineq

§ 51 (maanna § 50) Inuit innarluutillit illersuisoqarfiata oqaatigissava ulloq unnuarlu neqeroorutini Kalaallit Nunaata avataaniittuni utaqqiisaagallartumik inissiineq kommunalbestyrelsip inunnut innarluutilinnut neqeroorutigisinnaammagu pitsaasuummat. Assersuutigalugu nunani allani efterskolemumut neqeroorutinik autismemik, ADHD-mik aamma naqinnernik ilisarinnissinnaannginnermik immikkut ilisimasaqarfiusunik peqarpoq, inuusuttunut innarluutilinnut pitsaalluinnartumik ineriartuutaasinnaasunik.

Inuit innarluutillit tamarmik utaqqiisaasumik inissinneqarnissamut minnerpaamik ataasiarlutik periarfissamik qulakkeerinniffigineqassasut innerssuussutigineqarpoq, tamatumani neqeroorutinik assingusunik Kalaallit Nunaanni peqanngippat.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Inuit innarluutillit Kalaallit Nunaata avataani utaqqiisaasumik inissinnissaannut kommunalbestyrelse nutaamik periarfissaqalerpoq, Kalaallit Nunaanni assigisaanik neqerooruteqanngippat. Taamaasilluni tamanna kommunalbestyrelsinut periarfissaaginnarpoq pisussaaffiunani. Inuit innarluutillit tamarmik Kalaallit Nunaata avataaniinnissaq pisinnaatitaaffigilerpassuk, Kalaallit Nunaanni assigisaanik neqerooruteqanngippat, tamanna kommunit annertoqisumik aningaasartuutiginerulissavaat. Kalaallit Nunaata avataani utaqqiisaasumik inissiisoqarnissaa pitsaanerpaanersoq, imaluunniit Kalaallit Nunaanni allanik taamatulli pitsaatigisunik atuisoqassanersoq kommunalbestyrelsip nammineq nalilissavaa.

Kapitali 10

Inunnik innarluutilinnik ulloq unnuarlu neqeroorummi matoqqasumi inissiisarneq

Nalinginnaasumik oqaaseqaatit: Suliani, kiffaanngissusiiagaanermik pineqarsinnaasuni, nalinginnaasumik annikinnerpaamik akuliuffiusumik pineqaatissiissut ujartorneqartuassasoq Inuit innarluutillit illersuisoqarfiata erseqqissassavaa, soorlu inatsisilerinermik ilinniarsimasumik illersuisoqartitsisoqassasoq suliani, eqqartuussisarnermi inatsimmi § 322, imm. 2 naapertorlugu pinerluttulerinermi inatsimmi kapitali 32 aamma 33, pineqaatissiinertut isumaliutersuutigineqarpat. Tamatumani apeqqutaanani inatsisinik unioqqutitsisimaneq suna pineqarnerseq.

Tamatuma saniatigut oqaatigineqassaaq, Kalaallit Nunaanni inunnut 18-it ataallugit ukiulinnut, inuk tarnimigut innarluuteqarpat, inissiisarfinnik naleqquttunik peqarpassinngimmat, paarigallagassanngortitsinermut (tigummigallaanermut) imaluunniit

pillaatisinermut atatillugu. Tamatuma sukkanerpaamik qulakkeerneqarnissaa Sakkortulluinnartumik innersuussutigaarput.

Akissut: Naalackersuisut ulloq unnuarlu neqeroorutininik matoqqasunik pilersitsinissamut piginnaatitaanerit siunnersuummi § 18, imm. 1-ip imarereerpa.

Tamatuma saniatigut Inuit innarluutillit illersuisoqarfiata maluginiarpa, inuit tarnimikkut innarluutillit inatsisinik unioqqutitsisut naleqqutinngitsumik immikkoortinneqartartut. Taakku, pineqaatissiissutinik naleqqutinngitsumik sivisuunik, arlalitsigullu piffissaligaanngitsunik eqqartuunneqartarput, unioqqutitsinernut, pinerluttup nappaataa suussusersineqarsimanngikkaluarpat taama sakkortutigisumik pineqaatissiissuteqarfiusussaannngikkaluanik. Taamaattumik pisunut naapertuuttumik iliuuseqartarneq qulakkeerinntoqartariaqarpoq, taamaasilluni pineqaatissiineq, inatsimmik unioqqutitsinerup nalinginnaasumik pineqaatissiissutaanerani kiffaanngissutsimik pillagaanermi sivisunerussanngitsaq.

Akissut: Pineqartoq eqqartuussiviit akisussaaffigaat, taamaasillunilu Inatsisartut inatsisaata matuma maleruagassiorfigisinnaasaasa avataaniilluni.

Inuit tarnikkut annertuumik innarluutillit, mattunnagit inuiaqatigiinnut ilaalersinnissaat annertunerusumik suliniutigineqartariaqartoq tamatuma saniatigut innersuussutigaarput. Inooqataanermi piginnaasat attatiinnarneqarnissaat, pinerlunnermillu kinguneqannginnissaat tamatumani qulakkeerniarlugu. Ilanngullugu pingaaruteqarpoq, katsorsaanermi periutsit aamma isumaginninnikkut neqeroorutit pitsaassusaasa qaffanneqarnissaannut sulissuteqarnerup ingerlatiinnarneqarnissaa, tamatumani aamma pinerluuteqarsimasut tarnikkut nappaateqartut pillugit suliassaqarfiup iluani. Kalaallit Nunaata aamma sulissutigissavaa tarnikkut nappaateqartut pinerluuteqarsimasutut INISSISSANNGITSUT, pinerluuteqarnissallu pinnginnerani pitsaaliusoqartassasoq.

Akissut: Inatsisartut inatsisaata atuutilersikkiartuaarnerani oqaaseqaat eqqarsaatigisanut ilaatinneqarumaarpoq.

Inuit tarnikkut innarluutillit unnerluutigisaasut ukiuni 1-1½-ini tigummigallagaasartut (paarigallagaasartut) ilisimavarput, tamannalu piffissaq naleqqutinngitsumik sivisuallaarpoq. Kalaallit Nunaata ugartortariaqarpa, inatsisissatut siunnersuummi § 53-itut aalajangersagaq atuutsinneqarnerunissaa, taamaasilluni inissiineq angerlarsimaffimmi tulluurtumi pisinnaassamat, tak. Eqqartuussisarnermi inatsit § 361, imm. 2. nr. 3.

Akissut: Pineqartoq eqqartuussiviit akisussaaffigaat, taamaasillunilu Inatsisartut inatsisaata matuma maleruagassiorfigisinnaasaasa avataaniilluni.

Kapitali 12

Tikeraarluni angalanerit

§ 55, imm. 1 (maanna § 54) 18-it inorlugit ukioqarnissamik killiliusseq qaffanneqassasoq, taarsiullugulu suliani ataasiakkaani naliliisoqartassasoq, piffissami sivisunerusumi ukiumut marloriarluni angalasoqarsinnaaneranut periarfissaqartitsisoqassanersoq innersuussutigineqarpoq. Inuppassuit ilaatigut ineriartornikkut akornuteqartut ukiuminnut naleqqiullutik ineriartorsimasannimmata, taamaattumillu ilaqtutanut atassuteqaannarnissami, ikinnerpaamik ukiumut marloriarlutik ilaqtutamik takunissaanut pisariaqartitsisarmata aamanna innersuussutigineqarpoq.

Imm. 5 (maanna § 54, imm. 4) Immikkoortoq una peerneqassasoq innersuussutigaarput. Tamanna inuit ilaqtutaminnut atassuteqaataannik annikillisitsissaaq, tassami Danmarkimiipput nunatsinni taakkununga tulluurtunik neqerooruteqaangimmat. Kalaallit inuiaqatigiit taakkununga innuttaasunut tulluurtumik neqerooruteqaanginnerat innuttaasumut nammakkiunneqartariaqangilaq. Innuttaasut kinaassutsimik paasinnissinnaassusaannut, Kalaallit Nunaannut akuttunngitsumik tikeraarsinnaanissaq pingaaruteqarpoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Inuit innarluutillit Kalaallit Nunaanni inissinneqarsimasut aalajangersakkamut aamma ilaapput, taamaasillunilu inuit Danmarkimi inissinneqarsimasut kisimik pineqaratik. Inuit piffissap ingerlanerani sivisuumik najugaqarsimasut, ulloq unnuarlu neqeroorummi inunnut najugaqartunullu imatut attuumassuteqartigilersimassasut, allaat angerlarsimaffigisimasamut attuumassutip annikillisimasimanagera aalajangersakkamut tunuliaqutavoq. Inuulli pineqartup tamanna kissaatigippagu, angerlarsimaffigisimasamut attuumassuteqarnerup attatiinnarneqarnissaa aalajangersakkami periarfissaqartitaavoq.

§ 56, imm. 3 ”aalajangersaasinnaapput” ima allanngortinneqassasoq ”aalajangersaassapput”-nngortillugu innersuussutigineqarpoq, taamaasilluni oqaasertaliussami kommunalbestyrelse angalanernut tapersiisussanngortinneqarluni.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Kommunalbestyrelsit tapersiinissamut piginnaatitaanissaat aalajangersakkami taamaallaat siunertaavoq, tamatumunnga pisussaaffigiligaanissaat pineqarani.

Kapitali 14

Tapersiinerup allanngortinneqartarnera atorunnaarsinneqartarneralu

§ 59 (maanna § 61) Inuit innarluutillit sumi najugaqarusunnermik namminneq kissaataat aalajangiisumik pingaartinneqarlutillu sunniuteqartariaqarput tak. Innarluutillit pillugit isumaqatigiissut.

Akissut: Siunnersuummi § 23 malillugu ataasiarluni oqaloqateqarnissaq kommunalbestyrelsip taamaallaat pisussaaffigaa, tassani siunertaalluni najugaqarfittut neqeroorutip unitsinneqarnissaanik imaluunniit najugaqarfittut neqeroorummut allamut nuunnissaq aalajangiiffigineqartinnagu, inuup innarluutillip aalajangiinissaq eqqarsaatigineqartoq pillugu nammineq isummiussaasa paasineqarniassammat. Inuulli innarluutillip kissaatigisaasa isummiussaasalu malinnissaat kommunalbestyrelsip pisussaaffiginngilaa, inuulli piginnaasai inerisimassusialu aallaavigalugit pingaartinneqartussaapput.

Kapitali 15

Nakkutilliineq

Oqaaseqaatit nalinginnaasut: Kommunit nakkutilliisarnissaata akulikissusaa ersersinneqartariaqartoq innersuussutigineqarpoq, soorlu kapitali 9 aamma kapitali 3 naapertorlugit inummut tunngatitamik nakkutilliinernut aamma ineqarnermik neqeroorutini ingelatsinermik nakkutilliinernut piffissaliussanik aalajangersaasoqassasoq. Inissiinerit neqeroorutillu iliuusissanut pilersaarummik tunngaveqarneri, aamma inissiinerit siunertaqanngitsut tamatuma qulakkiissavaa.

Akissut: § 62, imm. 4 malillugu Inunnut sammititamik nakkutilliinermut aamma ingelatsinermut sammititamik nakkutilliinermut malerugassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut siunnersuutikkut pisussaaffilerneqarput. Siunnersuutip suliareqqinneranut atatillugu kaammattuut ilaatinneqarumaarpoq.

Kapitali 16

Inunnut innarluutilinnut siunnersuisooqatigiit, inunnut innarluutilinnut politikki aamma pitsaassusissanut malitassat

§ 64 imm. 4 (maanna § 69) Illoqarfiit tamarmik inuit innarluutillit kattuffiannit sinniisoqanngimmata Inuit innarluutillit illersuisoqarfiata tikkuarpaa. Taamaattumik eqqarsaatigineqartariaqarpoq, inunnut innarluutilinnut siunnersuisooqatigiit qanoq katitigaassanersut.

Akissut: Kommunit kommuninut tamarmut atuuttumik inuit innarluutillit pillugit siunnersuisooqatigiinnik taamaallaat pilersitsinissamut aalajangersakkakut pisussaaffilerneqarput. Kommunalbestyrelsit Kalaallit Nunaanni inuit innarluutillit peqatigiiffiit suleqatigalugit inunnik siunnersuisooqatigiinni tallimaasuni pilersinneqartussani sinniisoorusuttunik nassaarsinnaassasut eqqarsaataavoq.

Imm. 5 Oqaasertaliussat ima allanngortinneqassasut: inunnt innarluutilinnut siunnersuisooqatigiit allattoqarfeqarnermi suliassaannut kommunalbestyrelse ikiuutissaaq, sakkortuumik innersuussutigineqarpoq. Kommunalbestyrelse pisussaaffilerneqassasoq siunnersuisooqatigiinnut kommunit missingersuutaanni aningaasaqarnikkut iliuuseqarfissamik aalajangersaassasut ilanngullugu innersuussutigineqarpoq, taamaasilluni siunnersuisooqatigiit sulinerminnut atatillugu pikkorissarnerni aamma isummersoqatigiinnerni peqarnissamut kiisalu sammisassanik naammassinnittarnissamut periarfissaqarniassammata.

Akissut: Ilanngunneqarpoq, ”-ssapput” inatsimmut oqaaseqaatinullu ilanngunneqarpoq.

§ 66 (maanna **§ 71**) Imm. 1 aamma imm.2-mi inatsimmi oqaasertaliussat ersarinnerussasut Inuit innarluutilit illersuisoqarfiata innersuussutigaa.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq. Oqaasertaliussat eqqortumik takutitsisusutut isigineqarput, taamaattumillu attatiinnarneqarlutik.

Kapitali 17

Aningaasalersuineq aamma akigititanik naleqqussaasarneq

Oqaaseqaatit nalinginnaasut: Nuna tamakkerlugu aningaasaateqarfimmik pileritsisoqassasoq Inuit innarluutilit illersuisoqarfiata siunnersuutigaa, tassani ’inuit innarluutilit tapersorneqarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut nr. X, xx. xxx 2020’-mut aningaasartuutunik aningaasalersuineramik aallerfiusussamik. Taamaasilluni innuttaasunik innarluutilinnik Kalaallit Nunaanni tamarmi assigiissaartumik sullissineq qulakkeerneqassalluni, tassani kommunit aningaasaqarnerat apeqqutaanani.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq

Inunnik innarluutilinnik suliassaqarfik 2000-imiit 2010-mut misileraalluni aaqqissuussinerup kingorna 2011-mi kommuninut inaarutaasumik tunniunneqarpoq. Isumaginnittoqarfimmik iluarsartuusseqqinnissaq pillugu isumalioqatigiissitap isumaginnittoqarfimmik tamarmiusumik kommuninut tunniussinissamik kaammattuuteqarnera ilaatigut tunuliaqutaralugu akisussaaffimmik tunniussisoqarpoq. Tunniussineq ilutigalugu inunnik innarluutilinnik suliassaqarfimmut aningaasartuutinut tamarmiusunut, kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit annertusitinneqarnerisigut sinaakkusiussat tamarmiusut malinnaatinneqarput. Taamaasilluni kommunit suliassaqarfimmi aningaasartuutiminnut ataatsimut isigialugit taarsiiffigitinneqareerput, soorlu aamma siunnersuutip matuma akuersissutigineqarneratigut kommunit aningaasartuutigineruligassaminnik suli taarsiiffigineqaaqqinneqarumaartut. Taamaasilluni kommunit inunnik innarluutilinnik suliassaqarfik tamarmiusoq 2011-miilli akisussaaffigilereerpaat, aningaasalersorneqarnera ilanngullugu. Inunnik innarluutilinnik suliassaqarfimmi akiliutunik utertitsisarnissamik aaqqissuussinermik nutaamik eqqussinissaq inatsisissatut siunnersuummi matumani

siunniussaangilaq, sullissinerup qaffasissutaata assigiissuuneranut tamanna pingaaruteqartumik sunniuteqarunangimmat, taamaallaalli allaffissornerup annertusineranik kinguneqartussaassalluni.

Kapitali 18

Naammagittaalliorneq

Oqaaseqaatit nalinginnaasut: Siullermik suliaqarnermi tamakkiisumik qulaajarneqanngitsunik naammagittaalliummi paasissutissanik ersertoqarpat kommunit aalajangernermik allangortitsisinnaassasut innersuussutigineqarpoq. Taamaaliornikkut sullissineq naalisarneqarniarsinnaavoq, taamaasilluni innuttaasup naammagittaalliuuteqarnermini aalajangiisartut allat suliap aalajangiiffiginiarnerani pisariaqanngitsumik sivisuumik utaqqissanngimmat.

Akissut: Kommunip aalajangigaanik aalajangiinermik kommunimut naammagittaalliuuteqarsinnaaneq ullumikkut periarfissaareerpoq, tassanilu kukkusogarsimasoq isumaqaraanni tamanna paasitillugu, tassa "remonstration"-imik taaneqartartoq (aalajangikkap suliareqqinneqarnissaanik piumasaqarneq).

Inatsimmi oqaasertani ersissasoq, sullissinermi inatsit aamma kommuninit malinneqassasoq sakkortuumik innersuussutigineqarpoq, taamaasilluni naammagittaalliornissamut ilitsersuineq kommuninit innuttaasumut tunniunneqartassalluni.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Kommunit ingerlatsiviini sullissinermi inatsit atituumik ilisimaneqartooq isumaqartooqartariaqarpoq, taamaattumik sullissinermut inatsimmi nalinginnaasumik oqaasertaliussat uteqqinnissaat pisariaqanngitsutut isigineqarpoq. Inuit innarluutillit tapersorneqarnissaannut inatsimmut ilitsersuutissap suliarineranut atatillugu kaammattuut ilanngullugu eqqarsaatigineqarumaarpoq.

Kommunit aamma Isumaginninnermi naammagittaalliuuteqartarfiup naammagittaalliuutini suliaqarneranni piffissaliussanik aalajangersaasoqassasoq innersuussutigineqarpoq, maanna innuttaasut ukiuni amerlasuuni akissutisinissaq utaqqisariaqartarmassuk. Tamanna pingaartumik ajornartorsiutaavoq suliani siusinaartumik soraarnerussutisiaqalernissamut akuerinninniarnermi, tassani siusinaartumik suliunnaarnerisutisiat ullormit qinnuteqarfimmit akilerneqarneq ajorneranni, kisiannili suliap aalaajangiivigineqarnerani akilerneqartarneranni.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissugaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni maleruagassaqarpoq, naammagittaalliuuteqartarfiullu piffissaliussanut maleruagassai taamaallaat tassani aalajangersagaasariaqarput, inatsimmi allami siunnersuummi tassani pineqartutut pinnatik.

Kapitali 19

Kisitsisit atorlugit nassuiaasiorneq

§71 (maanna § 76) Kommunalbestyrelsep kisitsisit atorlugit nassuiaatinik assigisaanillu ukiumut ataasiarluni nassiussisarnissaanut nassiussissalluni pisussaaffilerneqassasoq Inuit innarluutillit illersuisoqarfiata innersuussutigaa. Maanna inuit innarluutillit pillugit kisitsisit atorlugit nassuiaasianik aallerniarneq suliaqarniarnerlu annertuumik unammillernartoqarfiuvoq, tamatumani ajornakusoorfiulluni inuit innarluutillit tamarmik eqqortumik tapersersorneqarnermik sullinneqarnermillu qulakkeerinniffigineqarnissaat.

Akissut: Aalajangersakkakut kisitsisit atorlugit nassuiaasianik Naalackersuisut qinnutigisaannik nassiussinissamut kommunalbestyrelse pisussaaffilerneqareerpoq. Tamatuma saniatigut kisitsisit atorlugit nassuiaatit assigisaallu nassiunneqartussat qanoq annertutigisussaanagerat qanorlu nutartigassaanagerat nassiunneqartussaanagerallu pillugit maleruagassanik aalajangersaanissamut aalajangersakkami imm. 2-mi Naalackersuisut piginnaatinneqarput. Inatsisartut inatsisaannut nalunaarummik suliaqarnermi kaammattuut ilaatinneqarumaarpoq.

Pineqaatissiissutit pillugit aalajangersakkat

§ 72 Paragrafi tamanna inatsisissatut siunnersuummi matumani pingaaruteqarluinnartoq Inuit innarluutillit illersuisoqarfiat isumaqarpoq. Inatsisip sinaakkutaanik qaangiineq kommuninut kinguneqartinneqassaaq, taamaattumillu innersuussutigineqarpoq, paragrafi manna kommunini tamani inuit innarluutillit eqqortumik tapersersorneqarnissaannik sullinneqarnissaannillu qulakkeerinniffiginiarneqarnerannut atorneqarnissaa. Inatsisissatut siunnersuummi matumani siunertat pitsaasorpasuppup, pingaaruteqarporlu siunertat taakku piffissaliussat sinaakkusiallu iluanni piviusunngortinneqarnissaat. Kommunini arlalinni sullissinerup sivitsortoortarneranik annertuumik ajornartorsiuteqartoqartoq ilisimavarput. Innuttaasut amerlasuut tapersersorneqarnissaq ikiorneqarnissarlu pisinnaatitaaffigisaraluartik pineq ajormassuk tamatuma nassatarisarpaa. Pineqaatissiisarnermut aalajangersakkat inatsisip matuma eqqortinneqarneranut atatillugu innuttaasut pisinnaatitaaffiinik qulakkeerinninnissamut atortussaapput pingaarutillit.

Kapitali 20

Atuutilersitsinermut ikaarsaarnermullu aalajangersakkat

§ 73 2020-mi atuutilersitsinissaq ungasippallaarpoq. Sinerissami tamarmi inuit innarluutillit pisinnaatitaaffiinik unioqqutitsinerit uteqqiappallaarput. Pisariaqartipparput inatsisip sapinggisamik sukkanerpaamik atuutsinneqalernissaa.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Ulloq atuutilerfissaa aalajangersarneqarpoq nalunaarutit ilitsersuutillu suliarineqarnissaat kiisalu kommunini inunnik innarluutilinnik sullissisut pikkorissartinneqarnissaat mianeralugit, taamaasilluni sullissisut Inatsisartut inatsisaat atuutilerpat inatsimmik nutaamik ilisimasaqassammata.

6. Kommune Kujalleq:

Inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuutip tusarniaassutigineqarnera pillugu

Kommunip allattoqarfiata inatsisissatut siunnersuut misissorsimavaa, aammalu kommunimi isumaginninnermut ataatsimiititaliamut 6. november 2018-imi saqqummiunneqarluni.

Tamatuma kingorna kommune ima oqaaseqaatissaqarpoq:

Oqaaseqaatit pingaarnerit

Inatsisissatut siunnersuut 2017-imi tusarniaassutigineqartoq iluarsaallugu siunnersuut saqqummiunneqarpoq, tassani 22. august KANUKOKA tusarniaanermut akissuteqarpoq, siusinnerusukkut isumaginninnermi ingerlatsivimmut ilisimatitsissutitut nassiunneqarsimasumik.

Ataatsimut isigalugu, pitsaalluinnartutut isigisariaqarpoq, inatsimmik siunertarineqarmat inuit innarluutillit sapinngisamik kiffaangissuseqartumik inuunissaannut periarfissat ukkatarineqarmata.

Inatsisissatut siunnersuut maanna saqqummiunneqartoq inatsisissatut siunnersuummit siullermit naannerulaarpoq, kisiannili tamatumunnga assingusumik imaqarluni, malittarisassanik sukumiinerusunik aalajangersaanissamut Naalakkersuisunut pisinnaatitsissutinik amerlasuunik, katillugit pisinnaatitsissutit 34-t, siunnersuutip siulianut 40-sunut sanilliullugu, tamatuma ataatsimut isigalugu kommunit inatsimmik misissuinerannut sunniutissanik naliliinissaq ajornakusoorsitippaa.

Tamatumani — inatsisissatut siunnersuutit annertuumik allaffissorinikkut piginnaatitsissuteqartut allat assigalugit — kissaatiginassaaq, inatsisissatut siunnersuut peqatigalugu nalunaarutissamut missingiummik, Inatsisartut aamma tusarniaavigisat ilisimasaannik, imaluunniit minnerpaamik nassuiaammik, tunngavinnik sorlernik, nalunaarutit assigiinngitsut suliarineqarnissaannik saqqummiussisoqarsimasuuppat.

Naalakkersuisut Inatsisartunut piginnaatitsissutinik taama annertutigisunik qinnuteqarpata, tassunga atatillugu, piginnaatitsissutsit taakku qanoq atorniarneqarnersut pillugit eqqarsaatnik Inatsisartut ilisimatinneqanngippata, tamanna Inatsisartut Naalakkersuisullu akornanni pissaanermik agguaassinermi tunngaviusumik inatsisinut atatillugu oqartussaaqataassutsimut akornutaavoq.

Inatsisitigut aaqqissuusseqqinnerni annertuuni taama ittuni naleqquppoq, inuit innarluutillit pillugit allaffissornermut kommunip akisussaaffik pingaarneq suli tigummippassuk, inatsisiliornermi sulinermut ataatsimiititaliami imaluunniit suleqatigiissitani

piareersarneqarnissaq, tassani kommunit sinniisoqarlutik kiisalu inatsisip ilusilersorneranut toqqaannartumik sunniuteqarsinnaallutik, taamaasillutillu malittarisassanut, allaffissugassaminnut piginnittooqataasutut misigisinnaassallutik. Ileqqutoqqat malillugit suleriaaseq, inatsisissatut siunnersuutip namminersorlutik oqartussani artorfilittanik suliarineqartarnera, tamatumalu kingorna kommuninut tusarniaassutitut saqqummiunneqartarnera, inatsisissatut siunnersuutinik taama ittunik suliaqarnermi pitsaanerpaasorinangilaq.

Inatsisissatut siunnersuummi assigiissaartumik ersarissumillu nammatanik suliassanillu namminersorlutik oqartussat kommunillu akornanni agguaassineramik maqaasisoqarpoq. Nalunaarutitigut sullissinissamut aalajangersakkanik Naalakkersuisut annertuumik piginnaatinneqarnerisa, kommunit naliliinerit aallaavigalugit inunnut innarluutilinnut tapersiinissaannik akullugit, inatsimmi sullinniarneqartunut iluaqutaasumik sullissinissamik siunertaqarnermut akerliusoq, kommune isumaqarpoq.

Ilanngullugu KANUKOKA'p tusarniaanermi akissutaanut qulaani taaneqartumut innersuussisoqarpoq immikkut ajornartorsiummut, "pissaaq-mik piginnaatitsinerniittunik", tassani inatsimmik allaffissornermut piomasaaqataalluni, piginnaatitsissutit taakku inatsisip atulersinneqarnerani kingusinnerpaamik saqqummersimasussaanerinnik.

Akissut: Siunnersuutip atuutilersinneqarnissaanut atatillugu oqaaseqaatit ilanngullugit eqqarsaatigineqassapput. Tamatuma saniatigut oqaatigineqassaaq januar 2019-imi isumasioqatigiinnissaq naalakkersuisoqarfiup pilersaarutigimmagu, tassani soqutigisallit, matumani kommunit ilanngullugit, nalunaarutinut missingiutinik saqqummiussiffigineqarumaarmata, nalunaarutillu pillugit oqaaseqaatiginiakkaminnik saqqummiussinissamut periarfissaqassallutik. Kingorna naalakkersuisoqarfiup anguniassavaa inatsisissatut siunnersuut Inatsisartuni aappassaaneerlugu suliarineqalersinnagu nalunaarutinut missingiutit suliarilluakkat pigineqalereersimanissaat, nalunaarutillu Inatsisartut inatsisaata atuutilerfia peqatigalugu atuutilersinnaassapput, atuutilerfissaa 1. januar 2020-mut aalajangiunneqarsimanera eqqarsaatigalugu.

Tamatuma saniatigut inatsisissatut siunnersuummi nutaami nalinginnaasumik nassuiaatit kommunip tulliuttunik oqaasissaqarfigai:

Immikkoortut ilaanni, tak. Inatsimmi aalajangersakkanut ataasiakkaanut oqaaseqaatini, inatsimmi aalajangersakkanut siunnersuutit akornanni akerleriittoqarpassippoq.

Inatsisissatut siunnersuummi immikkoortuni arlalinni nassuiarneqarpoq inatsisissatut siunnersuummi suliniutinik piviusunngortitsinissamut aningaasanik atuinerunissamik pisariaqartitsinissaq naatsorsuutigineqartoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq

Inunnut innarluutilinnut suliassaqarfimmi paasissutissat annertussusaat ajoraluartumik amigaaqarput. Tamanna suliassaqarfimmu kommunit kisitsisit atorlugit

nassuiaasiortannginnerannik pissuteqarpoq. Kisitsit atorlugit nassuiaasiornissamut Winformatikkimi atortussatut ineriartortinneqarsimasoq kommunit ilaatigut atortanngilaat. Paasissutissat amigaatigineqartut pissutigalugit aalajangersakkanut arlalinnut aningaasaqarnermut kingunerisinnaasat eqqornerusut naatsorsorniarterat ajornakusoorpoq, taamaammallu naliliinerit paasigallakkat tunngavigalugit suliarineqartariaqarsimapput. Paasigallakkat malillugit naliliinerit soorunami qularnartortaqaarsinnaapput.

Tullinnguullutik isumaat, nalinginnaasumik kommunep oqaaseqaatigisai ukuupput:
Qulaajaanert

Inatsisissatut siunnersuut malillugu qulaajaanert immikkoortunik qulinik imaqaassapput, imatullu oqaasertaqarput: ”Siunnersuutip assigiiaartumik ajornannginnerusumillu kommunimit sullissineq sinaakkuserpaa.”Qanoq peqqissaartigisumik qulaajaanert piunasaqaataat annertutigissanersut sullissineq ajornannginnerulissappat erseqqinngilaq, immaqalu tamanut naleqqunnani.

Akissut: Qulaajaanernut peqqissaartumik piunasaqaatit siunertaraat ataatsimut isigisumik suliniuteqarnissaq. Ullumikkut qulaajaanep pillugu taamak erseqqitsigisunik malittarisassaqaanngilaq. Taamaammat ulluinnarni inunnut innarluutilinnut tunngasunik suliat kommunimiit kommunimut assigiinngitsunik suliarineqartarput. Maleruagassat nutaat taamaalillutik ataatsimut isiginnittumik assigiissaarisumillu kommunini tamani qulaajaasarnissamik qulakkeerinnissapput.

Pissassarfik – Inunnut innarluutilinnut Sullissivik Nunamut Tamarmut Atuuttoq

Sullissivik, suli inatsisitigut aqqqissorneqanngitsoq maanna inatsit malillugit pisussaaffiulerpoq, Naalakkersuisullu piginnaatinneqarput kommune aqqutigalugu atuisut akiliisinneqartalernissaannut nalunaarusiorsinnaasut. Kommuninit inunnut innarluutilinnut sullissivimmi atuneq akeqannginnissaa piunasaqaataasariaqarpoq, matumani ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnit angerlartitaanissamut isumaqatigiinnginneq ilanngullugu.

Akissut: Sullissiviup atorneqarnera aallaaviusumik nuna tamakkerlugu sullissiviup atulernerani akeqassanngitsoq aallaaviuvoq. Siunnersuulli kingusinnerusukkut pisariaqartinneqalissagaluarpat, akiliisitsinissamut tunngavissaq aamma imaraa. Taamaattoqassagaluarpat kommunini akuusut akornanni isumaqatigiinniutigineqassaaq.

Qitiusumik nakkutilliisut

Inatsisissatut siunnersuummi nakkutilliineq qanoq aqqqissuunneqassanersoq ersinngilaq, isumaginnittoqarfiullu nakkutigineqarneranut atatinneqarsinnaasooq, ilimanarporli nakkutilliisut naalakkersuisoqarfimmut inissinneqassasooq nalinginnaasumillu naalakkersuisumut tunniunneqassasooq.

Nutaamik nakkutilliisoqalernissaa eqqarsaataanersoq nassuiarneqarnera ujartorneqarpoq, imaluunniit nakkutilliisut meeqqat tapersersorneqarnissaanut inatsisit § 9, imm. 4 malillugu inuit innarluutillit eqqarsaatigalugit nakkutilliisoqarnejq eqqarsaatigineqarnersoq.

Akissut: Qitiusumik nakkutilliivik meeqqat tapersersorneqarnissaanut inatsisit § 9 malillugu pilersinneqartoq aammattaaq inatsisissatut siunnersuummi matumani inatsisit malillugit nakkutilliisussaatitaassasut eqqarsaatigineqarpoq.

Inunnut innarluutilinnut politikki

Oqaaseqaatini allaaserineqartoq kommunini inunnut innarluutillit siunnersuisooqatigiinnik pilersitsereersimangikkunik pilersitsinissamut aallartisarqartoq ilumuunngilaq. Ukiualuit qaangiupput Kommune Kujallermi siunnersuisooqatigiinnik pilersitsiniarlutik qinnuteqartoqarnikuusimagaluarpoq, siunnersuullu kommunalbestyrelsemut angussimangilaq. Inunnut innarluutillinnut siunnersuisooqatigiinnik pilersitsinissamut siunnersuisooqatigiit ilaasortaanik akiliinissap piviusorsiorpalaannginnera pissutaavoq pingaartoq.

Akissut: Oqaaseqaat tusaatitut tiguneqarpoq Inatisartullu inatsisaannik atuutsitsilernermi ilaajumaarluni.

Pineqaatissiissutitut akiligassat

Kommune ingasattumik uteqattaartumillunniit sumiginnaanermi mianersuaalliorneraniluunniit pineqaatissiissutitut akiliisinneqartarnissaa periarfissinneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. Inatsimmi siunnersuutigineqartumi pinngitsaaliissutinik akiliisitsasariaqarnejq isumaqanngilaq, tassami qanoq innikkut unioqutitsinerup unitsinneqarnera pinngitsaalisamillu akiliisitsisoqarnissaani aalajangiinermi unioqutitsineq taamaatissimangitsoq naatsorsuutigineqaaqqaartariaqarmat. Pinngitsaaliissutinik akiligassaq inatsisitut siunnersuummi allaaserineqartutut iliuusereriikkamut kingunerunngillaq, soorlu §72-imi (massakkut §77) iliuusereriikkamut kingunertut oqaluuserineqartut.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq. Aalajangikkat kommunalbestyrelsimut pinngitsaalisani akiligassiisaqqunerat naalakkersuisoqarfimmit iliuusereriikkamut kingunertut isigineqartoq eqqarsaatigineqarpoq, taamaammallu qulequtaq kukkusuunngilaq. Saniatigut oqaasertaliussat aalajangersukkallu meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanniittut aammalu kommunemi aqutsineq pillugu Inatsisit inatsisaanniittut atornejqarput.

Pinngitsaaliissutinik illersuisoqarnejq

Siunnersuut kommunini anginerni aallaaveqarsorinarpoq illersuisut pisariaqartinneqartut amerlassusaat katersorsinnaallutik. Taamaammatt Kommune Kujallermi illersuisut suliaminni

aallaavilimmik soqutigisaqarnerminni aporaatinngitsumik naammattunik pissarsisoqarsinnaanersoq qularnarpoq.

Akissut: Oqaaseqaat Inatsisartut inatsisaata atuuttulersinnissaanut ilaajumaarpoq.

Nakkutilliinerup ilusaa

Nakkutilliinerup isikkua nakkutilliinerup takkulluni nakkutilliisinnaanermit aallaaveqarsorinarpoq. Tamanna ingerlatsivimmit inatsisitigut nakkutilliinerup isumaa assiginnigilaa, takuuk Folketingip Ombudsmandiata oqaaseqaataa allakkatigut saaffiginninnermik aamma imaqarsinnaasoq.

Akissut: Takkulluni ornigunnissaq suli piumasaqaataavoq. Taassuma saniatigut nakkutilliineq annertunerusoq ilassutaasorluunniit allakkat tunngavigalugit pisinnaavoq.

Qanigisanik siunnersuineq ilitsersuinerlu

Oqaaseqaatini nalinginnaasuni imm. 3.8-mi ”nutaatut” qanigisanik siunnersuineq ilitsersuinerlu pisussaaffigineqartoq ersippoq.

Tamanna eqqunngitsuvoq, kommunimmi suliat suliarineqartarneri pillugit inatsimmi ilitsersuineq ingerlatsinermilu pissuserissaarnek innuttaasunut ingerlanneqartussaavoq, nammineq piumassuseq aallaavigalugu imaluunniit innuttaasup kommunimut saaffiginninnerani.

Akissut: Siunnersuut siunnersuinermi pisussaaffinnik aalajangersimasunik assigiinngitsunik, matumani atortorissaarutit ikiuutaasut atorlissaanik imaqarpoq. Ilitsersuineq taamaalilluni malittarisassat nalinginnaasut kommunimi ilitsersuinissamut pisussaaffiit ingerlatsivinni pisortani sullissinermut Inatsisartut inatsisaata kinguneraa.

Pikkorissarnerit

Nalinginnaasumik oqaaseqaatini imm. 3.8-mi erserpoq:

"Tamama saniatigut ataasiakkaat aammalu qanigisaasut ulluinnarni iliuseqarsinnaalernissaat siunertaralugu, pikkorissaanerik ilinniartitsinernillu neqerooruteqarnissamut kommunit pisussaaffilerneqarput. Siunnersuutip atuutilernerani sulisunik amerlanerusunik pisariaqartitsisussaavoq." Tamanna kukkuneruvoq inatsisissatut siunnersuutip aalajangersagaanut naleqqiullugit, pikkorissarnerimmi taamaattut Pissarsarfimmit periarfissaapput, kommunillu pikkorissaanissamut pisussaaffeqarnerat Naalakkersuisut nalunaarusiassaani tunngaveqarpoq.

Akissut: Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq. Naalakkersuisoqarfimmillu suli naatsorsuutigineqarpoq kommunalbestyrelsit pineqartut qanigisaasullu ulluinnarni inuunermik pitsaanerulernissaannut pikkorissartinneqarlutillu ilinniartinneqarnissaasa nalunaarusiornissaat.

Immikkut pilersitsinerit

Imm. 3.8-mi ersippoq kommunit ”immikkut ittunik iliuuseqarnissaq” pillugu aalajangiisinnaasut. Taaguut taanna inatsisissatut siunnersuummi ilaanngilaq.

Akissut: Naleqqussarpoq, ”immikkut ittunik iliuuseqarnissaq” ”tapersiinermi iliuusissat”-mik iluarsineqarpoq.

Sullissinerup sivilissusaanut maleruagassat

Inatsisissatut siunnersuutip kommunit sullissineq sivikinnerulersinniarlugu sullissinerminnut piffissaliussinissaannik nassuiaatitaqarpoq.

Kommune isumaqarpoq piffissaliineq piumasarineqartunik kinguneqarsinnaanngitsaq, kommunimi inuit innarluutillit pillugit sulianik sullissinerup annertussusaata kommunip nammineq aqussinnaanngisaanik, ilaatigut oqartussanit, suliffeqarfinit, suliamullu attuumassutilinnut allanut oqaaseqaatinik/tusarniaatinik aallerneq apequtaasarmat. Saaffiginninnerit akissutai suliarigasuarneqarsinnaanngippata kommunip sullissineri piffissanik aalajangiussanit sivilunerussapput. Innuttaasut ingerlatsiviullu akornanni sullissineq innuttaasut ilisimasaanit allatut ingerlanneqassappat tatiginninnermik pilersitsisinnaassanngilaq. Taassuma saniatigut sullissinerup sivilissusaanik passussineq eqqarsarnartoqarpoq, sullissinermi pingaarnersiukkat equsoorsinnaanissaat pillugit peqqisaarussinnginnissaq taassumalu malittaaniq sullissinerup ingerlanerani kukkunerit aalajangiinerlunnerillu pilersinnaammata.

Ingerlatsivimmi pissuserissaarnermeereerpoq aamma sullissinerit sapinngisamik ingerlannissaat.

Akissut: Siunnersuutip kommunalbestyrelse piffissaliinermi kommunip inunnut innarluutilinnut sullissinissaa qanoq aalajangerneqassanersoq pisussaaffilerpaa. Taamaalilluni inuk innarluutilik kommunimit qanoq naatsorsuuteqarsinnaanini inississinnaavaa.

Pitsaassutsit

Imm. 3.9-mi ersippoq kommunit inunnut innarluutilinnut suliassaqarfimmi pitsaassutsinik ineriartortitsinissaminnut pisussaaffilerneqassasut. Tamanna eqqortuunngilaq, inatsisissatummi siunnersuutip § 15-p Naalakkersuisut najugaqaqatigiiffiit najugaqarfiillu illersugaasut pitsaassusaannut maleruagassat inissinnissaat pisussaaffigaat.

Akissut: Najugaqaqatigiiffiit najugaqarfiillu illersugaasut pitsaassusaasa assigiiaarnissaasa qulakkeernissaannut siunnersuutip Naalakkersuisut pisussaaffilerpai. Pitsaassutit taakku najugaqarfissatut neqeroorutinut suliassaqarfimmi ingerlatsinermut sammititamik nakkutilliinernut atatillugu aalajangersimasumik pissusilersortoqarsinnaanissaanut ilapittuutaassapput. Siunnersuutip aammattaaq kommunalbestyrelsit inunnik innarluutilinnik sullissinermi allanik suli pitsaassutsinut malitassanik aalajangiinissaanut pisussaaffilerpai.

Inatsisinut siunnersuutit ataasiakkaat aalajangersorneqarnerannut oqaaseqaatit

Kapitel 1 — Siunertaq aamma siunertarineqartut

Kapitalip qulequtaa inatsisitigut eqqortoorpiangilaq, tassani siunertaq aamma siunertarisat, kommunip isumaa naapertorlugu, oqaasiummata assigiimmik isumallit.

Akissut: Qulequtaq allanngorani taamaaginnassaaq. Siunertap siunnersuutip suut anguniarneraat oqariartuutigaa, siunerineqartullu sooq taamaannersoq nassuiarlugu.

§§ 3, 4 aamma 5, innuttaasut tapersersorneqarnissaannut tunngasutut aalajangersakkatut tamarmik oqaasertaqartut, kapitalip siunertamut tunngasup ataani inissinneqassanngikkaluarput.

Akissut: Aalajangersakkat taamaaginnassapput, tassami taakku Inatsisartut inatsisaanni aalajangersakkanut allanut paasinarsaanermi tunngaviit aalajangersarmatigit.

Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatini nalinginnaasuni, imm. 2, siunnersuummi pingaarnerit pillugit ima allassimasoqarpoq: " Akisussaaffiit suliassallu agguagaanera ersarissuutillugu, inunnet innarluutilinnut tamaginnut suliassanik suliarinnittarnerup aamma inatsisitigut isumannaatsuutitsinerup nukittorsarneqarnissaat... Kommunalbestyrelsit siunnersuummi... amerlanerusunik pitsaanerusunillu tapersiinissamut periarfissaqalersinneqarput,

Tamatuma imaraa, innuttaasut tamarmik inunnguutsiminnik innarluutillit imaluunniit kingornatigut innarluuteqalersut inatsit malillugu, ass, innuttaasup sulinerani qarasaasiamik aqutsinissamut muusimik immikkuullarissumik, innuttaasup pitsaanerusumik ajornannginnerusumillu sulinissaanik inerneqarsinnaasumik pitsinnissaa qinnutigineqarsinnaasoq, tassani innuttaasoq allatut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinani. Taamaattumik kommunip pisariaqartutut isigaa, nassuiarneqassasoq, minnerpaaffimmik killiliisoqarnersoq, pisariaqartitat suut, inatsit naapertorlugu tapersersorneqarnissamut pineqarsinnaanersut.

Akissut: Siunnersuut massakutut isikkoqartilluni minnerpaaffimmik killeqanngilaq.

§ 1, nr. 4

Aalajangersakkap imaraa erniinnartumik, Naalackersuisut inuussutissarsiortunik aamma namminersorlutik suliffeqarfinnik ilaatitsinissaannut pisariaqartitsineq. Aamma naleqquttuussaaq, innuttaasut aalasinnaassutsikkut annikinnerusumik ajornartorsiutillit qanoq ilinniagaqartigisimanersut paasiniarnissaat. Kommunip aamma ujartorpaa innuttaasut innarluutillit pitsaanerusumik atugaqarnissaannut nuna tamakkerlugu periusissiaq.

Akissut: Oqaaseqaatigineqartut Inatsisartut inatsisaata atuutsilernerani, matumani ilitsersuusiorneq ilanngullugu.

§ 4, imm. 2

Immikkut tapersersuineq, innuttaasup pisariaqartitaa, najugaqarfissatut neqerooruteqarnermut piunasaqaatinut ilaassanersoq, imaluunniit innuttaasunut, kapitali 9-mi najukkamik neqeroorfigineqarsinnaatitaasunut piunasaqaatini ilaareersunut immikkut tapersersuinertut neqeroorutigineqartassanersoq erseqqinngilaq.

Akissut: "Tapersiineq immikkut ittoq" taaguuteqalerpoq "tapersiineq naleqquttoq". Najugaqarfissatullu neqeroornissami kapitali 9 naapertorlugu aalajangiineq tapersiineramik ataqatigiissakkamik, ataqatigiimmik ataatsimullu isiginnineq tunngavigalugu tapersiineramik pineqartumut inuuneranullu sunut tamanut tunngasunut isiginiarneqassaaq. Imatut isumaqarpoq, § 26 naapertorlugu najugaqarfissatut neqeroorutip pisariaqartinneqartut naammassisassai iliuusissanut pilersaarummi eqqarsaatigineqassasut.

Taassuma saniatigut inuk innarluutilik najugaqarfissatut neqeroorummut innersuunneqartoq assersuutigalugu § 44 malillugu Innunut Innarluutilinnut Sullissivimmut Nuna tamakkerlugu atuuttumut allanngutsaaliuilluni sungiusarneqarnissaminut, imaluunniit § 45 malillugu Naalakkersuisut nalunaarutininik suliaqarnissaannut tunngavik malillugu atortorissaarutininik ikiuutaasunik pisinnaatitaassaaq.

§ 5

§ 5-imik akuersinermi illunut malittarisassani kingunerisamik naqqiisoqarnissaa pisariaqartinneqarpoq.

Akissut :

Akissut: Illuliormik maleruagassat nutarternissaat inassutigineqartoq naalakkersuisoqarfimmu akisussaasumut ingerlateqqinneqarumaarpoq.

§ 6

§ 6, imm. 1-imut oqaaseqaatini erserpoq, " Inuit innarluutillit utoqqalinersiutit pillugit Inatsisartut inatsisaat malillugu utoqqalinersiuteqalernissamut ukiunut killiliussaqa sinnerlugu utoqqaassusillit, tamatuma kingorna aallaaviatigut Inatsisartut inatsisaat manna malillugu ikiorserneqarnissamut pisinnaatitaassapput." Kommuni "aallaaviatigut"-mik qanoq isumaqartoqarnersoq itisilertikkusuppa.

Akissut: Ilaannakoortumik ilanngunneqarpoq "aalaavitigut" oqaaseqaatini peerneqarpoq, § 6 ukiut killilerneranik imaqqanngimmat. Inuit innarluutillit soraarninngoreersut taamaammatt Inatsisartut Inatsisaat malillugu allat assigalugit ikiorneqarnissaminut pisinnaatitaaffeqarput.

Imm. 2-mut oqaaseqaatini, ilaatigut isumaliutigineqarsinnaavoq nassuiassallugu, "akimmiffiit" qanoq paasisaasannarsut, oqaaseq taanna inatsimmu oqaaseqaatini imaluunniit

Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit Isumaqatigiissutaanni nassuiarneqanngimmat.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Oqaaseq "aporfiit" naligninnaasumik oqaluinnarnermi paasineqartarneratut paasisassaasoq, taamaalillunilu aporfiusinnaasut inuup innarluutillip, innarluuteqanngitsup nalaattanngisai aqqusaarneqarsinnaasut pineqarlutik.

Tamatuma saniatigut qulalersitsivoq, Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit Isumaqatigiissutaanni art. 1-imut atatillugu aalajangersagaq killiliisutut imaqarnerisooq, tassani inatsisissatut siunnersuummi oqaaseqatigiit "ataavartumik" pisinnaasakillissimaneq atorineqarmat, inuilli innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissummi art. I-imi innuttaasut "sivisuumik" pisinnaasakissimasut pineqarlutik. Taamaattumik isumaqatigiissutip innuttaasut illersorpai, aamma pisinnaasakillissimaneq ataavartuunngitsutut taaneqaraluartoq, paasinninnerlu tamanna inatsisissatut siunnersuummi § 58, imm. 4-mi taperserineqarsimavoq.

Akissut: "Ataavartooq" atorineqarpoq sivisuumik napparsimaneq sungiusarneqarnerlu Inatsisartut inatsisaata avataaniimmat.

Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatini § 6, imm. 3 nutaaq nassuiarneqarpoq, taannali inatsimmi nassaassaangilaq.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

Oqaaseqaatit naqqinneqarput, allaqqasut pineqartut peerneqarsimalereerput.

Imm. 4-mi aalajangersakkami, piumasarineqarpoq, innuttaasooq "pisortat tapersersuineramik ingerlatsinerisigut" Kalaallit Nuaata avataanut inissinneqarsimanissaa. Aalajangersakkamut oqaaseqaatini taaneqarpoq, innuttaasooq kommunip aalajangiineratigut Kalaallit Nuaata avataanut inissinneqarsimasooq.

Tamanna qitiusumik inissiinissamut innersuussisarfimmi § 10-mi malittarisassanut atatillugu qulalersitsivoq, tassani aalajangiineq Naalakkersuisunit aalajangerneqarsinnaammat, inissiinissamut innersuussisarfiup misissuinermut atatillugu nalilerpagu, innarluutillip pisariaqartitai angerlarsimaffimmi Naalakkersuisut ingerlataanni naammassineqarsinnaanngitsut.

Aalajangersakkamut oqaaseqaatit taamaasillutik inatsimmut naapertuuttunngorlugit oqaasertalersorneqartariaqarput.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Oqaaseqaatit isikkortik piginnassavaat. Taamaattoq taaneqassaaq kommunalbestyrelsit aalajangiisuusarmata. Innersuussisarfik aalajangiisinnaatitaanngilaq. Innersuussisarfiup taamaallaat Kalaallit Nunaanni periarfissaqarnerisooq misissortussaavaa.

§ 7, imma. 2

Oqaaseqatigiit aappaanni imm. 1 uteqqinneqarpoq, tassani meeqqamat tapersersuineq pillugu.

Oqaaseqaatini allassimavoq: ”Aalajangersakkami kommunip ingerlatsiviisa assigiinngitsut akornanni iluminni ataqatigiissaarisqaarnissaa suleqatigiittoqarnissaalu piumasqaatigineqarpoq”.

Kommunip annilaangagaa, tamatuma kommunini paatsiveerussutaasinnaanera, inatsimmi ersarissumik nassuiarneqanngippat, aningaasartuutaanerusut suut inatsimmik matumanga matussuserneqarsinnaanersut, ”nalinginnaasup” qanoq sinnerneqarnersoq, taamaasilluni assigiissakkamik allaffissortoqarsinnaalissammat, inuit innarluutillit pillugit inatsit ”inatsisaasoq pingaanninneq”.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

kommunalbestyrelsip meeqqat ataasiakkaat ilaqutaasalu sullinnerinut ataqatigiissaarinissaat piumasqaataasoq aalajangersakkap erseqqissarpaa.

Kapitel 2 – Aalajangiisnaatitaaneq aamma akisussaaffeqarneq

§ 8

Kommune nammineq nalilersuillunilu pingaarnersuissanersoq, imm. 1 inatsisissatut siunnersuummi § 46 peqatigalugu annertuumik qulalersitsivoq, ”tapersersuineramik periarfissat pisariaqartut” suunersut, imaluunniit aalajangersakkat taakku marluk ima isigineqassanersut, Naalakkersuisut allaffissornikkut nassuiarsinnaagaat, tapersersuineramik periarfissat suut, kommunit § 8 naaportorlugu neqeroorutigissanerai, matumani taakku annertussusaat ilanngullugit. Kommune Kujalliup ersarissumik siunnersuutigissavaa Naalakkersuisut nalunaarutikkut tapersersuineramik aalajangersimasunik neqerooruteqarnissamik aamma taakku annertussusaannik aalajangiinissamik kommuninut peqqusisinnaanerat inatsisitigut eqqunneqassanngitsoq. Kommunini ataasiakkaani qanoq pisariaqartitsisoqarnersoq tunngaviuvoq naliliineq, kommunalbestyrelsit ataasiakkaat namminneq suliarilluarnerusinnaasaat, kiisalu sullissinerup qaffasissusaanik aalajangersimasunik attassiinnarnissamut peqqusinerit pisariaqanngitsut inatsisitigut sullissinernut allanut innuttaasunik sullissinerlunnermik kinguneqarsinnaapput. Ilusiliaq aamma taama ittoq innarluutilinnik isumaginninnermik kommuninut tunniussinnermik siunertamat akerliussaaq.

Akissut: Siunnersuummi § 45-imi Naalakkersuisut pisussaaffilerneqarput suut

kommunalbestyrelsimiit tapersuutitut tunniunneqassanersut pillugit nalunaarusioqqullugit.

Tapersersuutit suunersut siunnersuummi § 45-mi Inatsisartut inatsisissaat UKA 2017-imi saqqummiunneqarmat toqqaannartumik takuneqarsinnaapput, matumanili

immikkoortinneqarlutik. Tassunga peqqutaavoq tapersersuineramik suliaasaqarfimmi

teknologiikkut digitaliusumillu ineriartorneq, tapersersuutitut neqeroorutit piffissap

ingerlanerani sukkasuumik nalimmassartuarnissaanik kinguneqarsinnaammat. Eqaatsumik

piffissamullu naleqquttunik innuttaasunut neqerooruteqartarnissaq qulakkeerniarlugu nalunaarusiani allannguutit pissapput.

Tapersiissutitut periarfissat naammattut kommunimi tikikkuminartuussasut siunnersuummi § 8 kommunalbestyrelsimut pisussaaffiliivoq, § 38 imm. 8-llu kommunalbestyrelse pisussaaffilerpaa tapersiineq sorleq pisariaqartinneqassanersoq aalajangertassasoq.

Imm. 2 imm. 1-ip saniani pisariaqanngitsutut isikkoqarpoq. Aalajangersagaq paariinnarneqarniarpat, kapitali 9-mut nuunneqartariaqarpoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq tapersiinerit siunnersuummi kap. 8-mi suliarineqarnerat eqqarsaatigalugu, angerlarsimaffillu kap. 9-mi sammineqarmata.

Tamatuma saniatigut tunngavigineqassaaq, nalinginnaasoq "inissat pisariaqartut amerlassussaat" kommunip nammineq pisariaqartitaanut tunngasut, kiisalu kommuninut peqqussutaasinnaanngimmat inissat amerlisarnissaat kommunit allat oqilisaanniarlugit.

Akissut: Aap, kommunalbestyrelsip namminneq pisariaqartitaa pineqarpoq, assersuutigalugu tassani kommunalbestyrelse siuliani isumaqatigeqqaarlugu kommunimi allammi inissiisoqarsinnaasoq

Ilanngullugu § 8 imm. 2 § 13-imut erseqqissumik naapertuutinngitsoq erserpoq, tassani § 8, imm. 2, kommunalbestyrelsimut peqqussuteqarmat, najugaqatigiiffinni aamma najugaqarfinni illersugaasuni inissat pisariaqartinneqartut pigineqarnersut qulakkiissallugu. § 13-imilu allassimalluni kommunalbestyrelse inuit innarluutillit najugaqatigiiffinik pilersitsillunilu, ingerlatsillunilu atorunnaarsitsisinnaasoq. Tapersersuineramik neqeroorutinik pingaarnersuineq sorleq siunertarineqarnersoq taamaattumik qularineqarpoq.

Akissut: Kommunalbestyrelsimut inunnut innarluutilinnut najugaqatigiiffinik najugaqarfinnillu illersugaasunik ingerlatsinissamik pilersitsinissamik matusisinnaanissamillu § 13 piginnaatitsivoq, § 8-llu kommunalbestyrelse ataatsimut isigalugu pilersuinissamik pisussaaffilerlugu.

§ 10

Inatsimmi erseqqissartariaqarpoq innersuussineq ulloq unnuarlu neqeroorutinuinaq pineqartoq.

Inissiinissamut innersuussinermik aqqissuussineq aamma Kalaallit Nunaata avataani ulloq unnuarlu neqeroorutinut atuunnersoq erseqqinngilattaq.

Tamatuma saniatigut kommune isumaqarpoq, qitiusumik inissiinissamut innersuussisarfik, kommunip inuk innarluutilik pisumi tulluarnepaamik tapersersuinissamik neqeroorfiginissanut tunngavimmut tulluanngitsoq, tassani kommunip ulloq unnuarlu angerlarsimaffimmut neqerooruteqarnissamut aalajangernerata, tapersersuineramik

neqeroorutit allat tulluannginnerannik isumaqarmat, qitiusumillu inissiinissamut innersuussisarfirmik kommune sunniuteqarsinnaanngilaq, suliame pineqartumi neqeroorummik pitsaanerpaamik innersuussisoqarnersoq.

Akissut: Innersuussinerup kommunalbestyrelsip, qitiusumik innersuussiviup angerlarsimaffiullu suleqatigiinnerisigut pisassasoq aallaaviuvoq. § 10, imm. 2 malillugu qitiusumik innersuussisarnermut malittarisassat erseqqinnerusut sularineqassapput.

§ 11

Pissassarfik pillugu oqaaseqaatinut qulaani allassimasunut siullermik innersuussisoqassaaq. Tamatuma saniatigut tulluurtuussaaq, imm. 1, nr. 2-mi, nassuiassallugu siunnersuinissamut suliame atallugu piginnaasanik agguataarinerit Pissassarfiup aamma naalakkersuisoqarfiup akornanni qanoq avinneqassanersut.

Nalinginnaasumik Pissassarfiup aqutsisutut inatsisitigut tunngaviliinermut ilaassaaq sullissiviup ingerlatsinermi inissisimaneranik inatsisissatut siunnersuummi nassuiarneqarnissaanut pisariaqartitsineq.

Akissut: Pissassarfik ilaatigut kommunalbestyrelsimut inatsisissatut siunnersuut manna pillugu siunnersuillunilu ilitersuissaaq, matumani tapersersuinermut periarfissat sullissinerlu pillugit ilanngullugit, taamaattoq nammineq aalajangiinnaanngilaq, piginnaaneq taanna kommunalbestyrelsip nammineq ataaniimmat. Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 20, 26. juni 2017-imeersoq aamma tassani § 12 naapertorlugu Inunnut innarluutilinnut Sullissivik Nunamut tamarmut atuuttup suliassaa Qitiusumik Siunnersuisoqarfiup suliassaanut assersuunneqarsinnaavoq. Inunnut innarluutilinnut Sullissivik Nunamut Tamarmut atuuttoq Isumaginninnermi Aqutsisoqarfiup ataaniittutut Qitiusumik Siunnersuisafittuulli isigineqassaaq. Inatsisissatut siunnersuummi § 10, imm. 2 malillugu, taassuma saniatigut inunnut innarluutilinnut Sullissivimmu Nunamut Tamarmut atuuttumut innersuussinermut tunngasunik malittarisassaliortoqassaaq.

Kommune Kujalliup maanna ukiorpaalunni attassiinnarniarluni sungiusaasarneq neqeroorutigereepaa, kommunilu isumaqarpoq isumaliutiginnilluannginnerusooq, kommunip innuttaasut sullissivimmu attassiinnarniarluni sungiusariartortitalissappagit, suliassaq pitsaanermik akikinnermillu kommunimi najukkami aqqiivigineqarsinnaappat. Tamatuma saniatigut isumassarsiaasinnaavoq, namminersorlutik oqartussat aamma kommunit suleqatigiinnerisigut, tassani namminersorlutik oqartussat aningaasaliinissamut pisussaaffeqarlutik, katsorsaasunik suleqatigiinnik pilersitsinissaaq.

Akissut: Tamanna pitsaanerusutut nalilerneqarpat, siunnersuutip kommunip nammineerluni innuttaasut timimik sungiusarnissaanut neqerooruteqarnissaanut akornusinnngilaa.

Innutaasut amerlanerusut sullinneqartussaanerisa ilutigisaanik Inunnut innarluutilinnut Sullissivik Nunamut Tamarmut atuuttup tapersiissutit immikkuullarissut amerlanerusut negeroorutigisinnaalissagai ilimagineqarpoq.

Sullissivimmi suliaasat pingaaruteqartut ilagaat, inatsisissatut siunnersuummi nassuiarneqartut inatsisilerinikkut naliliinernik imaqarnissaat, sullissiviup inatsisitigut qanoq pisinnaatitaaffilerneqarnissaa naatsorsuutigineqarnersoq inatsisissatulli siunnersuummit ersinnani.

Akissut. Oqaaseqaat Inatsisartut Inatsisaata atuutsitsilerneranut atatillugu suliami ilaajumaarpoq.

Sullissiviup suliassaani inatsisissatut siunnersuutini inatsisitigut nalilersuinernik imalik annertuvoq, inatsisissatulli siunnersuummi ilaanngilaq inatsisitigut piginnaanerit suut sullissivimmiilissanersut.

Nr. 6-imut atatillugu oqaatigineqassaaq, ”suliaat immikkut pisariusut” suunerannik nassuiaatini ima nassuiarneqarmata: "Inunnut innarluutilinnut Sullissiviup Nunamut Tamarmut Atuuttup kommune ilisimasanik imaluunniit ilinniarsimasunik isumalluutunik, qulaajaanerup ingerlannissaanut pisariaqartunik, peqarsimanngippat, immikkut pisuni, kommune qulaajaanerup ingerlannissaanut ikiorsinnaavaa. Oqaatigineqassaaq, suliatut immikkut pisariusutut suut isigineqarnersut, kommunimi pineqartumi isumalluutaasut aallaavigalugit nalilersorneqassamat."

Tamanna oqaatsimut ”suliaat immikkut pisariusut”-nut atatillugu naammaginangitsutut isikkoqarpoq, kommuninullu qulaajaanissaq pisussaaffiliissutigineqarpat, kommunit isumalluuteqarfiginngisaannik, sullissivimmit avataanit ikiorneqarnissamut aallerneq pisuni tamani kommuninut akeqanngitsuusariaqarpoq.

Tamatuma saniatigut suliat eqqarsaatigineqarsinnaapput, kommuninit ”immikkut pisariusutut” misigineqartut aamma nassuiaanermut kommunit isumalluuteqarfigisaralui, kisiannili kommunip qulaajaanissamut ikiorneqarnissamut kissaateqarfigisai. Periarfissaq tamanna suliani, qitiusumik oqartussaasut paariinnagassaattut eqqarsaatigineqartariaqarpoq.

Akissut: ”Suliaat immikkut ajornakusoortut” inissinniarnerani suna pineqarnersoq sulianut ataasiakkaanut tunngaveqartariaqarpoq. Soorunami isumaqarnarpoq kommunalbestyrelsip Inunnut Innarluutilinnut Nuna Tamakkerlugu Sullissivik sulianut piginaasalinnik sulisoqannginnerminnut tunngatillugu kisiat atortassagaat.

§ 12, imm. 2 aamma 3

Inunnik paasissutissanik suliarinnittarnermi inatsimmi § 8, imm. 3-mi, aalajangersarneqarpoq isumaginninnikkut oqartussaasut akornanni inunnut paasissutissanik arlalinnik ingerlateqqiisinnaanerat, imalu imaqarluni:

"Ingerlatsivinni oqartussat isumaginninnermut tunngasutigut sulianik ingerlataqartut aatsaat imm. 2, nr. 1 imaluunniit 2-mi piumasaqaatit eqquutsinneqarpata imaluunniit suliap suliarineqarnerani ingerlatitseqqinnissaq pisariaqarpat imaluunniit oqartussaasup nakkutilliinermi suliasaminik ingerlatsisinaaneranut pisariaqartinneqarpat imm. 1-imi aamma § 7, imm. 1-imi paasissutissanik taaneqartunik ingerlatitseqqissinnaapput."

Taamaattumik aalajangersakkat aalajangersakkamut tigulaakkamut atatillugit pitsaassusai qulakkeerneqassapput.

Akissut: Inunnik paasissutissanik suliarinnittarneq pillugu inatsisip Kalaallit Nunaanni atuutilersinneqarnera pillugu peqqussummi nr. 1238 14. Oktober 2016-imeersumi §§6-8 aalajangersakkanut aalajangersakkap oqaasertai nalilerneqarput naleqquttuusut.

Taassuma saniatigut Meeqqat tapersorneqarnissaanut Inatsisartut Inatsisaanni § 13-imi kommunalbestyrelsep Inunnik Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmut paasissutissanik ingerlatitseqqissinnaaneranut tunngasumut assingusumik aalajangersagaqarpoq.

Aalajangersagaq taamaammat inunnik paasissutissanik suliarinnittarneq pillugu inatsimmut akerliunngitsoq nalilerneqarpoq.

Ilanngullugu kommunip eqqaasitsissutigissavaa, Danmarkimi pisoqarneratut sullissineq pillugu inatsimmi paasissutissanik oqartussaasunut allanut ingerlatitseqqiisarneq pillugu malittarisassat misissorneqaqittariaqarnerisut, taamaasillutik inunnik paasissutissanik suliarinnittarnermi inatsimmi malittarisassanut ataqatigiissaarneqassallutik, tamatumani inunnik paasissutissanik suliarinnittarnermi inatsisip sullissinermi inatsimmi § 28 ilaannakortumik paarlannikummagu.

Akissut: Oqaaseqaat naalakkersuisoqarfimmut susassaartumut ingerlateqqinneqassaaq.

Kapitali 3 — Inissatut neqeroorutininik pilersitsineq ingerlatsinerlu
Atuaruminartuunissaa pillugu innersuussutigineqarpoq, kapitali 3 aamma 9 kapitalimut ataatsimut katinneqarnissaat isumaliutersuutigineqassasoq.

Akissut: Ilanngunneqannqilaq.

Kap. 3 pilersuisinnaatitaanermik nassuiaavoq, kap. 9-li najugaqarfissatut neqeroorutit pillugit nassuiaalluni.

§ 13

§ 13, imm. 2, piviusumik Inatsisartut peqqussutaanni atuuttumi § 10, imm. 3-mik ingerlateqqitaavoq. Aalajangersagaq — Kommune Kujallip paasisutissinneqarneratut — suliaqarnermi atorneqarsimanngisaannarpoq, erseqqinngilarlu siunissami aamma, aalajangersagaq qaqugu atorneqassanersoq. Aalajangersakkamut ilanngussat nutaat apeqqut taanna akinngilaat.

Ilanngullugu ersernerluppoq, oqaaseq ”pilersitsineq” qanoq imaqarnersoq. Ilimagineqartariaqarpoq, nutaanik sanaartukkanik pilersitsinissamut kommunit pisussaaffilerneqarsinnaanngitsut, illuutit pioreersut najugaqaqatigiiffittut imaluunniit najugaqarfittut illersugaasutut ilusilersorneqarnissaannut periarfissaqanngippata.

Tamatuma saniatigut § 13, imm. 2 ajornakusoortutut isiginarpoq, tassani innuttaasut inatsisitigut malitassani soorlu § 8, imm. 2-mi tapersersorneqarsinnaanngimmata, kommunit isumagisassaannik, inissanik naammattunik atorneqarsinnaasunik. Innuttaasut taamaasillutik erngertumik inissatut neqerooruteqartoqarnissaanut kommune suliaannngortitsinikkut eqqartuussisunut tunniussisinnaanngillat. Kommune Østre Landsretip eqqartuussinermi inerniliineranut 23. juni 1980-imeersumut innersuussivoq, suliami Ugeskrift for Retsvæsen 1980, qupperneq 970-imi oqaluttuarineqartumi, kommune angajoqqaanut taarsiiviginninissamut piumasaqaateqartunut pinngitsuutitaammat, tassani ulluunerani paaqqinnittarfinni inissanik naammattunik tunniussisimannginnermut, tak. taamanikkut atuuttumi bistsandslovip § 69-ia, taanna malillugu kommunalbestyrelsip isumagisussaagaluaraa, meeqqanut inuusuttunullu ulluunerani paaqqinnittarfinni naammattunik inissaqarnissaa. *Akissut: Aalajangersagaq ingerlateqqinneqarpoq, tassami § 8, imm. 2 malillugu kommunalbestyrelsit najugaqaqatigiiffinnik najugaqarfinnillu illersugaasunik pilersuisussaananermik pisussaaffeqarnermikkut eqqortitsinissaannut Naalakkersuisut peqqussuteqarnissaat pisariaqartutut isigineqarmat. Taamaalilluni aalajangersagaq innuttaasunut toqqaannartumik toraarinnigilaq.*

Illuutit pigeriikkat najugaqaqatigiiffiliornissamut najukkanilluunniit illersugaasunik aaqqiinissamut periarfissiinngippata kommunalbestyrelsip taamaattunik pilersitsinissaq isumannaartariaqarpaa.

§ 13, imm. 3 pillugu, kommunip oqaatigissavaa, najugaqaqatigiiffinnik ilusilersuinnermut il.il. malittarisassat taamaallaat ilitsersuutini takuneqarsinnaappata, aalajangersagarlu akuerineqarpat, tamaanna kukkuneq atuuttoq aaqqinneqartariaqartoq. Inatsimmi piumasaqaat malissagaanni, malittarisassat taama ittut nalunaarutikkut aalajangersarneqassapput.

Akissut: Siunnersuummi § 15 naapertorlugu najugaqaqatigiiffinnut najukkanullu illersugaasunut pitsaassutsimut inissiinissaanut malittarisassaliornissaat nalunaarutikkut suliarineqassasoq Naalakkersuisut pisussaaffilerneqarput.

Meeqqanut pinerliisimannginnermik aamma pinerluuteqarsimannginnermut uppersaatinik aallernissaq pillugu allaffissornikkut malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaanera qularnartutut isiginarpoq, tamatumani pingaartumik meeqqanut pinerliisimannginnermut uppersaati immikkut inatsisitigut allatigut aalajangersaavigineqarmata.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Taanna inatsimmi tunngavilerneqarsimappat meeqqanik pinerliisimannginnermik -aamma pinerluuteqarsimannginnermik piniarsinnaaneq nalunaarutit aqutigalugit pisinnaasoq Naalackersuisoqarfik isumaqarpoq.

§ 14

§ 13, imm. 2 aamma 3-mut oqaaseqaatinut qulaaniittunut innersuussisoqarpoq.

Akissut: Qulaani akissut takuuk.

§ 15

Inatsisissatut siunnersuummi § 66 naapertorlugu kommunalbestyrelse pitsaassutsimut malittarisassanik aalajangersaassaaq, Naalackersuisut pitsaassutsimut malittarisassat ilusaannut imarisassaanullu malittarisassanik sukumiinerusunik aalajangersaasinnaasut.

Taamaattumik erserpoq —tak. Aamma kommunip aallaqqaasiutigalugit oqaaseqaataani, § 15-imi, ”pissaaq”-mik aalajangersagaqarnerisooq, § 66-imut naapertuunnersooq ersarluppoq.

Kommunit pitsaassutsimut malitassanik aalajangersaanissaat, nalinginnaasumik naliliinermi siunertamut tulluannigitsutut isiginarpoq, tassami ilusissaanut imarisassaanullu piimasaqaatinik aalajangersaasinnaannginnamik, aamma § 66-imut kommunip oqaaseqaatai takusigit.

Akissut: Najugaqaqatigiiffinni najugaqarfinnilu illersugaasuni kapitali 3 malillugu kommunalbestyrelsinit pilersinneqarsimasunut pitsaassutsit aalajangersarneqarnissaannut aalajangersaanissaannut siunnersuutip § 15-ani Naalackersuisut pisussaaffilerneqarput. Kisianni inatsisissatut siunnersuutip § 66-iani kapitali 8 malillugu tapersiissutaasinnaasut pineqarput. Tamanna pillugu § 66-imut nassuiaatit innersuussutigineqarput.

§ 16

Aalajangersakkap kapitali 9-mi malittarisassat ataqatigiinnissaannut pisariaqartitsineq takutippaa, tassani aalajangersarneqarluni, kommunit akornanni isumaqatigeeqqaartoqartinnagu kommunini allani inissamut neqeroortoqarsinnaanngitsooq.

Najukkamit nuunneq pisariaqartinneqarpat § 16, imm. 2 aamma apeqquusiititsivoq kommunip iluani najugaqarnissamut neqerooruteqarnermi kina aningaasartuuteqassanersooq.

Akissut: Kap. 3-p aamma kap. 9-p ataqatigiissutigivaat kap. 3 najugaqaqatigiiffinnik najukkanillu illersugaasunik kiisalu ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnik pilersitsinissamut piginnaatitsinermut aalajangersaaffiummat. Qaqugukkut kommunalbestyrelse inunnut innarluutilinnut najugaqaqatigiiffinnut, najukkanut illersukkanut imaluunniit ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnut neqerooruteqassanersoq kap. 9-p aalajangersaavigivaa. Siunnersuutip ilusaani tunuliaqutaasooq takuneqarsinnaavoq, tassani aallaqqaasiutitut Inatsisartut inatsisaata siunertaa siunertarineqartullu aalajangersarneqaramik, takuuk kap. 1.

Inatsit malillugu kikkut piginnaasaqarnersut akisussaasuunersullu kap. 2-mi aamma 3-mi malittarisassiunneqarput aamma najugaqarfissatut neqeroorutitik pilersitsinissamut piginnaatiltaaffiliillutik.

Tamatuma kingorna inatsisip sannaata sullissineq nalinginnaasooq malippaa, takuuk kap. 4-miit 14 ilanngullugu.

Taamaalilluni kap. 9-mi innuttaasut kommunalbestyrelsimit najugaqarfissatut neqeroorummi najugaqarnissamik neqeroorfineqartussat malittarisassiunneqarput.

§ 17

Najugaqaqatigiiffinnut najukkanullu suleqatigiinnermi ataatsimiititalianik pilersitsinissamut tunngavissiiisooq aalajangersakkamut oqaaseqaatinit erserpoq.

Suleqatigiinnermi ataatsimiititaliat taama ittut immikkut inatsisitigut tunngavissinneqarnatik pilersinneqarsinnaammata, tamanna kommunip pisinnaatitaaffianut aamma aqutsinermik inatsisip iluaniimmat, kommune nammineq kommunip ingerlataqarfiata iluani assigiinngitsuni suleqatigiinnernik aaqqissuussisinnaammata oqaatigissavara.

Suleqatigiinnissamik ataatsimiititaliat taamaattut imikkut ittumik inatsisitigut tunngaveqanngikkaluarluni pilersinneqarsinnaasut maluginiarpara, kommunip nammineerluni kommunip ingerlatsinermi ingerlatsiviisa assigiinngitsut iluini suleqatigiinnissaq aaqqissuutissagaa, tassami tamanna kommuninut pisinnaatitsissutip aqutsinermullu inatsisip iluaniimmata.

Taamaalilluni aalajangersagaq taamaallaat pisuni, kommunip namminersortunik imaluunniit oqartussanik allanik suleqatigiinnermut tamatumunnga ilanngussinera pineqartillugu nammineq imaqartoq.

Akissut: Siunnersuummi § 17 "sinnaavoq"-mik aalajangersaaneruvoq, taamaalilluni ataatsimiititaliat taamaattut pinersinnissaannut najugaqartullu ilaatinneqarnissaannut kommunalbestyrelsit kajumissusertik malillugu periarfissaat pineqarluni. Siunnersuutip § 3, imm. 3-anut aalajangersagaq isiginiarneqassaaq, tamatuma kingorna inuit innarluutillit nammineq isumaat eqqarsaatigineqassallutik.

Najugaqatigiiffinnut aamma najugaqarfinnut illersugaasunut sinniisussat suut eqqarsaatigineqarnersut ilanngullugu erseqqinngilaq, najukkat taama ittut paaqqinniffiunngimmata kisiannili najugaqartut namminerisamik angerlarsimaffigalugit. Ineqartutut oqalliffimmi peqataanissaq, ineqartut soqutigisaannut sinniisussatut najugaqartut oqartussaaqatigiinneri allat assigalugit kajumissutsimiippoq. Imm. 2-mut oqaaseqaatini inummut paasissutissanik suliaqartarnermi inatsimmi § 6 aamma 7-imut innersuussisoqarpoq. Taamaattumik § 12, imm. 2 aamma 3-mut oqaaseqaatsinnut innersuussissaanga.

§§ 18 aamma 19

Aalajangersagaq — ulloq unnuarlu neqeroorutit illersugaasut pineqartillugit — § 52-imut atassuteqarpoq, tassani kommune aalajangersakkamut tassunga oqaaseqaatinut aamma innersuussissaaq, kisiannili aamma § 19-imut atatillugu kommunip pingaartippaa naqissusissallugu, kommunit akilissallugu suliaassinngimmassuk innuttaasut, pinerluttulerinermi inatsit naapertorlugu eqqartuussaaneq naapertorlugu ulloq unnuarlu neqeroorummut illersugaasumut inissinneqartut, tak. Inatsimmi tassani § 240, aningaasartuutit tassunga peqqinnissaqarfiup ataaniimmata.

Maanna, akinik aalajangersaanermut kommunit soqutigisaannik isumaginnissinnaasumik kommunit ataatsimut kattuffeqannginnerat pissutigalugu, akinut isumaqatigiissut kisimi tamanut takuneqarsinnaassanngilaq, aammali takuneqarsinnaassaaq akinik naatsorsuineri tunngavigisaq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Akigititanut kaajallaasitap naatsorsornerinut tunngaviusut saqqummiutissallugit tulluarsorinannigilaq, taamaaliortoqaraluarpammi annertuumik atuaruminaatsumillu allakkiornermik kinguneqassammat.

Tamatuma saniatigut naatsorsuineri tunngavik kommunalbestyrelsip Naalackersuisullu akornanni isumaqatigiinniarnermut ilaavoq taamaammallu kommunalbestyrelsinit ilisimaneqareerluni.

§ 20

Piumasaqaatigineqarpat, ulloq unnuarlu neqeroorutinit ataasiakkaanit nalunaarutit Inatsisartunut ingerlateqqinneqarnissaat, nalunaarutit tamanut ammasuusariaqarput.

Akissut: Naalackersuisut ukiumoortumik nalunaarusiaannik ataatsimoortumik Inatsisartunut suliaqartassasoq naatsorsuutaavoq, tassani ulloq unnuarlu neqeroorutit ukiumoortumik nalunaarusiaat ukiumoortumik nalunaarusiami ataatsimoortumi ilaatinneqartassallutik.

Kapitel 4 — sullissinermi malittarisassat

§ 22

Aalajangersakkami imm. 1, ingerlatsinermi pitsaasumi ileqqut malillugit atuuteriinngitsut saniatigut namminersortumik imaqaanngilaq, tamanna aamma ilaatigut inatsisilerinermik allaffeqarfiup sullissinermi inatsimmut ilitseruutaani nassuiarneqareerpoq.

Imm. 2 pillugu kommunip qulaani nalinginnaasumik oqaaseqaataanut innersuussisoqarpoq, tassanilu aalajangersimasumik piffissami sullissisarnermik ingerlatsinissap tunngaviummik isumaliutersornartuinut.

Akissut: Pingaarnertut tunngavigineqartoq aalajangersakkap imm. 1-ani aalajangersarneqarpoq, tamatumalu kingorna suliaq kommunalbestyrelsip sapinngisamik sukkanerpaamik suliarissavaa. Kommunalbestyrelse piffissaliussanik aalajangersaassasoq imm. 2-mi pisussaaffilerneqarpoq, tassani tapersorneqarnissamik qinnuteqaatip tiguneraniit aalajangiinerup pisimanissaa qanoq sivistigissanersoq piffissalerneqassalluni.

§ 23

Aalajangersagaq § 38, imm. 3-mi, aamma § 58, imm. 3-mi uteqqinneqarpoq. Isumaliutigineqartariaqarpoq aalajangersakkanik assigiimmik imalinnik uteqqiisarnissap pinngitsoorniarneqarnissaa.

Tamatuma saniatigut ingerlatsinermi inatsisip nalinginnaasumik suliani innuttaasunut annertuumik pingaaruteqartuni allaganngortitsinissaanik tunngavimmik sanioqqussineruvoq. Oqalulluni sullissinissamut piumasaqaateqarneq sunniuteqassapat, baalajangersakkamut oqaaseqaatini ersersinneqartariaqarpoq, oqaloqatigiinnermi imarisat eqqaamassutissiorneqartussaanerannik.

Ilanngullugu ilimagineqartariaqarpoq, malittarisassamik sullissinermi inatsimmi illuatungerisamik tusarniaasoqarnissaanut nalinginnaasumik malittarisassat saneqqunniarneqanngitsut.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq. Siunnersuummi § 23 qanoq inummik innarluutilimmik oqaloqateqarnissamik peqqissaartumik allaaserisamik imaqarpoq. § 38, imm. 3-mi aamma § 58, imm. 3 (maanna § 60, imm. 2)-mi piumasaqaatigineqarpoq oqaloqatiginninneq taamaattoq ingerlanneqassasoq, aalajangersakkallu taakku § 23-imut innersuunneqarnerat atuisunut piuminarnerpaajusussatut isigineqarpoq

Allattuisussaataaneq Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaalerlu pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 9, 13. Juni 1994-imeersumi § 6, imm. 1-imi allassimareerpoq, taamaammallu kommunit ingerlatsiviini ilisimaneqarluarnissaa naatsorsuutigineqartariaqarluni.

§ 24

Aallaqqaasiutitut illersuisoqarnermik aaqqissuussinermut oqaaseqaamminut kommune innersuussissaaq.

Tamatuma saniatigut kommunit inatsimmut naapertuuttumik tunngavik naapertorlugu sulimmata, kiisalu pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit naapertorlugu innuttaasunut ilitsersuisussaareerlutik kommunip oqaatigissavaa; illersuisut tassaapput nalinginnaasumik, suliani oqartussaasup innuttaasullu pineqartup akornanni akerleriittoqartillugu atorneqartartut, kisiannili isumaginninnikkut tapersiissutit pillugit suliani nalinginnaasumik qinnuteqartup oqartussaasullu akornanni akerleriittoqarneq ajorpoq, kiisalu naammagittaalliuutit pillugit suliani nalinginnaasumik akerleriittoqarneq ajorluni, tassani ilitsersuinissamut inatsisinillu eqqortitsinissamut tunngavik Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqarfimmiimmat.

Peqatigitillugu, illersuisup aalajangersakkatut siunnersuutigineqartoq malillugu, illuatungersiap sinniisaatut inuk innarluutilik sinnerlugu inatsisitigut tunngaveqarluni aalajangiinissamut pisariaqartitsisinnaanermik naammassinnissinnaassanngilaq. Tamanna taamaallaat oqartussaasoq aqputigalugu pisinnaavoq.

Illersortitut aaqqiissut siunnersuutigineqartoq inunnut innarluutilinnut Ataatsimut isigalugu taamaattumik qularnarpoq iluaqutaasinnaannersoq.

Akissut: Inuup innarluutillip kissaatigissagaluarpagu, kommunimut qinnuteqarnermini aamma naammagittaalliuuteqassaguni naammagittaalliuuteqarnermini illersuisumit illersorneqarsinnaanera aalajangersakkap qulakkiissavaa.

Inatsimmi aalajangersagaq kommuninut annertuumik aningaasartuutininik nassataqarsinnaavoq, tassami illersuisutut aaqqissuussineq kommunimi inunnut innarluutilinnut ataatsimut isigalugu tamanut neqeroorutaassammat.

Inatsisitigut aalajangiussap kommunemut aningaasartuutaasinnaaqaq, takorloorneqarmammi kommunemi innuttaasut innarluutillit tamarmik illersuisussaminnik neqeroorfigineqassasut.

Kommunip sulilersitsiniarnermi periarfissaqannginnera pissutigalugu aalajangersakkap eqquutsinneqarsinnaannginnerata kingunerisinnaasaanut isummernissaq maqaasineqarpoq.

Akissut: Siunnersuummut atatillugu aningaasanik ikinngitsunik illersuisoqarnissamut immikkoortiterisoqarnikuvoq illersuisoqartitsinermut aaqqissuussinermut matussusiissusanik. Illersortitut inissivinngikkaluartunit qanigisaasunit, ilaqutaasunit imaluunniit ikinngutinik ikiuerusussinnaasunik ikiuerusuttunillu inuk innarluutilik pisuni arlalinni ikiorneqarsinnaassaaq.

Matuma saniatigut suliaq inuiaqatigiinnik sullissinerussanersoq nassuiarneqarnissaa pisariaqartinneqarpoq.

Akissut: Naagga, aaqqiineq inuiaqatigiinnut sullissinertut isigineqassanngilaq, illersuisummi pisussaaffeqanngillat suliamik tigusinissaminnik.

§ 25

Qulaajaanerit pillugit qulaani kommuniq nalinginnaasumik oqaaseqaataanik nangitsinertut, imm. 3 aamma imm. 4-p akornanni akerleriittoqarpassippoq, tassani aappaatigut periarfissaanngimmat qulaajaaneq siunertarisamit annertunerusumik piumasqaateqarfiusinnaatitsinngimmat, erngertumillu qulaajaanerup imarisasaanik immikoortunik 10-nik ilanngussisoqarluni.

Akissut: Imm. 3 malillugu qajassuussinissamik qulaajaanerullu siunertamit annertunerunnginnissaanut piumasqaatit aammalu imm. 4-imi qulaajaanermi isummerfigisassanut allattorsimasut akornanni akerleriittoqarnera takussutissaqartorineqanngilaq. Pisuni inummut innarluutilimmut aalajangersimasumut imm. 4-imi sammisat erseqqissumik isummerfigineqarnissaat naleqqutinngippat, taamaattoqarnera qulaajaanermi allanneqassaaq, tamatumalu kingorna sullissineq imm. 4-imi sammisat tulliinut ingerlaqqissalluni.

Illersuisoq qulaajaanermi akuutigissanersoq erseqqinngilaq.

Akissut: Illersuisoq sullissinermut tunngassutilinnik pisariaqartillugu aammalu pisinnaatitaafinnut tunngatillugu akuutinneqassaaq.

Qulaajaanerup imarisasaanik allattuinermi eqqarsartaatsikkut aalasinnaassutsikkullu pissutsit maqaasineqarput.

Akissut: Ilanngunneqarpoq. Matuma kingorna § 25 imm. 4-mi uniffik siulleq imaalerpoq: "Ataavartumik timikkut, tarnikkut, silassorissutsikkut imaluunniit malugisaqarsinnaanikkut piginnaanikillismanerup annertussusaa".

Imm. 4, nr. 7, peqqinnissaqarfik innarluutilimmut atatillugu suliassaminik naammassinninngippat, ajornartorsiutit immikkut ittut pinngussapput.

Akissut: Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq Inatsisartullu Inatsisaata atuutsilernissaanut suliaqarnermi ilaassalluni.

Imm. 8-mi Pissassarfimmi eqqarsartaatsikkut nappaatillit akornanni pisut eqqarsaatigineqanngillat.

Akissut: Peqqinnissaqarfik tarnikkut nappaatinik suussusersiortarpoq, ilaatigut eqqarsataatsiminnut innarluutilinnik, kommunalbestyrelsemilu isumaginninnertaanik erseqqissaasarput. Tassaavoq taanna erseqqissaanerup suliarinerani Pissassarfimmit ikiuisinnaaffia.

Imm. 9-mut tunngastillugu oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq pisussaaffiliineq suliap ingerlanerani piffissaliinissamut inissiinissamut atorneqarnissaa naatsorsuutigineqartoq. Inatsisitugut erseqqissumik tunngavissaqartinnani kommunimi sullissinerup sivisussusissaa inissinneqarsinnaanngilaq.

Pisussaaffiliinermut malittarisamik maleruagassanik erseqqinnerusunik inissiinermi inatsisitugut tunngavissaanngilaq.

Akissut: Ilanngunneqarpoq. Aalajangiussami imm. 9 imaappoq: Naalakkersuisut erseqqissaanermut maleruagassanik inissiissapput, ataani erseqqissaanerup ingerlanneqarnissaa, ilusissaa, imassaa aammalu suliap ingerlanerani piffissaliineq aammalu erseqqissaanerup naammassinissaa.”

§ 26

Imm. 2 aamma 3-mut innersuunneqarpoq § 25-mut qulaani oqaaseqaataasunut.

Akissut: Tassunga akissummut innersuunneqarpoq.

§ 27

Inatsisitugut ulloq unnuarlu angerlarsimaffimmut neqeroorutip ukiup ataatsip ataattarnera eqqarsaatigisariaqarpoq.

Immaqa allatsereermermi ineriartornermut pilersaarusiortoqarsinnaagaluarpoq kingornalu minnerpaamik ukiumut ataasiarluni ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnut neqeroorutinut ukiumik ataatsimit sivisunerusunut.

Akissut: Oqaaseqaat Ilanngunneqarpoq. § 27, imm. 1 pnk1 imaalerpoq ” 26 malillugu ulloq unnuarlu neqeroorut inummumut innarluutilimmumut iliuusissanut pilersaarut aallaavigalugu, ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnerup aallartinneranit kingusinnerpaamik qaammatit 3-t qaangiunneranni tamatumalu kingorna ukiumut minnerpaamik 1-riarluni, ineriartortitsinissamut pilersaarummik suliaqartassaaq.”

§ 29

Aalajangiussami imm. 3 naqissusiivoq kommune innarluutilimmit akuerisaanngitsumik pisortanut allanut paasissutissanik aallersinnaasoq, innarluutilik nammineq ”pisinnaanani” akuersinnaanermi, imaluunniit angajoqqaatut akisussaasut ”pisinnaanngippata”.

Taamaammat siullertut aalajangiussap akuersinngittoqartillugu aalajangiussaq atuunnersoq erseqqinngilaq.

Akissut: Innarluutilik akuersinngippat akuersaarneqassaaq, innarluutilik paasissutissiiviusumik akuersaarsinnaappat.

Aappaattut aalajangerup oqaasertalenera oqaaseqaataalu assigiinngillat ukunani. Aalajangiinerup akuerineqarani paasissutissanik aallersinnaanermut tunngavoq, ” inuup soqutigisaasa nakkutigineqarnissaannut pingaaruteqarpat”. Oqaaseqaammili taaneqarpoq paasissutissanik aallersinnaaneq innup “uummarissumik” soqutiginninnera illersornialugu.

Akissut: Ilanngunneqarpoq. Oqaaseqaatit aaqqinneqarput inatsimmi oqaatsit atorineqartut oqaaseqaatinilu assigiissilerlugit.

Pingajuattut aalajangiussamut oqaaseqaammi ”paasissutissiiviusumik akuersaarneq”-up isumaa allaqqavoq. Allaqqanera paasiuminnaasorinarpoq, imatut allaqqammat: “Paasissutissaaviusumik akuersaarnermi isumaqatigiinni nukittunerup sanngiinnerup paasissutissanik atorfissaqartitaanik tunissavaa.” Taamaammat isumaqatigiissuteqarneq suna pineqarneris erseqqinngilaq.

Kommunemit malittarisassanut naleqqussaaneq, oqartussanut allanut atuuttoq, ataani inatsisartut peqqussutaanni napparsimasut inatsisitugut inissisimanerat, ujarorneqarpoq

Akissut: Ilanngunneqarpoq. Kingorna oqaaseqaatini allaqqalerpoq ”inuk innarluutilik paasissutissanik pisariaqartitaanik kommunimi sullissisup tunissavaa.”

§ 31

Qulaani oqaaseqaatit § 12, imm. 2-mut 3-mullu pineqartut inunntut paasissutissanut inatsisit sullissinermilu inatsisit ataqatigiinnernnut tunngasoq pineqarput.

Akissut: Qulaani § 12-imi imm. 2 aamma imm. 3mut oqaaseqaatit takukkit.

Aamma § 30-mut inaarutaasumik kommunip oqaaseqaataanut innersuussisoqarpoq.

Kapitel 5 – Nalunaarutiginnittarneq

§ 33

Sakkortusisamik nalunaarutiginnittussaataanerup Kalaallit Nunaanni inatsisini nalinginnaasumik oqartussaasuni inissisimasarpoq.

Malittarisassat nutarterneqarnissaat isumaliutersuutigineqassasut kommune isumaqarpoq, taamaasilluni nalunaarutiginnittussaataaneq oqartussaasumiissasoq, taamaasilluni ersarissarneqarluni, ingerlatsinermi akisussaaffik pineqartoq.

Oqaaseqaatini erseqqissarneqassasoq isumaliutigineqarsinnaavoq, sakkortusisamik nalunaarutiginnittussaataanerup aamma sulisut paaqqinniffimmi namminersorlutik oqartussanik aqunneqartunut atuutissasoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Imm. 1 malillugu ulloq unnuarlu neqeroorutit siunnersuut malillugu "isumaginnittoqarfiup" oqaasertaliunneqarnerani ilaapput, taamaammallu paaqqinniffinni namminersorlutik oqartussanit ingerlanneqartuni sulisut ilaallutik.

§ 34, imm. 1 imm. 3-p saniatigut namminersorluni imarisaqarneris erseqqinngilaq.

§ 34 ilusilersorneqarnermi paasissutissaqarpallaarneris apeqqutaavorttaaq, tassani nalunaarutiginnittussaataaneq oqariartaatsinik nalinginnaalluinnartunik oqaasertalerneqarsinnaagaluarpat.

Naggataasumik aalajangersakkami eqqarsaatigineqanngilaq, innarluutilik nammineq piumasamik Kalaallit Nunaata avataanut nuuppat.

Akissut: Imm. 1 nr. 3 malillugu, § 34, imm. 3 inuit innarluutillit nammineq piumassusertik malillugu Kalaallit nunaata avataanut nuunneranni aammattaaq atorpoq.

§ 35

Nalunaarutiginninnermi periaatsip aqqissuussaanikkut qanoq inissisimanissaanut naatsorsuutigineqarnera pillugu nassuiaanermik amigaateqartoqarpoq.

Tamatuma saniatigut eqqorpianngilaq, imm. 1-imut oqaaseqaatini allanneqarpat, "Naalakkersuisut" paasissutissanut akisussaasuussasut: Qitiusumik allattoqarfiup akisussaaffia naalakkersuisup akisussaaffiisa ilusilersorneqarnerannut tunngaveqarput.

Kommunip nassuiaasoqarnissaa ujartorpaa, nalunaarutiginninnermi periaaseq kisitsisitigut paasissutissat siunertaralugit taamaallaat atorneqassanersaq imaluunniit sullissinnermi iluaqutaasumik siunertaqarneris (kommuninut atatillugu).

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Namminersorlutik oqartussat nalunaarusiaanni nr. 18, 9. november 2017-imeersumi § 1-imi naapertorlugu suliaasaqarfittut akisussaaffigineqartut apeqqutaatinnagit Naalakkersuisut Namminersorlutik Oqartussat inatsisinik atuutsitsineranni oqartussaaffimmik suliaasaqartitaasutut isigineqarput.

Nalunaaruteqartarnermik aaqqissuussineq kisitsisitigut nalunaarusiorsinnaanissamik siunertaqassaaq, matumani nalunaarutigineqartut Qitiusumik nakkutilliiveqarfimmuut tunniunneqarsinnaasut ilanngullugit.

§ 36

Kommunip nalunaarutiginninnernik suliaqarneranut piffissami killigitat aalajangersakkap imaraa, aamma taamaattumik sullissisarnermi piffissaliussaq pillugu qulaani oqaaseqaatinut nalinginnaasunut kommune innersuussivoq.

Namminersorlutik oqartussat angerlarsimaffiutaannit nalunaaruteqarnerit kommunip qanoq iliuseqarfigisassanerau tamatuma saniatigut nassuiaasoqarnissaa maqaasineqarpoq.

Akissut: Aalajangersagaq manna malillugu nalunaarutiginnittoqarpat, suliaq ilungersunartuunissaa ilimagineqartariaqarpoq, taamaammat suliami qisuariapallannissaq pisariaqassalluni. Siunnersuutip § 22, imm. 2-mi pineqarput siunnersuut malillugu tapersorsorneqarnissamik qinnuteqaateqarnermut atatillugu piffissaliussat. § 22, imm. 2 malillugu qinnuteqarnermi piffissaliussat aamma § 36 malillugu nalunaaruteqarneq imminnut atassuteqarnerat imaaliannaq takuneqarsinnaanngilaq. Kommunalbestyrelsinut piffissaliussanut piumasaqaatit assigiinnginnerat tamatuma kinguneraa.

Kapitel 7 — Aalajangiisinnatitaaneq

§ 38

Tapersersueriaatsit aamma sullissineq pillugit inatsisissatut siunnersuummi aalajangersakkat saniatigut, aalajangersagaq namminersortumik imaqaarnerisq erseqqinngitsutut isikkoqarpoq.

Akissut: § 38 pingaarnertut aalajangersagaavoq, tassani kapitali 8 malillugu inunnut innarluutilinnut tapersersuinissap pillugu imaluunniit kapitali 9 malillugu najugaqarfissatut neqeroorutit pillugit aalajangiinissamik kommunalbestyrelsinut pisussaaffiliisoq.

Imm. 3 pillugu kommunip immikkut maluginiarpaq, aalajangersakkap nalinginnaasumik illuatungiusumik tusarniaasussaatitaaneq taarsinngikkaa ilimagineqartoq.

Akissut: Naagga, peqataasup isumaanik tusarniaasussaaq nalinginnaasooq aalajangersakkap taarsinngilaq. Kisianni aalajangersagaq isumaqarpoq siusissukku inuup

innarluutillip akuutinneqarnissaanik pisussaaffeqarneq, akerlianilli peqataasup isumaanik tusarniaasussaannermi malittarisassat aalajangerpaat, inuk kommunalbestyrelsip inaarutaasumik aalajangiigaanik tusarniarneqassasoq.

Ilanngullugu isumaliutersuutigineqarsinnaavoq, ”oqaloqateqartarnermut aalajangersakkat” paragrafimut ataatsimut katersorneqarnissaat.

Akissut: Naalackersuisoqarfiup § 23-mut akissutaa innersuussutigineqarpoq.

§ 40 (peerneqarpoq)

Aalajangersagaq pisariaqanngitsutut isiginarpoq, tassunga oqaaseqaatit malillugit pisut, sullissinermi inatsit naapertorlugu tunngavilersuisussaataaffiusut matussusermagit.

Tamatuma saniatigut aalajangersakkap oqaasertaliornera naammaannarpoq, tassani pilersaarusioneqarmat, pingaarnertitsilluni aalajangiinerit tunngavilersorneqarnissaat.

Akissut: Ilanngunneqarpoq. Aalajangiussaq siunnersuummit peerneqarpoq.

Kapitel 8 — Tapersiinissamut periarfissat

§ 41 (massakkut § 40)

Erngertumik paasineqarpoq, aalajangersagaq akinik naleqqussaannermit inatsimmi maanna isertitat pillugit malittarisassanut ataqatigiissaarneqanngitsoq. Tamanna siunertaanersoq imaluunniit siunertaannginnersoq inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini ersinngilaq.

Akissut: Procenti aaqqiissutissaq aamma maannakkorpiaq aningaasarsiat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 9, 1. juni 2017-imeersoq uani tulluutinngilaq, atorfinitsitsineq uani pineqarmat.

Imm. 2-mut atatillugu oqaatigineqassaaq, ersersinneqanngimmat, atorfinitsitsinermi inatsisini malittarisassat suut, taama ittumut atorfinitsitsinermit atuutissanersut, matuma ataani akissarsiassanik kiisalu atorfeqarnermi atugarisat, assersuutigalugu sulinnigiffeqartarneq aamma sulisitsisup pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissuteqarsinnaannermit tunngasuni.

Akissut: Atugassarititaasut eqqarsaatigalugit atorfinitsitsinermi sapinngisamik isumaqatigiinniarsinnaatitaasunit isumaqatigiissutit malinneqassapput. Akissarsianut tunngasut aalajangersakkami uani aalajangersarneqarput aammalu inuit ataasiakkaat nalilersorneri malillugit atorfinitsitaanissamik isumaqatigiissummi ilaassallutik.

Tapersersortitut ikiortinut malitassanut atatillugu aalajangersagaq qanoq killilersorneqassanersoq ersarinngilaq.

Akissut: Immikkut sullinniakkanut aalajangersimasut tunngatillugu malittarisassat aalajangersakkami malittarisassiunneqarput, taakku angerlarsimaffiup avataani isumassuinermik inuiaqatigiit suliaasaannik kivitsisuupput. Tapersorsortitut ikiortit sulianik assingusunik kivitsisinnaapput, akissarsiutagaluguli taamaaliorlutik, taakku inuit takornartat angerlarsimaffiini imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorutini suliaasanik kivitsisuullutik.

Imm. 4-mut atatillugu ”inoqutigii” qanoq nassuiarneqarnersut kommunip ujartorpa.

Akissut: Oqaaseq ”inoqutigii” inunnik, piffimmi inunnik nalunaarsuisarfimmi najugaqartutut nalunaarsorsimasut, inummullu innarluutilimmut najugaqataasut. Nalinginnaasumik tassaasarput ilaqtutat qaninnerpaat, assersuutigalugu inuup innarluutillip aapparisa, aapparisatut nalunaarsorsimasaa, inooqataa, meerai, meerassai, qatanngutai imaluunniit angajoqqaavi.

§ 42 (massakkut § 41)

Aalajangersagaq nalornilersitsivoq, aalajangersagaq naapertorlugu oqilisaassineq kimut tapersersuinerunersoq.

Akissut: Inummullu innarluutilimmut tapersiissutaavoq, taamaattoq isumassuisut oqilisaanneqarnissaannik siunertaqartoq, taamaalilluni inuk innarluutilik nammineq angerlarsimaffimmini najugaqaannarniassammat.

Najugaqarfissatut neqeroorutit nammineq angerlarsimaffiuneri eqqarsaatigalugit, imm. 3 paasiuminaappoq.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

Imm. 3 ima iluarsineqarpoq: ” Imm. 1 aamma 2 malillugit oqilisaassineq § 48 naapertorlugit ulloq unnuarlu neqeroorummiititsinikkut pisinnaavoq. Meeqqanut aamma meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni § 37 malillugu kommunip aaqqissugaanik ilaqutariinni paarsisartuni oqilisaassineq pisinnaavoq. ”

Oqaaseqaatit iluarsineqarput tulliuttullu peerneqarput ”Inatsisartut Inatsisaanni §§ 46, 47, 48 aamma 49 malillugit, najugaqarfissatut neqeroorutit tassa najugaqatigiiffiit, najugaqarfiit illersugaasut imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorutit”. Taanna iluarsineqarpoq imalu taarserneqarluni ”Inatsisartut inatsisaanni § 48 malillugu ulloq unnuarlu neqeroorutit, imaappoq Kalaallit Nunaani ulloq unnuarlu neqeroorutit.”

§ 43 (maanna§ 42)

Aalajangersagaq innuttaasunut eqqarsartaatsimikkut malugisaqarsinnaanikkulluunniit piginnaanikillimasunut atuunnersoq erseqqinnigilaq.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

§ 42, imm.1, matuma kingorna iluarsineqarpoq, taamaalilluni aalajangiussami, silassorissutsikkut imaluunniit malugisaqarsinnaanikkut piginnaanikillisimasut aalajangersakkami ilaasut erseqqissarneqarluni.

§ 44 (nu § 43)

Tamanna kommuniq iluani nuunnermut, kommunit akornanni nuunnermut imaluunniit nunamut allamut nuunnermut tunnganersoq aalajangersakkami ersersinneqanngilaq.

Akissut: Aalajangiussaq killilersuinermik imaqanngilaq, taamaattumillu pineqartut tamaasa matussuserlugit.

Kommune Kujalleq innarluutilinnut angerlarsimaffimmik tassunga atasumik innarluutilinnut atuarfeqartumik ataatsimik peqarpoq. Aalajangersaqquneqarpoq, kommune sorleq (arlaat pissappat) nuunnermut aningaasartuutunik isumaginnissanersoq, angajoqqaat kommunimut nuuppata, meeqqaminnut angerlarsimaffimmiittumut attaveqarnertik attatiinnarniarlugu.

Akissut: Aalajangersagaq "tamanna pisinnaavoq"-mik nipeqarmat kommunit pisussaatitaanngillat aningaasartuuteqassallutik. Aalajangersakkami taamaallaat inuup innarluutilip kommune angerlarsimaffigisaata aningaasartuutunik akiliissasoq piginnaatippaa.

§ 45 (nu § 44)

Kommune innuttaasumut piffissami killiligaanngitsumi Pissassarfimmi najugaqarnissaanut neqerooruteqarsinnaasoq imm. 1 ima atuarneqarsinnaavoq.

Akissut: Inunnut Innarluutilinnut Sullissivimmu Nunamut Tamarmut Atuuuttumut allanngutsaaliuilluni sungiusarnermik neqerooruteqarsinnaaneq aalajangersakkami siunertaavoq. Innuttaasut sinerissamiittut taamatut sungiusarneqarsinnaanermik periarfissinneqarniassammata, piffissami aalajangersimasumi Inunnut Innarluutilinnut Sullissivimmi Nunamut Tamarmut Atuuuttumut allanngutsaaliuilluni sungiusarnermik neqeroorfigineqarnissaat pillugu aalajangiinissamik aalajangersakkami kommunalbestyrelse piginaatinneqarpoq.

Pissassarfik aqqissuussaanikkut erseqqissumik sumi inissisimanersoq imm. 2-mi pingaaruteqartoq takutinneqarpoq, tassami apeqqut pissusissamisoortumik

Akissut: Inunnut innarluutilinnut tapersersuinissamik imaluunniit najugaqarfissatut neqeroorutit pillugit suliani kommunalbestyrelse aalajangiisussaavoq. Aalajangiinerit taakku Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuutigineqarsinnaapput. Inunnut Innarluutilinnut Sullissivik Nunamut Tamarmut Atuuuttoq aalajangiineq ajorpoq, taamaammallu pisumi pineqartumi naalakkersuisoqarfimmut aalajangiinermik naammagittaaliuteqartoqarsinnaannani.

§ 46 (massakkut § 45)

Aalajangersakkami ikiorseeriaatsinut neqeroorutinut allattorsimaffimmik aalajangersaanissaq Naalakkersuisunut inissippaa.

Tamanna aaqqissuussineq pitsaanerpaatut isikkoqanngilaq, tassami kommunit ataasiakkaat tapersersuineq sapinngisamik pitsaanerpaaq pillugu aalajangiisussaammata, tapersersuinerlu tamanna kommunimi pissutsinut atuuttunut tulluarsarneqarsimasariaqarpoq. Taamaattumik assersuutigalugu naammaginassanngilaq imaluunniit akisussaassuseqassanani, kommuni nunaqarfimmi aqqusineqanngitsumi ataatsimut biilertitsisarnermik aaqqiinermik pilersitsissappat, pikkorissarnermik kommunimi neqeroorutigineqarsinnaanngitsumik pilersitsissappat, imaluunniit inuussutissarsiutip iluani, kommunimi pigineqanngitsup, imaluunniit unammilleqatigiinnikkut ajalusoortitsisussamik suliffinnik neqerooruteqassappat.

Neqeroorutinut allattorsimaffik nassuiarneqassasoq kommunini toqqagassatut innersuussutigineqarpoq.

Akissut: § 45 iluarsineqarpoq, taamaalilluni kommunalbestyrelsit tapersiissutit suut tapersiissutigisinnaaneraat imaluunniit tapersiissutigisinnaannginneraat pillugit Naalakkersuisut maleruagassanik ersarinnerusunik aalajangiissasut takuneqarsinnaanngorpoq. Nalunaarusianik suliaqarnermi oqaaseqaat ilaajumaarpoq.

Aaqqissuussineq matuma saniatigut tunngaviusumik ajornartorsiuteqalersitsivoq, nr. 1-imut atatillugu ersarlummat, aalajangersagaq qanoq nammineq angerlarsimaffimmi isumassorneqarneq aamma tapersersortaasartut akornanni malittarisassanut, inatsisitigut toqqaannartumik aalajangersarneqarnikuusunut atassuteqassanersoq.

Akissut: Oqaaseqaatit Inatsisartut Inatsisaasa atuutsilernissaanut nalunaarusiat ilitsersuutillu suliarinerini t ilaassaaq.

Kapitel 9 — Najugaqarfissatut neqeroorutit

§ 47 (massakkut § 46)

Ersernerluppoq oqaaseq ”qanittumiittumi” qanoq paasineqassanersoq, illoqarfigisaq, nunaqarfigisaq imaluunniit ataatsimut isigalugu kommune pineqarnersoq.

Akissut: Oqaaseqatini ersippoq ” Nunaqqatinut qanittumiinnertut isumaqartinneqarpoq kommunip pineqartup iluani, aamma tamanna inummut pitsaanerpaajussappat, taperserneqartup nunagisaanut sapinngisamik qanittumi.”

Aamma innuttaasunut eqqarsartaatsikkut aalasinnaassutsikkullu piginnaanikillimasunut atatillugu aalajangersakkap nassuiarneqarnera ugartorneqarpoq.

Akissut: Ilanngunneqarpoq. Aalajangersagaq iluarsineqarpoq, taamaalilluni tarnikkut imaluunniit malussarissutsikkut piginnaanikillimasut aammattaaq aalajangersakkami ilanngunneqarnerat erseqqissumik takuneqarsinnaanngorpoq.

§ 48 (massakut § 47)

Tarnikkut malussarissutsikkullu piginnaanikillimasaneq pillugu qulaani allassimasut takukkit.

Akissut: Ilanngunneqarpoq. Aalajangersagaq iluarsineqarpoq, taamaalilluni tarnikkut imaluunniit malussarissutsikkut piginnaanikillimasut aammattaaq aalajangersakkami ilanngunneqarnerat erseqqissumik takuneqarsinnaanngorpoq.

Imm. 2-mut atatillugu erseqqinngilaq, matumani oqaloqatiginninnissamut piunasaqaammik ilanngussisoqarsimanersoq kisiannili § 47-miunngitsoq.

Akissut: Ilanngunneqarpoq. § 47, imm. 2 iluarsineqarpoq, taamaalilluni § 46, imm. 2 aamma § 47, imm. 2 imminnut naapertuuttunngorput.

§ 49 (massakut § 48)

Qanoq "pisortanit ikiorserneqarnissamut ikiorsiissutit" paasineqassappat: utoqqalinersiutit aamma pisortat ikiorsiissutaattut imaluunniit taamaallaat utoqqalinersiutit? Pisortat ikiorsiissutaat nalinginnaasumik "naggaterpiaani qularnaveeqqutit" isigineqartarput, taamaattumik § 49, imm. 2 pingaarnernginnersoq erseqqinngilaq.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

Aalajangersagaq iluarsineqarpoq, taamaalilluni "pisortanit ikiorserneqarnissamut ikiorsiissutit" "siusinaartumik pensionisianik imaluunniit utoqqalinersianik" taarserneqarluni. Oqaaseqaatit aammattaaq iluarsineqarput.

Aalajangersagattaaq tungaviunerusumik isumaliulersitsivoq, pisortat meeqqanik innarluutilinnik tamanik pisortat pilersuinerat tigenaarat.

Akissut: Taamaallaat meeqqat innarluutillit ulloq unnuarlu neqeroorutinut innersuussat pisortanit ikiorsiissutisarpurput. Meeqqat angerlarsimaffimminiittut angajoqqaatut akisussaasunit pilersorneqartarput.

§ 51 (massakut § 50)

Innersuussisarnermik aqqissuussinermi ulloq unnuarlu neqeroorutit Kalaallit Nunaata avataaniittut ilaatinneqarnersut erseqqinngilaq.

Aalajangersakkamilli aqqiivigineqanngilaq ilaatigut pisartooq, innuttaasooq Kalaallit Nunaata avataani najugaqarallarnermi Kalaallit Nunaata avataani ginnarnissaminut aalajangertarnera. Kommuni ajornartorsiut taanna piffissat ilaanni misigisarpaa,

taamaalisukkut kommunip aamma namminersorlutik oqartussat aamma/imaluunniit nunami allami ulloq unnuarlu neqeroorutip akornanni oqallisigineqalersarpoq, pisuni taama ittuni kommune nunami allami ulloq unnuarlu neqeroorummut innuttaasoq ataavartumik innersuunnissaanut pisussaaffeqarnerpoq. Tamanna pillugu kommunip namminersorlutik oqartussanut apeqquteqaateqartaraluarluni, maannamut suli nassuiaatissarsisimangilaa annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu nalunaarut nr. 7, 25. juni 2014-imeersup atuuttumi § 49, imm. 2, Kalaallit Nunaanni ikiorneqarnissamut naleqquttumik innersuussisoqarsinnaaneraniq piumasaqaateqartup qanoq annertutigisumik atuunna. Kommunip ajornartorsiut tunngaviusutut isigaa, minnerunngitsumik innarluutilik eqqarsaatigalugu, tassani Europami Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Ataatsimiititaliarsuarmut nalunaarsugaq 4, 16. september 1963-imeersumi artikeli 2-mi allassimammat, kinaluunniit inatsisinik unioqqutitsinani naalagaaffiup ilaaniittoq, tamatuma iluani kiffaanngissuseqarluni angalasinnaanissamut aamma kiffaanngissuseqarluni sumiiffimmik toqqaasinnaanissamut pisinnaatitaaffeqassasoq, pisinnaatitaaffillu tamanna annikillisinneqassappat pissutsinik immikkut ittunik naleqquttumik peqartoqartariaqartoq.

Kommunep tunngasiusumik ajornartorsiutut isigivaa, minnerunngitsumik innarluutilik, Den Europæiske Menneskerettighedskonventionimi artikel 2-mi nalunaarsuut 4 septemberip 16. 1963-imeersoq malillugu kinaluunniit naalagaaffiup iluaniittoq sumulluunniit angallavigalugulu najugarisinnaanissaanut kiffaanngissuseqarnissaa, tassungalu killiliinerimi immikkuullarissumik peqquteqartoqarnissaa eqqarsaatigalugu.

Taamaattumik kommuni isumaqarpoq, namminersorlutik oqartussat innarluutillip kissaatiginnigisaanik najugaqarnikkut Kalaallit Nunaannut attuumassuteqaannarnissaanut pinngitsaalisinnaanngikkaa.

Akissut: Ajornartorsiut taanna Inatsisartut Inatsisaata atuutsilernissaani suliaqarnermi ilaatinneqassaaq.

Kapitel 10 — Inunnik innarluutilinnik ulloq unnuarlu neqeroorummi matoqqasumi inissiisarneq

§ 52 (massakkut § 51)

Imm. 1, nr. 3, namminersorlutik oqartussat inatsisiliornikkut pisinnaatitaaffiata avataaniippoq, tassani pinerluttulerinerimi inatsimmi § 240-mi aalajangersarneqarmat, inissiineq pinerluttulerinerimi inatsit malillugu eqqartuussinerup inerneranut atatillugu peqqinnissaqarfimmit isumagineqassasoq.

Tamatuma saniatigut kommunip qularnartoqartippaa, eqqartuussisarnermi inatsimmi tigummigallagaasarneq pillugu aalajangersakkat § 361-imiittut, tunngavissiimmata, kommunit kommunini inissiinissamut periarfissanik innersuussinissamut pissannngortinneqarsinnaanissaannut, tassani inissiiffissaq politiinit aalajangerneqarsinnaanngippat, eqqartuussivimmilli aalajangerneqassalluni. Taamaasilluni

aamma eqqartuussivik tassaassaaq, kommunimi ikiorneqarnissamut neqeroorummi inissisimanissap atuunnissaanik naliliisussaq, tamatuminnгалu naliliinermi eqqartuussiviup soorunami ilanngutissavaa, kommune taama tigummigallaanissamik innersuussisinnaanersoq.

Akissut: Aalajangersakkap, imaqarnermigut Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni § 36-imi imarisaasut assinganik imaqartoq, aalajangerpaa, ulloq unnuarlu neqeroorutini matoqqasuni taamaallaat inissiisoqarsinnaasooq tamanna pillugu eqqartuussivik aalajangerpat. Eqqartuussivimmit aalajangiineq taamaattoq oqartussaasut pillugit isumaginnermi oqartussaasut oqaloqatigereerlugit aalajangiunneqartassaaq. Ulloq unnuarlu neqeroorummi matoqqasumi inissiinissaq pisariaqanngitsooq eqqartuussivik naliliippat, aalajangersagaq atorneqassanngilaq.

§ 53 (massakkut § 52)

Pinerluttulerinermik inatsimmi § 234 inissiinissamut periarfissanik amerlanerusunik periarfissiimmat, isumaginninnermi oqartussaasunik ilaatitsisunik, ulloq unnuarlu matoqqasumut inissiisarnerup saniatigut malugineqassaaq.

Aalajangersagaq nalinginnaanerusumik oqaasertalertariaqarnersoq taamaattumik apeqqaavoq.

Akissut: Aalajangersagaq § 51-imi aalajangersakkamut tapertaavoq, tassani eqqartuussivik aalajangersimatillugu ulloq unnuarlu neqeroorummut matoqqasumut taamaallaat inissiisoqarsinnaalluni. Tamanna pillugu pinerluttulerinermik inatsimmi § 234 malillugu Pinerluttunik Isumaginnittut aalajangiisimatillugit § 52 malillugu aamma ulloq unnuarlu neqeroorummi matoqqasumi inissiisoqarsinnaavoq. Kapitali 10-p taamaallaat qaqugukkt ulloq unnuarlu neqeroorummi matoqqasumi inissiisoqarsinnaanera malittarisassiuppaa.

Kapitel 12 – Misileraanerit

§§ 55, 56 aamma 57

§ 55-imi (massakkut § 54, imm. 1, aamma § 55, imm. 1) piumasaqaataavoq, inuk/meeraq pineqartup najugaqarfiata ”avataani” inissinneqassasooq. Tamatuma erseqqissarneqarnissaa isumaliutersuutigineqartariaqarpoq, ”avataani” illoqarfigisap imaluunniit nunaqarfigisap avataani paasineqassanersoq, imaluunniit tikeraarnermut angalanernut pisinnaatitaaffik kommunip avataani inissiinernut taamaallaat tunngassuteqarnersoq, tamanna aamma imm. 6- imik paasinninnissamut atatillugu attuumassuteqarpoq.

Aamma pisariaqartinneqarpoq assinganik nassuiaanissaq §§ 56 aamma 57 malillugu pisinnaatitaaffinnik.

Akissut: Maanna oqaaseqaatini erserpoq aalajangersakkani taaneqartuni ”nunagisaq” inuup angerlarsimaffittut illoqarfigisaatut nunaqarfigisaatulluunniit pineqartoq.

§ 55, imm. 2-mi, oqaatigineqarpoq "qanigisamut 1-imut arlalinnulluunniit". Tassani ersersineqanngilaq, "arlallit" qanoq amerlatiginersut, aamma ersernerluppoq, qaniginerpaasat taamaallaat pineqarnersut imaluunniit aamma qanigisat allat, soorlu ikinngutit assigisaalluunniit pineqarnersut.

Akissut: Allaqqanera allanngortinneqarpoq. Imm. 1-imut oqaaseqaatit naapertorlugit oqaaseq "ilaqutaasoq 1 arlalinnulluunniit" allanngortinneqarpoq "qanigisaasoq 1 arlalinnulluunniit". Qanigisat nalinginnaasumik tassaasarpit aapparisaq, angajoqqaat, qatanngutit, aataakkut aanaakkut, angajoqqaat paarsisartut allallu, pineqartumut qanittumik attaveqartut.

§ 55, imm. 3-mut atatillugu meeqqap angajoqqaallu attaveqatigiinnerat attatiinnarniaraanni tikeraarnerit qassit "pisariaqartinneqarnersut" nalileruminaatsoq oqaatigineqassaaq.

Akissut: Angalanerit pingajuat pisariaqarnersooq pillugu, angajoqqaatut akisussaasut meeqqallu attaveqatigiinnerat nalilersorneqareerneqarnerani aalajangerneqassaaq. "Meeqqap angajoqqaatullu akisussaasup attaveqatigiinnarnissaat attatiinnarniarlugu" pisariaqarnersooq suliani ataasiakkaani nalilersorneqartassaaq. Meeqqap angajoqqaallu attaveqatigiinnerisa tikeraarluni angalatitseqqinneq aqutigalugu pitsanngornerunissaata anguneqassasooq nalilerneqarpat, tikeraarluni angalaneq akuerineqassooq aalajangersakkami aallaaviussaaq.

§ 55, imm. 5 (massakkut § 54, imm. 4)-mut tunngatillugu pisinnaatitaaffik inunnut innarluutillit Kalaallit Nunaata avataani ulloq unnuarlu neqeroorutiniittut atuunnersooq erseqqissaavigineqartariaqarpoq.

Akissut: Aalajangersagaq Kalaallit Nunaanniinnaq atuutinngilaq, taamaammat Kalaallit Nunaata avataaniittunut aamma atuuppoq

§ 56-imi (massakkut §§ 57 aamma 58-imi) nalunarpoq, "perululluni napparsimaneq"-mik oqarnerup isumaa imm. 1-imi imm. 3-milu atorneqarneranut assingunersooq.

Akissut: "Perululluni napparsimaneq"-mik oqarnerup taakkunani isumaa assigiimmik paasineqassaaq.

Kapitali 13 –Illerfimmik angallassineq

§ 57 (massakkut § 59)

Nalunarpoq nalililiineq sorleq tamakkiisumik matussusiinermut pisinnaatitsinersooq, qaqugukkullu ilaannakortumik matussusiinermut piginnaatitsinersooq.

Akissut: Tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit matussusiiisoqarsinnaanersoq pillugu pisoq pillugu naliliinermik tunngaveqartuaannartassaaq, qanigisat namminneq aningaasaqarnerat isiginiarneqartassammat.

Kapitali 14 — Allannortitsisarneq atorunnaarsitsisarnerlu

§ 58 (massakkut § 60)

Ilimagineqarpoq oqaloqatiginninneq pillugu malittarisassat imm. 3-miittut (massakkut § 60, imm. 2) aamma 5-miittut (massakkut peerneqarsimasuni) ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassat nalinginnaasut malillugit suliami illua´tungiusup isumaanik tusarniaanissamut pisussaaffik taarsissanngikkaat.

Akissut: Maleruagassat suliami illua´tungiusup isumaanik tusarniaanissamut pisussaaffik taarsissanngilaat, taamaallaalli kommunalbestyrelsi inummik innarluutilimmik suliamik suliaqarnermi siusissukkut akuutitsinissaanut pisussaaffilerpaat.

Kommunip tapersorneqarnissap pisariaarunnera nalilerpagu, iliuusissanut pilersaarummik suliaqaqusineq isumaliutigilluagaarpasinngilaq.

Akissut: Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqanngilaq, siunnersuut malillugu inuup innarluutillip ikiorsiissutaasa unitsinneqarnerata kingorna ulluinnarni iliuuseqarsinnaalernissaa pillugu isummersorfigineqarsimanera pingaaruteqartutut nalilerneqarmat.

§ 59 (massakkut § 61)

Aallaqqaasiutitut § 58-imi suliami illua´tungiusup isumaanik tusarniaanissamut pisussaaffik pillugu oqaaseqaat innersuussutigineqarput.

Imm. 3-mut atatillugu kommunep kissaatigaa inuit innarluutillit Kalaallit Nunaana avataani ulloq unnuarlu neqeroorutiniittunut atuuttuunersoq erseqqissarneqassasoq.

Akissut: Aap, imm. 6-imut oqaaseqaat takujuk.

Aalajangersagaq Danmarkimi Kalaallinut Nunaannilu ulloq unnuarlu najugaqarfissatut neqeroorut pillugu nalunaarummut nr. 647, 31. maajip 2017-imeersumut, danskit sullissinermit inatsisaat naapertorlugu aalajangersarsimasumut, tulluarsagaarpasinngilaq.

Imm. 3-mut oqaaseqaatini atuarneqarsinnaavoq, Pissassarfimmit oqaaseqaat unioqutinneqartussaannngitsutut isigineqassanngitsoq, kommunilli aalajangiinermi tunngavissaatut ilaatinneqassasoq.

Naleqqussinnaavoq sullissiviup suliaq pillugu allaaserinninnera kisimi kommunimit atorunnaarsinneqassanersoq imaluunniit aamma sullissiviup inatsiseqartitsineq tunngavigalugu suliamik Inatsisitigut pissusiusunut naleqqiussilluni suut pineqarnerannik naliliinera imaluunniit sullissiviup missingiussilluni naliliisimaneri aamma atorunnaarsinneqassanersut pillugit allaaserineqarnissai, tassami kommunip maluginiarpa, kommunip inatsit malillugit naliliisinnaanissamut periarfissai, oqartussap allap aalajangiinermut naliliinera aalajangiinermut akuutinneqassappat, piviusumik periarfissaajunnaarsinnaammagit.

Akissut: Kommunabestyrelsip suliami paasisutissat ataatsimoortut tunngavigalugit naliliisoqassanersoq aalajangissavaa. Kommunalbestyrelse oqartussap allap naliliineranut pituttugaassanngilaq, kisiannili oqartussap allap naliliinera isummerfigisariaqarppaa aamma nammineq naliliinerminut ilanngutitillugu naleqquttumik annertussusilerlugu.

Imm. 5-imut tunngatillugu (imm. 6), Kalaallit Nunaata avataani ulloq unnuarlu neqeroorutini najugaqarnermi, kommunimit oqaaseqaammik pissarsiniartoqassasoq (taamaalilluni kommunimi aningaasaqarneq pillugu oqaaseqaammi isiginiagassat ilanngunneqarnissaat pillugit eqqasuutigineqarsinnaasut annertusisinnaammata) eqqarsaatigilluagaarpasinnngilaq, kisianni nunani allani ulloq unnuarlu neqeroorummit oqaaseqaammik pissarsiniartoqarniarani.

Akissut: Allanguinerit imaluunniit pineqartumi peqataasunut tamanut tapersiinerup atorunnaarsinneqarnissaa pillugit aalajangiinerni aningaasaqarnermi isiginiagassat sammisaapput tulluurtut aamma paasisutissartallit.

Taamaattumik illuatungiusup nammineq aningaasaqarnikkut soqutigisaminik ilanngutititsinissaa navianaataasuaannassaaq, kommunalbestyrelsilli tassunga tunngasut oqimaalutassallugit suliasaraa, inuummi innarluutillip taparserneqarnissaminut pisariaqartitai isiginiagassaapput pingaarutillit, taakkulu kommunalbestyrelsip isumagisassarai.

Tassunga ilaavoq, Kalaallit Nunaata avataani kommunimi uninngavigisami ulloq unnuarlu neqeroorummit oqaaseqaammik nassuiaat ilaqassammat.

Kapitali 15 Nakkutilliineq

Aallaqqaasiutitut nakkutilliineq pillugu oqartarneq pillugu qulaani allaaserineqartumut kommunip nalinginnaasumik oqaaseqaatai innersuutigineqarput, matumani qitiusumik nakkutilliinermik ingerlatsiviup suussusersinera ilanngullugu.

Tamatuma saniatigut §§ 61-63-it (massakkut §§ 64, 65 aamma 67) inunnik

isumaginnittoqarfimmi aqutsineq aamma aaqqissuussaaneq pillugu §1 Inatsisartut peqqussutaanut naleqqiullugu qanoq atorneqassanersut erseqqarluppoq.

Akissut: Siunnersuut inatsikkut tunngavigalugu aalajangersakkanik suliaqartoqassaaq, taakkulu nakkutilliinermik suliaasaq naleqqussaaffigissavaat. Tassunga atatillugu isumaginninnermi suliaasaqarfimmik nakkutilliineq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 6, 16. februar 2006-meersoq allanngortinneqassanersoq nalilersorneqassaaq.

Kapitali 16 — Inunnut innarluutilinnut siunnersuisooqatigiit, inunnut innarluutilinnut politikki aamma pitsaassusissanut malitassat
§ 64 (massakkut § 69)

Kommunip inunnut innarluutilinnut siunnersuisooqatigiit pillugit oqaaseqaataat nalinginnaasut innersuussutigineqarput.

Taassuma saniatigut ajornakusoorsorinarpoq, tassami nunami kommunit minnerit eqqarsaatigalugit, qanoq inunnut ataasiakkaanut tunngasunik apeqqutinik inunnut innarluutilinnut siunnersuisooqatigiit suliarinnittannginnerat pillugu qanoq aaqqissuisoqassanersoq takujuminaappoq.

Akissut: Inunnut innarluutilinnut siunnersuisooqatigiit suliasaraat ajornartorsiutit pingaarnerit suliarissallugit. Ajornartorsiut pingaarneq inunnit ataasiakkaanit aallaaveqarsinnaavoq. Inunnut innarluutilinnut siunnersuisooqatigiit suliamut tunngasumik aalajangiisinnaatitaanngillat, taamaallaalli ajornartorsiutinut pingaarnernut tunngatillugu, sulianit ataasiakkaanit aallaaveqarsinnaasunut tunngatillugu kommunalbestyrelsimik siunnersuisinnaapput.

Tamatumunnga peqatigitillugu inunnut innarluutilinnut siunnersuisooqatigeeqarnissamut isumap kommunalbestyrelsep isumaginninnermut ataqatigiinneqarluartumik politikkimik ingerlatsinissamut periarfissaanik ajornakusoortitsisinnaavoq.

1994-imiilli Namminersornerullutik Oqartussani, maanna Namminersorlutik Oqartussani, kommunini aqutsineq pillugu inatsimmi atugassanngortinneqarsimasumit tunngaveqarlutik kommunini politikkimik ingerlatsinermut atatillugu, aamma isumaginninnermut politikkimini pingaarnermi tak. Isumaginninnermut aqutsinermut peqqussut 1998-imeersumit nangingneqartumi, kommunit namminneerlutik politikikkut aaqqissuussinissaat pisinnaatitaanernillu agguataarinissaat qitiutinneqarsimavoq.

Kommune inunnut innarluutilinnut siunnersuisooqatigiinnik ingerlalluartunik pilersitsinnaasoqarneris pillugu nalornissuteqarpoq, ilaasortat akissarsiaqartinnissaannik periarfissaqanngippat.

Akissut: § 64, imm. 6-imut (massakkut § 69, imm. 6) oqaaseqaammi allassimavoq kommunalbestyrelsit akissarsiaqartitsinissaq pillugu aalajangersaasartut.

Taamaammat kaammattuutigineqarpoq, inunnik innarluutilinnik siunnersuisooqatigiinnik pilersitsinissamut piumasaqaat peerneqassasoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq, qulaani oqaaseqaatit takukkit.

§ 65 (massakkut § 70)

§ 64-imut kommunip oqaaseqaatai malillugit, kommune inuit innarluutilit pillugit, kommunip nalinginnaasumik isumaginninnermut politikianit immikkoortinneqarsimasumit politikkeqassapat tamanna ajornakusoorsinnaavoq.

Tamanna aamma kommunip allaffissornikkut aqutsinermini atuuffiit pillugit, matumani sulisoqarnermik aqutsineq ilanngullugu, naapertuuttumik aqqissuussiniarnerani ajornakusoortitsisinnaavoq.

Imm. 4-mut tunngatillugu pissusissamisoornerusutut isigineqarpoq allanngortitsinissamut pisussaaffiup kommunalbetyrelsip qinigaaffia piffissaq malippagu. Taamaammat, qinigaaffiup qeqqani inunnut innarluutilinnut politikkip allanngortinneqarnissaa naatsorsuutigineqarsinnaanngilaq.

Akissut: § 65, imm. 4 (massakkut § 70, imm. 4) taamaallaat inunnut innarluutilinnut politikkip sivilunerpaamik ukiut sisamakkaarlugit nutarterneqartassasoq piumasaqaateqarpoq. Taamaattumik kommunalbestyrelsit qinigaqqammersut atuutilernerini inunnut innarluutilinnut politikimik allanngortitsinissaat aporfissaqanngilaq, taamaalilluni politikikkut toqqagaasut katitigaanerannut tulluarsagaassammat, kingornalu qinigaaffiup sinnerani atuussinnaalluni.

§ 66 (massakkut § 71)

Ersernerluppoq innuttaasut ikiorsiissutigisassat pillugit pitsaassusissanut malitassat suliarineqarsimasut tunngavigalugit ikiorserneqarsinnaanersut.

Akissut: Pitsaassusissanut malitassanik allaaserinninnikkut, kommunip innuttaasunik ikiorsiinissaanut tunngatillugu, ilimagisat pillugit naleqqusaanissamut tunngavissaqarpoq, tassalu inuk innarluutilik ataaseq ikiorsiineramik pisariaqartitsinerani ikiorserneqarnissamik naatsorsuuteqarsinnaanersoq eqqarsaatigalugu. Inuilli innarluutilit toqqaannartumik pitsaassusissanut malitassat suliarineqarsimasut tunngavigalugit toqqaannartumik taparserneqarsinnaanngillat.

Tamatumunnga peqatigitillugu najugaqarfinnik illersugaasuni najugaqatigiiffinnilu tapersiinnermut pitsaassusissanut malitassat Namminersorlutik Qqartussanit § 15 malillugu

aalajangersarneqartarnerata tunngavia kommunimut paasiuminaappoq, pitsaassusissanut malitassat allat kommuninit aalajangerneqartartussaammata. Kommune ulloq unnuarlu neqeroorummi inissiisarneq pillugu pitsaassusissanut malitassanik amigaateqarpoq.

Akissut: Nuna tamakkerlugu pitsaassusissanut malitassat najugaqaqatigiiffinni najugaqarfinnilu illersugaasuni assigiissakkat kissaatiginarput, taamaattumik Naalackersuisunit aalajangersarneqartarput, taamaattorli tapersiinnermi iliuusissat ataasiakkaat pillugit pitsaassusissanut malitassat suliarinissaat kommunalbestyrelsinit, siunnersuummi kapitali 8 malillugu, isumagisassanngortinneqarput.

Ulloq unnuarlu neqeroorummiinnermi pitsaassusissanut malitassanik piunasaqaateqartoqanngilaq, ulloq unnuarlu neqerooruteqarfinnut maleruagassanik, siunnersuummi § 18, imm. 3 malillugu suliaqartoqassammat.

Kapitali 17 — Aningaasalersuineq aamma akigititanik naleqqussaasarneq

§ 67 (massakut § 72)

Kommunip kaammattuutigaa inatsisissamut siunnersuummi ataani allaqqasunut aningaasartuutit Namminersorlutik Oqartussanit akilerneqartarnerat erseqqinnerulersinneqassasoq

- Qitiusumik inissiinissamut innersuussisarfik
- Nuna tamakkerlugu nalunaarutiginninnermi periaaseq
- Pissassarfik
- Qitiusumik nakkutilliinermik ingerlatsivik

Akissut: Kikkut aningaasaliinermut akisussaasuunersut ukiumoortumik aningaasanut inatsimmi allassimapput.

§§ 68 aamma 69 (massakut §§ 73 aamma 74)

Massakut – aamma sulii, inatsisissatut siunnersuut akuerineqassappat, annertuumik akigititanik nutarterisarnissaq pillugu inatsisikkut malittarisaliortoqartarnissaa pillugu aalajangersaanissamik, § 19 malillugu pisariaqartitsisoqarpoq, pisariaqartitsisoqassallunilu, tassa kommunit isumaqatiginninniarfigereernerisa kingorna, aamma qaqugu § 69-imuinnaq tunngasunik nutarterisoqartoqarneris pillugu.

Tamatuma saniatigut nutartereriaaseq pillugu erseqqissaaneq amigaatigineqarpoq, matumani akigititanik nutarterineq pillugu inatsit malillugu tamanna pissanersoq.

Akissut: Kikkut aningaasaliinermut akisussaansut ukiumoortumik aningaasanut inatsimmi allassimapput. .

Kapitali 18 — Naammagittaalliorneq

§ 70 (massakkt § 75)

Naammagittaalliummik suliaakkiussinissaq pillugu Pissassarfimmut siunnersorneqarnissamik ilitsersorneqarnissamillu qinnuteqarsinnaaneq pillugu kommunip oqaaseqaataa § 46-miittoq innersuussutigineqarpoq.

Aammattaaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqarfimmit ilitsersuisussaataitanerup Pissassarfimmit ilitsersuisussaataitanermit naleqqiullugu killilerneqarnissaa ujartorneqarpoq.

Akissut: Oqaaseqaat ilitsersuummik suliaqarnerup ingerlanneqaqqinnerani ilanngunneqassaaq.

Kapitali 19 — Aalajangersakkat allat

§ 71 (massakkt § 76)

Kisitsisitigut paasissutissanik nassiussisarnissamut piumasqaat kommunip isumaqatigaa, aalajangersakkamut oqaaseqaatini tunngaviit allassimasut tunngavigalugit.

Kisianni tamanna sioqqullugu kisitsisitigut paasissutissat qanoq pissarsiarineqassanersut erseqqissaavigineqartariaqarpoq, matumani paasissutissat qanoq iluseqassanersut ilanngullugu, kommunillu naliliinera malillugu Naalakkersuisut namminneq nalunaarummut malittarisassanik aalajangersaanissamut periarfissaqarnerat naammangilaq.

Kommunit kisitsisitigut paasissutissanut ataneqartillugu atorneqassanersut ilisimangippassuk kommunit kisitsisitigut paasissutissanik suliaqarnissamik pisussaaffilerneqarnerat naleqqutinngitsuliornertut pissuseqarpoq.

Kisitsisitigut paasissutissat IT-mut isaaffimmi suleriaaseq atorlugu assigiissarneqartunik inunnut innarluutilinnut suliaasaqarfimmut tunngatillugu nammineq kisitsisartoq atorlugu kisinneqartariaqarput (Winformatikkimi qupp. 920-928) aamma qarasaasiakkt aaneqarsinnaasariaqarput Namminersorlutik Oqartussanit tunniunneqarnissaanik piumasqaatitaqanngitsumik.

Akissut: Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq, nalunaarutillu suliareqqinnerani ilanngunneqarumaarput, tamannalu siunnersuummi § 76, imm. 2 malillugu inatsisikkut tunngavissaqarpoq.

§ 72 (massakkt § 77)

Pinnngitsaaliissummik akiliisinneqarnerit pillugit malittarisassaq pineqaatissiinermut aalajangersakkatut nassuiarneqassappat inatsisilerinikkut kukkuneruvoq.

Pinnngitsaaliissummik akiliisitsineq allaffissornikkut sakkuuvoq, iliuuserisamik aalajangersimasumik imaluunniit iliuuseqannginnissamik pinnngitsaalinermit siunertaqartoq.

Tassanerpiarlu aalajangersagaq sumiginnaasimanermi pisimasumi imaluunniit mianersuaalliornermi, tassani unioqputitsinermik unitsitsinermut atatillugu pinngitsaaliissummik akiliisitsineq pisariaqartutut isigineqartumi, taamaallaat atorpeqassanersoq pillugu erseqqissaaneq amigaataavoq.

Akissut: Aalajangersakkap atuuttup kommunalbestyrelsemut pinngitsaaliissummik akiliisitsinermik pisussaaffiliinissamut periarfissiinera eqqarsaatigalugu, Naalackersuisoqarfiup aalajangersagaq pineqaatissiinermut aalajangersakkatut nalilerpaa. Aamma taama taaguinermut assingusumut tunngatillugu kommunit aqunneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 29, 17. november 2017-imeersoq qulequtaralugu kapitali 8-mut innersuussisoqarpoq, taamaattumillu taaguutinik assigiinnik atuineq naleqquppoq.

Tassunga ataneqartillugu aamma pinngitsaaliissummik akiliisitsineq pillugu aalajangersagaq nakkutilliinermut ilaatillugu Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aqqissuussaanelu pillugit Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaat nr. 14 af 6. juni 2016, (Isumaginninnermi malittarisassanik kommunit aqutsinerannik atorunnaarsitsineq)-mut naleqqiullugu allaffissornikkut aqutsisoqassanersoq pillugu erseqqissaaneq ujartorneqarpoq.

Tamakkerlugu isiginneriaaseq eqqarsaatigalugu, akiliinissamut peqquneqarneq, pineqaatissiinermik siunertaqartoq aamma taamaalilluni eqqartuussiviit ataanni pinngitsaaliinermut sakuunngitsoq erseqqissaatigisariaqarpoq, imaluunniit minnerpaamik inatsisitigut malittarisassanik eqqartuussivitsigut misiliinissaq pillugu erniinnartumik tunngavissisariaqartoq.

Tamatuma saniatigut kommunit pinngitsaaliissummik akiliisinneqarsinnaanissaat, qitiusumilli allaffeqarfissuaq taassumalu ataani oqartussat akiliisinneqarsinnaannginnerat, oqimaaqatigiissarneqarsimarpasinnigilaq.

Akissut: Aalajangersagaq una inatsisiliortumut pinngitsaaliissummik akiliisitsinissamik periarifiisvoq, Inatsisartulli peqqussutaat isumaginnittoqarfimmi aqutsisoqarfimmuut aqqissuussaanelumullu tunngasumi kommunit periarfissippaat isumaginninnermi maleruagassanik tunuartitsigallarsinnaaneriniq. Naalackersuisoqarfiup paasinninnera malillugu Inatsisartut peqqussutaata ingerlatsivik isumaginninnermi maleruagassanik tunuartitsigallarsinnaanerata Siunnersuut pineqartoq malillugu sakkukinnerusumik pineqatissiisarnissamut periarfissamik suliaqarnissaq mattutinngilaa. Siunnersuut aalajangersakkamut pissuseqataanut meeqqat tapersorsornissaannut Inatsisartut Inatsisaanni § 61-imut assinguvoq .

§ 73 (massakkut § 78)

Imm. 3 malillugu allaffissornikkut aalajangersakkat ullumikkut inunnut innarluutilinnut peqqussummut atuuttumut kingusinnerusukkut allannguuteqartumut inatsisikkut

tunnaveqartut attatiinnarneqassapput.

Oqaaseqaatit ajoraluartumik erseqqinngillat, tassalu – inatsiseqarfinni allani aalajangersakkat amerlasuut assingusut assigalugit - nalunaarutit atuuttut sorliit inatsimmut nutaamut akerliusinnaanersut pillugu paasiniaanermik misissuineq pisariaqartoq ingerlanneqanngitsoq erseqqissumik misigititsivoq.

Nalunaarusiat nutaannginnerit attatiinnannginnerini inatsiseqartitsinikkut teoriimi nalinginnaasumik isumaqatigiissutaavoq, taama ittumik misissuineq pisariaqartoq, taamatullu kingusinnerusukkut suut atuuttuunersut pillugit nassuiarnermik kinguneqartariaqanngitsoq.

Akissut: Nalunaarutit suliarineqarneri aallartinneqareerput, tassungalu atatillugu isumasioqatigiissitsisoqassaaq, attumassutilillu qaaqquneqarumaarput. Siunnersuummi aalajangersagaq § 73, imm. 3 (massakkut § 78, imm. 3) taamaallaat inatsisilerinikkut soqanngitsumik pinngitsoortitsinissaq siunertaralugu ilanngunneqarsimavoq, nalunaarutit nutaat siunnersuummi inatsisilerinikkut tunnagavillit tamanut saqqummiunneqareernissaata tungaanut ilanngunneqarluni. Naalackersuisoqarfiup erseqqissumik siunertaraa, nalunaarusiat inatsit akuerineqareerpat kinguninngua naammassineqariissasut, tamanut ammasumik tusarniaaneq assigisaallu apeqqutaatillugit.

7. Peqqinnissamut Naalackersuisoqarfik:

Naalackersuisoqarfik uunga siunnersuummut Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xxx 2019-imeersoq, imaattunik oqaaseqaateqarpoq:

Oqaaseqaatit nalinginnaasut:

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik annerusumik inatsisissatut siunnersuummut saqqummiunneqartumut tunnagatillugu akuersaarpoq.

Allaqaasiutitulli oqaatigineqassaaq, inatsisissatut siunnersuut aalajangersakkani arlalinni toqqaannartumik toqqaannangitsumilluunniit peqqinnissaqarfiup suliap suliarineranut peqataatinneqartoq, assersuutigalugu aalajangersakkani § 11, imm. 1, nr. 3, § 25, imm. 4, nr. 7, aammalu § 26, imm. 3, nr. 5-imi.

Inatsisissatut siunnersuut peqqinnissaqarfiup atugassiissutaanik sunniinissaa nalilerneqarpoq, taamaalillunilu aningaasartuutaasa amerlinerannik kinguneqassalluni, taakku maanna aningaasaliissutaasartunit matussuserneqarsinnaanngillat, peqqinnissaqarfiup iluani allanut kinguneqartitsisumik allannortitsisoqanngippat.

Aalajangersakkat ataasiakkaat:

Siunnersuutigineqarpoq Inunnut innarluutilinnut Sullissivik Nunamut Tamarmut Atuuttumik pilersitsisoqassasoq, tassungalu atatillugu Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup oqaatigaa

Inunnut innarluutilinnut Sullissivik Nunamut Tamarmut Atuuttoq siunnersuummi § 11, imm. 1, nr. 3 malillugu inuit innarluutillit timaannik sungiusaasarnissaanik neqerooruteqartassasoq. Peqqinnissaqarfiup paasisutissiinera malillugu siunertamut tassunga katsorsaasartut ilinniarsimasut kajumitsilernissaat kommunit ajornartorsiutigaat. Taamaattumik kommunit aamma inunnut innarluutilinnut sullissivik nammineerlutik sulisussarsisinnaangippata Peqqinnissaqarfik sulisussat eqqarsaatigalugit ikiuunnissaminnut piareersimatitseriaannaasariaqassaaq.

Akissut: Inunnut innarluutilinnut Sullissivik Nunamut Tamarmut Atuuttoq aallartereerpoq timimillu sungiusaasarnermik neqerooruteqalereerluni. Sullissivik ilisimasaqarfiuvoq, sulisullu katsorsaariaatsinik immikkut ittunik ilisimasaqartussaapput kiisalu isumaginninnermut peqqissutsimullu sulianut tunngasunik itinerusumik ilisimasaqartussaallutik. Inunnut innarluutilinnut Sullissivik Nunamut Tamarmut Atuuttoq taamaammat atorfinnik ima amerlassusiligaasimavoq suliassanik matussusiisoqarsinnaangorlugu, naleqquttunillu peqqissutsimut tunngasunik ilinniagalinnik atorfinitsisisimalluni. Naalackersuisoqarfiup paasinninnera unaavoq, Inunnut innarluutilinnut Sullissivik Nunamut Tamarmut Atuuttoq sulisut suliameennut pikkorissut suliassamillu kivitsisinnaasut kajumitsissimagai.

Siunnersuummi § 24 malillugu siunnersuutigineqarpoq illersuisoqarnermik aaqqissuussineq pilersinneqassasoq, tamannalu Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmit aamma akuersaarneqarpoq. Paragraffimi allassimavoq illersuisoq ilaatigut Inatsisartut inatsisaat taanna (§ 24, imm. 1, nr. 1) malillugu kommunalbestyrelsip tapersiinissaq pillugu suliamek suliarininnerani ikiuinissamat tapersersuisassasoq. Taassuma kinguneratut Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmit isumaqarfigineqarpoq, illersuisoqarneq inatsimmi arlaleriarlugu ilanngunneqartariaqartoq. Assersuutigalugu § 22, imm. 3 innersuussutigineqarpoq, inatsisissatut siunnersuut malillugu kommunalbestyrelsi “(...) inuk innarluutilimmut, angajoqqaatut sinniisoqarsimappat sinniisuanut imaluunniit angajoqqaatut akisussaasoqarsimappat taakkununga” piffissaliussap naannginnerani aalajangiineq pisinnaangippat qaqugu pisinnaanersoq ilisimatitsissalluni taamaallaat pisussaaffigigaa. Taama ilanngussaqaarsimaneq aamma § 25, imm. 2-mut, § 26, imm. 6-imut kiisalu § 38, imm. 3-mut ilanngunnissaa isumaliutersuutigineqartariaqarpoq.

*Akissut: Ilanngunneqanngilaq
Illersuisoqarsinnaatitaaneq Inatsisartut inatsisaanni (§ 23-mi) ataasiarluni ilanngunneqarsimavoq nassuiarneqarlunilu. Pissutsit tamarmik aalajangersukkanut naleqquttunut ilanngullugit allattorneqassagaluarpata inatsisinut aalajangersakkat atuaruminaatsorujussuanngussapput.*

Siunnersuummi § 25, imm. 4, nr. 7 malillugu kommunalbestyrelsi inummut innarluutilimmut tunngasunik qulaajaanermi ilaatigut inuk pillugu peqqissutsimut tunngasunik nalilersuissaaq. Ullumikkut kommunip innarluuteqarnermut uppersaasat sulianik suliarininnermut

atugassaq peqqinnissaqarfimmut piniartarpaa. Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik isumaqarpoq, kommunit Inatsisartut Inatsisaat nutaaq malillugu peqqinnissaqarfimmit assigisaanik piniarnissamut suli periarfissaqartinneqassasoq. Naalackersuisoqarfiup maluginiarpaa siunnersuut malillugu kommunalbestyrelsi innuttaasut sulisinnaanissaannut periarfissaat pillugit aammattaaq naliliisassasoq. Peqqinnissaqarfik pissutsit aallaavigalugit nakorsat suliaasigut naliliinernik tapersiisassapput, tamannalu peqqinnissaqarfimmi nakorsat suliassaannik amerlisaataassaaq.

Akissut: Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq.

Kalaallit Nunaanni inuit innarluutillit allaaserineqarnerat ullumikkut pioreerpoq, siunnersuullu nutaaq pissutigalugu innarluutillit amerlinaviangitsut nalilerneqartariaqarpoq. Peqqinnissaqarfik ullumikkut qulaajaanernik nappaatillu suussusianik paasinninnerit suliarineratigut kiisalu innarluuteqarnermut uppersaasiornikkut sullissisareerpoq, tamannalu siunnersuutip akuerissutigereernerani assinganik ingerlaannassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

§ 26 imm. 3, nr. 5 malillugu kommunalbestyrelse allattukkanik inunnut innarluutilinnut iliuusissanut pilersarusiortassaaq. Iliuusissanut pilersaarummi tapersiissutit ilaatigut inatsisit allat malillugit tapersiissutinut allanut ataneqarneri nalunaarutigineqartassapput. Nassuiaatini allaasimavoq iliuusissanut pilersaarut suliassaqarfiit assigiinngitsut akornanni suleqatigiinnermi sakkuussasoq, suleqatigiinnermullu pitsanngorsaaqataasinnaasoq. Tamanna inuttaasunik innarluutilinnik sullissinerup ineriartortinneqarnera pillugu/ingerlanerani suleqatigiinnernik/ataatsimiinnernik kinguneqarsinnaavoq. Peqqinnissaqarfimmi sulisunik sulianut taakkununga akuutitsinermi, peqqinnissaqarfimmit sullissinernik amerlanerulersitsissaaq.

Akissut: Aalajangersagaq peqqinnissaqarfimmi suliassanik nutaanik pisussaaffiliinngilaq.

Naalackersuisoqarfiup maluginiarpaa, siunnersuummi § 33 malillugu pisortani atorfilinnik pisussaaffiliisoq, ilaatigut peqqinnissaqarfimmi sakkortusisamik nalunaaruteqartussaataaneq pillugu. Peqqissutsimut Pitsaaliuinnermullu Aqutsisoqarfiup tassunga atatillugu inatsisip atuutsilerneranni peqqissutsimut tunngasunik suliallit paasitissallugit ilisimatinneqarnissaat eqqumaffiginiarpaa. Isumaginninnermut Naalackersuisoqarfik tassunga tunngatillugu paasissutissiornissaminut pilersaarnerluni?

Akissut: Inatsisimik atuutsitsilernermit atatillugu paasissutissat naleqquttut suliarineqarumaarput.

Tapersiinnissamut periarfissaq siunnersuummi § 41-mi (massakkut § 40-mi) siunnersuutigineqarpoq, Inummut, inuup innarluutillip nammineq angerlarsimaffimmini najugaqartup ulluinnarnik isumassorneqarneranik isumaginnittumut, inuttullu

tapersorsorneqarnissamik isumassorneqarnissamillu aningaasaliiffigineqarsimasumut, kommunalbestyrelse aningaasatigut tapiissuteqartassaaq.

Naligiissitaaneq pillugu isuma aallaavigalugu Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup eqqarsarnartoqartippaa, akissarsiat siusinnerusukkut akileraarutit ilanngaatinagit isertitarisimasat allaavigalugit aalajangerneqartarnerat, tak. siunnersuummi § 41, imm. 3. Naalackersuisoqarfiup kajumissaarutigaa sukkanerpaamik immikkut ittumik annerpaamik akissarsiaqarnissamut malittarisassanik, siunnersuummi § 45, imm. 5. malillugu aalajangersaasoqassasoq.

Akissut: Naalackersuisut pisussaaffilerneqarsimapput naatsorsuinnermut aamma akissarsiat pillugit aaqqiissutit pillugit malittarisassanik aalajangersaassasut, matumani annerpaamik akissarsiat aamma atorfininnermi atugassarititaasut pillugit malittarisassat ilanngullugit.

Taakku saniatigut Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik suliassaqarfimminut atatillugu tusarniaanermut allanik oqaaseqaatissaqanngilaq.

8. ISI – Tappiitsut isigiarsuttullu Kalaallit Nunaanni Peqatigiiffiat:

Naalackersuisoqarfiup ataani mailimi pineqartumi oktobarip 4, 2018-imeersumi Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xxx 2019-imeersoq tamanut ammasunik tusarniaarnertut nassiuppaa.

ISI – Tappiitsut isigiarsuttullu Kalaallit Nunaanni Peqatigiiffiata maanna siunnersuummut oqaaseqaatitik saqqummiutissavaat.

Aallaqqaasiutitut ISI-p Naalackersuisut inatsisissatut siunnersuut, inunnik innarluutilinnik illersuinissamik aamma tapersiinnissamik siunertaqartoq, saqqummiussimammassuk nuannaaruteqarnini oqaatigissavaa.

§ 11 Inunnut innarluutilinnut Sullissivik Nunamut Tamarmut Atuuttoq

Immikkoortup 6)-ip ataani allassimavoq kommunalbestyrelsip Inunnut innarluutilinnut Sullissiviup Nunamut Tamarmut Atuuttoq suliat immikkut pisariusut pillugit qulaajaanissanik qinnuigisinnaagaa aamma immikkoortumi 7), imm. 2-mi allassimavoq Inunnut Innarluutilinnut Sullissivimmut Nunamut Tamarmut Atuuttumut kommunalbestyrelsip atuineranut akigitat pillugit maleruagassanik erseqqinnerusunik Naalackersuisut aalajangersaasinnaasut.

Danmarkimi imaappoq, kommunit ilaasa suliat immikkut pisariusut pillugit qulaajaanissanik neqeroorutit atornissaat, akisuallaarneri pissutigalugit toqqarneq ajorpaat.

Tamanna isumaqarpoq inuit arlariiaanik ajornartorsiutitalinnik pisariaqartitsisut eqqortumik qulaajaassunneqarneq ajortut. Tamanna tunngavigalugu siunnersuutigineqarpoq imm. 6) ima allanngortinneqassasoq, tassalu Nunamut Tamarmut Atuuttoq suliat immikkut pisariusut pillugit qulaajaanissaanik kommunit pisussaaffeqartut. Taamaalisoqarnikkut kommunit isumaqarunik qulaajaanissaq akisuallaartoq saaffiginningiinnartarnissaat pinaveersaartinneqassaaq.

Akissut: Siunnersuummi § 11, imm. 2 malillugu Naalackersuisut taamaallaat akigititanik akileequsiisarnissaannik periarfissinneqarput.

Aallaaviusorli tassaavoq sullissivimmik atuineq Inatsisartut inatsisaata atuutilersinnerani akeqassanngitsoq.

§ 14 Najugaqarfiit illersugaasut

Kommunalbestyrelse najugaqarfinnik illersugaasunik ulloq unnuarlu tamaat tapersersuinissamik najugaqartunut neqerooruteqartunik pilersitsisinnaavoq.

Uani, soorlu § 13-imi taamaattoq, Najugaqatigiiffinnut tunngasumi (imm. 2, oqaaseqatigiit aappaanni) najugaqatigiittussat ajunngitsumik peqatigiissinnaappata aatsaat najugaqarfiit pilersinneqarsinnaasut piumasqaateqartariaqarpoq. Najugaqatigiissagaanni aamma ulloq unnuarlu tamaat tapersersorneqartarnermik pisariaqartitsisuugaanni pitsaasumik peqatigiissinnaaneq pingaaruteqarpoq.

Tassunga atatillugu Naalagaaffiit Peqatigiit inuit innarluutillit pillugit isumaqatigiissutaanni artikel 19 a)-mut innersuussisoqassaaq, tassaasoq sumi kinalu najugaqatigissanerlugu toqqaanissamut *pisinnaatitaaffik*.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Najugaqarfimmut illersugaasumut najugaqarnissamut innersuussinermik tapersiinnissamut neqeroorut, inuup innarluutillip perusukkuniuk akuerisassaraa. Siunnersuummi § 15-imit oqaaseqaatini allassimavoq sullitat pillugit periutsinut pitsaassusissaannut malitassat pillugit najugaqarfimmut neqeroorutip aalajangersaanissaa naatsorsuutigineqarsinnaasoq.

Naalackersuisoqarfiup naatsorsuutigaa sumi kinalu najugaqatigerusunnerlugu nammineq toqqaasinnaanissamut pisinnaatitaaffik Inunnut Innarluutilinnut isumaqatigiissummi artikeli 19-imi allassimasut pitsaassusissanut malitassat paasineqarnissaannut ilapittuutitut ilaatinneqassapput.

§ 21 Ulloq unnuarlu neqerorutit ineriartortinneqarnissaat pillugu periusissaq

Pitsaassagalarpoq imm. 2-mi immikkoortoqartarpat periusissami innuttaasup ineriartorneranut neqeroorutillu pitsaassusaannik imalimmik peqartuuppat.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

§ 21, imm. 2-mut oqaaseqaatini allassimareerpoq periusissaq ulloq unnuarlu neqeroorutitut suliassaqarfimmi unammillersinnaasut pioreersut pillugit isummerfiginninnermik imaqartariaqartoq. Tassani ulloq unnuarlu neqeroorutini pitsaassutsit innuttaasullu ineriartornissamut periarfissaat pissusissamisoortumik ilaatinneqassapput. Siunnersuummut tunngaviuvoq ulloq unnuarlu neqerooruteqarfiit pillugit suliassaqarfiup pitsaanerpaamik pilersaarusiunneqartarnissaa aamma pitsaanerulersinnissaata qulakkeerneqarnissaa, matumani assersuutigalugu sullitanut aalajangersimasunut ulloq unnuarlu neqeroorutinik pilersitsinissaq.

§ 22 Sulianik suliarinninnermut piffissaliussat

Kommunip aalajangigassat pillugit piffissaliussamik aalajangersaassaaq nittartakkakkullu saqqummersillugit.

Malittarisassap Danmarkimi malittarisassaq assigaa, misilittakkalli malillugit kommunit ilaasa sulianik suliarinninnermi piffissaliussat eqquutsinneq ajorpaat, namminnerlu sulianik suliarinninnermi piffissaliussat eqquutsinneqarnersut malitseqartitsivigineq ajorpaat. Tamannattaq nunami maani ajornartorsiutaalissaaq. Taamaattumik imm. 4 ilanngunneqartariaqarpoq imatut nipilik: ”Kommune pisussaavoq kommunalbestyrelsit ataatsimiinneranni sulianik suliarinninnermi piffissaliussat pillugit eqqartuiffigissallugit.”

Akissut: Ilaannakortumik Ilanngunneqarpoq.

Imm. 2-mi piumasaqaataavoq kommunalbestyrelsit ukiut allortarlugit sulianik suliarinninnermut piffissaliussat misissoqittassagaat kommunimi sullissinerup qaffasissusaanut suli tulluunnersut qulakkeerniarlugu. Tassunga oqaaseqaatit tulluarsarneqarput.

Kommunini sulianik suliarinnittarneq

Kommunit inunnut innarluutilinnut sulianik pitsaanngitsumik suliarinnittarnerat ajornartorsiutini annerpaavoq. Taamaammat inatsisit akuerisaanerani inuit aningaasallut pisariaqartut immikkoortittariaqarput kommunimi sulianik suliarinninneq pitsaassuserlu kivinneqassappat.

Akissut: Aningaasaqarnermut inatsimmi aningaasanik kommunini sulianik suliarinnittartut ilinniartinneqarnerannut atugassanik annertuumik immikkoortitsisoqarsimavoq, soorlu aamma taamatut inatsisip atuutilernerani sulianik suliarinninnermut atugassiissutissanut allanut atugassanut annertuumik immikkoortitsisoqarsimasoq.

Nr. 9. MIO:

Meeqqat illersuisuat tusarniaanermut akissutaa ” Inunnut innarluutilinnut tapersersuinissamut Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuutit nr. x af xx. xxx 2020-imut”

Meeqqat illersuisuat oktoberip 4-aani 2018.imi tusarniaaneq ” Inunnut innarluutilinnut tapersersuinissamut Inatsisartut inatsisissaatut siunnersuutit nr. x af xx. xxx 2019” tiguaa.

Meeqqat illersuisuaq siunnersuummut oqaaseqartitaasinnaanerminut qujavoq.

Oqaaseqaatit nalinginnaasut

Meeqqat illersuisuata siunnersuutip inunnut tamanut innarluutilinnut erseqqissumi akisussaaffiliillunilu suliani agguataarisoq sulianik suliarinnittarneq inatsisitigullu qulakkeerinnineq taperserpaa.

Taassuma ataani siunnersuutit malitsigissavaa taperserneqarnissaq innarluutilinnut tamanut tikinneqarsinnaalernissaa.

Tassunga Meeqqat Illersuisuata taperserpaa inuk innarluutilik Naalagaaffiit Peqatigiit Innarluutilinnut isumaqatigiissutaanut naleqqutilersimammat, taperserneqarniaraanni annertuumik innarluuteqarnissap piumasaqaataanerata atuukkunnaarnissaa pissammat.

Kiisalu Meeqqat Illersuisuata siunnersuutini iliuusissanut pilersaarut pingaartut pisariaqartutullu inissisimanera. Endelig finder Børnetalsmanden det positivt, at forslaget sætter fokus på handleplanen som et vigtigt og essentielt sagsbehandlingsredskab.

Meeqqanut kinguneqartunik naatsorsuineq

Uffa meeqqat Inatsisartut Inatsaat Meeqqallu tapersersornissaanut inatsimmi (2017) naleqq. § 7, malillugit meeqqat tapersersorneqarnissaminnut pisinnaatitaasut, Meeqqat Illersuisuata pissusissamisoorsora kinguneqartitsisunik naatsorsuineit nangillugit siunnersuummi ”meeqqanut inuusuttunullu kinguneqartitsinerit” immikkoortumik ilassuteqartariaqartoq. Kalaallit Nunaanni Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat Pisinnaatitaafiinut Isumaqatigiissummut ilaalernikuuvoq, taamaalillunilu pisortani namminersortuniluunniit pineqaatissiissutit meeqqanut inuusuttunullu, taakkulu pisariaqartitaannut tunngasut siullinneqarnissaat qulakkeerniarlugit.

Isumassarsiorfigalugit ”meeqqanit kinguneqartunik naatsorsuinerit” skandinaviami nunani atorneqartarput.

Taakkua saniatigut Meeqqat Illersuisuat oqaaseqaateqanngilaq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Inatsisartut inatsisaannut siunnersuutit tamarmik Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussani malittarisassanik suliaqarnermi tunaartarisassat (Inatsisilerineri teknikkikkut tunaartarisassat) malittussaavaat, taakkulu naalakkersuisoqarfinnut tamanut assigiipput, immikkoortulersuinernut kapitalinullu malitassat inisseriigaallutik. Taamaattumik

siunnersuut ilanngunneqarsinnaanngilaq, inatsisilerineri teknikkikkut tunaartarisassanik tamanna naapertuutissanngimmat.

Naalackersuisoqarfik oqaaseqaatinut tapersiisunut qujavoq.

10. IMAK:

IMAK-ip siulersuisuisa inatsigit eqqartorsimalereerpaat ukulu oqaaseqaatigalugit:

Siulersuisut siunnersuut taperserpaa, inatsisip ataasiakkaanut ataatsimullu isiginnittumik innunut innarluutilinnut tamanut tapersiimmat.

IMAK isumaqarpoq siunnersuummi atuarfeqarfinni ilinniarfinnilu sulinitinnik amigaateqartoq. IMAK ilaatigut isumaqarpoq atuartut specialklassiniittut pinngitsooratik aaqqissuussamik atuartinneqassasut misilitsinnissamut periarfissiisumik, taamaannerani atuartut specialklassiniittut meeqqat atuarfiata qimannerani kingusinnerusukkut ilinniaqqinnisaminnik periarfissaqalissammata.

Akissut: Atuarfinnut ilinniarititaanernullu suliasaqarfik siunnersuutip suliasaqarfiata avataaniippoq. Meeqqat immikkut ittumik atuartinneqartartut aamma atuartut immikkut ittumik atuartinneqartartut inaarutaasumik misilitsisinerit taamaalillutik susassaqarfiulluni akisussaasumit inatsisiliornerani malittarisassaliunneqartassapput.

Oqaaseqaatini siunnersuut nr. 3.2-mut aningaasanut pisortaqaqarfinnilu allaffissornermut kingunernut tunngasuni IMAK-ip oqaaseqartartumut suliasat amerlippata aningaasat akuersissutigineqartut amerlanerit kissaatigaat, tamanna aningaasaqarniarnikkut inatsissatut siunnersuummi 2019-imi ersinngimmat, tassani oqaaseqartartumut 2 500 000 kr.it akuersissutigineqarsimmata. Taakkut saniatigut akuersissutigineqartussanik immikkoortitsisoqarsimanngilaq, illuatungaani oqaaseqartartumut suliat amerlipput.

Akissut: Siunnersuut pineqartoq inuit innarluutillit illersuisuannik arlaannilluunniit pisussaaffiliinngilaq. Inuit innarluutillit illersuisuata pisinnaatitaaffii suliasaalu, matumani aningaasalersornera ilanngullugu, Inuit Innarluutillit illersuisuat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 1, 29. maj 2017-imeersumit aalajangersaavigineqartarput.

Inatsissatut siunnersuummi § 55, imm. 5 (§ 54, imm. 4) [Inuk innarluutilik ulloq unnuarlu 18-ileereersimanerimi kingorna ukiut qulit sinnerlugit inissiisarfirmmissimasoq] illoqarfimminut tikeraarnissaminut ukioq allortarlugu pisinnaatiaalissaaq. IMAK isumaqarpoq tamanna ukiut tamaasa pisartusanngorlugu allanngortinneqassasoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Naalackersuisoqarfiup oqaatsit atorpeqartut allanngortinngilai, oqaaseqaatillu innersuussutigalugit.

§ 57 illerfimmik angallassinermik aningaasartuutitut matussusiinissamat tunngatillugu komunalbestyrelsili ilaannakortumik tamakkiisumilluunniit matussusiisunik tapiisinnaavoq. IMAK isumaqarpoq kommunalbestyrelsip aningaasartuutit tamaasa matuttusissagaat.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Naalackersuisoqarfiup oqaatsit atorpeqartut allanngortinngilai, oqaaseqaatillu innersuussutigalugit.

Aammattaaq IMAK isumaqarpoq innarluutilinnut tulluurtunik najugaqaqatigiiggeqarnerusariaqartoq.

Akissut: Oqaaseqaatsit inatsisit atuutsilernerani suliaqarnermi isummersuutitut ilaajumaarput.

11. Qeqqata Kommunia:

Qeqqata Kommuniata tusarniaanermut akissutaa Inunnik Innarluutillit tapersorsorneqarnissaanut inatsisit allanngortinnissaanut siunnersuutit Inatsisissatut siunnersuutip imarisaa tamakkerlugu oqaatsit *taperuinerit ikiorsiissutit*-nut allanngornissaa kissaatiginarpoq isumaa paatsoorneqarsinnaammat.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Oqaaseq "tapersersuineq" Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni aammattaaq atorpeqarpoq, taaguutillu assigiiat isumaginninnermut suliaasaqarfimmi tamanut atatillugu inatsisiliornermi atorpeqarnissaat kissaatigineqarpoq.

Aamma siunnersuutigissavarput oqaaseq piginnaanikillisimaneq atorsinnaanermut piginnaaninngortinneqassasoq, oqaaseq piginnaanikillisimaneq inunnik isiginnittariaatsimiimmat, inuup amigaataanik isiginnittoq, illuatungaani atorsinnaanermut piginnaaneq inuup pisinnaasaanut tunngalluni.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Isummap imarisaa pillugu oqariartaaseq "piginnaanikillisimaneq" Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaanni artikel 1-imit tigusaavoq. Taamaammat oqaariartaatsimik ilisimalluakkamik sulinermilu ilanngunneqarsimasumik atuineruvoq.

Aammattaaq siunneruutigaarput oqaatsimi handicaps-imi s-itaa peerneqassasoq aallaqqasuni tamani.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq. ”s”-ip atorneqarnera oqaasilerinermi eqqortumik atuineruvoq.

§ 1, imm. 4

Oqaaseq imødegå paatsoorneqarsinnaavoq. Ungså taarsiunneqarsinnaavoq. Kalaallisoortaa ajunngilaq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Inatsisip siunertaraa inuit innarluutillit innarluutertik peqqutigalugu immikkoortitaannginnissaat. Tamatuma tunngavigalugu pisortani oqartussaasut arlalinnik aalajangiinissaat iliuuseqarnissaallu piumasaqaataavoq, tamannalu oqaatsip ”imødegå”-p erseqqissaavigaa.

§ 1, imm. 5 Ilanngullugut ”ilinniarnissarlu” suliffeqarnermut tunngasup kingorna. Qeqqata Kommuneani inuit innarluutillit allat ilutigalugit ilinniarsinnaanerit pingaartippaa. Taamaammatt pingaaruteqarpoq ilinniarneq paragrafimut uunga ilaanissaa, ilinniarnermi kikkulluunniit pisinnaatitaaffigaat.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

§ 1, nr. 5, iluarsineqarpoq imatullu nipeqalerluni; ”ataasiakkaat ilinniarnissaannut sulisinnaanissaannullu periarfissat siuarsarnissaat.”

§ 2, imm. 1 Oqaatsit "fuldt ud at nyde" naleqqussorinngilarput. Peerneqarsinnaavoq oqaaseqatigiit imaalersillugit: En person med handicap har ret til alle menneskerettigheder. Kalaallisoortaa ajunngilaq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq. Oqaatsit ”tamakkiisumik ilorrisimaaruteqarsinnaatitaavoq - fuldt ud at nyde” Naalagaaffiit Peqatigiit Innarluutilinnut isumaqatigiissutaannit tigusaapput. Taamaammatt oqaatsinik ilisimalluakkanik suliamilu ilanngunneqarsimasunik atuineruvoq.

§ 3, imm. 2 Oqaatsit "ataatsimut isiginninneq" isumaqarpugut taarserneqassasut ima ”ataatsimut naliliineq”-mut

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

Inatsimmi allassimasoq ”tamakkiisumik isiginninneq” ”ataatsimut naliliineq”-mut allanngortinneqarpoq.

§ 7 Inatsit sorleq atorneqassanersoq pillugu erseqqissaaneq amigaataavoq.

Akissut: Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaata siunertaraa,

meeqqat inuuniarnermikkut atugarliortut imaluunniit immikkut pisariaqartitsisut tapersorsornissaat. Akerlianik siunnersuutip uuma pineqartup siunertaraa meeqqat innarluutillit siunnersorneqarnissaannik qulakkeerinninneq aamma innarluuteqarnerat pissutigalugu ajornartorsiutaasut pillugit tapersiinissaq.

Aammattaaq meeqqamut innarluutilimmut kommunerisap avataani inississimasup angajoqqaavi kommunemut meeqqap inissisimaffiani nuunnerini, kommune sorleq akiliinissamut pisussaataaansoq paatsiveerutsitsivoq. Massakkutut angjoqqaat kommunemut allamut nuussagaluarpata suli kommunerisaassaaq.

Akissut: Pineqartoq Kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit Inatsisartut peqqussutaanni suli aalajangersaavigineqassaaq.

§ 8, imm. 2 Isumaqarpugut oqaaseq ”illersukkat” inatsisip iluani tamani peerneqassasoq. Ulluinnarni angerlassimaffinnik taasarpagut. Illersukkat oqaatsit atussallugit nutaangilinikuupput. Innuttaasut innarluutillit allatulli eqqartorlugillu pissusilersorfigissavagut.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Naalackersuisoqarfiup oqaatsit atorneqartut aalajangiusimaannarpai.

Kalaallisoortaani najugaqatigiiffiit angerlarsimaffiillu immikkoortinneqanngillat, oqaatsimik allamik ilassuteqartoqartariaqarpoq.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput, siunnersuutillu pitsaassutsimigut qulakkeerneqarnerani ilanngunneqarumaarput.

§ 11, imm. 3 Oqaaseq "allanngutsaaliuilluni" kukkusuusorivarput. Siunnersuutigissavarput oqaaseq "sungiusarneq" atorneqassasoq. Allanngutsaaliuilluni utaqqiisaannaagallarnerunngilaq, ingerlanneqartuartussarli.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

§11, imm. 1 nr. 3 malillugu inunnut innarluutilinnut ulluinnarni sapinngisamik pitsaanerpaamik timikkut tarnikkullu piginnaaneqarnissaat siunertaralugu, inunnut innarluutilinnut allanngutsaaliuilluni sungiusaanissamik neqeroorutaavoq. Taamaatumik oqaaseq allanngutsaaliuilluni sungiusaanissamik eqqortumik atorneqarpoq.

Oqaaseq aamma kalaallisut kukkuvoq, taamaattuuginnarnissamut tunngammat. Kalaallisut oqaaseq pinut atorneqartarpoq uungalunaleqqunnani. Nutserisut kalaallisut træning-imut oqaaseq eqqumaffigissavaat.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq, siunnersuutillu pitsaassutsimigut qulakkeerneqarnerani ilanngunneqarumaarput.

§ 11, imm. 6 Nuannerpoq kommunimulli iluaqutaalluassalluni erseqqissaanermut ikiorneqarsinnaanissaq. Innatuaasut ADHD-llit autsimeqartulluunniit inissikkuminaassinnaasaput. Qujanarpoq erseqqissaanissamut innersuussinissamut periarfissaqarmat.

Akissut: Tusaatissatut tiguneqarpoq.

§ 15 Oqaaseq ilassutigalugu: ”kommunini” pitsaassutsinik assigiaarinerup saavani (§66), pitsaassutinik assigiaarinermi suliaqarnermi akisussaasoq paatsoorneqannginniassammat.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq, pitsaassusissanut malitassat nuna tamakkerlugu atuuttut pineqarmata.

§ 17 Nuannaarutigaarput atuisunik akuusitsisoqarniarmat.

Akissut: Tusaatissatut tiguneqarpoq

§ 18, imm. 2 Kissaatiginarsinnaavoq meeqqat inersimasullu immikkoortinneqarsinnaappata, taamaammat allaqqasuni naqissuserneqassaa meeqqat inersimasulluunniit inatsimmi pineqarnersut.

Akissut: § 18-imi meeqqat inersimasullu sullitatut pineqarput. Ulloq unnuarlu neqeroorutit matoqqasut pillugit aalajangersagaliortoqarumaarpoq, aalajangersakkami imm. 3 malillugu.

§ 19, imm. 1 Isumaqarpugut oqaaseqatigiit killormut inissinneqartariaqartut – ”inummut innarluutilimmut” kingullinngorlugit.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

§ 19, imm. 2 Kina kommune sinnerlugu isumaqatiginninniartarpa Kanunukap atorunnaarsinneqarnerata kingorna?

Akissut: Kommunalbestyrelsit ataasiakkaat namminneerlutik Naalakkersuisusunut isumaqatiginninniartarput, kommunalbestyrelsit ataatsimoorlutik isumaqatiginninniartartussamik toqqaasimanngikkaangata.

§ 21 Maluginiarparput kommunit periusissamik suliaqarnermi akuutinneqarput, tamanna iluarivarput.

Akissut: Tusaatissatut tiguneqarpoq.

§ 22, imm. 2 Erseqqissaaneq ilaanni nakorsat oqaaseqaataanik aallernermik sivitsortitsisinnaasarmat piffissaliussat najoqqutariniarneri ajornakusoornarsinnaasarpoq. Taamaammatt siunnersuutigaarput ilassutigineqarsinnaasoq piffissaliunneqartoq peqqutissaqarnermi sivitsorneqarsinnaanera, soorlu erseqqissaanerup amigarnerani (tassani suliaqartunik utaqqinermi), nakorsanit oqaaseqaatit, ataatsimiititaliat akuersinerini, imm. 3-mut tunngatillugu.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

§ 22, imm. 2-p kommunalbestyrelsit piffissaliussanik piffissaliisassasut siunertaraa, taamaalilluni kommunimi sullissinerup qaffasissuseqarnera qanoq ittoq inuit innarluutillit naatsorsuutigisinnaaneraat paasinarnersullugu. Piffissaliusseq eqquutsinneqanngippat kommunalbestyrelse innutaasoq tassunga tunngatillugu paasitinneqarnissaanut pisussaaffeqareerpoq, tassungalu atatillugu aalajangiineq qaqugu naatsorsuutigineqarnerseq pissasoq oqaatigineqarlunilu aamma piffissaliusseq taaneqassaaq.

§ 22, imm. 2 Siunnersuutigineqarpoq oqaatsit ”tapersorneqarnissamut qinnuteqaat” allanngortinneqassasoq ”ikiorsiissutinut qinnuteqaat”-mut, oqaatigeriikkatut.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

§ 23, imm. 2-4 Ataatsimut isigalugu s-i oqaatimit hanicap-s-init peerneqassaaq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq, ”s”-ip atornera eqqortuummat.

§ 25, imm. 4 Immikkoortumi: Ilinniarneq ilanngunneqassaaq (naleqq. oqaaseqaat § 1, 5)

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

§ 25, imm. 4, nr. 8, ima aaqqinneqarsimavoq, kommunalbestyrelsip qulaajaanermut atatillugu aammattaaq ilinniagaqarneq, suliffeqarneq suliffeqarsinnaanermullu periarfissat nalilersussagaat.

§ 26 Iliuusissanut pilersaarusiormi innuttaasoq tarnimigut nappaatilimmut immersuineq ajornarsinnaavoq. Immaqa pisariissarneqarsinnaavoq. Iliuusissanut pilersaarusiaq nalunaaquttap akunnikkaarlugit atorajupparput, qupperniinnaasoq. Innutaasut arlallit tarnimikkut nappaatillu atsiorusunneq ajorput. Iliuusissanut pilersaarummik imakinnerusumik innuttaasunut taakkununga suliaqartoqartarpoq. Iliuusissanut pilersaarusiormi innersuusiniissamullu skema aamma innutaasunut ass. Taqqamikkut milittoorsimasunut annertunarsinnaavoq. Kissaatiginarpoq allaffissornikkut

skemat ajornaallisarneqarnissaat.

Akissut: Oqaaseqaat inatsisip atuutilersinneqarnera pillugu suliaqaqqinnermi isumaliutersuutinut ilanngunneqarumaarpoq.

§ 26 Siunnersuutigaarput immikkoortoq ”Sunngiffik peqqinnermullu tunngasut ilanngunneqassasut.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq, pineqartoq aalajangersakkameereermat.

§ 26, imm. 7 Nammineq angerlarsimaffiminni inuit tarnimikkut nappaatillit qaratsamikkullu innarluutillit iliuusissanut pilersaarutaat ukiumut ataasiaannarlutik immersorneqartassasut, soorlu innuttaasut ulloq unnuarlu neqeroortiniittunut taamaattut.

Akissut: Oqaaseqaatit nalunaarutininik suliaqarnermut atatillugu isumaliutersuutinut ilanngunneqarumaarput.

§ 32 Pitsaavoq nalunaartussaataitanermut tunngasoq ilanngunneqarsimammat.

Sullitat ilaat ikiorneqarnissaminnut naagaartarput, naal innuttaasut nalunaaruteqartaraluartut. Innuttaasut ikiorneqarnissaanut pinngitsaaliisinnaanngilagut, akisussaallutillu inuunerik namminneq aquppaat.

§ 34 Una § pitsaavoq, paasissutissanik pingaarutilinnik ingerlatitseqqiiinissamik pisariaqarmat.

Kapitali 7: Oqaaseq *tapersiisarneq oqaatsimik ikiorsiissutit-nik* taarserneqassaaq. Oqaaseq tapersiisarneq nalunaaquttap akunnerinut tapersersuinnermut atorneqartussanut aamma tapersersortitut ikiortit il. II. Eqqaanarpoq. Kalaallisut støtte oqaatsinik allanik ilaqarani aallaqqasinnaanngilaq, oqaaserlu pineqartumut tulluunnani.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Oqaaseq ”tapersersuineq” Meeqqat tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni aammattaaq atorneqarpoq, taaguutillu assigiiaat isumagininnermut suliaasaqarfimmi tamanut atatillugu inatsisiliornermi atorneqarnissaat kissaatigineqarpoq.

§ 38, imm. 2 Siunnersuutigaarput funktionsnedsættelse peerneqassasoq, inunnik isiginnittariaatsimut amigaatinik isiginiaasumut tikkuussimmat. Taamaammat oqaatsit ukut atorneqarnissai siunnersuutigineqarpoq ”...vurderingen afklare personens funktionsevne. ”

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Isummap imarisaa pillugu oqariartaaseq ”piginnaanikillisimaneq” Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaanni artikel 1-imit tigusaavoq. Taamaammat oqaariartaatsimik ilisimalluakkamik sulinermilu ilanngunneqarsimasumik atuineruvoq.

§ 38, imm. 4 Nunanerpoq pinartumik pisariaqartitsilernerme periarfissiineq ilanngunneqarmat.

§ 39 Siunnersuutigaarput Afgørelse om støtte — afgørelse om hjælpeforanstaltning-nngortinneqassasoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

§ 40 Siunnersuutigaarput oqaaseq eventuel peerneqassasoq, naammagittaalliornermi ilitsersuutip pisariaqannginneranik isumaqartitsilersinnaammat.

Akissut: § 40 inatsimmit peerneqarpoq.

Kapitali 8 Siunnersuutigaarput qulequtaq ikiorsiissutinut periarfissanut allannngortinneqassasoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Qulequtaq pingaanninneq allannngortinneqarpoq: Nammineq angerlarsimaffimmi sumassorneqarnissamut tapersorneqarnissaq. Sulisinnaajunnaarnermi annaasat nammineq angerlarsimaffimmi isumassorneqarnissamut atugassat, maannakkut inatsisit malillugit.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Aalajangersakkap maanna naqissuserpaa qanigisaasoq atorfinitsitsinerme aalajangersimasuni, pisinnaatitaaffiit, taassuma ataani feeriarnersiutissat assigisaallu, ilaasoq. Sulisinnaajunnaarnermi annaasat aalajangersakkami oqaasiujunnaarnikuupput.

§ 41, imm. 3 aamma imm. 5 (massakkit § 40, imm. 3, aamma imm. 5) imminnut akerleriipput, imm. 3-mi inuup ilanngaateqanngitsumik isertitassai pineqarmata, imm. 5-llu annerpaamik isertitai pineqarlutik.

Akissut: Aalajangersagaq ima paasineqassaaq, siusinnerusukkut akileraarut akilertinnagu isertitarisimasat tunngavigalugit inuk akissarsiaqartinneqassaaq, kisianni inuup innarluutillip nammineq angerlarsimaffimini najugallip isumassornerani qanoq qaffasitsigisumik akissarsisitsisoqarsinnaaneq pillugu killiliisoqassaaq.

Assersuutigalugu ukiumut 1.2 mio. kr.-inik akissarsiaqarsimagaanni aaqqissummi taamatut aningaasarsisarnissaq naatsorsuutigineqarsinnaanngilaq.

§ 42, imm. 2 nr. 1 (Massakkut § 41, imm. 2 nr.1) Siunnersuutigaarput merarbejde peerneqassasoq isumassuinermilu suliaqarneruo angajoqqaajusunut piumasqaateqarnerusunut allanngortillugu.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Aalajangersagaq nalunaarummi annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu nalunaarummi § 29, imm. 1-imi piumasqaataasunik ingerlatitseqqiineruvoq.

§ 42, imm. 3 Massakkut § 41, imm. 3) Ilasutigineqassaaq inersimasut aamma oqilisaasuni ilaqutariinniissinnaammata angerlasimaffinniinnaanngitsoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Inatsisartut inatsisaanni ilaqutariit oqilisaassisartut pillugit oqartarnek atorineqanngilaq.

§ 43, imm. 1 (Massakkut § 42, imm.1) Ilasutigineqassaaq nammineq angerlarsimaffigisami ikiorneqarnissat kisimi periarfissaanngimmat, meeqqerivinni tiiminik tunniussisoaqarsinnaasarmat aamma. Oqaaseqatigiit taakku ”ulluinnarni inuuneqarnissamut” taarserneqarsinnaavoq

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Meeqqanut meeqqerivinniinnerannut akunnerit tapersersortitut ikiortimut aningaasaliissutit siunnersuummi uani ilanngunneqarsimannngillat, ilinniartitaanermulli suliaasaqarfiup ataani inatsisiliornikkut aalajangersarneqarlutik.

§ 44 (Massakkut § 43) Ilanngunneqassaaq kommune taamaallaat akiliissasoq allanik periarfissaqanngippat. Periarfissat allaasinnaapput nuuttarnermut allamilluuniit suliffittaarnermut suliffigisap akiligaanerisigut. Kommunimut suliarujussuannngorsinnaavoq amerlanerillu nuukkusulernerinik kinguneqarsinnaalluni, kommunip nuunnermi aningaasartuutit matussusersinnaappagit.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Meeqqamut innarluutilimmut angajoqqaatut akisussaasut nuunnerminni aningaasartuutaannut matussutissanik aningaasanik § 44, imm. 1 malillugu tapiissuteqarsinnaavoq, tassani ulloq unnuarlu neqeroorummi inissinissaq aalajangerneqarsimappat. § 44-mi sullinneqartut taamaammat ukiumut amerlassusaat killilerujussuusut nalilerneqarpoq.

§ 45 (Massakkt § 44) Siunnersuutigaarput oqaaseq vedligeholdelsestræning træning-imik taarserneqassasoq (nalee. § 11, imm. 3-mut oqaaseqaat)

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Tassunga siusinnerusukkut akissut takujuk.

§ 46 (Massakkt § 45) Siunnersuutigaarput oqaatsip støtteforanstaltninger-p hjælpeforanstaltninger-nngussasoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Tassunga siusinnerusukkut akissut takujuk.

§ 46, nr. 7 (Massakkt § 45, nr. 7) Siunnersuutigaarput oqaaseq merudgift ilassutaassasoq. Aammattaaq isunnersuutigaarput immikkoortoq 10)-mi siunnersortimik ikiorserneqarneq, ass. Talepædagog-imit siunnersorteqarsinnaanissat pillorissaasumut ikiorneqarnissatsinnut periarfissaanngippat.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Siunnersuut nalunaarusiatut suliarineqarsinnaanngitsutut nalilerneqarpoq.

Qulequttami § 48 (Massakkt § 47)-mut oqaatsip beskytte-p peerneqarnissaa siunnersuutigaarput.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Akissutaasimasoq takuuk.

§ 50, imm. 2 (Massakkt § 49, imm.2) Apeqquserparput sooq Naalakkersuisut Danmarkimut inissiineq akuerissaneraat innarluutilinnut tunngasut kommunenut tunniunneqareermata. Naalakkersuisut nalunaafiqineqartarnissaannut allanngortinneqarsinnaassaaq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Aallarniutitut inissiinerit tamarmik Kalallit Nunaanni pissapput. Suliani aalajangersimasuni taamaallaat Danmarkimut inissiisoqarsinnaanerani, atuuttumit allaaviusumit allaanerusumik iliuuseqarneruvoq, Naalakkersuisullu akuersinissaat piumasaqaataavoq. Taamaattumik kommunalbestyrelse kisimi Danmarkimut inissiinissamut aalajangiisinnaatitaapput. Naalakkersuisut taamaallaat taamaalillutik kommunalbestyrelsimit aalajangigaq akuerissavaat, Kalaallit Nunaannilu periarfissaasinnaasut tamarmik ujjartorneqarsimanersut nakkutigissallugu.

§ 52, imm. 3 (Massakkt § 51, imm. 3) Oqaatsit paatsoorneqarsinnaapput kalaallisoortani.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

Oqaaseqaatit tusaatissatut tigunekarput, siunnersuutillu pitsaassutsimigut qulakkeerneqarnerani ilanngunneqarumaarput.

§ 53 (Massakkur § 52) Oqaaseq *hjem* aatsaat siullermik inatsimi atornekarpooq. Siunneruutigaarput oqaaseq najugaq atornekassasoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Taaguut Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarnermut inatsimmit tigusaavoq.

§ 54 (Massakkut § 53) Paasisinnaanngilarput misileraaneq suna pineqarnersoq.

Akissut: Aalajangersakkap misileraanermut aalajangersimasumut tunngatinneqanngilaq. Aalajangersagaq inatsiseqartitsinermut atuuttumit ingerlatitseqqiineruvoq, taamaalilluni kommunalbetyrelsi misileraanermik aaqqissuussinernik pilersitsisinnaavoq, taakkunani Inuit innarluutillit neqeroorutiniq uuma Inatsisartut inatsisaanni allassimasut saniatigut allanik tapersiinnissamik neqeroorfigineqarsinnaapput.

Kommunini neqeroorutit ineriartornissaata patajaallisarnissaat aamma atugassiissutinik pitsaanerusementik atuinerneqarnermut periarfissat qulakkeernissaat, misileraaneq pillugu aalajangersakkap siunertaraa.

Misileraanerit pillugit aalajangersakkat allat pillugit misilittakkat takutippaat, nalinginnaasumik ataatsimik misileraanernik pilersitsiffissamik pisariaqartitsisoqartoq, taamaalillunilu neqeroorutiniq allanik Inatsisartut Inatsisaanni uani taaneqartunit allaanerusedik pilersitsisinnaalersillugu.

§ 55, imm. 2 (Massakkut § 54, imm.2) ... qanigisaq ataaseq arlaqartulluunniit ...killilerneqarsinnaava? Ilaqutariit tamarmik angalanissaat pineqarpat kommuninut akisoorujussuannorsinnaavoq.

Akissut: Oqaatsit allanngortinneqarput

Oqaatsit "qanigisaq ataaseq arlaqartulluunniit" allanngortinneqarpoq "qaniginerpaasaq ataaseq arlaqartulluunniit" mut. Qaniginerpaasatut paasineqassapput aapparisaq, angajoqqaq, qatanngutit, aataakkut, angajoqqaarsiat allallu inummuk qanigisaasinnaasut, naleqq. oqaaseqaatit imm. 1imut. Malugineqaqqunekarpoq kommunep qassit angalassanerlu aalajangiinera pineqarmat.

§ 55, imm. 4 (Massakkut § 54, imm. 3) Nutaajuvoq inuit 18-24 akornanni ukiullit ukiumut marloriarlutik angerlarsimaffimminnut angasinnaasut, tamannalu kommunimut aningaasartornarnerulersitsivoq.

Akissut: Inuusuttut 18 24.kku akornanni ukiullit annertuumik innarluutillit ullumikkut ukiumut marloriarlutik Kalaallit Nunaata iluani angalasinnaatitaapput. Pisut ullumikkut §

56-imi aaqqiiffigineqarput annertuumik innarluutillit pillusit Inatsisartut nalunaarutaanni toqqaannartumik allaqqammat ”inuusuttut 16 24llu akornanni ukiullit annertuumillu innarluutillit utaqqiisaagallartumik Danmarkimi inissitat ukiumut marloriarlutik Kalaallit Nunaannut tikeraarsinnaatitaapput”. Aalijangiussap taamaalilluni kommunarbestyrelsip akiliinerunissaanik tunissanngilaat.

§ 55, imm. 5 (Massakkut § 54, imm. 4) Siunnersuutigaarput ukiorineqartut 24-nut qaffanneqassasut. Meeqqanut sussassaqqarfimmi suliniuteqarfiup malinnaaviginera atorneqartarpoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Aalajangersakkap naqissuserpaa inuk 18-it sinnerlugit ukiulik ukiut qulit sinnerlugit ulloq unnuarlu neqeroorummiissimappat 18-iliinermi kingorna, tassa imaappoq pineqartoq 29-nik ukioqassaaq, taamaallaat ukiut allortarlugit angerlarsimaffimminut tikeraarsinnaatitaasoq. Aalajangiussap inuit 29 sinnerlugit ukiullit taamaammat imarai.

§ 55, imm. 6 (Massakkut § 54, imm. 5, aamma § 55, imm. 5) pisuni illoqafimmut allamut angasoqartussaanerani angajoqqaajusut aamma ikiorserneqassapput. Maani oqaaseq handicap-s atorneqaaqqippoq.

Akissut: § 56, imm. 1 nr. 3-mi ersepoq kommunalbestyrelse taamatulli angajoqqaatut akisussaasut allalluunniit qanigisaasut angalanerannut ineqarnerannullu angingaasartuuteqassasut.

§ 56, imm. 2, nr. 2 (Massakkut § 57, imm. 2, nr. 2) Siunnersuutigaarput ”angalanermi aningaasartuutit tamaasa” ilanngunneqassasut, ineqarnermut aningaasartuutit angalaqataasumut ilaarpasinngimmata.

Akissut: Ilaannakortumi Ilanngunneqarpoq

Oqaaseqaatini ersilerpoq akiliisussaataitaneq angalanermi aningaasartuutininut tamamnut, taakkua ataani angallassisut pisariaqartut angalanermi ineqarnermilu ulluni angalanernut naapertuuttu aningsasartuutit”:

§ 56, imm. 2, nr. 2 (Massakkut § 57, imm. 2, nr. 2) Siunnersuutigaarput angallassisoq qasseersiutinngorluni angallassisunngussasut, inuit innarluutillit ataasiakkaat angallassisussanik ataasiinnaanngitsumik pisariaqatitsisarmata.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

§ 57 (massakkut § 59) Oqaaseq ”ilivitsumi ilaannakortumilluunniit” paaasiuminaassinnaavoq. Immaqa taperneqarnerup ilivitsup matussuserneqarnissaanut taarserneqarsinnaavoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Inatsisitigut ingerlatsininnut kommunalbestyrelsemut missingersuisoqarsinnaanera ersippoq Kommunalbestyrelsi pisussaataaannilat ikiorsiissalluni, ilivitsumilli ilaannakortumilluunniit matussusiinnaasoq toqusup qanigisaasulluunniit kissaataa malillugu ilisaanissat angerlarsimaffigisamiinnissaa kissaatigineqarpit piviusullu pissutsit tassunga tulluuppata pisinnaavoq.

Kalaallisoortaani kapitali 12-i allaqqavoq kapitali 14-i allaqqasussaagaluartoq.

Akissut: Iluarsineqarpoq.

§ 58 (massakkut § 60) Siunnersuutigineqarpoq taaneqareersutut tapersersuineq ikiorsiissutinngortinneqassasoq

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

§ 60 (Massakkut § 62) Oqaaseq skal atorneqarmat takorloorsinnaavarput kommunemut illoqarfinni nunanqarfinnilu nakkutilliinissaq annertoorujussuussasoq, Danmarkimullu inissiinermi.

Akissut: Inatsisitigut inissinneqarnikuvoq, soorlu meeqqat tapersersornissaanut inatsimmi inunnut sammisumik, kommunalbestyrelsip aalajangiinerani ulloq unnuarlu nereroorummi inissiisimanermi Kalallit Nunaani Kalaallillu Nunaata avataani, taassuma ataani Danmarkimi.

Inuk innarluutilik illoqarfimmi allami imaluunniit ass. Danmarkimut inissinneqarsimappat kommunerisami kommunalbestyrelsip inissiiviup sumiiffiani isumaqatigiissuteqarfiginerani inunnut sammisumik nakkutilliineq angerlasimaffittut kommunerisaq sinnerlugu pisinnaavoq. Aammattaaq immikkoortiq 3.8-mi ersippoq oqaaseqaatit naliginnaasut nakkutilliinissamut aningaasanik naammattunik immikkoortitsisoqarsimasoq.

§ 62, imm. 2 (massakkut § 66, imm.1) Siunnersuutigaarput oqaaseq allannermik peerneqassasoq, nakkutilliinermi nalunaarusiat tamarmik allataammata.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq

Oqaasrq allannermik piginnarneqarpoq.

§ 66 (Massakkut § 71) oqaaseq tapersersuineq uangi atorneqaqqippoq, siunnersuutigaarpullu ikiorsiissutinngortinneqassasoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq

Saniatigut:

Angerlaannermut tunngasumik allaqqasoqanngilaq. Inuk ass. Danmarkimi inississimasap angerlarnissaminut neqeroorummut naaggaarpat kommunip iliuuserisimasap kingunerisassaani, ass. Inuup kommunimut danskiumut nuunneqassasoq, amingaatineqarpoq.

Akissut: Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq, atuutsitsilerner milu ilaajumaarluni.

Misinnarpoq una allataq siornarnit atuaruminarnerullunilu atoruminarnerusoq.

12. Meeqqat Iuunerissut

Meeqqat atuarfiannut suliaasaqarfimmi meeqqat eqqarsartaatsimikkut timimikkullu innarluutillit eqqarsaatigineqassapput. Ullumikkut meeqqat innarluutillit meeqqanut innarluuteqanngitsunut, kisianni angerlarsimaffimminnit sumiginnagaasunut, aammalu isumassorneqarnissamut allatut pisariaqartitsisunut, ilanngullugit kommunimit klassinut immikkut atuartinneqartussanut inissinneqartartunut assersuutissanik takusarpugut. Tamatuma kingunerisaanik ajoraluartumik meeqqat innarluutillit toqqissisimajunnaartarput imaluunniit atuariartornissaminut annilaagalertarlutik. Meeqqat assigiinngitsut taakkua assigiinngitsunik pisariaqartitsisuupput, aammalu maannakkut aqqissuussinermi isumagineqarsinnaatinnagit, tamatuma allangortinneqarnissaa pisariaqartoq takusinnaavarput.

Meeqqat innarluutillit sulisunit ilinniarsimasuunngitsunit meeqqatut nalinginnaasutut pineqartarnerat annertuallaartoq ullumikkut atuuppoq. Kisianni meeqqat tarnimikkut innarluutillit immikkut perorsaaniikkut tapersorneqarnissamik pisariaqartitsisuummata, ilikkarniarnissaannut tunngasut pitsaanerulersinniarlugit taakkununga suliniuteqarnissaq pisariaqartinneqarpoq. Pitsaasumik ikiorneqarnissaq pisariaqartippaat.

Meeqqat innarluutillit pisariaqartitaat aqqissuussaannermi taamaattumi naammassineqanngillat. Tamanna maannakkutut illuni pitsaavallaanngilaq.

Pisariaqartinneqartut takusinnaavarput:

- siunnersuisartut meeqqat atuarfiini, imaluunniit meeqqanut assigiinngitsunik nappaatai suussusersineqarsimasunut sullissivinni allani, pisunut paasisimasartut.
- meeqqat innarluutillit meeqqanut allanut aamma annertuunik allaanerusunillu isumassorneqarnissamik pisariaqartitsisunut, aammalu toqqissisimajunnaartitsisunut ilanngullugit klassimi inissinneqartassanngitsut. Maannakkut taamaatsillugu, ingerlallualersinnissaminut pisariaqartitaminnut tapersorneqartanngillat.
- meeqqat atuarfii sapinngisamik siunnersuisartut sumiiffianniitinneqqassapput.
- meeqqat innarluutillit atuareernerup kingorna toqqissisimanartunik atugaqarlutik

sunngiffimmi ornittakkamiinnissamut periarfissaqassapput. Aammalu ilinniarsimasunik sulisoqassallutik. Tamatumunnga meeqqat innarluutillit ullumikkut periarfissaqanngillat. - meeqqat innarluutillit aamma tamanna pisariaqalissagaluarpat illersuisoqarnissamut periarfissaqassapput.

Akissut: Meeqqat innarluutillit, inunnut innarluutilinnut allanut atugassarititaasut assingi tunngavigalugit, illersuisoqarnissamik neqeroorfigineqassapput, takuuk § 24.

Illersuisoqarnermut aaqqissuussinermi kommunalbestyrelsip siunnersuut malillugu tapersiinissaq pillugu suliap suliarineqarnera, siunnersuut malillugu kommunalbestyrelsip aalajangiineranut naammagittaalliuummik suliaqarnissamut tunniussinnissamullu kiisalu Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmi tapersiinissaq pillugu aalajangiinernut tunngatillugu naammagittaalliuutinik suliaqarnernut, tapersiinissaq neqeroorutigineqarpoq.

Oqaaseqaatit allat meeqqat atuarfiannut suliaasaqarfimmi naalakkersuisoqarfimmut akisussaasuusumut ingerlateqqinneqassapput.

13. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik:

Nassuiaatit nalinginnaasut:

Allattoqarfik isumaqarpoq inatsisissatut siunnersuut inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut anguniagaqarfiusorujussuarmik pisariusorujussuarmillu maleruagassiinissamut takussutissaasoq. Inatsisissatut siunnersuut kommuninit aqunneqarsinnaassanersoq allattoqarfiup isumanerluutigaa. Taamaalilluni inatsisissatut siunnersuutip inunnut innarluutilinnut akornutaasumik kommunini sulianik suliarinninneq ajornakusuulersissinnaagaa aarlerinaateqarpoq.

Inatsisissatut siunnersuut nassuiaatillu misissorneqartariaqaraluarput, taamaalilluni taaguutit assigiit atorneqalerlutik. Inatsisissatut siunnersuummi nassuiaatinilu "inuk innarluutilik", "inuk" aamma "innuttaasoq" nikerartumik atorneqarput.

Aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatini arlalitsigut allassimangilaq innarluutilinnut peqqussummi imaluunniit nalunaarummi atuuttumi aalajangersakkat suut siunnersuummi ingerlateqqinneqarnersut. Takukkit assersuutigalugu § 13, imm. 1-imut, § 18-imut, § 49-imut aamma § 50-imut nassuiaatit. Siunnersuutigineqarpoq aalajangersakkani tamaginni erseqqissumik allassimassasoq, aalajangersakkannik atuuttunik ingerlatitseqqiisoqartoq. Aamma siunnersuutigineqarpoq aalajangersagaq nutaajuppat, tamanna allassimassasoq.

Siunnersuutigineqarpoq, piginnaatitsissutinut aalajangersakkanut nassuiaatit ataatsimut isigalugu itisilerneqassasut.

Ikiorssiineq inatsisissatut siunnersuut naapertorlugu ikiorssiissutigineqarsinnaasoq, inup innarluutillip innarluuteqarnerminut atatillugu annertuumik aningaasartuuteqarneruneranut matussutissatut taamaallaat ikiorssiissutigineqassasoq pillugu tunngaviusoq

ingerlateqqinneqarsimappat, tamanna erseqqissumik allassimassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Pisariaqarpat ikaarsaarnissamut aalajangersakkanik ilanngussisoqassasoq, allattoqarfik [kaammattuivoq].

Aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit:

§ 6, imm. 1 pillugu

Siunnersuutigineqarpoq "najugaq" allanngortinneqassasoq "aalajangersimasumik najugarisaq".

Akissut: Ilangunneqanngilaq.

Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummi aamma meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni oqaatsit atorineqartut assigiissaarnissaat kissaatigineqarpoq, taamaattumik oqaaseq "najugaq" aalajangiusimaannarneqarpoq. Tamatuma saniatigut oqaaseq "aalajangersimasumik najugarisaq" inatsisini allani atorineqarajunngitsoq, takuneqarsinnaavoq.

§ 6, imm. 2 pillugu

Aalajangersakkamut nassuiaatini immikkoortut sisamaanni "§7, imm. 2"-imi aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq innersuussutigineqarpoq. Allattoqarfiup ilimagaa § 6, imm. 2 eqqortumik allassimasussaagaluartoq.

Akissut: Ilangunneqarpoq.

Innersuussineq § 6, imm. 2-inngorlugu iluarsineqarpoq.

§ 6, imm. 3 pillugu

Imm. 3-mut nassuiaatit inatsisip oqaasertaanni § 6, imm. 3-imut attuumassuteqarsorinannngilaq. Kisianni imm. 4-imut nassuiaatit allassimasut imm. 3-imut attuumassuteqarput.

Siunnersuutigineqarpoq nassuiaatit iluarsineqassasut, taamaalillutik taakkua, maleruagassat taaneqartut aammattaaq inunnut innarluutilinnut pisortat iliuuseqarnerisigut Kalaallit Nunaata avataani inissinneqarsimasunut atuuttut, aammalu nassuiaatini allassimasutut Kalaallit Nunaanni kommunalbestyrelsimit inissinneqarsimasut kisimik pineqanngitsut, pillugu inatsisip oqaasertaannut naapertuutilissallutik.

Akissut: Ilangunneqarpoq.

Nassuiaat iluarsineqarpoq.

§ 11, imm. 1, nr. 6 pillugu

§ 59, imm. 2-imut (maannakkut § 61, imm. 2) innersuussut, attuumassuteqarpassinngilaq.

Nassuiaatit § 59, imm. 3-imut attuumassuteqarnerorpasipput. Tassunga ilanngullugu nassuiaatini oqaaseqatigiinni siullerni allassimavoq, ulloq unnuarlu neqeroorut kommunalbestyrelsi "aalajangiineranut" akerliulluni oqaaseqaateqarpat, kommunalbestyrelsi sullissivimmit oqaaseqaammik piniassasoq. Tamanna § 59, imm. 3-imut naapertuuppasingilaq, taanna malillugu kommunalbestyrelsi najugaqarfissatut neqeroorummiinnerup unitsinneqarnissaa pillugu aalajangiitinnagu, kommunalbestyrelsi oqaaseqaammik piniartussaammat.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

Innersuussut § 61, imm. 4-imut iluarsineqarpoq

Nassuiaatini allassimavoq, kommunalbestyrelsi aalajangiinera naammagittaalliuutigineqarpat, sullissiviup oqaaseqaataa pisutut pingaaruteqartut ilaatinneqartariaqartoq. Oqaatigineqassaaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmi suliassanik suliarinninneq taamatut maleruagassiivigineqartussaannngimmat. Taamaattumik siunnersuutigineqarpoq nassuiaat peerneqassasoq.

Akissut: Sullissiviup oqaaseqaataa naammagittaalliummi pisutut pingaaruteqartut ilaatinneqassasoq, § 59, imm. 3-imut (maannakkut 61, imm. 4) nassuiaatini allassimangilaq. Taamaallaat allassimavoq kommunalbestyrelsi aalajangiitinnani oqaaseqaat nalilersuinermini ilanngutissagaa.

§ 12, imm. 1 pillugu

Siunnersuutigineqarpoq aalajangersagaq allatut oqaasertalerneqassasoq, taamaalilluni kommunalbestyrelse suliame aalajangersimasumi inummut paasissutissanik ingerlatitseqqisinnaassalluni, ilanngullugit sullissiviup suliassaminik suliaqarneranut ilaatillugu inummut paasissutissat mianernartut, aammalu taamaallaat kommunalbestyrelsep siunnersorneqarneranut atatillugu tamanna pissanani.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

§ 12 imm. 1, allatut oqaasertalerneqarpoq, "Suliami aalajangersimasumi, paasissutissallu suliap suliarineqarneranut pingaaruteqarpata, paasissutissanik inummut tunngassuteqartunik, § 11, imm. 1 malillugu suliaqartillugit, kommunalbestyrelse Inunnut innarluutilinnut Sullissivik Nunamut Tamarmut Atuuttumut ingerlatitseqqisinnaavoq, matumani paasissutissat inummut aalajangersimasumut tunngassuteqartut ilanngullugit."

§ 14, imm. 2 pillugu

Allassimavoq aalajangersakkami inuit annertuumik innarluutilit ikiorserneqartarnerat pillugu nalunaarummi § 43, imm. 2 ingerlateqqinneqartoq. Siunnersuutigineqarpoq kommunimi "najugaqarpoq" allannngortinneqarnissaa isumaliutersuutigineqassasoq, imaalerlugu kommuni "angerlarsimaffittut kommunerineqarpoq", soorlu tamanna nalunaarummi § 43, imm. 2-imi

aalajangersakkami atuuttumi allassimasoq. Imaluunniit nassuiaatini allassimasariaqaraluarpoq kommunimi "najugaqarpoq" qanoq paasisariaqarnersoq.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

Imm. 2 tamatuma kingorna allatut oqaasertalerneqarpoq imatut: ”§ 47 malillugu najugaqarfimmi illersugaasumi ineqarnissamut pisinnaatitaasunut inunnut marlunnut arlallilluunniit, 18-it sinnerlugit ukiulinnut kommune angerlarsimaffittut kommunerineqarpat, najugaqarfimmik illersugaasumik kommunalbestyrelse pilersitseqqullugu Naalackersuisut peqqusinnaavaat”.

§ 15 pillugu

Aalajangersagaq najugaqartut ilinniarnissamut suliffeqarnissamullu periarfissai pillugit maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut tunngavissiiinersoq ersarinngilaq, kisianni sammisassat suut najugaqaqatigiiffinni aamma najugaqarfinni nakkutigisaasuni neqeroorutigineqarsinnaassanersut taamaallaat ilimanarluni.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Nassuiaatini toqqaannartumik allassimavoq, pitsaassusissanut malitassat ilaatigut najugaqartut ilinniarnissamut, suliffeqarnissamut sammisaqarnissamullu periarfissaannut atuutsinneqassasut naatsorsuutigineqartoq.

§ 16-imut

Siunnersuutigineqarpoq, aalajangersagaq kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit Inatsisartut peqqussutaanni § 15-imut qanoq tunngassuteqarnersoq, misissorneqassasoq aammalu nassuiaatini allassimassasoq.

Siunnersuutigineqarpoq aalajangersagaq aalajangersakkanut immikkoortunut aggulunneqassasoq. Imm. 1-imi aamma 2-imi aalajangersakkat pissutsinut assigiinngitsunut marlunnut tunngassuteqarput. Imm. 1 kommunalbestyrelsep kommunalbestyrelsemut allamut aningaasartuutininik akiliinissamut pisussaaffeqarneranut tunngassuteqarpoq, imm. 2 inuup innarluutillip najugarisaata nuunnerani aningaasartuutininik matussusiinissamut aningaasaqarnikkut tapersiivigineqarsinnaatitaanermut tunngassuteqarluni.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Siunnersuummi § 16, kommunalbestyrelse kommunip angerlarsimaffigisap avataani inissiinissamut innersuussisoqassasoq aalajangiippat, kommunip inissiisup akiliinissamut pisussaaffeqarneranik erseqqissaanertut isigineqassaaq.

§ 16, imm. 2-mut

Siunnersuutigineqarpoq najugarisap nuunnerani aningaasartuutininik matussusiinissamut aningaasaqarnikkut tapersiinissaq inummut innarluutilimmut neqeroorutigineqassasoq, aalajangersakkami erseqqissumik allassimassasoq.

Siunnersuutigineqarpoq nuunnermut aningaasartuutit suut aningaasaqarnikkut tapersiissutaasumi matussuserneqartussaannersut aalajangersakkami imaluunniit aalajangersakkani erseqqissumik allassimassasoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Nassuiaatini allassimavoq, inuup innarluutillip kommunimi allami najugaqaqatigiiffimmut imaluunniit najugaqarfimmi nakkutigisaasumut nuussinnaanissamut periarfissaqavinnissaata qulakkeerneqarnissaa, aalajangersakkamut siunertaasoq. Tamatuma malitsigisaanik pigisat nuunneqartariaqarput, inuup innarluutillip, tassungalu ingiaqataasut angalanerannut kiisalu najugaqarfissatut neqeroorutiniilernissamut ataasiartuik aningaasartuutinut kommunalbestyrelsep tamatumunnga aningaasartuutaannut ilaasimasinnaasunut, aningaasalersuisoqartariaqarluni.

Tamanna suliaqarnermi qanoq atuutsinneqassanersoq ilitsersuummi pisussami allassimassaaq.

§ 18, imm. 2-mut

Siunnersuutigineqarpoq siunnerfigineqartut nassuiaatini allassimasut, aamma inatsisip oqaasertaanni allassimasut allassimassasut.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

§ 18 taamaallaat tunngavissatut aalajangersagaavoq, Naalackersuisut inunnut innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorutiniq pilersitsinissaannut ingerlatsinissaannullu piginnaatitsisusaaq, ilanngullugit ulloq unnuarlu neqeroorutit matoqqasut. Kisiannili ulloq unnuarlu neqeroorutini matoqqasuni inissiineq § 51 malillugu pissaaq aammalu siunnerfigineqartut aalajangersakkami tassani inatsisip oqaasertaanni erseqqissumik toqqaannartumillu allassimapput.

§ 25, imm. 2, nr. 4-mut

Inuit pineqartut "isumassuisussat allat" nassuiaatini erseqqinnerusumik nassuiarneqartaria[qaraluarput] imaluunniit allaaserineqartariaqaraluarlutik.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

"Isumassuisussat allat" tassaapput atituumik nassuiaatitaqartut, tassaasinnaasut inuit inuup innarluutillip immikkut misigissutimigut attaveqarfigisai. "Isumassuisussat allat" tassaasinnaapput qanigisat assersuutigalugu atsa/aja, illooraq imaluunniit inuit allat qanittumi najugaqartut, assersuutigalugu sanilerisaq. Nassuiaassutaa nassuiaatini allassimavoq aammalu tamakkiisumik allattuinerunani.

§ 25, imm. 4-mut

Nassuiaatini oqaaseqatigiinni kingullerni imm. 10-mut innersuussisoqarpoq. Allattoqarfiup ilimagaa eqqortoq tassaasimassasoq imm. 9-imut innersuussineq.

Akissut: Iluarsineqarpoq.

§ 25, imm. 7-imut

Aalajangersakkami § 38, imm. 3-mut innersuussisoqarpoq. Allattoqarfiup ilimagaa eqqortumit § 38, imm. 4 innersuussutigineqartussaasoq. Aamma aalajangersakkamut nassuiaatit taamaapput.

Akissut: Iluarsineqarpoq

§ 26, imm. 1, nr. 3

Siunnersuutigineqarpoq tapersiinerup allanngortinnginnerani tamanna aamma atuuttoq, aamma allassimassasoq.

Akissut: Ilanngunneqarpoq

§ 28, imm. 1-imut

Aalajangersakkami immikkoortoq kingulleq kommunalbestyrelsep killiffinnut nalunaarusiamik suliaqartussaananut attuumassuteqarpassinngilaq. Siunnersuutigineqarpoq inuup peqqissusaanut tunngasut imaluunniit inooqataananut tunngasut annertuumik allanngorniariarpata imaluunniit allanngussasut naatsorsuutigineqarniariarpata, ulloq unnuarlu neqeroorut kommunalbestyrelsemut ilisimatitsissasoq pillugu aalajangersagaq, aalajangersakkami immikkoortumi allassimassasoq imaluunniit immikkut immikkoortuussasoq.

Akissut: Ilanngunneqarpoq

§ 28, imm. 1-imi uniffiup aappaa imm. 3-mut immikkoortinneqarpoq, tassani allassimalluni ulloq unnuarlu neqeroorutip killiffinnut nalunaarusiamik nassiussisussaananermi saniatigut, inuup peqqissusaanut tunngasut imaluunniit inooqataananut tunngasut annertuumik allanngorniariarpata imaluunniit annertuumik allanngornissaat naatsorsuutigineqalerniariarpat, taamatuttaaq kommunalbestyrelse paasisutissittassagaa.

§ 29-imut

Paasisutissiiviusumik akuersisarneq pillugu imm. 3-mut nassuiaatini immikkoortoq kingulleq imm. 2-imut tunngassuteqarnerorpassippoq.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

Paasisutissiiviusumik akuersisarnermut tunngatillugu nassuiaatit, aalajangersakkami imm. 2-imut nassuiaatinut nuunneqarput.

§ 32 -imut

Nassuiaatini immikkoortoq 5 aamma 7 § 32-imut tunngatillugu attuumassuteqarpassinngillat.

Taamaangippat siunnersuutigineqarpoq § 36-imut, kommunalbestyrelsep nalunaarutiginninnermik tigusaqarnermini iliuuseqartussaataitaneranut tunngassuteqartumut, innersuussisoqassasoq.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

Immikkoortoq 5-imi aamma immikkoortoq 7-imi § 36-imut innersuussut ikkunneqarpoq.

§ 38, imm. 4 imut

§ 38, imm. 3 saneqqunneqarsinnaanersoq, ersarippasinngilaq. Imm. 3, imm. 4-imi taaneqanngilaq, taamaattumik aalajangersagaq paasineqartariaqarpoq, nukingernartumik tapersiivigineqarnissaq pisariaqartinneqartillugu imm. 3 saneqqunneqarsinnaanngitsaq. Siunnersuutigineqarpoq imm. 4-imut nassuiaatini tamanna taaneqassasoq.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

Aalajangersakkami taamatullu nassuiaatini § 23-imut innersuussut ikkunneqarpoq.

Taamaalilluni maannakkut ersarissumik allassimalerpoq, oqaloqateqarnerup ingerlanneqarnissaa pillugu piunasaqaat, takuuk § 23, takuuk § 38, imm. 3, taamatuttaaq nukinginnartumik pisoqartillugu saneqqunneqarsinnaasoq.

§ 40-mut

Siunnersuutigineqarpoq aalajangersagaq peerneqassasoq.

Inatsimmi allami, sulianik suliarinninnermut inatsit (pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 13. juni 1994-imeersoq kingusinnerusukkut allannguuteqartoq), maleruagassiisoqareersimanera eqqarsaatigalugu aalajangersagaq naleqquppasinngilaq.

Tamanna ersarinnginneranik tamatuma saniatigut malitseqassaaq, tassami tamanna aalajangiinerni allani kommunip aalajangiussaanni tamaginni aamma atuuttoq, aalajangersakkami oqaatigineqanngimmat, ilanngullugit kommunip inatsisissatut siunnersuut naapertorlugu aalajangiiffigisai. Taamaalilluni assersuutigalugu tikeraarluni angalanerit pillugit aamma illerfinnik assartuussineq pillugu aalajangiinerit taaneqanngillat.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

Aalajangersagaq peerneqarpoq.

§ 41, imm. 1 (maannakkut § 40, imm. 1) -mut

Aalajangersakkamut nassuiaatini immikkoortut pingajuanni allassimavoq, aningaasaqarnikkut tapersiivigineqarnissamut inuk inummut innarluutilimmut ullut tamaasa isumassuinnermik isumaginnottoq, inuk innarluutilik paariniarlugu tamakkiisumik ilaannaasumilluunniit suliunnaarsimassasoq. Oqaatigineqassaaq piunasaqaat taanna inatsisip oqaasertaanni

allassimangimmat. Piumasaqaataappat, siunnersuutigineqarpoq tamanna inatsisip oqaasertaanni allassimassasoq.

Akissut: Tamakkiisumik ilaannaasumilluunniit suliuunnaarnissaq pillugu immikkoortoq peerneqarpoq.

§ 41, imm. 2 (maannakkut § 40, imm. 2)-imut
Kommunalbestyrelsep nalunaaquttap akunnerisa inuup innarluutillip pisariaqartitaasa amerlassusaannik aalajangersaanissaq pillugu nassuiaatit § 43, imm. 3-imut attuumassuteqarnerorpasippat.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq, imm. 3 taamaallaat aningaasarsiat annertussusaannik aalajangersaanermut tunngassuteqarpoq.

§ 41, imm. 4 (maannakkut § 40, imm. 4)-imut
Siunnersuutigineqarpoq inoqutigiinni ilaasup atorfinitsinneqarnerani pineqaatissinneqarsimannginnermut uppersarsaammik aamma meeqqanik pinerliisimannginnermut uppersarsaammik piniartoqartassasoq isumaliutersuutigineqassasoq. Assersuutigalugu tassaasinnaavoq anga/akka inoqutigiinni ilaasoq. Nassuiaatini tamatuma saniatigut angajoqqaat kisimik assersuutitut taaneqarsimappat.

*Akissut: Ilanngunneqanngilaq.
Atorfeqarnermut tunngasut apeqqutaatinnagit inuk inoqutigiinni ilaasuusussaavoq.*

§ 43 (maannakkut § 42)-imut
Nassuiaatini allassimavoq, aalajangersagaq tapersersortimik tunineqarnissamut periarfissaqarnermik ingerlatitseqqiinerusoq. Aammattaaq allassimavoq, tapersersorteqarnissamut periarfissaqarnermi ingiaqateqarnissap assigiinngissutaa tassaavoq, tapersersorti ingiaqataaginnassanngitsoq, kisianni isumaginninnikkut perorsaanikkut suliniuteqassasoq. Taamaattumillu tapersersortimik tapersiineq, inuk innarluutilik ingiaqateqarnissamik pisariaqartitsiinnarani, isumaginninnikkut perorsaanikkut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsippat ikiorsiissutigineqassasoq. Siunnersuutigineqarpoq siunnersuummi aalajangersagaq nalunaarummi aalajangersakkamik atuuttumik ingerlatitseqqiinerunersoq, annikilliliinerunersoq imaluunniit annertusititsinerunersoq, erseqqissumik allassimassasoq.

*Akissut: Ilanngunneqanngilaq.
Nassuiaatini tapersersortip suliassai erseqqissumik nassuiarneqarput, tamatuma kingorna inatsisip atuuttut aammalu atuutilersussat annertunerusumik iminnut sanilliunneqarnissaat pisariaqarsorineqarani.*

§ 43, imm. 1 (maannakkut § 42, imm.1)-imut

Nassuiaatini allassimavoq, aalajangersagaq inuit innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu nalunaarummi § 24, imm. 1-imik ingerlatitseqqinerusoq. Siunnersuutigineqarpoq inunnt najugaqaqatigiiffimmi imaluunniit najugaqarfimmi nakkutigisaasumi najugaqartunut tapersersortinut qanoq inissimasasoqarnerasoq allassimassasoq, tassani taakkua nalunaarummi aalajangersakkami atuuttumi taaneqarput, kisianni inatsisissatut siunnersuummi imaluunniit siunnersuummi § 43, imm. 1-imut nassuiaatini taaneqaratik.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

Aalajangersagaq iluarsineqarpoq, taamaalilluni inummut innarluutilimmut timimigut tarnimigullu annertuumik piginnaanikillisimaneq pissutigalugu, nammineq angerlarsimaffimmi, najugaqaqatigiiffimmi imaluunniit najugaqarfimmi nakkutigisaasumi nammineersinnaanissamut, isumaginninnikkut perorsaasumit tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisumut tapersersorteqarnissaq neqeroorutigineqarsinnaalerluni.

§ 44, imm. 1, aamma imm. 2 (maannakkut § 43, imm.1 aamma imm. 2)-inut inatsisip oqaasertai aamma nassuiaatit imminnut naapertuuppasinngillat. Inatsisip oqaasertaanni "najugarisamit nuunnermi aningaasartuutitut matussutissanik" aningaasaqarnikkut tapersiinissaq taaneqarpoq, „tamakkiisumik ilaannaasumilluunniit matussusiineq" nassuiaatini allassimalluni.

Siunnersuutigineqarpoq nuunnermi aningaasartuutit suut matussuserneqarsinnaanersut allassimassasoq.

Siunnersuutigineqarpoq aalajangersagaq pisinnaatitaaffinngorlugu allanngortinneqassasoq. Taamaangippat siunnersuutigineqarpoq kommunalbestyrelsep aningaasaqarnikkut tapersiinissamik neqerooruteqarsinnaanissaanut kommunalbestyrelsep suut pingaartissagai, aalajangersakkami erseqqinnerusumik allassimassasoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Tassani pineqarpoq "-sinnaanermut" aalajangersagaq, ataasiakkaatigut naliliineq malillugu angajoqqaatut akisussaasup najugaata nuunneranut aningaasartuutit tamakkiisumik ilaannaasumilluunniit matussusiinissamut kommunalbestyrelsemut periarfissiisoq. Nassuiaat ilitersuutip pisussap suliarineqarnerani ilaatinneqassaaq.

§ 45 (maannakkut § 44)-imut

Siunnersuutigineqarpoq aalajangersagaq pisinnaatitaaffinngorlugu allanngortinneqassasoq. Taamaangippat siunnersuutigineqarpoq kommunalbestyrelsep allanngutsaaliuilluni sungiusarnissamut neqerooruteqarsinnaanissaanut kommunalbestyrelsep suut pingaartissagai, aalajangersakkami erseqqinnerusumik allassimassasoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Aalajangersakkami kommunalbestyrelsep Inunnut Innarluutilinnut Sullissivik Nunamut Tamarmut Atuuttumi allanngutsaaliuilluni sungiusarnermik il.il. neqerooruteqarsinnaaneranut periarfissaq nutaaq atuutsinneqalerpoq. Taamaattoq Inunnut Innarluutilinnut Sullissivik Nunamut Tamarmut Atuuttumiikkallarnissamik, ulluinnarluni sungiusarnermik, ikiorsiigaanni pitsaanerunersoq imaluunniit allanik periarfissaqarnersoq, ilanngullugu kommunip iluani, allatut iliuusissatut taamatut pitsaassusilinnik atuisoqarsinnaanersoq, naliliinissaq kommunalbestyrelsep nammineerluni aalajangertussaavaa. Taamaattumik aalajangersagaq ”-sussaannermut” aalajangersaganngorlugu allanngortinneqanngilaq.

§ 47 (maannakkut § 46)-mut

Nassuiaatini allassimavoq, tamanna ingerlatitseqqiinerusoq. Kisiannili inunnut annertuumik innarluutilinnut ikiorsiisarneq pillugu nalunaarummi atuuttumi § 39, imm. 2-imi allassimavoq, najugaqaqatigiiffimmi inigisat sapinngisamik kommunimi angerlarsimaffigisami pineqartumi, pineqartup angerlarsimaffianut sapinngisamik qanittumiittumi, neqeroorutigineqassasoq.

Siunnersuummi § 47, imm. 1-imi, najugaqaqatigiiffimmi inigisaq nunaqqataasunut qanittumiittussaavoq. Nassuiaatini allassimavoq, nunaqqataasunut qanittumiittoq tassaasoq kommunip pineqartup iluaniittoq. Tamanna aalajangersakkamut atuuttumut sanilliullugu allanngortitsinerorpasippoq, tassami kommunit sumiiffinni annertoorujussuarniimmata.

Allanngortitsinissaq siunertaasimangippat, oqaatsit/oqaaseqatigiit assingi atorineqassasut siunnersuutigineqarpoq.

Siunnersuutigineqarpoq aalajangersakkamik inatsisissatut siunnersuummi § 48, imm. 2-imut naapertuuttumik ilanngussisoqassasoq, imaluunniit tamanna pillugu nassuiaatiniittoqassasoq.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

Nassuiaatini allassimavoq, at der med nunaqqataasunut qanittumiittoq tassaasoq kommunip pineqartup iluaniittoq aammalu tamanna inummut innarluutilimmut pitsaaneruppat pineqartup angerlarsimaffigisaanut sapinngisamik qanittumiittoq. Tassunga atatillugu nunami sumiiffiit isorartussusaat taamatullu najugaqartut katitigaanerat il.il. eqqarsaatigineqassapput.

§ 48 (maannakkut § 47)-imut

Oqaatsip "nunaqqataasunut qanittumiittoq" atorineqarneranut tunngatillugu, takukkit § 47-imut oqaaseqaatit.

Akissut: Ilanngunneqarpoq, takukkit oqaaseqaatit matuma siulianiittut.

§ 48, imm. 2 (maannakkut § 47, imm. 2)-imut

Nassuiaatit aalajangersakkamut tunngatillugu attuumassuteqarpassinngillat.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Aalajangersakkamut siunertaasunut tunuliaqutaasut suunersut, nassuiaatini itisiliisumik nassuiaasoqarpoq, taamaattumik nassuiaatit aalajangiusimaannarneqarput.

§ 49, imm. 2 aamma 3 (maannakkut § 48, imm. 2 aamma 3)-inut

Siunnersuutigineqarpoq aalajangersagaq aalajangersakkatut immikkoortillugu avissaartinneqassasoq, tassami § 49, imm. 1-imut sanilliullugu allanut tunngassuteqarmat.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Aalajangersakkami taamaallaat inuit innarluutillit, ulloq unnuarlu paaqqinniffinniittut pineqarput aammalu najugaqaqatigiiffinni imaluunniit najugaqarfinni nakkutigisaasuniittut siunnerfigineqaratik.

§ 50, imm. 2 (maannakkut § 49, imm. 2)-imut

Siunnersuutigineqarpoq -sinnaavoq allangortinneqassasoq -sussamut, taamaalilluni kommunalbestyrelse Kalaallit Nunaata avataani najugaqarfissatut neqeroorutiniinnissamik neqerooruteqartussanngussalluni — tamatumani § 4, imm. 2 eqqarsaatigineqarpoq, taanna malillugu inuk innarluutilik, inuk tamatuminnga pisariaqartitsippat, najugaqarfissatut neqeroorutini immikkut ilisimasaqartunit tapersorsorneqarnissamut pisinnaatitaalluni.

Tamatuma saniatigut inatsisip oqaasertai aammalu nassuiaatini oqaaseqatigiit siullit imminnut naapertuuppasinggillat. Nassuiaatini allassimavoq kommunalbestyrelsep aalajangiinera Naalakkersuisut akuerissagaat.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

”-sinnaavoq” allangortinneqarpoq ” -sussaavoq”.

§ 51 (§ 50)-imut

Siunnersuutigineqarpoq kommunalbestyrelsep Kalaallit Nunaata avataani inissisimagallarnissamik neqerooruteqarsinnaaneranut kommunalbestyrelsep suut pingaartissagai, aalajangersakkami erseqqinnerusumik allassimassasoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq, taamaattoq oqaaseqaat ilitsersuummik suliaqarnerup ingerlaqqinnerani ilanngunneqassaaq.

kapitali 12-imut – tikeraarluni angalanerit

Kapitalimi tikeraarluni angalanerit pillugit aalajangersakkat arlallit inuit innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu nalunaarummit atuuttumit ingerlateqqinneqarput.

Aalajangersakkt maannakkt inatsit naapertorlugu aalajangersarneqartalissasut aammalu nalunaarutitut iluseqartinneqarunnaassasut, nassuiaatiniitinneqartariaqaralarpoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq, aalajangersagaq kisimiitinneqarsinnaasussaavoq.

Oqaatigineqassaaq inuit innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu nalunaarummi § 60 ingerlateqqinneqartoq takuneqarsinnaanngitsoq, aammalu piginnaatitsissummut aalajangersagaasoq inatsisissatut siunnersuummi ingerlaannaq takuneqarsinnaanngitsoq, taannami malillugu § 60-imi pisutut, taamatut pisoqartillugu ingiaqateqarnissamut ikiorsiinissaq pillugu maleruagassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput. Inatsisissatut siunnersuummi § 55, imm. 8 tamatumunnga tunngavissamik imaqarpassinngilaq.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

Siunnersuummi § 56-imi nammineq akilikkamik aammalu nammineq iliuuseqarluni sulinnigiffeqarnissaq pillugu aalajangersagaq ilanngunneqarpoq, tassani kommunalbestyrelsep ullut unnuallu 9-it angullugit sulinnigiffeqarnermi ingiaqateqarnissamik ikiorsiisinaaneranut periarfissiisoqarluni. Takuuk § 56, imm. 2 – 5.

§ 55 (maannakkt § 54)-imut

Inunnut annertuumik innarluutilinnut ikiorsiisarneq pillugu nalunaarummi atuuttumi § 50, imm. 1, uniffik kingulleq naapertorlugu kommunalbestyrelse imaluunniit Naalakkersuisut inissisimanissaq pillugu aalajangiisimassasut, piumasaqaataavoq. Piumasaqaat taanna inatsisissatut siunnersuummi ingerlateqqinneqarsimanersoq takuneqarsinnaanngilaq. Siunnersuutigineqarpoq tamatumunnga nassuiaatiniititsisoqassasoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

§ 54 imm. 1 malillugu inuk innarluutilik angerlarsimaffigisaminut tikeraarluni angalasinnaatitaanissaanut piumasaqaatit makkua naammassineqarsimasussaapput:
1. Inuk najugaqatigiiffimmiissasoq, takuuk § 13, najugaqarfimmi nakkutigisaasumiissasoq, takuuk § 14, imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummiissasoq, takuuk § 18, aamma
2) najugaqarfissatut neqeroorutit inuup angerlarsimaffigisaata avataani inissisimasut. Inuit innarluutillit kommunalbestyrelse tamanna pillugu aalajangiisimappat, takuuk § 38, aatsaat najugaqarfissatut neqeroorutini taaneqartuniilersinnaapput. Kommunalbestyrelse aalajangiisimassasoq pillugu piumasaqaat § 38-imi taamaalilluni ingerlateqqinneqarpoq.

Inuit annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu nalunaarummi atuuttumi § 50, imm. 2 naapertorlugu ikiorsiineq angalanermut unnuinermullu aningaasartuutit tamakkiisumik ilaannaasumilluunniit akilernissaannut ikiorsiissutigineqartussaavoq. Aalajangersagaq taanna inatsisissatut siunnersuummi ingerlateqqinneqarsimasoq takuneqarsinnaanngilaq. Siunnersuutigineqarpoq tassunga nassuiaatiniititsisoqassasoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Kommunalbestyrelsep aningaasartuutit suut akilissanerai, inatsimmi § 56-imi erseqqissumik allassimavoq, taamaattumik maannakkut inatsisit aammalu siunnersuummi aalajangersakkap imminnut sanilliunneqarnerannik suliaqarnissaq pisariaqarsorineqanngilaq.

Aalajangersakkami immikkoortunut ataasiakkaanut nassuiaatini oqaaseq inuk innarluutilik "assartorlugu" atorneqarpoq. Siunnersuutigineqarpoq tamanna allatut oqaasertalerneqassasoq.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

Oqaaseq "assartorlugu" nassuiaatiniitinneqarunnaarpoq.

§ 55, imm. 2 (maannakkut § 54, imm. 2)-imut

Aalajangersagaq naapertorlugu inuk innarluutilik nammineerluni angalasinnaanngippat, tikeraarluni angalaneq qanigisamut ataatsimut arlalinnuunniit ikiorsiissutigineqarsinnaavoq. Tamanna inunnt annertuumik innarluutilinnut ikiorsiisarneq pillugu nalunaarummi atuuttumi § 54-imut tunngatillugu allanngortitsineruvoq. Siunnersuutigineqarpoq, tamatumunnga nassuiaatiniititsisoqassasoq.

Tamatuma saniatigut siunnersuutigineqarpoq, qanigisaasut qassinik amerlanerutigisut tikeraarluni angalanermik ikiorserneqarsinnaanersut, aammalu qanigisaasut kikkut tikeraarluni angalatinneqarsinnaanersut kia aalajangissaneraa, nassuiaatini allassimassasoq imaluunniit inatsisip oqaasertaanni erseqqissarneqassasoq. Oqaatigineqassaaq tamanna nalunaarummi atuuttumi § 54-imi maleruagassiivigineqarsimammat.

Oqaatigineqassaaq inatsisissatut siunnersuummi piginnaatitsissummut aalajangersakkamik, taanna malillugu Naalakkersuisut tikeraarluni angalanerit, ilanngullugu kikkut tikeraarluni angalanissamut ikiorserneqarsinnaanersut, pillugu maleruagassanik aalajangersaasinnaallutik/-ssallutik, siunnersuuteqartoqarsimasoq takuneqarsinnaanngimmat.

Akissut: ilanngunneqanngilaq.

Nassuiaatini allassimavoq, kikkut tikeraarluni angalanissamut ikiorserneqarsinnaanersut.

§ 55, imm. 2 aamma 3 (maannakkut § 54, imm. 2 aamma § 55, imm. 3)-inut

Inatsisissatut siunnersuutip atuutilernerani inuk innarluutilik tikeraarluni angalasinnaatitaatinneqarpoq. Aammalu imm. 2-imut aamma imm. 3-imut nassuiaatit naapertorlugit inuk innarluutilik nammineerluni angalasinnaanngippat, qanigisaasut pisinnaatitaalersinnaallutik. Taamaattumik siunnersuutigineqarpoq imm. 2-imi aamma imm. 3-imi uniffiit aappaanni -sinnaavoq allanngortinneqassasoq -sussanngorlugu.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

Siunnersuummi § 54, imm. 2 allatut oqaasertalerneqarpoq, taamaalilluni allassimalerluni inuk innarluutilik nammineerluni angalasinnaanngippat aammalu angalanissaq qanigisaasumut imaluunniit qanigisaasunut arlalinnut neqeroorutigineqassasoq nammineq

kissaatigalugu, angalanissaq qanigisaasumut neqeroorutigineqa "ssasoq".

§ 55, imm. 3-imut

aalajangersakkami uniffiit pingajuat naapertorlugu attaveqarnerup attatiinnarneqarnissaa pisariaqarpat, ataasiarluni angalanissaq ikiorsiissutigineqassasoq. Siunnersuutigineqarpoq aalajangersagaq immikkoorluni immikkoortunngorlugu imaluunniit aalajangersakkatut immikkoortunngorlugu avissaartinneqassasoq.

Siunnersuutigineqarpoq, angalanissaq alla kimut ikiorsiissutigineqassanersoq inatsisip oqaasertaanni aamma allassimassasoq.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

Aalajangersakkami uniffiit pingajuat § 55, imm. 3-imi immikkoortumut immikkoortillugu avissaartinneqarpoq. Tamatuma saniatigut angalaneg "meeqqamut innarluutilimmu" ikiorsiissutigineqassasoq ilanngunneqarpoq.

§ 55, imm. 4 (maannakkut § 54, imm. 3 aamma § 55, imm. 4) pillugu

Siunnersuutigineqarpoq, aalajangersagaq inunnut annertuumik innarluutilinnut ikiorsiisarneq pillugu nalunaarummi § 56-imik ingerlatitseqqiinerunersoq, nassuiaatini allassimassasoq. Aalajangersagaq ingerlatitseqqiinerusimappat, siunnersuutigineqarpoq aalajangersakkami uniffiit aappaat, nalunaarummi atuuttumi § 56-itut inuusuttunut 16-it 24-illu akornanni ukiulinnut atuuttutut pinnani, inunnut innarluutilinnut 18-it 24-illu akornanni ukiulinnut atuuttoq, nassuiaatiniititsisoqassasoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Erseqqissumik allassimavoq inuit innarluutillit 18-it 24-illu akornanni ukiullit ukiumut marloriarlutik angalasinnaatitaasut. Tamatuma saniatigut 16-inik 17-inillu ukiullit siunnersuummi § 55-imi pineqartunut ilaassapput, taamaattumik taakkua taamatuttaa q ukiumut marloriarlutik tikeraarlutik angalasinnaatitaallutik. Inuit annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu nalunaarummi § 56-ip aamma siunnersuummi matumani aalajangersakkap imminnut sanilliunneqarnerisa nassuiarneqarnissaa taamaattumik pisariaqarsorineqanngilaq.

§ 55, imm. 5 (maannakkut § 54, imm. 4)-imut

Siunnersuutigineqarpoq, aalajangersagaq inatsisinik/suleriaatsinik atuuttunik ingerlatitseqqiinerunersoq imaluunniit aalajangersagaq nutaajunersoq nassuiaatini allassimassasoq.

Oqaatigineqassaaq aalajangersagaq tikeraarluni angalanernut siunertaasumut, § 55, imm. 1-imut nassuiaatini allassimasumut naapertuuppasingimmat. Taanna malillugu siunertaavoq inuit innarluutillit, angerlarsimaffigisamik avataani inissisimasut, angerlarsimaffigisaminnut attaveqaannarnissaannut, ikiorserneqassasut.

Inuit innarluutillit taakkua ilai, aalajangersakkami pineqartunut ilaasussat, attaveqaannarnissaminnut allanik periarfissaqanngillat, tassami oqarasuaammik, internettimik assigisaannilluunniit attaveqaqateqarnissamut periarfissanik atuisinnaanngillat.

Akissut: Aalajangersagaq nutaajuvoq. Inuk sivilisuumik inissinneqarsimasooq piffissap ingerlanerani inunnut aamma ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqartunut attaveqalersimassasut, angerlarsimaffigisamut attaveqarneq annikinnerulissasooq naatsorsuutigineqartariaqarluni, eqqarsaatigalugu aalajangersagaq isigineqassaaq. Taamaattoq inuup tamanna suli kissaatigippagu angerlarsimaffigisamut attaveqarneq attatiinnarneqarsinnaasooq, aalajangersakkami periarfissiisutigineqarpoq.

§ 55, imm. 7 (maannakkut § 56)-imut

Kommune angerlarsimaffigisaq aningaasartuutininik akiliisussaasooq, soorlu tamanna nassuiaatini allassimasooq, inatsisip oqaasertaanni allassimanngilaq. Siunnersuutigineqarpoq, tamanna aamma inatsisip oqaasertaanni allassimassasooq.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

Oqaaseq "kommune angerlarsimaffigisaq" inatsisip oqaasertaanni ilanngunneqarpoq.

§ 56 (maannakkut § 57) pillugu

Siunnersuutigineqarpoq, aalajangersagaq aalajangersakkamik atuuttumik ingerlatitseqqiinerunersoq, ilanngullugu aalajangersagaq allannguuteqartinnagu imaluunniit allannguuteqartillugu ingerlateqqinneqarnerooq, nassuiaatini allassimassasooq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Inuup innarluutillip qanigisaasup annertuumik napparsimalerneranut, toquneranut imaluunniit ilisaaneranut atatillugu akiliunneqarluni ataasiarluni tikeraarluni angalasinnaatitaanera, aalajangersakkami erseqqissumik allassimavoq. Taamaattumik inatsisit atuuttut aammalu siunnersuutip imminnut sanilliunneqarnissaat pisariaqarsorineqanngilaq. Taamaattoq siusinnerusukkut tikeraarluni angalanissamut akuerineqarnissaq periarfissaalluni pisartut paarlattuanik maannakkut pisinnatitaaffiliisoqartoq pineqarmat eqqumaffigineqaaqquneqassaaq.

§ 56, imm. 1 (maannakkut § 57)-imut

Siunnersuutigineqarpoq, inatsisip oqaasertaanni "1" peerneqassasooq imaluunniit allanngortinneqassalluni "ataaseq", taamaalillutik naapertuutilissallutik.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Aalajangersagaq Namminersorlutik Oqartussani maleruagassanik suliaqarnermut malittarisassanut (inatsisilioriaatsinut malittarisassiat) naapertuuttumik Ilanngunneqarpoq, tassani allassimavoq kisitsisit arabertal atorlugit allanneqassasut. "Inuk innarluutilik"

”ataaseq” atorlugu allassimanerani, inuk aalajangersimasuunngitsumik ilusilimmi taaneqarpoq aammalu inuit aalajangersimasumik amerlassuseqartuni taaneqaratik.

Tamatuma saniatigut siunnersuutigineqarpoq, ukiumut ataasiarluni taamaallaat angalasinnaatitaaneq assigisaaluunniit kisimi atuutinngitsoq, qanigisaasup annertuumik napparsimaneranut, toquneranut imaluunniit ilisaaneranut atatillugu angalasinnaatitaaneq atuuttoq, erseqqissumik allassimassasoq.

Akissut: Ataasiarluni angalasinnaatitaaneq siunnersuummi pisunut allattorsimasunut ataasiakkaanut tamaginnut atasoq, nassuiaatini nassuiarluarneqarpoq. Taamaalilluni annertuumik napparsimasoqalerneranut tamatumalu kingorna toqusoqarneranut/ilisinermut atatillugu ataasiarluni angalaneq akuerineqarsinnaavoq.

§ 56, imm. 3 (maannakkut § 58)-imut

Siunnersuutigineqarpoq kommunalbestyrelsep aningaasaqarnikkut tapersiinissamik neqerooruteqarsinnaanissaanut, kommunalbestyrelsep suut pingaartissagai, aalajangersakkami erseqqinnerusumik allassimassasoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Oqaaseqaat inatsisip atuutsinneqalernissaata suliarineqarnerata ingerlaqqinnerani ilaatinneqassaaq, ilanngullugu nalunaarutinik ilitersuutinillu suliaqarluni suliaqarnermi.

§ 57 (maannakkut § 59)-imut

Siunnersuutigineqarpoq aalajangersagaq pisinnaatitaaffinngorlugu allanngortinneqassasoq. Taamaanngippat siunnersuutigineqarpoq kommunalbestyrelsep aningaasaqarnikkut tapersiinissamik neqerooruteqarsinnaanissaanut kommunalbestyrelsep suut pingaartissagai, ilanngullugu qaqugukkat tamakkiisumik ilaannaasumilluunniit ikiorsiisoqarsinnaanersoq, aalajangersakkami erseqqinnerusumik allassimassasoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq, taamaattoq oqaaseqaat ilitersuummik suliaqarnermi pisussami ilaatinneqassaaq.

§ 58, imm. 1 (maannakkut § 60)-imut

Nassuiaatini oqaaseqatigiit kingullit ersarissorinangillat, tassami inatsisip oqaasertaanni qaammatit arfinillit pillugit allassimasoqanngilaq.

Akissut: Ilanngunneqarpoq, aalajangersakkamut nassuiaatit naleqqussarneqarput.

§ 58, imm. 2 (maannakkut § 60, imm. 2)-imut

Siunnersuutigineqarpoq, kommunalbestyrelse "ilisimannilerpat" nassuiaatini allassimassasoq, aamma inatsisip oqaasertaanni allassimassasoq.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

"Kommunalbestyrelse ilisimasaqalerpat" inatsisip oqaasertaanni ilanngunneqarpoq. Oqaatigineqassaaq imm. 1 aamma imm. 2 ataatsimoortunngorlugit allanneqarmata.

§ 58, imm. 4-imut

Inatsisip oqaasertaanni allassimavoq, "inuup pisariaqartitaasa naammassinissaannut tapersiineq pisariaaruppat ", nassuiaatini allassimalluni "taakkununga siunertaasut anguneqarpata " tapersiinermi siunertaasut anguneqarnersut ". Siunnersuutigineqarpoq, nalornisoqalernissaa pinngitsoortinniarlugu assigiiartumik oqaatsinik atuisoqassasoq.

Akissut: Imm. 4 aalajangersakkap iluarsaanneqarneranut atatillugu peerneqarpoq, takuuk matuma siulianiittut. Imm. 4 maannakkut siunnersuummi § 60, imm. 1-imi ilaatinneqartutut isigineqarpoq.

§ 59, imm. 3 (maannakkut § 61, imm. 4)-imut

Siunnersuutigineqarpoq, Inunnut Innarluutilinnut Sullissivik Nunamut Tamarmut Atuuttumit oqaaseqaat kommunalbestyrelsemut pisussaaffiliinngitsoq, inatsisip oqaasertaanni ersarissumik allassimassasoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Oqaaseqaat kommunalbestyrelsemut pisussaaffiliisoq, inatsisip oqaasertaanni allassimannngilaq, tamanna taamatuttaaq nassuiaatini erseqqissarneqarpoq. Oqaaseqaat ilitersuummik suliaqarnerup ingerlaqqinnerani isumaliutersuutigineqartunut ilanngunneqassaaq.

§ 59, imm. 5 (maannakkut § 61, imm. 6)-imut

Siunnersuutigineqarpoq, kommunimi angerlarsimaffigisami kommunalbestyrelse nassuiaammik piniartussaasoq, inatsisip oqaasertaanni aamma allassimassasoq.

Nassuiaatini allassimavoq, sapaatit akunnerini 12-imi ilimasaarinissaq pillugu imm. 4-imi aalajangersagaq aammattaaq atuutissasoq. Inatsisip oqaasertaanni taamaallaat imm. 1, nr. 1-3, aamma imm. 2 taamaaqataanik atuuttut, innersuussutigineqarpoq. Siunnersuutigineqarpoq, tamanna inatsisip oqaasertaanni allassimassasoq.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

"Inuup innarluutillip kommuni angerlarsimaffigisaa" inatsisip oqaasertaannut ilanngunneqarpoq. Imm. 4-imi (maannakkut imm. 5) sapaatit akunnerini 12-inik piffissaliussamut innersuussineq, aalajangersakkami ilanngunneqarpoq.

§ 60, imm. 1 (maannakkut § 62, imm. 1)-imut

Siunnersuutigineqarpoq, kommunimi sumiiffigisami imaluunniit kommunimi angerlarsimaffigisami kommunalbestyrelse, inummut sammisumik nakkutilliissasoq,

aalajangersakkami allassimassasoq. Tassungaa atatillugu oqaatigineqassaaq, kommunimi sumiiffigisami kommunalbestyrelsep tamanna suliassarigaa, innarluutillit pillugit peqqussummi atuuttumi § 21 a-imi allassimammat.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

”Kommunimi angerlarsimaffigisami” inatsisip oqaasertaanni ilanngunneqarpoq.

§ 60, imm. 4 (maannakkut § 62, imm. 3)-imut

Inummut sammititamik nakkutilliineq imaluunniit ingerlatsinermut sammisumik nakkutilliineq atuunnersoq, inatsisip oqaasertaanni erseqqissarneqarsimannngimmat. Taamaallaat nassuiaatini inummut sammititamik nakkutilliineq taaneqarsimavoq.

Akissut: § 60 aalajangersakkanut marlunnut aggulunneqarpoq, taamaalilluni maannakkut § 62-imi kommunalbestyrelset inummut sammisumik nakkutilliinissaat aammalu § 63-imi kommunalbestyrelset ingerlatsinermut sammisumik nakkutilliinissaat maleruagassiivigineqarluni. Aalajangersakkani marlunni taakkunani paasissutissanik kissaatigineqartunik Naalakkersuisunut nassiussinissaq pillugu piumasagaat imm. 3-imi ilaatinneqarpoq.

Siunnersuutigineqarpoq tamanna paasinarsisineqassasoq, aammalu paasissutissat suut pineqarnersut inatsisip oqaasertaanni nassuiaatinilu erseqqissumik allassimassasoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Paasissutissat suut pisariaqartinneqarnersut, pisut aalajangiisuussapput.

§ 61, imm. 3 (maannakkut § 64, imm. 3)-imut **12. Meeqqat Iuunerissut**

Meeqqat atuarfiannut suliassaqarfimmi meeqqat eqqarsartaatsimikkut timimikkullu innarluutillit eqqarsaatigineqassapput. Ullumikkut meeqqat innarluutillit meeqqanut innarluuteqanngitsunut, kisianni angerlarsimaffimminnit sumiginnagaasunut, aammalu isumassorneqarnissamut allatut pisariaqartitsisunut, ilanngullugit kommunimit klassinut immikkut atuartinneqartussanut inissinneqartartunut assersuutissanik takusarpugut. Tamatuma kingunerisaanik ajoraluartumik meeqqat innarluutillit toqqissisimajunnaartarput imaluunniit atuariartornissaminnut annilaagalertarlutik. Meeqqat assigiinngitsut taakkua assigiinngitsunik pisariaqartitsisuupput, aammalu maannakkut aaqqissuussinermi isumagineqarsinnaatinnagit, tamatuma allangortinneqarnissaa pisariaqartoq takusinnaavarput.

Meeqqat innarluutillit sulisunit ilinniarsimasuunngitsunit meeqqatut nalinginnaasutut pineqartarnerat annertuallaartoq ullumikkut atuuppoq. Kisianni meeqqat tarnimikkut innarluutillit immikkut perorsaanickeqartissamik pisariaqartitsisuummata, ilikkarniarnissaannut tunngasut pitsaanerulersinniarlugit taakkununga suliniuteqarnissaq pisariaqartinneqarpoq. Pitsaasumik ikiorneqarnissaq pisariaqartippaat.

Meeqqat innarluutillit pisariaqartitaat aaqqissuussaanermi taamaattumi naammassineqanngillat. Tamanna maannakkutut illuni pitsaavallaanngilaq.

Pisariaqartinneqartut takusinnaavarput:

- siunnersuisartut meeqqat atuarfiini, imaluunniit meeqqanut assigiinngitsunik nappaatai suussusersineqarsimasunut sullissivinni allani, pisunut paasisimasaqartut.
- meeqqat innarluutillit meeqqanut allanut aamma annertuunik allaanerusunillu isumassorneqarnissamik pisariaqartitsisunut, aammalu toqqissisimajunnaartitsisunut ilanngullugit klassimi inissinneqartassanngitsut. Maannakkut taamaatsillugu, ingerlallualersinnissaminnut pisariaqartitaminnut tapersersorneqartanngillat.
- meeqqat atuarfii sapinggisamik siunnersuisartut sumiiffianniitinneqassapput.
- meeqqat innarluutillit atuareernerup kingorna toqqissisimanartunik atugaqarlutik sunngiffimmi ornittakkamiinnissamut periarfissaqassapput. Aammalu ilinniarsimasunik sulisoqassallutik. Tamatumunnga meeqqat innarluutillit ullumikkut periarfissaqanngillat.
- meeqqat innarluutillit aamma tamanna pisariaqalissagaluarpat illersuisoqarnissamut periarfissaqassapput.

Akissut: Meeqqat innarluutillit, inunnut innarluutilinnut allanut atugassarititaasut assingi tunngavigalugit, illersuisoqarnissamik neqeroorfigineqassapput, takuuk § 24.

Illersuisoqarnermut aaqqissuussinermi kommunalbestyrelsip siunnersuut malillugu tapersiinissaq pillugu suliap suliarineqarnera, siunnersuut malillugu kommunalbestyrelsip aalajangiineranut naammagittaalliuummik suliaqarnissamut tunniussinnissamullu kiisalu Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmi tapersiinissaq pillugu aalajangiinernut tunngatillugu naammagittaalliuutinik suliaqarnernut, tapersiinissaq neqeroorutigineqarpoq.

Oqaaseqaatit allat meeqqat atuarfiannut suliaasaqarfimmi naalakkersuisoqarfimmut akisussaasuusumut ingerlateqqinneqassapput.

Nassuiaatit (imm. 1-imut nassuiaatini oqaaseqatigiit kingulliit) aammalu § 60, imm. 2-ip oqaasertalerneqarneranut sanilliullugu § 61, imm. 3-ip oqaasertalerneqarnera eqqarsaatigalugit, nakkutilliisoqarfik ulloq unnuarlu neqeroorummi Naalakkersuisunit pilersinneqartumi ingerlatsinermut sammisumik taamaallaat nakkutilliissanersoq, imaluunniit aamma tamatumani najugaqatigiiffiit aamma najugaqarfiit nakkutigisaasut kommunalbestyrelsemit pilersinneqartut ingerlanneqartullu pineqartunut ilaatinneqarnersut, ersareqqissaarpasinnigilaq. Nakkutilliisoqarfik taamaallaat ulloq unnuarlu neqeroorummi Naalakkersuisunit pilersinneqartuni ingerlatsinermut sammisumik nakkutilliissappat, siunnersuutigineqarpoq aalajangersagaq § 60, imm. 2-itut oqaasertalerneqassasoq.

Akissut: Ilaannakortumik ilanngunneqarpoq.

Innersuussineq § 18-imut erseqqissarneqarpoq, taamaalilluni maannakkut ersarissunngorluni nakkutilliineq taamaallaat ulloq unnuarlu neqeroorummut tunngassuteqartoq.

§ 70, imm. 2 (maannakkut § 75, imm. 2)-imut

Siunnersuutigineqarpoq aalajangersagaq peerneqassasoq, tassami taanna pisariaqanngimmat.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Inatsit paasiuminernerutinniarlugu aalajangersagaq aalajangiusimaannarneqarpoq.

§ 70, imm. 3 (maannakkut § 75, imm. 3) pillugu

Siunnersuutigineqarpoq, aalajangersagaq peerneqassasoq, tassami taanna pisariaqanngimmat.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik aalajangersagaq apeqquataatinnagu, akuersissummik piniartoqarsimappat, paasissutissanik oqaaseqaatinillu piniarnissamut periarfissaqarpoq.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup oqaaseqaataa tunngavigalugu aalajangersagaq peerneqarpoq.

Taamaalilluni allanik oqaaseqaatissaqanngilaq.

14. Peqqinnissaq Pillugu Kattuffiit (PKK):

Peqqinnissaq Pillugu Kattuffiit (PPK) oqaatigerusuppaa innarluutilinnut inatsisip ullutsinnut naleqquttumik suliarineqarnera nuannaarutigalugu, taamaalilluni innuttaasut ajornartorsiortut imaluunniit sunnertiasut naleqartumik, akuutinneqarlutik eqeersimaartumillu inuuneqarnissamut pitsaanerusunik periarfissaqalissallutik.

PPK tusarniaanermut akissuteqaateqarnissamut periarfissinneqarami qujavoq aammalu matuma kinguliani inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatigut allappagut.

PPK-mut isumaginninnermut peqqinnissamullu sulianut ilisimasaqartutut, innarluutillip sammineqarnissaa, innarluutilinnut inatsimmi aalajangiisuulluinnarpoq. Nappaatinik suussusersiinissap sammineqarneraniit ICF-ip aamma WHO-p piginnaanikillisisanermik paasinnittaasiannut naapertuuttumik allanngortitsineq, Kalaallit Nunaanni innuttaasunut tamaginnut alloriarnertut pingaaruteqartutut isigaarput. Pisinnaalluarnermi isumalluutinik aallussinermik aallaaveqarneq aammalu ulluinnarni inuuneq, inunnt piginnaanikillisimasunut nammineq aammalu inuiaqatigiinni inuunermi peqataanerulersinnissaannut tunngatillugu pitsaasumik sunniuteqartartoq, sumiiffinni allani misilittakkat takutippaat.

Suliniutit peqqinnerulersitsisussat

Innarluutilinnut suliassa qarfirmi peqqinnissamut suliassa qarfirmi suliniuteqarnerit atuutinngilluinnarput.

Inuit innarluutillit ataatsimoortukkaat arlallit, nappaatimik kingusissukkut sunniuteqaleriartornissaannut imaluunniit inooriaatsimik pissuteqartumik nappaateqalernissamut pingaartumik navianartorsiorfimmiipput. Pissutaasartut taaneqartartut kram; nerisat, pujortarneq, imigassaq aamma eqaarsarneq oqaatsit qitiulluinnartuupput, pissutaalersinnaasut.

Innuttaasunut ataasiakkaanut pitsaaliuilluni suliniuteqarnerup, taamaalilluni piginnaasaqarnerup sapinngisamik sivisunerpaamik attanneqarsinnaanissaata, qulakkeerneqarnissaa PPK-ip inassutigaa.

Akissut: Pissutaasartut taaneqartartut kram, suliassaqarfimmut siunnersuummi matumani suliassaqarfiup avataaniittunut tunngassuteqarput. Oqaaseqaatit Naalakkersuisoqarfimmut suliassaqarfimmut akisussaasumut ingerlateqqinneqarput.

Qulaajaaneq

Kommunalbestyrelsep peqqissutsimut tunngasut kiisalu innarluuteqarnerup il.il. annertussusaa nalilersorsinnaanngikkai, erseqqissarneqartariaqaralarpoq. Piginnaasaqarfiit taakkua peqqinnissaqarfimmiipput, tassani sulianut tunngasut, ataasiakkaatigut misissuinerit aammalu nalilersuinerit tunngavigalugit nappaatinut nassuiaatit, piginnaasaqarnerit, missingersuinerit il.il. nalilersorneqartarlutik.

Tamatumunnga taarsiullugu nassuiarneqarsinnaavoq, innuttaasumit/angajoqqaatut sinniisumit/angajoqqaatut akisussaasumit akuersineq malillugu paasissutissanik matuma siuliani taaneqartunik peqqinnissaqarfimmi piniarnissamut kommunalbestyrelse akisussaasuusoq, taamaalilluni suliaq tunngavissat nassuiarneqartut malillugit tamakkiisunut isiginnilluni qulaajarneqarsinnaalluni.

Akissut: Oqaaseqaatit siunnersuutip atuutsinneqalernissaata ingerlaqqinnerani isumaliutersuuteqarnerni ilaatinneqassapput, tassani akisussaaffiit agguagaanerat erseqqissarneqassalluni.

14. Peqqinnissaq Pillugu Kattuffiit (PKK):

Peqqinnissaq Pillugu Kattuffiit (PPK) oqaatigerusuppaa innarluutilinnut inatsisip ullutsinnut naleqquttumik suliarineqarnera nuannaarutigalugu, taamaalilluni innuttaasut ajornartorsiorlut imaluunniit sunnertiasut naleqartumik, akuutinneqarlutik eqeersimaartumillu inuuneqarnissamut pitsaanerusunik periarfissaqalissallutik.

PPK tusarniaanermut akissuteqaateqarnissamut periarfissinneqarami qujavoq aammalu matuma kinguliani inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatigut allappagut.

PPK-mut isumaginninnermut peqqinnissamullu sulianut ilisimasaqartutut, innarluutillip

sammineqarnissaa, innarluutilinnut inatsimmi aalajangiisuulluinnarpoq. Nappaatinik suussusersiinissap sammineqarneraniit ICF-ip aamma WHO-p piginnaanikillisimanermik paasinnittaasiannut naapertuuttumik allangortitsineq, Kalaallit Nunaanni innuttaasunut tamaginnut alloriarnertut pingaaruteqartutut isigaarput. Pisinnaalluarnermi isumalluutinik aallussinermik aallaaveqarneq aammalu ulluinnarni inuuneq, inunnut piginnaanikillisimasunut nammineq aammalu inuiaqatigiinni inuunermi peqataanerulersinnissaannut tunngatillugu pitsaasumik sunniuteqartartoq, sumiiffinni allani misilittakkat takutippaat.

Suliniutit peqqinnerulersitsisussat

Innarluutilinnut suliassaqarfimmi peqqinnissamut suliassaqarfimmi suliniuteqarnerit atuutinnngilluinnarput.

Inuit innarluutillit ataatsimoortukkaat arlallit, nappaatimik kingusissukkut sunniuteqaleriartornissaannut imaluunniit inooriaatsimik pissuteqartumik nappaateqalernissamut pingaartumik navianartorsiorfimmiipput. Pissutaasartut taaneqartartut kram; nerisat, pujortarneq, imigassaq aamma eqaarsarneq oqaatsit qitiulluinnartuupput, pissutaalersinnaasut.

Innuttaasunut ataasiakkaanut pitsaaliuilluni suliniuteqarnerup, taamaalilluni piginnaasaqarnerup sapinngisamik sivisunerpaamik attanneqarsinnaanissaata, qulakkeerneqarnissaa PPK-ip inassutigaa.

Akissut: Pissutaasartut taaneqartartut kram, suliassaqarfimmut siunnersuummi matumani suliassaqarfip avataaniittunut tunngassuteqarput. Oqaaseqaatit Naalakkersuisoqarfimmut suliassaqarfimmut akisussaasumut ingerlateqqinneqarput.

Qulaajaaneq

Killissaliussat erseqqinnerusut, ilaatigut qulaajaanermut tunngasortaani akisussaaffeqarfinnik nassuiaasut. Inunnut Innarluutilinnut Sullissivik Nunamut Tamarmut Atuuttoq aammattaaq suliani pisariusuni qulaajaanissamut periarfissiissutigineqarpoq. Tassani assersuutigalugu inuk innarluutilik avatangiisit sungiusimasaanit nuutsillugu, qulaajaaniarsarisooqassaaq. Qulaajaanerup inuit innarluutillit sungiusimasaanni ingerlanneqarnissaata sillimaffiginissaa pingaaruteqarpoq.

Akissut: Qulaajaanermi, § 11, imm.1, nr. 6 naapertorlugu, § 25 naapertorlugu, Inunnut Innarluutilinnut Sullissivik Nunamut Tamarmut Atuuttup ingerlassinnaasaani, ilinniarsimasut aammalu isumalluutit sullissivimmi periarfissarineqartut aallaavigineqartussaapput. Pissutsinik suliassanut peqqinnissaqarfimmi sularineqartartunut aporaaffiusunik, assersuutigalugu nakorsat immikkut ilisimasallit misissuinerannik il.il., atuuttoqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

Inunnut Innarluutilinnut Sullissivik Nunamut Tamarmut Atuuttoq aningaasaliiffigineqarnermini sinerissamut inuit innarluutillit najugaqarfigisaannut

angalanissamut atugassaqqarpoq. Suliassaqqarfimmi suleriaatsit qanoq issanersut, oqaatigissallugu suli siusippallaarpoq.

Allanngutsaaliuineramik sungiusarnek

Allanngutsaaliuineramik sungiusarnek, innuttaasunut piginnaanikillisimasunut tunngatillugu pisinnaatitaaffiit erseqqinnerusumik nassuiarneqarnissaat amigaatigineqarpoq. Sungiusarnek qanoq ittoq, innuttaasut piginnaanikillisimasut minnerpaamik piumasarisinnaaneraat, nassuiarneqanngilaq. Kommunit ileqquusumik tamanna akisussaaffigisussaavaat. Peqqinnissaqqarfik katsorsaanissamut sungiusaqqinnissamullu suli suliarinnittussaasoq taamaallaat erseqqissarneqarpoq.

Akissut: Ilaannakortumik ilanngunneqarpoq.

Siunnersuummi § 45-imi, nalunaarutinngorlugu sungiusarnek pillugu maleruagassanik aalajangersaanissamut tunngavissaq ilanngunneqarpoq.

Sisimiuni Innarluutilinnut sullissivimmiinnissamut periarfissaq ”-sinnaasoq” taaneqarpoq. Innarluutilinnut sullissivik sungiusarnermik neqerooruteqarsinnaavoq. Kisianni innuttaasut ulluinnarni piginnaasaat, sulinerat imaluunniit sunngiffimmi sammisaqarnerat eqqugaasinnaasut, akornanni allanngutsaaliuinermik sungiusarnissamik pisariaqartitsinerup najukkami tapersorneqarnissaa qanoq qulakkeerneqassava.

Sisimiuni Innarluutilinnut sullissivimmi atuisut akiliuteqartarnissaat atuutsilerneqassappat–innuttaasup sumi najugaqarnek apeqqutaatinnagu assigiimmik katsorsarneqarnissamut neqeroorfigineqarnissaat qanoq qulakkeerneqassava?

Kalaallit Nunaanni nunami sumiiffiit isorartunerannut aammalu najugaq apeqqutaatinnagu assigiimmik pineqarnissap qulakkeerneqarnissaanut, inatsimmi isummertoqassasoq PPK-mit ujartorneqarpoq.

Meeqqanut innarluutilinnut tunngatillugu, taakkua ingerlaavartumik siunnersortimit ikiorneqarnissamut/pillorissarneqarnermik /timimik sungiusarneqarnermik/perorsaasumik/nerisatigut ilitsersuisumik, ineriartornerminnut kaammattorneqarnissamut sungiusarneqarnissamullu qanoq pisinnaatitaaffeqarnerisut pillugu immikkoortumik immikkoortoq maqaasineqarpoq.

Suliassaq taanna peqqinnissaqqarfimmiinngilaq, taava sumi inissisimava?

Akissut: Suliassaq peqqinnissaqqarfiup aamma kommunalbestyrelsit akornanni avitaavoq. Oqaaseqaatit inatsisip atuutsinneqalernerani pisussami ilaatinneqassapput.

Ulloq unnuarlu paaqqinniffiit, najugaqarfiit, najugaqarfissatut neqeroorutit, paaqqinniffik matoqqasoq

Inunnut innarluutilinnut inatsimmi nutaami, innuttaasut assigiinngitsunik immikkut pisariaqartitsisut, timimikkut imaluunniit tarnimikkut innarluuteqaraluarlutik, angerlarsimaffiminniiginnarsinnaanissaat /nunaminniiginnarsinnaanissaat/ illoqarfiminniiginnarsinnaanissaat siunnerfigineqarmat, tamanna aallaaviatigut neriulluarnartoq PPK isumaqarpoq. Ajoraluartumik ullumikkut paaqqinniffinni/ angerlarsimaffimmi ikiortini/ najugaqarfinni, meeqqanik/inersimasunik/utoqqarnik immikkut pisariaqartitsisunik tiguisartussani, peqqissutsikkut perorsaanikkullu piginnaasaqartut annertoorujussuarmik amigaataapput.

Taamaattumik periarfissat taakkua allattorneqartut annertusarnissaannut, ilinniarsimasunik sulisoqarnissamut sulisorisassat inuttalersinnaanissaannik annertoorujussuarmik ilungersortoqarnera eqqarsaatigalugu, sulisunik piginnaasaqartunik naammattunik qanoq pissarsisoqassanersoq PPK-p annertuumik isumaaluutigaa.

Iliusissanut pilersaarutiniq suliaqarnissaq aamma atuutsitsilernissaq qanoq qulakkeerniarneqarpa?

Inatsit taanna suliap ingerlaneranut isumalluutiniq atuiffiusorujussuusussatut isigineqarmat, iliusissanut pilersaarutit taakkua suliarineqarnissaat inassutigineqarmat PPK-p neriulluarnartutut isigaa.

Innuttaasunut immikkut pisariaqartitsisunut paaqqinniffimmi matoqqasumi/angerlarsimaffimmi/paaqqinniffimmi matoqqasumi sulinissamut, sulisunit sivisuumik naleqquttumillu ilinniagaqarlutik tunuliaqutaqartunit ilitsersorneqarnissaq, tapersersorneqarnissaq ikiorneqarnissarlu pisariaqarput, tassami peqqissutsimut perorsaanermullu tunngatillugu annertoorujussuarmik pisariussuseqartut tassani pineqarput. Anigorniagassat taakkua qanoq naammassiniarneqarnersut pilersaarut amigaataavoq, tassami sulisussarsiorluni suliniuteqarneq annertungaatsiareersoq, ilinniarsimasunik sulisussaaleqineq annertoorujussuaq ullumikkut atuutereersoq PPK-p ilisimavaa. Illoqarfiit pingaarnersaaniluunniit ilinniarsimasut amerlasuut amigaatigineqarput.

Tamatumunnga pilersaarusiortoqanngippat innuttaasut sanngiinnerpaat immikkut pisariaqartitsisut, paasineqaratik aammalu atugarliulersinnaallutik eqqorneqartussaasut, kisianni minnerunngitsumik sulisut kiserngoruttut sullivimmi avatangiisit pitsaannginnerat misigissagaat, PPK-p annertuumik aarleqqutigaa.

Akissut: Isorliunerusut tikillugit ilinniarsimasunik sulisoqarnerup annertusitinneqarnissaa eqqumaffigisassani ilaavoq. Ilinniartitaanermi suliniuteqarnernik, sapinngisamik ungasinnerpaamiittunik angusaqarfuiunissaanik siunnerfeqartunik, pilersitsiniarsarisoqassaaq. Ilanngullugu ungasianiit atuartitsineq ilaalu ilanngullugit, takorloorneqarsinnaapput. Inummum innarluutilimmum toqqissisimanartumik

neqerooruteqarnissaq ajornarpat, kommunalbestyrelse illoqarfimmi anginerusumi qanittumiittumi najugaqarfissatut neqerooruteqarsinnaassaaq.

Ilinniartitaaneq aammalu sulisut ilinniarsimanikkut piukkunnassusaat

Ilinniarsimanikkut piginnaasaqartut qanoq qaffasinnerulersinneqarnissaat eqqarsaatigineqarnersoq, aammalu Kalaallit Nunaanni sumiikkaluaraanniluunniit ilinniarsimanikkut piginnaasaqarnerit attannarneqarsinnaanersut, PPK-p alapernaaffigaa.

Sulisunik ilinniarsimasunik sulisussarsiniarneq unammillernartuutillugu, qanoq iliorluni toqqissisimanartunik atugaqartitsinissaq qulakkeerneqarniarpa? Assersuutigalugu sungiusarnerup, ulluinnarni inuunerup nerisaqarnerup perorsaanerullu iluanni ataqatigiiffiusunik.

Suliaqarfinni naammattumik suliniuteqarnersut suut isigineqassappat?

Innuttaasut aamma qanigisaasut ilinniartitaanerit taamatuttaaq pingaartinneqassasoq PPK-p inassutigissavaa.

Akissut: Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq, kisiannili siunnersuummi saqqummiunneqartumi allannguuteqartitsinermik malitseqassanani, kisianni inatsisip atuutsinneqalernissaa pillugu isumaliutit ingerlaqqinneranni ilaatinneqassaaq.

Ulluinnarni tapersersuineq aamma oqilisaassineq

Inuup innarluutillip oqilisaassilluni inissinneqarnissamut periarfissaqarnerata annertusarneqarnera suliniutitut pitsaasorujussuartut PPK isigaa. Oqilisaassineq utoqqaat illuanni pisinnaangitsoq sukumiinerusumik erseqqissarneqassasoq PPK-p kaammattuutigaa, tassami taamaangippat inuit innarluutillit inuusunnerusut utoqqaat illuanni oqilisaassilluni inissinneqartarnissaat aarlerinarmat, tassani inuunermi killiffiit aammalu angerlarfissaqarnerit imminnut sanilliunneqarsinnaanngimmata. Kiisalu sulisut ilinniagaqarnikkut pisariaqartunik piginnaasaqangippata, utoqqaat illuanni oqilisaassinermi innuttaasoq piginnaanikinnerulerluni angerlarnissaa aarlerinaateqarpoq.

Meeqqanut immikkut pisariaqartitsisunut, qanigisaasunik oqilisaassinissaq pissutigalugu oqilisaassivimmiilersunut tunngatillugu, ilaqtariit/paaqqinnittarfiup meeqqamut isumaginnittussap, suliassamik taassuminnga isumaginnissinnaanissamut, paasissutissinneqarnissamut piginnaanngorsarneqarnissamullu inatsimmi qulakkiivinnissaa pingaaruteqartoq PPK isumaqarpoq.

Inatsit inatsisinut allanut tunngatillugu saniatigut periarfissaagaluartoq, iliuusissanut pilersaarummik pisumut tunngatillugu inatsimmi naleqquttumiittussamik qulakkeerinntoqarnissaq pingaaruteqartoq PPK isumaqarpoq. Assersuutigalugu meeqqanut inatsit, atuartitsisussaatitaaneq pillugu inatsit, suliffissaqartitsineq, piginnaanngorsaaqqinneq

aamma suliffissarsiuussisarneq. Taamaalilluni innuttaasumut tunngatillugu pilersaarutit ingiaqatigiissinneqartut misigineqassanatik, aammalu innuttaasumut suliniuteqarnerit kommunini ingerlatsiviit akornanni ingerlanneqarnissaat qulakkeerneqassalluni.

Innarluutilinnut suliassaqarfimmi tapersiissutissat atituumik isiginnilluni nalilersorneqartussaasut aallaavigineqarnera PPK-p pitsaasutut isigaa.

Suliassaqarfimmi nalunaarutitut pisussanut, innuttaasoq innarluuteqartoq ikiorneqarnissamik pisariaqartitsisoq; sunngiffimmi, sulinermi/atuarnermi angerlarsimaffimmilu, tamakkiisumik isiginnilluni paasinnineq aallaavigineqassasoq PPK-p inassutigaa. Kommunit ataasiakkaat aammalu suliassamik suliarinnittut ataasiakkaat, tapersiineq qanoq ittoq aallartinneqassanersoq aalajangiisarnissaat pingaaruteqartoq PPK isumaqarpoq.

§ 43-mi Tapersersorti, timikkut aamma/imaluunniit tarnikkut piginnaanikillinermi perorsaanikkut anguniakkanut sanilliullugu nassuiarneqarput. § 46-mi ingiaqateqartitsineq aamma ikiorsiineq & isumassuineq nassuiarneqarput.

[Suliaqarnikkut aammalu perorsaanikkut tapersiinissamut periarfissat sapinngisamik eqaannerpaatinneqassasut neriuutigineqarpoq], taamaalilluni aningaasarsiaqartitsineq aammalu tapersiineq qanoq ittoq neqeroorutigineqartussaq sapinngisamik naleqqunnerpaatinneqassalluni.

Atortunik ikiuutaasussanik ilusilimmik tapersiineq, inuit piginnaanikillisimasut ulluinnarni sapinngisamik pitsaanerpaamik pisinnaanissaannut suliniutaavoq pingaaruteqartoq.

Suliassaqarfimmi nalunaarut qanoq atuutsinneqassanersoq PPK-p qilanaaraa. Pingaarnertigut isigalugu, kommunit innuttaasup ulluinnarni pisariaqartitai aallaavigalugit atortunik ikiuutaasussanik pisariaqartitsinermik, piukkunnartumik nalilersuisarnissaat pingaaruteqartoq PPK isumaqarpoq. Tamatumani inuiaqatigiit atortunut ikiuutaasussanut, pitsaasumik atorsinnaanngitsunut imaluunniit atorneqanngitsunut aningaasartuuteqannginnissaat qulakkeerniarlugu. Danmarkimi misissuinerit takutippaat [atortunut ikiuutaasussanut atatillugu] peqqissutsikkut katsorsaaneq, atortunut ikiuutaasussanut naleqquttunut aningaasanik atuinnginnissamut pingaaruteqartoq.

PPK-mit piumasarineqarpoq atortut ikiuutaasussat pillugit nalunaarut, atortut ikiuutaasussat aammalu teknologiikkut atortut paasisimasaqarfigineritut tunngatillugu siunissamut qulakkeerneqassasoq, aammalu innuttaasut atortunik ikiuutaasussanik pisariaqartitsisut issiaviit marluk akornannut, assersuutigalugu peqqinnissaqarfik aamma kommunit, akornannut pinnginnisaanik qulakkeerrinnerussasoq.

Atortunut ikiuutaasussanut timimiitinneqartussanut tunngatillugu, suliassaqarfimmi erseqqissaanissaq pisariaqartinneqarpoq. Maannakkorpiaq peqqinnissaqarfik ortose-ni

assigisaannilu, taakkua naggussat inissisimanerini iluarsisutaasussaappata, aammalu taakkua manngertunik sananeqarsimappata taamaallaat peqqinnissaqarfik akisussaasuvoq.

Atortut ikiuutaasussat iluarsaanneqarnissaasa taarserneqarnissaasalu qulakkeerneqarnissaa, innuttaasup inatsisini aammalu suliaqarneq eqqarsaatigalugu periarfissani ilisimaaralugit, PPK-p suliaqarfii ilissasoq inassutigaa.

Akissut: Oqaaseqaatit siunnersuutip atuutsinneqarnissaanut suliaqarnerup ingerlaqqinnerani isumaliutini ilaatinneqassapput.

Ilaqutaasunik qanittumiittunik akuutitsineq

Oqaaseq qanigisaasoq innuttaasup misigisai aallaavigalugit paasineqartassasoq pingaaruteqartuusoq PPK isumaqarpoq. Taamaalilluni [innuttaasup] attaveqarfii nammineq toqqagai, qanigisaasunut isigineqassallutik.

Akissut: Oqariaaseq "qanigisaasoq" allanngortinneqarpoq "qanigisaq". Qanigisatut isigineqarput nalinginnaasumik katissimallugu aapparisaq, angajoqqaat, qatanngutit, aanaakkut/aataakkut, angajoqqaarsiat kiisalu allat inummut qanillutik attaveqartut. Oqaaseq attaveqarfiit nammineq toqqakkat inatsisip oqaasertaanni atorneqanngilaq. Taamaattoq § 23-imi allassimavoq kommunalbestyrelse pisuni allattorneqartuni arlalinni inuk innarluutilik oqaloqatigissagaat. Oqaloqatigiinnerni taakkunani inuup innarluutillip kikkut attaveqarfisamini ilaatinnissaat kissaatigineraa oqaluuserineqarsinnaassaaq.

Pingaartumik inunnut tarnimikkut nappaatilinnut suliaqarfimmi iliuusissanik pilersaarusiortermit akuersaartumik pissuseqarnissaq innuttaasumillu qitiutitsinissaq PPK-p anguniakkanut tunngatillugu iluatsitsilluarnissamut aalajangiisuulluinnartutut isigaa.

Paaqqinniffiit aamma iliuusissanut pilersaarutit ataatsimiissutigineqarneranni peqataasassasut PPK-p inassutiginiarpaa.

Akissut: Inuk innarluutilik qulaajaasoqarnerani tamatumalu kingorna iliuusissanut pilersaarusiortoqarnerani siullermeertumik kommunalbestyrelsemut attaveqarpat, kommunalbestyrelsep tungaaniit inuk najugaqarfissatut neqerooruteqarfimmiissasoq pillugu aalajangiisoqarsimasussaannngilaq. Kisiannili suliap ingerlanera aallartinneqassaaq. Tamatuma aammattaaq kingunerisaanik paaqqinniffimmik suliap ingerlanerata taamaalinerani iliuusissanut pilersaarutit ataatsimiissutigineqarnerani peqataasinnaasoqartussaannngilaq.

Inuk innarluutilik najugaqarfissatut neqeroorutitut innersuunneqassasoq aalajangiisoqarpat, najugaqarfissatut neqeroorutit killiffinnut nalunaarusiamik suliaqartut siunissami iliuusissanut pilersaarutit suliaqarnermi ilaassasut piumasaaqatigineqassaaq. Najugaqarfissatut neqeroorutit toqqaannartumik najuullutillu ataatsimiinnerni taamaattuni peqataassanersut, pisuni ataasiakkaatigut nalilersuineq apeqqutaassaaq.

Innersuussineq ilaqqat paaqqinniffiillu peqataatillugit qanittumiittumi pisassasoq, kiisalu aalajangiineq qitiusumiinnani kommunimi pisassasoq PPK-p inassutigaa.

Akissut: Siunnersuummi § 10 malillugu qitiusumi innersuusseriaatsimik, suliani taakkunani kommunalbestyrelsenik taamatullu najugaqarfissatut neqeroorutinik suleqateqartussamik, Naalackersuisut ingerlatsinissamut pisussaaffilerneqarput.

Meeraq angajoqqaat imaluunniit angajoqqaatut sinniisooq najuutsinnagu ataatsimeeqatigineqarpat, ataasiakkaat inatsisitigut inissisimanerat qanoq innersooq PPK-p tupigaa?

Akissut: Siunnersuummi § 23, imm. 3, uniffiit pingajuanni iluarsineqarpoq, imaalergu: ”Angajoqqaatut akisussaasut imaluunniit angajoqqaatut sinniisooq akuersiteqqaarnagit peqataatinngilluunniit oqaloqateqarneq ingerlanneqassappat, taava § 24 naapertorlugu illersuisumik toqqaasoqassaaq ilaasoqarlunilu.”

Illut

Illunut isersinnaanermut tunngatillugu inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit FN-imi isumaqatigiissut malinneqarniarmat PPK-p nuannaarutigaa.

Assersuutigalugu timimik sungiusaasunit ilisimasani aallerfigineqartassasut PPK-p inassutigaa.

Akissut: Oqaaseqaat Naalackersuisoqarfimmut suliaasaqarfimmut akisussaasuusumut ingerlateqqinneqarpoq.

15. Kalaallit Nunaanni Politiit:

§ 52-imut

Aalajangersakkami tassani imm. 1-imi allassimavoq, inuit innarluutillit pisuni allattorneqartuni pingasuni ulloq unnuarlu neqeroorumi matoqqasumi inissinneqarsinnaasut.

Kisiannili ulloq unnuarlu neqeroorut matoqqasooq qanoq paasisariaqarnerooq inatsimmi imaluunniit tassunga nassuiaatini allassimangilaq. Taamaattumik oqaatsip nassuiaataanik suliaqartoqassasooq kaammattuutigaara, taamaalilluni ulloq unnuarlu neqeroorut matoqqasooq sunaanersooq aammalu kikkut taamatut neqerooruteqassanersut erseqqissumik allassimalissalluni. Nassuiaassut inatsimmi imaluunniit tassunga nassuiaatini toqqaannartumik allassimalissaaq.

Akissut: Siunnersuummi § 18, imm.1-imi allassimavoq Naalackersuisut inunnut innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorummik pilersitsisinnaallutillu ingerlatsisinnaasut,

tassani ulloq unnuarlu neqeroorutit matoqqasut ilaapput. Imm. 2-imi ulloq unnuarlu neqeroorut matoqqasoq nassuiarneqarpoq, tassaasoq ulloq unnuarlu neqeroorut imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummi immikkoortorta, tassani matut silarliit aamma igalaat parnaaqqajuaannarnissaat akuerisaalluni.

Aalajangersakkami imm. 1-imut tunngatillugu tassunga nassuiaatini allassimavoq, inuup innarluutillip tiggummigallagaanissamut taarsiullugu inissiivimmiittussap, Kalaallit Nunaanni ulloq unnuarlu neqeroorummi matoqqasumi inissinneqarsinnaanissaata qulakkeerneqarnissaa aalajangersakkamut siunertaavoq. Tassunga tunngatillugu oqaatigissavara, tamanna qanoq ingerlanneqassanersoq pillugu suliaqarnermut isumaliutit paaseqqissaannginnakkit. Suliani taamaattuni misilittakkakka tassaapput, tiggummigallagaanissamut taarsiullugu inissiineq maannakkorpiaq Kalaallit Nunaanni suliaqarnermi ajornartoq, tassami paaqqinniffinnik naleqquttunik soqanngimmat, taamaattumik tiggummigallagaanissamut taarsiullugu inissiinermik suliaqarneq danskit paaqqinniffiini pisarpoq.

Tamanna tunngavigalugu inatsisitigut suliaqarnikkullu qanoq iliorluni tamatuma sillimaffigineqarsinnaanera isumaliutersuutigineqassasoq kaammattuutigissavara, ilanngullugu Danmarkimi paaqqinniffinnik, isumannaallisaanikkut isumannaatsumik suliassamik isumaginnissinnaasussanik, inissaqalersitsinissamut suleriaatsinik aalajangersaanissamut il.il. suleqatigiinnissamut isumaqatigiissuteqarnikkut.

Aalajangersakkami imm. 2 aamma imm. 3 naapertorlugit naatsorsuutigineqarpoq kommunalbestyrelse tiggummigallagaanissamut taarsiullugu inissiivissamik pissarsisinnaasoq aammalu piffissamut killiliussat naammassisinnaagai, matumani tiggummigallagaanissamut taarsiullugu inissiinissamut nalunaaquttap akunneri 72-it qaangiutsinnagit pissarsiarineqarnissaanut suleriaatsit aalajangersimasut. Kommunit piffissamut killiliussanik taamaattunik naammassinnissinnaasuseqarneri, piffissaliussat aalajangersarneqannginneranni erseqqinnerusumik misissorneqartariaqaralarpoq.

Akissut: § 52-imi pisut ulloq unnuarlu neqeroorummi matoqqasumi inissiinermi pisinnaasut nassuiarneqarput. Maannakkorpiaq ulloq unnuarlu neqeroorutinik, inuit innarluutillit ulloq unnuarlu neqeroorummi matoqqasumi inissinneqarnissaannut akuerisaasunik atugassaqartitsisoqanngilaq. Taamaattumik § 52 ulloq unnuarlu neqeroorutit taamaattut Kalaallit Nunaanni pilersinneqareerpata aatsaat naleqqutilertussaavoq. Oqaaseqaat tusaatissatut tigguneqarpoq aammalu inatsisip atuutsinneqalernissaanut atatillugu isumaliutini ilaatinneqassalluni. Aalajangersagaq iluarsineqarpoq, taamaalilluni Kalaallit Nunaanni aamma Danmarkimi ulloq unnuarlu neqeroorutinut matoqqasunut atuuttoq erseqqissarneqarluni.

Danmarkimi paaqqinniffinni matoqqasuni inissiisarnermut tunngatillugu, Danmarkimi paaqqinniffinnut suleqatigiinnissamik isumaqatigiissuteqartoqareerpoq, taakku suliaqarnermi ingerlalluarput.

§ 72-imut

Aallarniutigalugu oqaatigineqassaaq, kapitalip qulequtaa, *pineqaatissiinermut aalajangersakkat*, kapitalip imarisaannut tunngatillugu eqqortuunersoq isumaliutersuutigineqartariaqaraluartoq.

Aalajangersakkap atuarluarnerani, kapitalip qanoq siunertaqartinneqarnissaa siunertaasimanersoq paasinanngitsumik allassimavoq. Allassimavoq Inatsisartut inatsisaanni matumani aalajangersakkat naapertorlugit kommunalbestyrelsep oqartussatut pisussaaffinnik naammassinissaat, annertuumik imaluunniit arlaleriarluni sumiginnarpagu imaluunniit qarsupippagu, Naalackersuisut kommunalbestyrelse **pinngitsaaliissutinik akilersuinissamik** pisussaaffilersinnaagaat, matumani **ullormut akiliisitsinerit** ilanngullugit.

Oqaatsinut tunngatillugu pinngitsaaliissutinik akilersuinissaq pineqaatissiinerunngilaq, kisianni iliuuseqartussaataanerup siullermik pingaarnertullu pinngitsaaliissutiginnissaanut sunniiniutaalluni, ullormut akiliisitsineq unnerluutigineqartup isertitai aallaavigalugit aalajangikkamik pineqaatissiisutaalluni, aammalu ullormut akiliisitsinerit amerlassusii unioqquitsinerup sakkortussusaanut sanilliunneqartarput.

Aalajangersagaq missingiummi oqaasertalerneqarnera malillugu pineqaatissiinernut aalajangersakkatut isikkoqarpoq, tassani kommunalbestyrelse sumiginnaasoqarnerani pineqaatissiinernik pisussaaffilerneqarsinnaalluni, aammalu oqaasertaa malillugu aalajangersakkatut kommunip iliuuseqartussaataanerminnik naammassinninnissaanut kajumissuseqalersitsisussatut, aammalu iliuuseqartussaataanerup pinngitsaaliissutinik akilersuinissamik tulleriissaartumik pisussaaffiliilluni pinngitsaaliissutaalersinniarnissaatut isikkoqarani.

Inassutigaara aalajangersakkami suna siunertaanersoq erseqqinnerusumik isumaliutersuutigineqassasoq, aammalu aalajangersakkap oqaasertalerneqarnera isumaliutersuutigineqassasoq, taamaalilluni pineqaatissiinernik pisussaaffiliinissamik, imaluunniit pinngitsaaliissutinik akilersuinissamik pisussaaffiliilluni iliuuseqartussaataanerup pinngitsaaliissutiginnissamik aalajangersagaq siunertaqarnerasoq, erseqqissumik allassimalissalluni.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Aalajangersakkap pineqartup kommunalbestyrelsip pinngitsaaliissutinik akilersuinissamik pisussaaffilerneqarnissaanut periarfissiinera eqqarsaatigalugu, Naalackersuisoqarfiup aalajangersagaq pineqaatissiinermut aalajangersakkatut isigaa.

16. Landsforeningen Autisme – Kalaallit Nunaanni immikkoortortaq:

Siunnersuummut nassuiaatit nalinginnaasut

Landsforeningen Autisme – Kalaallit Nunaanni immikkoortortap inunnut innarluutilinnut inatsisissamat nutaamat siunnersuummut, inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit FN-imi

isumaqatigiissut aallaavigineqarmat nuannaarutigaa, taamatutaaq timikkut tarnikkullu innarluuteqarnermut taarsiullugu piginnaanikillisisanerit aallaavigineqalermata.

Inatsisissatut siunnersuummi innarluuteqarnerup ”ataavartumik timikkut, tarnikkut, silassorissutsikkut imaluunniit malugisaqarsinnaanikkut piginnaanikillisisamasut, aporfiillu assigiinngitsut sunniivigeqatigiinnerisigut, allat assigalugit inuiaqatigiinni tamakkiisumik sunniuteqarluartumillu peqataanissaannut akornuserneqartutut” isigineqarnera aallaavigineqarpoq, kisianni suliniutissat siunnersuutigineqartorpassuit ilaanni tamanna aallaavigineqanngilaq, katsorsaanissamut imaluunniit tapersiinissamut periarfissanut tunngatillugu.

Innarluutilinnut suliassa qarfinnut tunngatillugu inatsisit allat

Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut inatsit

Ataatsimut isigalugu Landsforeningen Autisme – Kalaallit Nunaanni immikkoortortaq isumaqarpoq inatsisissatut siunnersuummi meeqqanut 18-it inorlugit ukiulinnut iliuusissat aamma pisinnaatitaaffiit naammattumik ilaatinneqanngitsut – immaqa aalajangersimasunik iliuuseqarnissamut periarfissat meeqqat tapersorsorneqarnissaannut inatsimmeereermata.

Iliuusissat aamma tapersiinissamut periarfissat taakkua inunntu innarluutilinnut tapersiinissamut inatsimmi ilanngunneqarnissaat kissaatiginassagalarpoq, taamaalilluni innuttaasunit taakkua qanoq pisinnaatitaaffeqarnerisut qularutigineqassanngilaq.

Akissut: Meeqqat innarluutillit meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat malillugu taamatullu siunnersuut manna malillugu pisinnaatitaaffeqalersinnaapput.

Tamatuma saniatigut siunnersuummi § 7, imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq, meeqqamut innarluutilimmut tapersiineq aallartinneqartoq, suliniutinut inatsisit allat, ilanngullugu pingaartumik meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat malillugit, meeqqamut tassunga aallartinneqartunut ataqatigiissinneqassasut.

Inatsisit taakkua marluk, meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat aamma siunnersuut manna, taamaalillutik ataqatigiissillugit isigineqartussaapput.

Meeqqat inuusuttullu immikkut pisariaqartitsisut aamma ilinniartitaaneq

Meeqqat inuusuttullu meeqqat atuarfianni aamma ilinniartitaanermut suliassa qarfiit iluanni pisinnaatitaaffii qulakkeerniarlugit inatsisissatut siunnersuummi suliniutit aalajangersakkallu aalajangersimasut Landsforeningen Autisme - Kalaallit Nunaanni immikkoortortap amigaatigivai. Inatsisissatut siunnersuummi matumani ilinniartitaanermut suliassa qarfik pillugu maleruagassat ersarinnerunissaat kissaatiginarpoq, taamaalilluni ilinniartitaanermut suliassa qarfiup iluani meeqqanut inuusuttunullu innarluutilinnut tamakkiisumik isiginnittumik aaqiissutissarsinissaq qulakkeerneqassalluni. Meeqqat amerlanerit klassini immikkut atuarinneqartartuniittut, meeqqat atuarfianni soraarummeertinneqarneq ajorput, aammalu meeqqat amerlasuut naammassillutik inaarutaasumik soraarummeersimasut

ilinniartitaanermi ingerlaqqinneq ajorput. Kisiannili inuusuttut piginnaanikillissimasut amerlasuut siusinaartumik pensionisiaqartinneqalertarput, tamannalu innuttaasumut imaluunniit inuiaqatigiit ataatsimut isigalugit naleqqutinngilaq. Meeqqat atuarianni naammassereernerup kingorna immikkut ilinniartitaanermik aaqqissuussinissaq pitsaanerusunik periarfissaqartariaqaralarpoq.

Akissut: Ilinniartitaanermut suliassaqarfik ilinniartitaanermut inatsisini maleruagassiivigineqarpoq aammalu siunnersuummut matumunnga killissaliussat avataanniilluni. Oqaaseqaat Naalackersuisoqarfimmut suliassaqarfimmut akisussaasumut ingerlatitseqqinneqartassaaq.

Inatsisit allat

Inatsisit allat aamma inatsisissatut siunnersuutip matuma imminnut ataqatigiinnginnerisa saniatigut (assersuutigalugu peqqissutsimut suliassaqarfik assartuussinermut suliassaqarfik, ineqarnermut suliassaqarfik), aamma naalackersuisoqarfinni suliassaqarfiit allat iluanni maannakkut inatsisit, inuit innarluutillit pisinnaatitaaffiisa qulakkeerneqarnissaat eqqarsaatigalugu, misissorneqartariaqaralarput.

Suliassaqarfiit assigiinngitsut akornanni suleqatigiinneq

Innarluutilinnut suliassaqarfimmi inatsisit imminnut ataqatigiissut aamma ingerlatsiviit assigiinngitsut (inatsisit assigiinngitsut malillugit sulisut) akornanni pitsaanerusumik ikaarsaartitsinissamut periarfissiisussaapput, assersuutigalugu ilinniartitaanermut suliassaqarfiup aamma ilaqutariinnut ingerlatsiviup imminnut pitsaanerusumik ataqatigiinnissaannut. Tamanna kommuniq iluani ingerlatsiviit assigiinngitsut akornanni aammalu kommunit aammalu Namminersorlutik Oqartussat iluanni oqartussat akornanni (assersuutigalugu peqqissutsimut suliassaqarfik) atuuppoq.

Inatsisissatut siunnersuummi matup ataasiinnap tunngaviunissaa qulakkeerneqartariaqaralarpoq, taamaalilluni pisortani ingerlatsivimmuut ataatsimut attaveqareeraanni, (kommuniq, peqqinnissaqarfiup imaluunniit Naalackersuisut ataanni Naalackersuisoqarfiup ataani ingerlatsiviunersoq apeqqutaanani) ingerlaqqinnissamut ikiorneqartarluni. Assersuutigalugu kommuniq perorsaanermut-tarnip pissusaanut siunnersuisarfik attaveqarfigisimagaanni, alloriarnerup tulliani nappaatip suussusersinissaanut qulaajaanissaq siunertaralugu peqqinnissaqarfik (tarnikkut nappaatilinnut suliassaqarfik) attaveqarfigineqassasoq isumaqartoqarluni, taamaalilluni perorsaanermut-tarnip pissusaanut siunnersuisarfik attaveqartitsisariaqaralarpoq aammalu paasissutissat innuttaasoq pillugu piniarneqareersut peqqinnissaqarfimmut ingerlateqqillugit (akuersilluni uppernarsaateqarnissaq piumasaqaataalluni).

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Siunnersuut Inatsisartut inatsisissaannut siunnersuummut matumunnga killissaliussat avataanniippoq, tassami taamatut aaqqissuussinermi pisortat ingerlatsinerannut inatsisitigut

immikkoortortamik, isumaginninnermut oqartussat, peqqinnissaqarfiup aamma meeqqat atuarfiisa ilaalu ilanngullugit akornanni, ataqatigiissaarinermik isumaginnittussamik, pilersitsisoqarnissaa pisariaqartussaammat.

Kommunit akornanni nuuttoqarnerani (aamma Danmarkimit/Danmarkimut), inuk innarluutilik pillugu paasissutissanik kommunit akornanni tunniussisarnissamut suleriaaseqarnissaq qulakkeerneqartariaqaraluarpoq (akuersilluni uppersaateqarnissaq piumasaqaataalluni).

Akissut: Kommunit suliassanik suliarinninnermut sakkussai kommunit nammineerlutik ineriartortittarpaat. Taamaattumik suliami uppersaateqarnissamut kommunit nutaamut, innuttaasup najugaqarfigiligaanut, eqqortumik nuutinneqarnissaasa qulakkeernissaanut kommunit iliuuseqartussaapput.

Aammattaaq inatsisissatut siunnersuummi, assersuutigalugu tapersersortit sullivinni marlunni atorfinitsinneqarsinnaanerit, naak inummut ataatsimut tassunga tapersersortaagaluarlutik, sillimaffigineqartariaqaraluarpoq. (Atuarnerup nalaani aammalu sunngiffimmi ornittakkami peqataanissamut atorfinitsinneqarsimappata, ingerlatsivinnit marlunnit aningaasarsiaqartinneqariataarsinnaapput, taamaalillutillu aningaasarsiat aappai isertitatut B-tut akilerneqarlutik).

Akissut: Tapersersortitut qanoq atorfinitsinneqarnissaq kommunini ataasiakkaani maleruagassiivigineqartarpoq, aammalu sumiiffimmi kommunip pisariaqartitsinera apequtaalluni kommunimit kommunimut assigiinngitsumik aaqissuunneqarsinnaalluni. Taamaalilluni tassunga tunngasoq siunnersuummut matumunnga tunngatillugu aalajangersakkanik aalajangersaaviusinnaasut avataanniippoq.

Meeqqap ilaqutaannut/angajoqqaatut sinniisunut aammalu isumassuisunut allanut tapersersuineq

Inassutigaarput ilaqutariit meeqqap innarluuteqarneranut atatillugu siunnersorneqarsinnaasasut, innarluutilimmik meeraqarnermi suliassap kivinnissaanut sakkussanut tunngatillugu (assersuutigalugu timikkut innarluutit ikiorsiiviginissaannut, tarnikkut innarluutit ikiorsiiviginissaannut perorsaanikkut periaatsit), kisianni aamma tarnip pissusaatigut tapersiineq, tassami ilaqutariit (qatanngutit ilanngullugit) meeqqamik innarluutilimmik meerartallit ulluinnarminni amerlanertigut anigorniagassaqartarput/nanertugaasarput. Ilaqutariit aamma/imaluunniit isumassuisut allat innuttaasunut piginnaanikillimasunut tunngatillugu tapersersorneqarnissamut ilitersorneqarnissamullu pisinnaatitaaffeqarnissaasa qulakkeerneratigut, meeqqap/inuup innarluutilip ineriartornermini pitsaanerusumik ikiorneqarsinnaanissaanut periarfissiisoqassaaq, peqatigisaanillu angerlarsimaffimmi najugaqaannarnissamut periarfissaqarnerulissalluni.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Inatsisip siunertaa aammalu siunertarineqartut inatsimmi aalajangersakkat nassuiarneqarneranni eqqarsaatigineqartussat, inatsimmi kapitali 1-imi aalajangersarneqarput, ilanngullugu § 7, imm. 2. Sapinngisamik nammineersinnaanissaq siunertaralugu, inuup innarluutillip inuttut pisinnaatitaaffimminik aammalu tunngaviusumik kiffaangissuseqarnissamut pisinnaatitaaffimminik tamaginnik tamakkiisumik atorluaasinnaanissaa pillugu, Innarluutillit pillugit isumaqatigiissummi tunngaviusut kapitalimi aalajangersarneqarput.

Inatsisartut inatsisissaannut siunnersuummi aallunneqartoq taamaalilluni tassaavoq inuk innarluutilik. Taamaattoq aalajangersakkani immikkuullarissuni arlalinni qanigisaasut inatsit malillugu ikiorserneqarnissamut taparserneqarnissamullu inatsimmi periarfissineqarput. Ilanngullugu ilaatigut §§ 11, imm. 1, nr. 1, aamma 37, imm. 1 malillugit siunnersuineramik. Tamatuma saniatigut siunnersuummi Naalakkersuisut maleruagassanik erseqqinnerusumik aamma pikkorissaanernik atuartitsinernillu aalajangersaanissamut pisussaaffilerneqarput, tasanilu taamatuttaaq qanigisaasut aamma pineqartunut ilaapput. Tamanna erseqqinnerulersinniarlugu siunnersuummi § 45, imm.1, nr. 9-imi ilanngunneqarpoq "pikkorissarneqarnerit ilinniartinneqarnerillu, matumani qanigisaasunut ilanngullugu".

Inatsisissatut siunnersuummi oqaaseq qulaajaaneq

Oqaatsimut qulaajaanermut tunngatillugu inatsisissatut siunnersuut ersarinngilaq, kikkut qulaajaanerup sortaanut akisussaasuunersut nassuiaassutit, nassuiaanerillu pitsaanerusut amigaataapput. Kommune oqartussat/inuussutissarsiutigalugu suliaqartut naleqquttut, suliami pineqartumi sullitami piginnaanikillisismanernik nalilersuinissamut pisariaqartut, ilaatigut nappaatinik suussusersinissamut tunngatillugu peqqinnissaqarfik, aqqutigalugit qulaajaanerup aallartinnissaanut akisussaasuunerpa.

Akissut: Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq aammalu inatsisip atuutsinneqalerneranut pisussamut atatillugu isumaliutaasunut ilaatinneqassalluni, ilanngullugu ilitersuutinik suliaqarneq.

Inatsisissatut siunnersuummi pisinnaatitaaffinnik arsaarinninneq

Kap. 4-imi, § 23, imm. 3-mi, aamma kap. 4-mi, § 29, imm. 3-mi, kiisalu kap. 4-mi, § 31, imm. 2-mi, inummit innarluutilimmit taassumunngalu angajoqqaatut sinniisumit akuersisummik peqarani paasisutissanik piniartoqarsinnaanera paarlaasseqatigiittoqarsinnaaneralu periarfissiisutigineqarpoq. Paragraffinik taakkuninnga nalilersuineramik paasinarsisitsisumik suliaqartoqartariaqaralarpoq. Apeqqutaavoq akuliunnerup aammalu "inuup innarluutillip eqqarsaatigineqarnerata" taamaaqatigiinnerat oqartussaasumit pisinnaatitaaffimmik taamatut arsaarinninnissamut tunngavissatut naammannersoq, imaluunniit Inatsimmi tunngaviusumi inuttut kiffaangissuseqarnissamut tunngasut aalajangersakkat unioqqutinneqarnerisut.

Akissut: Aalajangersakkap oqaasertai Pisortat ingerlatsineranni suliassat sularineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni (suliassanik sularinninnermut inatsit) paasisutissanik ingerlatitseqqittarneq pillugu § 28-mut, kiisalu inunnik paasisutissanik sularinnittarneq pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqarnissaa pillugu peqqussummi nr. 1238, 14. oktober 2016-imeersumi (inunnut paasisutissanut inatsit) §§ 6-8-mut naapertuuttut naliliisoqarpoq.

Tamatuma saniatigut Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni § 13 aalajangersakkamik assingusumik kommunalbestyrelsemut Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmut paasisutissanik ingerlatitseqqissinnaanermik imaqarpoq.

Taamaalilluni inuttut kiffaangissuseqarnermut tunngatillugu inatsimmi tunngaviusumi aalajangersagaq aalajangersakkanut akerliusoq naliliisoqanngilaq.

Innarluutilinnut suliassaqaarfimmi nunami namminermi periusissaq

Kommunit innarluutilinnut politikimik suliaqassasut, inatsisissatut siunnersuummi siunnerfigineqarpoq. Naalakkersuisut innarluutilinnut suliassaqaarfimmi nunami namminermi periusissamik, aammalu periusissap taassuma qanoq anguneqarnissaanut iliuusissanut pilersaarummik suliaqarnissaat Landsforeningen Autisme – Kalaallit Nunaanni immikkoortortap ujarorpaa. Periusissaq ukiut sisamakkaarlugit iluarsaanneqartariaqarpoq aammalu iliuusissanut pilersaarut ukioq allortarlugu iluarsaanneqartariaqarluni. Periusissami suliassaqaarfiit Naalakkersuisut akisussaaffigisaat sammineqarsinnaapput, soorlu assersuutigalugu peqqinnissaqaarfik, ilinniartitaaneq (assersuutigalugu immikkut ilinniartitsisut, immikkut perorsaasut, inunnik perorsaanermik suliaqartut il.il. ilinniartitaanerat) aamma sulisunik innarluutilinnut suliassaqaarfiup iluani sulisuusunut ilinniartitseqqinneq/piginnaasaannik kivitsineq.

Akissut: Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq aammalu Naalakkersuisut inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit FN-imi isumaqatigiissutip atuutsilernissaasa ingerlaqqinnerani ilaatinneqassalluni.

Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatit

Kapitali 1: Aalajangersakkat aallarniutaasut

§ 1, imm. 3: inuup innarluutillip ineriartorsinnaanissaanik aamma piginnaasai naapertorlugit nammineq periarfissaqaarfiinik atorluaasinnaanernik siuarsaaneq, matumani inummut ataasiakkaamut tamanna periarfissaappat, ilinniagaqarnermik periarfissaq ilanngullugu

Oqaaseqatigiit ”inummut ataasiakkaamut tamanna periarfissaappat” peerneqassapput

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

”Inummut ataasiakkaamut tamanna periarfissaappat” ilanngunneqarpoq, tassami inuit taamatut annertutigisumik innarluuteqartut, assersuutigalugu ilinniartitaaneq periarfissaasinnaanani, nassuerutigineqartariaqarmat.

§ 5: Pisortat illuutaat aamma atortorissaarutaat sapinngisamik ima aqqissuunneqassapput, inuit innarluutillit isersinnaanissaat atuisinnaanissaallu qulakkeerneqassalluni.

Oqaaseqatigiit ”sapinngisamik” peerneqassaaq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Oqaaseq ”sapinngisamik” atorneqarpoq, pissutigalugu Kalaallit Nunaanni sumiiffinni tamaginni pisortat illuutaasa imaluunniit atortorissaarutit pioreersut inunnut innarluutilinnut tikikkuminartunngortinnissaat, naleqqutinngitsumik annertoorujussuarnik aningaasartuuteqanngikkaanni ajornarmat. Taamaattoq pisuni taakkunani kommunalbestyrelsip inummut innarluutilimmut pisussaaffini allatut kivissinnaavai, assersuutigalugu inuk innarluutilik najugaanut ornillugu.

Kapitali 3: Najugaqarfissatut neqeroorutiniq pilersitsisarneq ingerlatsinerlu

Innuttaasup illoqarfisamini /angerlarsimaffisamini neqeroorfigineqarnissaa tamatigit siullermik pingaarnertullu ilungersuutigineqartariaqaralarpoq

§ 13, imm. 1: -sinnaavoq taarserneqassaaq -ssaaq

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Aalajangersakkami kommunalbestyrelse najugaqaqatigiiffinnik pilersitsinissamut ingerlatsinissamullu piginnaatinneqarpoq. Taamaattoq siunnersuummi § 8, imm. 2-mi allassimavoq najugaqaqatigiiffinni aamma najugaqarfinni illersugaasuni inissat pisariaqartumik amerlassuseqarnissaat kommunalbestyrelsip isumagissagaa aammalu Naalakkersuisut kommunalbestyrelse najugaqaqatigiiffinnik pilersitsinissamut pisussaaffilersinnaagaat § 13, imm. 2-mi allassimavoq.

Taamaalilluni kommunalbestyrelsit inissanik pisariaqartumik amerlassusilinnik pilersitsisussaasut, kiisalu Naalakkersuisunit tamanna pisariaqartoq naliliisoqarpat, kommunalbestyrelsinut taamaattunik pilersitsinissamut pisussaaffiliisinnaasut qularutissaanngilaq.

§ 13, imm. 2: Sooq neqeroorummik pilersitsinissamut minnerpaamik inuit marluussappat?

Akissut: Oqaaseq ”najugaqaqatigiiffik” isumaqarpoq neqeroorummi inuit arlaliussasut. Neqeroorut inummut ataatsimut pilersinneqassappat, tamanna inummut ataatsimut suliniutitut isigineqassaaq.

§ 14, imm. 1: -sinnaavoq taarserneqassaaq -ssaaq

Akissut: § 13, imm.1-imut akissuteqaat takuuk.

§ 14, imm. 2: Sooq neqeroorummik pilersitsinissamut minnerpaamik inuit marluussappat?

Akissut: Najugaqarfimmi nakkutigisaasumi inuit neqeroorummiittut arlaliunissaat pisariaqarpoq, tassami ulloq unnuarlu tamaat sulisoqartartussaammat. Inuk ataasiinnaasimappat, tamanna inummut ataatsimut suliniutitut taaneqartussaavoq.

§ 17, imm. 1, kiisalu § 20, imm. 1: Najugaqartut akuutinneqarnissaannik aamma/imaluunniit siulersuisunik atuisunik sinniisulinnik pilersitsisoqarnissaannik aamma/imaluunniit najugaqarfittut neqeroorutini angajoqqaatut akisussaataasunik sinniisulinnik suliniuteqartoqassasoq siunnersuutigineqarpoq – taamaasilluni najugallit imaluunniit taakkua angajoqqaatut akisussaasui ulluinnarminnik sunniinissaminnut periarfissaqalissammata.

Akissut: Siunnersuummi § 17 “-sinnaaneq” aalajangersagaavoq. Taamaalilluni kommunalbestyrelsit ataatsimiititalianik taakkuninnga pilersitsinissamut aammalu najugaqartunik akuutitsinissamut nammineq kajumissutsiminnik periarfissaqarput.

Kapitali 4: Sulianik sullissinermi maleruagassat

§ 22, imm. 2: Piffissanut killiliussat kommunini tamaginni assigiittariaqarput.

Naalakkersuisut piffissanut suliassanik suliarinniffiusussanut minnerpaamik killissaliussanik aalajangersaasariaqarput. Ullut suliffiusut qulit nalinginnaasumik saaffiginninnerni kissaatiginassagaluarput. Qulaajaanermi piffissaq suliassanik suliarinniffiususaaq sivitsorneqarsinnaavoq.

Akissut: Aalajangersakkami imm.1-imi pingaarnertigut tunngaviusoq aalajangersarneqarpoq, taava kommunalbestyrelsip suliassaq sapinngisamik piaarnerpaamik suliarissavaa. Imm. 2-mi tapersiinissamik qinnuteqaatip tiguneqarneraniit aalajangiinerup tungaanut qanoq sivistigisoq piffissaq atorneqassanersoq, piffissamut killissaliussanik aalajangersaanissamut kommunalbestyrelse pisussaaffilerneqarpoq. Tamatuma saniatigut aalajangersakkami imm. 3-mi, piffissamut killiliusaaq aalajangersarneqartoq naammassineqarsinnaasimangippat, innuttaasumut paasissutissiinissamut kiisalu aalajangiineq qaqugu pissasoq naatsorsuutigineqarnersoq, paasissutissiinissamut kommunalbestyrelse pisussaaffilerneqarpoq.

§ 22, imm. 3: Piffissamut killiliusaaq malinneqarsinnaangippat, suliame aalajangiinerup qaqugu pinissaa naatsorsuutigineqarnersoq pillugu allaganngorlugu nalunaarut, sooq piffissaq suliassamik suliarinniffiususaaq malinneqarsinnaasimanginnersoq nassuiaammik imaqassaaq.

Akissut: Ilaannakortumik ilanngunneqarpoq.

Aalajangersagaq iluarsineqarpoq taamaalilluni allassimalerluni: ”... aalajangiineq qaqugu pisinnaanersoq pillugu allaganngorlugu nalunaarfigineqassaaq, tassani aamma ilaassalluni sooq piffissaliussaq eqqortinneqarsinnaasimannginnersoq.”

§ 23, imm. 3: Taamaattoq inuup innarluutillip mianerisaq pisariaqartippagu, angajoqqaatut akisussaasut imaluunniit angajoqqaatut akisussaataasoo akuersitinnagit imaluunniit najuutsinnagit oqaloqateqarneq ingerlanneqarsinnaavoq.

Taamatut pisoqartillugu illersuisumik ilaasoqassasoq, ilanngussinissamik kissaatigineqarpoq.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

§ 25, imm. 4: Ulluunerani paaqqinnittarfimmi neqeroorutigineqartumi pisariaqartitsineq naammassineqarsinnaanersoq, meeqqat atuarfianni neqeroorut naammannersoq, aammalu ilinniaqqinnissamut imaluunniit immikkut aqqissuussaasumik ilinniarnissamut periarfissaqarnersoq, immikkoortunik ilanngussisoqartariaqarpoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Oqaaseqaat siunnersuutip atuuffissaasa avataanniippoq, tassami tamanna ilinniartitaanermut inatsisini maleruagassiivigineqarmat. Oqaaseqaat naalackersuisoqarfimmut suliaasaqarfimmut oqartussaasumut attuumassuteqartumut ingerlatseqinneqassaaq.

Ataatsimoorullugu §§ 26-imut, 27-imut aamma 28-mut:

Kommunalbestyrelse iliuusissanut pilersaarutip ataatsimiissutigineqarnissaanik pilersaarutigineqartumut, sapaatik akunneri sisamat sioqqullugit, angajoqqaanut aammalu angajoqqaatut akisussaataasunut iliuusissanut pilersaarummut missingiummik nassiussissaaq, taamaalillutik taakkua missingiummut oqaaseqaateqarsinnaassallutik, taamaattumillu iliuusissanut pilersaarut inaarutaasumik iluseqartillugu, iliuusissanut pilersaarutip ataatsimiissutigineqarnerani saqqummiunneqarsinnaassalluni.

Tamatuma kingorna kommunalbestyrelse iliuusissanut pilersaarutip ataatsimiissutigineqareernerata kingorna, qaammatit 6-it qaangiunneranni malitseqartitsilluni ataatsimiinnissamut aggersaassaaq.

Iliuusissanut pilersaarut minnerpaamik ukiumut ataasiarluni suliarineqartariaqarpoq aammalu killiffissiorluni ataatsimiinneq ukiumut ataasiarluni ingerlanneqartariaqarluni

Iliuusissanut pilersaarutip ataatsimiissutigineqarnerani kiisalu malitseqartitsilluni ataatsimiinnermi oqartussat attuumassuteqartut tamarmik peqataassapput (assersuutigalugu

tapersersortit, ilinniartitsisut aamma suliaqartut allat), ilanngullugit aamma angajoqqaat/angajoqqaatut akisussaaitaasut.

Tamanna ilanngunneqartariaqarpoq, tassami inatsisissatut siunnersuut atuaraanni iliuusissanut pilersaarut, ineriartortitsinissamut pilersaarut aamma killiffinnut nalunaarusiorneq taamaallaat kommunalbestyrelsimut aammalu najugaqarfimmut ataatsimoortillugit tunngatinneqarput, kisianni aamma angajoqqaat/angajoqqaatut akisussaaitaasoq tamatumani peqataatinneqartariaqarput.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Iliuusissanut pilersaarutit sapinngisamik, § 26, imm. 4 naapertorlugu, inuk innarluutilik immaqalu aamma angajoqqaatut akisussaasut imaluunniit angajoqqaatut akisussaaitaasut oqaloqatigalugit suleqatigalugillu suliarineqartussaavoq. Tamatuma saniatigut ulloq unnuarlu neqeroorutit inummut innarluutilimmut ineriartortitsinissamut pilersaarummik minnerpaamik ukiumut ataasiarlutik suliaqarnissamut pisussaaffeqartinneqareerput. Ineriartortitsinissamut pilersaarummik suliaqarnermi aallaaviatigut inuup innarluutillip tassungalu angajoqqaatut akisussaasut imaluunniit angajoqqaatut akisussaaitaasut suleqatiginissaat pisariaqartussaavoq.

Killiffinnut nalunaarusiaq tassaavoq ulloq unnuarlu neqeroorummit kommunalbestyrelsimut nalunaarusiatut ilusilerlugu allaganngorlugu ilisimatitsissut. Inunnut innarluutilinnut, ulloq unnuarlu neqeroorummiittunut, killiffinnut nalunaarusiat ilusissaat imarisassaallu pillugit aalajangersakkanut erseqqinnerusunut inatsimmi tunngavissiisoqarpoq.

Tamatuma saniatigut kommunalbestyrelse siunnersuummi § 60 malillugu, tapersiinermi inuup pisariaqartitai naammassineqarunnaarsimappata, tapersiinerup allanngortinneqarnissaa pillugu aalajangiinissamut pisussaaffilerneqarpoq.

Kommunalbestyrelsip taamatut aalajangiitinnani inuk innarluutilik tassungalu angajoqqaatut akisussaasut immaqalu angajoqqaatut akisussaaitaasoq oqaloqatigereersimassavai.

Siunnersuut taamaalilluni akuutitsinissaq aammalu ingerlaavartumik malinnaanissaq pillugit piumasaaqatinik imaqareerpoq.

§ 26, imm. 4: Isumassuisut aamma tassaasut tapersersortit, ilinniartitsisut imaluunniit suliaqartut attuumassuteqartut allaasut itisilerneqartariaqarpoq

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Pisumi aalajangersimasumi tassani, inunnut innarluutilinnut ataasiakkaanut kikkut isumassuisuunersut, isummerfigineqartussaavoq.

§ 28, imm. 1: Kommunalborgestrelsip § 60, imm. 1 malillugu inummut tunngatitamik nakkutilliinermini atugasaanik, inuup innarluutillip atugarissaarnera ineriartorneralu, § 26 naapertorlugu iliuusissatut pilersaarummut, aamma § 27 naapertorlugu ineriartornissamut pilersaarummut naleqqiullugit, killiffinnut nalunaarusiatut ilusilimmik, ulloq unnuarlu neqeroorutip kommunalborgestrelse ilisimatissavaa. Ulloq unnuarlu neqeroorutip inuup

peqqissusaanut tunngasuni imaluunniit inooqataanerani tunngasuni annertuunik allanngortoqarniariarpat imaluunniit allanngortoqassasoq naatsorsuutigineqarniariarpat, kommunalbestyrelse ilisimatittussaavaa.

Angajoqqaat/Angajoqqaatut akisussaataasut ilanngunneqartariaqarput.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Killiffimmut nalunaarusiat kommunalbestyrelsit sakkussaattut ilanngunneqarput, taamaalillutik taakkua inummut innarluutilimmut iliuusissanut ineriartortitsinissamullu pilersaarutini allanngortitsisoqassanersoq, ingerlaavartumik nalilersuisinnaallutik. Taamaattoqarsimappat, iliuusissanut pilersaarut nalilersoqqinneqartussaassaaq, tassani inuk innarluutilik kiisalu immaqa angajoqqaatut akisussaasut immaluunniit angajoqqaatut akisussaataasooq suliaqarnermi akuutinneqassallutik.

Killiffinnut nalunaarusiaq taamatutaaq allagaatinik takunninnissaq pillugu maleruagassat naapertorlugit, angajoqqaatut akisussaasut imaluunniit angajoqqaatut akisussaataasooq nalunaarusiap assilineranik kissaateqarpata, kommunalbestyrelsemit tunniunneqassaaq.

Kapitali 8: Tapersiinissamut periarfissat

§ 42 (§ 41, imm.3): Oqilisaassineq aamma nalunaaquttap akunnerinik sivilissuseqarsinnaasoq, siunnersuummi periarfissaqanngilaq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

§ 42-imi (maannakkut § 41) inuup innarluutilip, ulluinnarni isumassorneqarnera nammineq angerlarsimaffimmi angajoqqaanit imaluunniit qanigisaasunit allanit isumagineqarpat, oqilisaassivimmiitinneqarnissaanik neqerooruteqarnissamut kommunalbestyrelse pisussaaffilerneqarpoq. Taanna malillugu inuk innarluutilik assersuutigalugu ulloq unnuarlu neqeroorummiitinneqassaaq, taamaalillutik qanigisaasut qasuersaarsinnaallutik. Inuk innarluutilik ulloq unnuarlu neqeroorummiissasoq imaluunniit ilaqutariinni paarsisartuniissasoq tassani pineqarmat, nalunaaquttap akunnerini sivilissusilimmi inissinissap atorineqarnissaa isumaqanngilaq. Kisiannili nalunaaquttap akunnerini tapersersortimik tapersiinissaq isumaqassaaq, taamaalillutik assersuutigalugu angajoqqaat imaluunniit aappaasup angerlarsimaffik qimassinnaallugu qasuersaariarluni, sunngiffimmi sammisassani peqataalluni, niuerniarluni assigisaanilluunniit.

§ 43, imm. 1 (Maannakkut § 42, imm.1): Tapersersorti taamaallaat nammineq angerlarsimaffimmi tapersersuissanngilaq, kisianni aamma ulluinnarni pisassanut, assersuutigalugu ulluunerani paaqqinnittarfimmi tapersersortitut, ilinniarnep nalaani tapersersortitut il.il.

Akissut: Ilaannakortumik ilanngunneqarpoq.

Tapersersortip suliassai assersuutigalugu tassaasinnaapput inuttut eqqiluisaarnerup, atisalersornerup, pisiniarnerup, nerisassiornerup, aningaasaqarnerup, kommunimut attaveqarnerup, suliffeqarnerup, sunngiffimmi, ilaquttat ikinnugutillu attaviginerisa nammineerluni isumaginissaannut ilitersuineq. Tapersersortip suliassaraa inuk innarluutilik peqatigalugu suliassat suliarinissaat imaluunniit inuup innarluutillip nammineerluni suliassani suliarinerini ilitersorlugu.

Tapersersortip suliassai taamaalillutik sumiiffitsigut inummi innarluutilimmi angerlarsimaffimmi ingerlanneqarnissaannut killeqartinneqanngillat, kisianni pisiniarfinni, sullivimmi, pinngortitami ingerlanneqarsinnaallutik. Taagukkat tamakkiisuunngillat.

Ulluunerani paaqqinnittarfimmu tapersersorti, ilinniarnerup nalaani tapersersorti il.il. siunnersuummi matumani ilaatinneqanngillat. Taakkunani tapersersuineq ilinniartitaanermut inatsisit ataanni maleruagassaqartinneqarpoq, taakkualu naalakkersuisoqarfimmi suliassa qarfiit allat ataanniipput.

Kapitali 12: Tikeraarluni angalanerit

§ 55:

Tikeraarluni angalanernik ikiorsiinermit atatillugu, 18-inik ukioqalereermit ukiunit 10-nit sivilunerusumi ulloq unnuarlu neqeroorummiissimagaanni, ukioq allortarlugu tikeraarluni angalanermut ataatsimut taamaallaat akiliussisoqartarniarloq eqqarsarnartorujussuuvoq toqqaannartumillu assigiinngisitsinerulluni. Kialuunniit ilaquttami angerlarsimaffigisamilu qimannissaa kissaatiginngilaa, aammalu ilaqutariit kikkulluunniit qanigisaminnik allamut nuutsitsinissaq kissaatiginngilaat. Illoqarfimmu allamut nuutinneqarsimagaanni, angerlarsimaffigisami isumannaatsumik neqerooruteqartoqarsinnaannginnera pissutaasarpoq.

Tamanna inuit innarluutillit, angerlarsimaffigisamik avataanni inissinneqarsimasut amerlanersaasa, aamma 29-nik ukioqalereerermik kingorna, ilaatigut ilaquttaminnut attaveqarnermikkut, ilaatigullu peroriartornerminni maannamut attaveqarnerminni, sakkortuumik angerlarsimaffigisaminnut atassuteqartutut isigineqartariaqarnerat eqqarsaatigalugu, isigineqassaaq.

Inuit innarluutillit ulloq unnuarlu neqeroorummi inissinneqarsimasut, arlaatigut najugaqartunut immaqalu sulisunut atassuteqalersimasutut isigineqartariaqarmata, tamanna inunnut taakkununga ilaquttatut atassuteqalersimanertut isigisassaangilaq. Aammattaaq najugaqarfinni sulisut akuttunngitsumik taarserarput, taamaattumik najugaqartut sulisullu akornanni atassuteqalernertut isigineqarsinnaanani.

Qanoq pisoqaraluarpalluunniit, sapinngisamik annertunerpaamik ilaqutariittut atassuteqarnerup attatiinnarnissaa patajaatsuunissaalu aalajangiisuulluinnarpoq, tassami tamanna inummut innarluutilimmut ulluinnarni ilaquttaminit ungasissumi inissinneqarsimasumut suli pingaaruteqarnerulertarmat.

Inuit innarluutillit inissinneqarsimasut amerlasuut ukiuminnut naleqquttanngillat, aammalu taakkununga ilaqtaminnut qaninnerpaanut attaveqaannarnissaq suli pingaaruteqarneruvoq, tassami angerlarsimaffigisami ataatsimooqatigiinneq, nunarsuarmi immaqa tusaaneqanngitsutut misigisimallutik inuuffigisaminni, aalajangersimasumik aallaavigisarpaat, tassami misigissutsitik kissaatitillu oqaatigisinnaannginnamikkitt.

Taamaattumik minnerpaamik ukiumut ataasiarlutik, ilaqtatik ilisarisimasatik aammalu paasinnittuusut najorniartugit, sumiiffimmut inissinneqannginnerminni peroriartorfigisaminnukarsinnaanissaat suli pingaaruteqarneruvoq.

Ingiaqataasunit tikeraarluni angalanerni taakkunani innarluutilimmut malittaasunit oqariartuutigineqartut, allanngoriartornerit angalanermi inummi innarluutilimmi pisimasut, nuannaarnertut allaanerusumillu eqqissisimaarnertut, najugaqarfimmi ulluinnarni pigiliunneqarsinnaanngitsut, arlaleriarluni oqaluttuarineqarsinnaapput.

Tikeraarluni angalanerit, 29-nik ukioqalereernerup kingorna ukioq allortarlugu pisalerlugit ikilisinneqarnissaat, inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit FN-imi isumaqatigiisummut, Namminersorlutik Oqartussat inunnut innarluutilinnut inatsimmi tunngavigalugu oqaatigigalugaannut, toqqaannartumik akerliusussaavoq.

Pisortat nammineerlutik inissiillutik aalajangiisarnerat eqqarsaatigalugu, aamma taakku tassaasariaqarput inissinneqarsimasut sumiiffimmit aggerfigisaminnit attaveqarnerisa attatiinnarnissaannut periarfissanitsitsisut qulakkeerinnittullu, tamanna ilaqtannut tikeraarluni angalanertut ilusilimmik pisinnaavoq, tassami ilaqutaasoq inissinneqarsimasoq taannaannaassanngimmat najukkamut tikeraarneqartoq, aammali ilaqtaminut tikeraartoq.

Ilaqtat peqatigalugit najugaqarfimmiinneq taamatut, kikkut tamarmik ulluinnarni ataatsimoorfeqarlutik, aammalu siusinnerusukkut pisimasunik ataatsimoorussaminnik eqqaamasaqarlutik, atugassarisani qanimut attaveqatigiilluni pisutut, ittussaanngilaq.

Aammalu inuit innarluutillit soraarnerussutisiaqartut ikinnerpaat ukiumut ingiaqateqarlutik tikeraarlutik angalanissamut nammineerlutik akiliinissamut periarfissaqartarput, pingaartumik Danmarkimi inissinneqarsimagunik.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Aalajangersakkamut tunngavisoq tassaavoq inuit piffissap ingerlanerani sivisuumik inissisimasimasut ulloq unnuarlu neqeroorummi sulisunut aamma najugaqartunut taamatut attaveqalerternerat, angerlarsimaffigisaminnut attaveqarnerat annikilliartorluni. Taamaattoq aalajangersakkami, inuup suli tamanna kissaatigisimappagu, angerlarsimaffigisamut attaveqarnerup attatiinnarnissaannik periarfissiisoqarpoq.

§ 56 (maannakkut § 57):

Qanigisaasut napparsimanerannut, toqunerannut ilisaanerannullu atatillugu tikeraarluni angalanerit killilersorneqartariaqanngillat.

Akissut: Nassuiaatini sukumiisumik nassuiarneqarpoq, pisunut ataasiakkaanut tamaginnut angalanermik ikiorsiisoqarsinnaasoq. Tassa imaappoq angalanermik allamik ikiorsiisoqarsinnaavoq assersuutigalugu napparsimanerup paasineranut atatillugu, aammalu pineqartoq tamatuma kingorna toqusimappat ilisaasussanngorpallu angalanermik allamik ikiorseeqqittoqarsinnaavoq.

Kapitali 18: Naammagittaalliorneq

§ 72, imm. 2 aamma 3 (maannakkut §75): Inunnut Innarluutilinnut Sullissivik Nunamut Tamarmut Atuuttoq taamaaliornermi marloqiusamik inissisimalersinnaavoq.

Akissut: Inunnut Innarluutilinnut Sullissivik Nunamut Tamarmut Atuuttoq taamaallaat Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmumut naammagittaalliorneq pillugu siunnersuisinnaavoq ilitersuisinnaallunilu. Inunnut Innarluutilinnut Sullissiviup Nunamut Tamarmut Atuuttup aalajangiisussaannginnera eqqarsaatigalugu, aalajangersagaq taanna malillugu marloqiusamik inissisimasoqartussaannilaq. Imm. 3-mi aalajangersagaq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup kissaateqarnera malillugu peerneqarpoq.

17. Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik:

Allaffissornikkut sunniutaasussat

Inatsisissatut siunnersuut kommuninut arlalippassuarnik pisussaaffiliivoq, kommunit ingerlatsineranni pitsaassutsikkut amerlassutsikkullu patajaallisitsinissamik piunasaqaateqartumik. Tamanna sulinermi pisinnaanersoq Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfiup (AN) qularnartoqartippaa. Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinermit Naalakkersuisoqarfiup nammineq kommunini meeqqat inuusuttullu pillugit suliaasaqarfimmi nakkutilliinerata takutippaa, kommunimi ingerlatsivik sumiiffinni amerlasuuni pitsaassutsikkut nikerarfiusoq, arlalitsigullu sulisussaaleqiffiusoq.

Taamaattumik ilimagineqartariaqarpoq, innarluutillit pillugit suliaasaqarfimmi kommunimi ingerlatsivik aamma ajornartorsiuteqartoqartoq. Inatsisissatut siunnersuutip kommuninut pisussaaffiliineri, sulinermit tunngatillugit kommuninut eqquutsissallugit pisinnaanaviannilaq, pingaartumik siunissaq qaninnerusoq eqqarsaatigalugu.

Inatsisissatut siunnersuummi tassungalu oqaaseqaatini ajornartorsiut taanna soorlu eqqarsaatigineqarsimanngitsoq.

Akissut: Toraagaqarluni ilinniartitsinermik ilitersuinermillu suliniuteqarnerup kinguneranik sullissinermi suliat amerlineqarsinnaasimasut Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaannit misilittakkat takutippaat. Taamaammatt inunnut innarluutilinnut suliaasaqarfimmi siunnersuutip atuutilernissaanut annertuumik ilinniartitsinermik- aamma ilitersuinermik kommunini suliaqartoqassaaq. Inatsisip kingusissukkat atuutilernissaa aamma tamatuminnga pissuteqarpoq.

Kommunini isumalluutit

KORA-p FN-ip meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissutaanni ilanngussineq pillugu nalunaarusiamini naatsorsorpaa, meeqqat inuusuttullu pillugit suliaasaqarfimmi sullissisup ataatsip suliaassat 80-it 120-illu missaanni tigummisarai. KORA-p aamma paasivaa, isumaqatigiissutip ”Pitsaaliuinermik siunnersortit aamma isumaginninnermi siunnersortit” ataanni sulisut affaasa missaannaat professionsbacheloritut qaffasinnertulluunniit ilinniagaqarsimasut. Ilimagineqartariaqarpoq tamanna innarluutillit pillugit suliaasaqarfimmi allaanerungitsoq. Taamaattumik sulisussanik eqqortunik pissarsisinnaannginneq pissutigalugu kommunit inatsisissatut siunnersuummi pisussaaffinnut eqquutsitsinissaq ajornakusoorsinnaavoq.

Inatsisissatut siunnersuummi tassungalu oqaaseqaatini ajornartorsiut taanna soorlu eqqarsaatigineqarsimanngitsoq.

Akissut: Qulaani oqaaseqaatit takukkit.

Illersortit

Inatsisissatut siunnersuummi kommunit pisussaaffilerneqarput, inuit innarluutillit ikiortimik neqeroorfigineqassasut. Oqaaseqaatini nalilerneqarpoq, inuit innarluutillit 700-t missaat ikiortimik pisariaqartitsisut. AN-ip nalilerpaa, ikiortinik piukkunnartunik naammattumik nassaarnissamat kommuninut suliaasaq annertuujussasoq.

Inatsisissatut siunnersuummi tassungalu oqaaseqaatini ajornartorsiut taanna soorlu eqqarsaatigineqarsimanngitsoq.

Akissut: Illersorteqarnissamik aaqqissuussinermik pilersitsinissaq § 24-mi tunngavilerneqarpoq, tassuunalu kommunalbestyrelsip inuk innarluutilik pisuni allattorsimasuni illersorteqarnissaanik neqeroorfigissavaa. Tassa illersortip piffissami killilikkami suliaasai uani pineqarput, soorlu inuit kikkuusinnaaneri aamma inuit amerlassusaat killilerneqarsimasumik tapersiivigineqarsinnaasut. Illersortip inunnut innarluutilinnut arlalinnut tapersersuisinnaanera ajornaquteqanngilaq.

Inatsimmik atulersitsiartorsinnaanermut isumaliutit

AN-ip inatsisissatut siunnersuut anguniagaqarujussuarfiusutut, kommunillu sulisuinut annertuumik piunasaqarfiusutut isigaa. Maanna inissisimaneq naapertorlugu, kommunit sulisussanik piukkunnartunik atorfinitsitsinissamik annertuumik ajornartorsiuteqarput, tassani

ilaatigut FN-ip meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissutaannik ilanngussineq pillugu KORA-p nalunaarusiaani takuneqarsinnaavoq. Kalaallit Nunaanni nalinginnaasumik sulisussanik ilinniarsimasunik amigaateqartoqartarpoq, taamaattumillu ilimagineqartariaqarpoq, inatsisissatut siunnersuutip piumasaqaataa naapertorlugu, kommunit sulisussanik pitsaasunik pissarsiniarnissaat ajornassasoq. Taamaattumik isumaliutersuutigineqarsinnaavoq inatsisip immikkoortukkuutaartumik atuutilersikkiartuaarneqassasoq, taamaasillutik kommunit, inatsimmi piumasaqaatigineqartutut, sulinermi ineriartortitsinermik piffissaqartinneqarlutik.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq, pitsaanerpaamik inatsisip atuutilersinneqarnissaa qulakkeerniarlugu atuutilerfissaa ullulerneqareernikuuvoq tassaasoq 1. januaari 2020.

Allaffissornermut aningaasartuutit amerlasuut

Inatsimmut aningaasartuutit amerlasoorpassuit allaffissornerup annertusineranik kinguneqassapput. Inatsisissatut siunnersuummi aningaasartuutissat tulliuuttut allaffissornermut aningaasartuutit amerlinissaannik isigineqartariaqarput: Allaffissornikkut kingunerisassat nalinginnaasut, Innarluutillit pillugit Siunnersuisoqatigiit, innarluutillit pillugit politikkit aamma pitsaassusissamut malittarisassat, nakkutilliineq annertusisaq aamma atulersitsinermut malitseqartitsinermullu allaffissornikkut aningaasartuuteqarnerunerit. Taakku aningaasartuutaapput ukiumut 9,75-10,25 mio. kr.-it akornanni inissisimasut, imaluunniit inatsimmi aningaasartuutit 40 %-iisa missaat. Tamatuma saniatigut inatsisip atortinneranut aningaasartuuteqarnerusoqassaaq, Inunnut Innarluutilinnut Sullissivimmuut nunamut tamarmut atuuttumut nalunaarusiornikkut aningaasartuuteqarnikkullu, AN-ip nalornissutigaa, tamakku tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit allaffissornermut aningaasartuutaassanersut.

Nalinginnaasumik politikikkut kissaataavoq pisortat allaffissornermut aningaasartuutaasa annikillisarnissaat, taamaasillutik allaffissornermut aningaasartuutit sapinngisamik annikinnerpaatinniarneqartarlutik. Inatsisissatut siunnersuummi tassungalugu oqaaseqaatini takuneqanngilaq, politikikkut anguniagaq tamanna qanoq eqqarsaatigineqarsimanersooq.

Akissut: Allaffissornikkut inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiinnut aamma inunnut innarluutilinnullu politikkinut aningaasaliissutinik immikkoortitsisoqassasoq tikkuarneqarpoq. Inunnut innarluutilinnut suliaasaqarfiup 2014-2015 kommuninut nuunneqarnerata nalilersorneqarneranut atatillugu kommunit aperineqarput, inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiinnik pilersitsisimanersut, aamma inunnut innarluutilinnut politikkimik suliaqarsimanersut. Kommunit tamarmik isumaqatigiillutik apeqqummut angerput. Inunnut innarluutilinnut inatsisissap nutaap Inatsisartuni suliarineqannginnerani kommunit taamaalillutik takusinnaasimavaat inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiinnik pilersitsinissaq aamma inunnut innarluutilinnut politikkimik suliaqarnissaaq pisariaqartoq iluaqutaassasorlu. Taamaammat suliaasaqarfik aningaasartuutaanerusussasut ilanngunneqanngilaq.

Kommunini sullissisarnerup pitsaassutsimigut pitsanngorsaavigineqarnissaa nalinginnaasumik pisariaqartinneqarpoq. Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissummi pitsaassusissanut aalajangersakkat arlallit kommunit malinngilaat. Taamaammat inunnut innarluutilinnut suliassaqarfimmi sullissinermut il.il. aningaasaliissutinik immikkut immikkoortitsisoqarpoq; inuit innarluutillit ataqinassusilimmik inuuneqarnissaannut pisariaqartitaminnut ikiorneqarnissaannut tapersorsorneqarnissaannullu aningaasaliissutit qulakkeerinneqataasussat. Tamatuma peqatigisaanik atuutilersitsinissamut aningaasanik immikkoortitsisoqarpoq, matumani pikkorissaanissat, ilinniartitsinerit il.il. pisariaqarluinnartut ilanngullugit. Tamatuma saniatigut ilimagineqartariaqarpoq pisariaqartinneqartumik sullissinerup pitsanngorsarnissaanut, kommunini sulisut ilinniarteqqinnissaannut ilinniagaqarnissaannullu, immikkut aningaasaliissutinik pingaarnersuinermi aningaasaliisoqassasoq. Inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut inatsisip atuutilersinneqarnissaanut ikaarsaariarnermi ingerlaavartumik malinnaavigineqarnissaa Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut inatsimmit misilittakkat takutippaattaaq, inunnut innarluutilinnut inatsisissap atuutilernissaanut ikaarsaariarnermi piffissami alloriarfiusumi ataavartumik malitseqartitsisarneq pisariaqartoq.

Taamaammat innuttaasut innarluutillit tamarmik pisariaqartitaminnik tapersorsorneqarlutik ataqinassusilimmik inuuneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaanut, immikkut allaffissornikkut nukissat pisariaqarluinnarput.

Ulloq unnuarlu inissiisarnerit ikinnerusut

Inatsisissatut siunnersuummi anguniagaavoq ulloq unnuarlu inissiisarnerit ikinnerulissasut. Anguniagaq tamanna AN-ip isumaqatigaa. Ulloq unnuarlu inissiisarnerit ikilinerisa kingunerisaanik aningaasaqarnermut kingunerisinnaasat naatsorsuutigineqartut siunnersuummi ilanngunneqartariaqarput.

Akissut: Sipaartutissatut naatsorsuutigineqartunut massakkuugallartoq piukkunnaatilimmik naatsorsuisoqarsinnaangilaq. Suliassaqarfimmi sipaartoqarnissaa inatsisissatut siunnersuummi siunertaangilaq. Kisiannili FN-ip inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissutaanni isumaqatigiissutip aallaqqaasiutaa aamma artikeli 1 malillugu, inuit innarluutillit ataasiakkaat inuunerisa naleqarnerulersinneqarnissaat ataqinassusilimillu inuuneqarnissamut periarfissaqarnerulernissaat qulakkeerneqarnissaa siunertarineqarluni. Naggataagut inunnut innarluutilinnut suliassaqarfimmi nukit atorluarneqarnerunissaasa anguneqarnissaat siunertarineqarpoq.

Immikkoortumut pilersaarutit

§ 21-mi eqqartorneqarpoq ulloq unnuarlu paaqqinniffiit pillugit suliassaqarfimmut, nuna tamakkerlugu periusissamik suliaqartoqassasoq. Matumani pineqarunarpog immikkoortumut pilersaarut? Taamaattumik kajumissaarutigineqarpoq oqaaseq immikkoortumut pilersaarut

atorneqassasoq. AN-ip takorusuppaa, tamatuma qaqugu naammassineqarnissaata taaneqarnissaa.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Najugaqarfissatut neqeroorutini tapersiisarnerit immikkuullarissumillu ukkatarinnilluni neqerooruteqartarnissamut, tapersiisarnerullu ineriartortinnissaanut, inuit innarluutillit pisariaqartitaat nuna tamakkerlugu periusissap qulaajassavai.

Kisitsisitigut paasissutissat

Kommunit inuit innarluutillit pillugit paasissutissanik inummut tunngasunik peqqissaartumik naleqquttumillu, aaqquissuussinermi atortinneqartumi nalunaarsuisarnissaanut pisussaaffilerneqassasut AN-ip naleqquttuusoraa. Piumasaqaatit taakku § 71 tunngavigalugu nalunaarusiornikkut iluaqutigineqarsinnaapput.

Akissut: Oqaaseqaatigineqartoq tusaatissatut tiguneqarpoq, siunnersuutillu

atuutilersinneqarneranut atatillugu suliassani aggersuni ilanngunneqarumaarluni, matumani nalunaarutitik suliaqarnerit ilanngullugit.

18. Inuttut pisinnaatitaaffinnut institutti:

TUSARNIAANERMUT AKISSUT:

Inuit innarluutillit tapersorneqarnissaanut Inatsisartut inatsisaannut nr. xx, xx. xxx 2019-imeersumi siunnersuummut missingiummut Institut for Menneskerettigheder oqaaseqaatissaqarnerisq Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfik e-mail-ikkut 4. oktobari 2018-imi apeqquteqaateqarpoq. Institutti 22. aggusti 2017-imi inuit innarluutillit tapersorneqarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaattut siunnersuummut siullermut (UKA 2017) tusarniaanermi akissuteqarpoq, kingorna qinersisoqarnissaanik suaaruteqarnermi atorunnaartumut. Tusarniaanermi akissummut tassunga, ilanngussatut ilanngunneqartumut innersuussilluni, instituttip missingiut maanna tigusaq pillugu tulluittunik oqaasissaqarlunilu innersuussutissaqarpoq.

Institutti pingaarnertut isumaqarpoq inatsisissatut siunnersuummut missingiut maanna arlalinnik pingaarutilinnik pitsanngoriaateqartoq. Inatsisissatut siunnersuummut missingiummi tapersiissutit arlallit pisinnaatitaaffiusut, qinnuteqartup utoqqalinersiaqarnissamut ukiut ataallugit ukioqarneranik aalajangerneqartussaajunnaarsimmata instituttip ilaatigut pitsaasutut isigaa.

NALILIINEQ

Instituttip nalilersuinissamut aalajangersakkamik eqqussisoqarnissaanut innersuussutaa inatsisissatut siunnersuummi eqqortinneqanngilaq. Tamatumunnga, inatsisissatut siunnersuummut siullermut tusarniaanermi oqaaseqaatini, Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfiup tunngavilersuutigaa innersuussutigalugu,

Naalackersuisut piunasaqarnerisigut kommunalbestyrelsit kisitsisitigut paasissutissanik nassiussisarnissamut pisussaatinneqarnerat.

Missingiummut nassuiaatit nalinginnaasut naapertorlugit, Naalackersuisut isumaqarput inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaat pillugu Inatsisissatut siunnersuummut FN-ip inuit innarluutillit pillugit isumaqatigiissutaannik naammassinninnissamut najummissuussasoq. Instituttip maluginiarpaa inuit innarluutillit pillugit isumaqatigiissutip siunertaanik aamma pisinnaatitaaffinnik ataasiakkaanik piviusunngortitsiniarneq annertusiartortumik, naalagaaffiup ingerlaavartumik suliaassarigaa. Inuit innarluutillit pillugit isumaqatigiissummik tamakkiisumik naammassinninnermut ilaatigut piunasaqaataavoq, naalagaaffiup ingerlaavartumik nakkutiginninnissaa, nuna tamakkerlugu inatsisit sulinerillu inuit innarluutillit pisinnaatitaaffiinnik qulakkeerinnillutillu ataqqinninersut, matumani inuiaqatigiinni nalinginnaasumik ineriartorneq eqqarsaatigalugu.

Tamanna tunngavigalugu institutti isumaqarpoq, inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaat pillugu inatsisip atuutilersinneqarnera Naalackersuisut malinnaaffigeqqissaartariaqaraat.

- Instituttip taamaattumik inatsisissatut siunnersuummi innersuussutini, inatsit ukiut aalajangersimasut qaangiuppata aqqissorsorneqarsinnaanissaa siunertaralugu nalilerneqassasoq pillugu, aalajangersakkamik ilanngussinissamut attatiinnarpaa.

Akissut: Ilangunneqanngilaq.

Inatsisartut inatsisaat nr. 1, 29. maj 2017-imeersoq aqquutigalugu Inuit Innarluutillit illersuisuannik pilersitsisoqarpoq. Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffiisa soqutigisaasalu qulakkeerneqarnissaat siuarsarneqarnissaallu kiisalu inunnut innarluutilinnut inuiaqatigiinni atugassarititaasut pillugit ukkataqarnissaq ilisimatitsisarnissarlu Inuit innarluutillit illersuisuata suliaasarai. Aammattaaq inuit innarluutillit illersuisuata suliani pillugit allaganngorlugu nalunaarummik tamanut saqqummiuttagassaminik suliaqartassaaq, taannalu Naalackersuisunut, Inatsisartunut kommuninullu nassiuttassallugu.

Taassuma saniatigut Naalackersuisunit piunaffigineqarnertik malillugu siunnersuutip § 76-ia naapertorlugu kommunalbestyrelsit kisitsisit atorlugit nassuiaatinik nassiussinissamik pisussaaffeqarput. Tamanna pillugu aalajangersakkanik ersarinnerusunik nalunaarutit aqquutigalugit aalajangersaasoqassaaq.

Qulaani pineqartut pissutigalugit nalilersuisarnissaq pillugu aalajangersakkamik ikkussisoqarnissaa naalackersuisoqarfiup pisariaqartinngilaa.

TAPERSORSORNEQARLUNI AALAJANGIINEQ AAMMA INUIT OQARTUSSAAFFIGINEQARTUT

Inuit innarluutillit pillugit pisuni sapinngisamik inuup nammineq isiginnittariaasai eqqarsaatigineqassasut, inuup pisinnaasai aamma ineriartornera pisariaqartumik eqqarsaatigalugit, missingiummi § 3, imm. 3-mi, aalajangersakkamik ilanngussisoqarsimasoq

Instituttip maluginiarpaa. Inatsisissatut siunnersuummut siullermut missingiummut tusarniaanermut oqaaseqaatini erserpoq, aalajangersakkamik taassuminnga ilanngussineq instituttip tapersersorneqarluni aalajangiisarnermut innersuussutaanik aallaaveqartoq.

Institutti isumaqarpoq missingiummi aalajangersagaq § 3, imm. 3, tapersersorneqarluni aalajangiisinnaanermut tunngavimmumt assingunngitsoq. Tapersersorneqarluni aalajangiisarnermut tunngavimmumt inuup pisinnaasai aamma ineriartornerata eqqarsaatigineqarneri taamaallaat ilaanngillat, aammali inuit ikiorneqarnissamut tapersersorneqarnissamullu pisariaqartitsisut namminneq aalajangiinissamut, pisariaqartumik tapersersorneqarnermik tunniussivigineqarnissaat matumani ilaavoq. Isumaqatigiisummi artikeli 3 naapertorlugu, nammineq aalajangiisinnaaneq, matumani namminermut annertuunik annikitsunillu aalajangiisinnaanermut pisinnaatitaaffik, inuit innarluutillit pillugit isumaqatigiisummi tunngaviusoq instituttip maluginiarpaa. Taamaattumik instituttip pingaartutut isigaa, tapersersorneqarluni aalajangiisinnaanermut tunngavik inatsisissatut siunnersuummut missingiummi ersarissummik allassimassasoq, tamanna akuersissuteqareernermi inuit innarluutillit pillugit suliaasaqarfimmi inatsisitut pingaarnertut inissisimasussaasumi.

- Inatsisissatut siunnersuummi aalajangersakkani instituttip innersuussutini, oqartussaasup inuk innarluutilik sinnerlugu aalajangiisinnaanera pillugu, tapersersorneqarluni aalajangiisinnaanermut tunngavimmik ilaneqassasoq attatiinnarpaa, taamaasilluni inuup piumasaa pingaartitaalu sapinngisamik annertunerpaamik qulaajarneqarlutillu ataqqineqarnissaat qulakkeerneqassammata.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Kapitali 1-imi siunertat siunertarineqartullu allaaserineqarnerannut atatillugu, siunnersuuttip aalajangersagaasa ilai nassuiarneqassapput. Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut naapertorlugu, kommunalbestyrelsit suliaqarnerminni inuup innarluutillip pitsaanerpaamik peqataatinneqarnissaanut pisussaaffeqarput.

INUNNUT INNARLUUTILINNUT SULLISSIVIK NUNAMUT TAMARMUT ATUUTTOQ AAMMA INNARLUUTILLIT ILLERSUISUAT

Inatsisissatut siunnersuummut missingiummi aamma siunnersuummut nassuiaatini innarluutillit illersuisuat taaneqanngitsoq instituttip maluginiarpaa, matumani Innarluutillit Illersuisuat Inunnut Innarluutilinnut Sullissivimmumt Nunamut Tamarmut Atuuttumut atatillugu qanoq inissisimanissaanik pisussaataitaneranillu naatsorsuutit.

Inatsisartut inatsisaat nr. 1, 29 maj 2017-imeersoq naapertorlugu, missingiummi § 11-mi, Inunnut Innarluutilinnut Sullissivik Nunamut Tamarmut Atuuttoq aamma innarluutillit illersuisuat pillugu inatsimmi § 4-mi suliareqqusat akornanni qalleraattoqartoq Institutti isumaqarpoq, matumani pingaarnertut atugarisat, pisinnaatitaaffiit aamma naammagittaalliorsinnaaneq pillugit siunnersuineramik ilitersuinermillu suliaasat pillugit. Missingiummi aammalu inuit innarluutillit illersuisuat pillugu inatsimmi ersersinneqanngilaq,

matumani namminersorlutik oqartussat sullissiviutaata suliassaasa aamma illersuisup politikikkut attuumassuteqanngitsutut suliassaata akornanni qanoq agguaassisoqassanersoq.

Inuit innarluutillit pillugit suliassaqarfimmi suliaqartut amerlanerulersimanerat Instituttip pitsaasutut isigaa, kisiannili suliassaqarfimmi ataatsimi suliaqartut marluk pisortanit pilersinneqarsimasut akornanni suliassat agguataarneqarnerat ersarinnerusariaqarpoq.

- Instituttip innersuussutini, inatsisissatut siunnersuummut missingiummi aamma siunnersuummut nassuiaatini ersarissarneqassasoq, Inunnut Innarluutilinnut Sullissiviup Nunamut Tamarmut Atuuttup suliassanut kivitassaanut atatillugu inuit innarluutillit illersuisuat qanoq inissisimassanersoq naatsorsuutigineqassanersorlu nassuiarneqassasoq attatiinnarpaa.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

Naammagittaalliuuteqarsinnaanermut periarfissaqarneq pillugu Inuit innarluutillit illersuisuanni aammalu Inunnut innarluutilinnut Sullissivimmi Nunamut Tamarmut Atuuttumi siunnersorneqarsinnaanermik periarfissaqarneq itinerusumik nassuiarneqarpoq.

19. Kommuneqarfik Sermersooq:

Kommuneqarfik Sermersuup tusarniaanermut allaffeqarfikkoortumik akissutaa politikikkut nalunaarutinik imaattunik ilallugu matumuuna nassiunneqarpoq:

Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffiinik pitsanngorsaaniisaa pingaartipparput. Tassunga ilutigitillugu inatsisissatut siunnersuutip anguniagai annertuut kommunini isumalluutunik annertoorujussuarnik, matumani aamma sulisussanik naammattumik piukkunnaatilinnik piumasqaateqassasut uparuassallugu naleqquttuovoq, taakkumi inatsisip atortuulerfiani pigineqarsinnaanerat qularnarmat, aamma inatsisip atuutilersinneqarnissaata malinneqarnissaatalu pitsaasuunissaannik siunertaqarlualuaraanniluunniit.

Kommunit ulloq unnuarlu paaqqinniffinnut tunngasunik tiguisinnaanerat eqqarsaatigalugu siunissamut ungasinnerusumut inatsisissatut siunnersuutip qulakkiigaanissaa kissaatigaarput, tassa aalajangiisinnaanerup, pisariaqartitanik naliliinerup, pisinnaasanik atorluaanerup, suliassaqarfimmik ineriartortitsinerup aningaasaqarnikkullu akisussaanerup imminnut naapertuunnerunissaat eqqarsaatigalugu.

Suliassaqarfiup ineriartortilluarnissaa qulakkeerumallugu siunnersuutigaarput inunnut innarluutilinnut najugaqatigiiffinnik nutaanik pilersitsinerup aningaasatigut akisussaaneq Namminersorlutik Oqartussanit kommuninillu agguarneqassasoq, taamaaliorluta innuttaasut najukkaminnut sapinngisamik qaninnerpaamiittarnissaat peqatigiilluta sulissutigisinnaaqullugu.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Naalackersuisut kommunillu akornanni oqaloqatigiinnerni suliarisassanngorlugu siunnersuut tunniunneqarpoq.

Inatsisissatut siunnersuummut Kommuneqarfik Sermersooq imatut oqaaseqaateqarpoq:

Kapitali 1. Aalajangersakkat aallarniutaasut

Inatsisartut inatsisaata inatsisit allat saniatigut periarfissaanerata inatsimmi toqqaannartumik allassimanissaa siunnersuutigaarput, taamatut oqarnerup § 51, imm. 1-imut oqaaseqaatini taamaallaat allaqqaneranut taarsiullugu.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Aalajangersakkap inatsisinut allanut naleqqiullugu pingaannginnerunera aalajangerniaraanni, tassunga nalilersuineq aalajangersimasoq tamatigut apeqqutaasassaaq. Tamanna ilaatigut ima isumaqarpoq immikkut ittumi efterskolertoqarnissaanut, ilinniartitaanermut inatsisit malillugit tapersiisoqarsinnaappat, taava § 51 malillugu tapersiisoqassanngilaq, kisiannili tapersiineq ilinniartitaanermut inatsisit malillugit tapersiisoqassalluni. Paatsoortoqannginnissaa anguniarlugu § 50-imut (maannakkut § 51) nassuiaatini "Inatsisartut inatsisaata sinnerani" peerneqarpoq.

Kapitali 2. Aalajangiisinaatitaaneq aamma akisussaaffeqarneq

§ 10, imm. 1. Aalajangersakkap oqaasertai ima allanngortinneqassapput: "Naalackersuisut, imaluunniit kommunit ataatsimut suleqatigiillutik qitiusumik inissiinissamut innersuussisarfimmik ingerlatsissapput (Qitiusumik Inissiinissamut innersuussisarfik)".

Kommunit ulloq unnuarlu paaqqinniffeqarnermik tiguisinnaanerannik oqaluuserisaqartoqarnera tamatumunnga pissutaavoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Taamaallaat oqaloqatigiinnerit pineqartut eqqarsaatigalugu, pisorlu suli erseqqissarneqarani, siunnersuutigineqartoq ilanngunneqanngilaq.

§ 11, imm. 1, nr. 7. § 59, imm. 2, (massakkut § 61, imm. 2) § 59, imm. 3-mut allanngortinneqassaaq, (massakkut § 61, imm. 4) innersuussinermi kukkuneq iluarsillugu.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

Innersuussineq § 61, imm. 4-nngorlugu allanngortinneqarpoq.

Kapitali 3. Inissatut neqeroorutininik pilersitsisarneq ingerlatsinerlu

§ 18, imm. 1. Aalajangersakkap oqaasertai ima allanngortinneqassapput: "Naalackersuisut, imaluunniit kommunit tamarmik immikkut imaluunniit ataatsimoorlutik inunnut innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorummik pilersitsisinnaapput, ingerlatsisinnaapput matusisinnaallutillu, matumani ulloq unnuarlu neqeroorutit matoqqasut ilanngullugit."

Kommunit ulloq unnuarlu paaqqinniffeqarnermik tiguisinnaanerit taamaalilluni aalajangersakkami sillimaffigineqassaaq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

§ 10, imm. 1-imut oqaaseqaatit takukkit.

Kap. 4. Sulianik suliarinninnermi maleruagassat

Piumasaqaatit eqquutsinneqarsinnaassappata sulianik suliarinninnermi sulisussanik/aningaasanik amerlanerujussuarnik pisariaqartitsisoqassaaq. Tassunga tunngatillugu isumaqarpugut inatsisissatut siunnersuutip aningaasatigut allaffissornikkullu pisortanut kingunerisassaasa naatsorsorneqarneranni minnaarisoqarsimasoq.

Akissut: Inatsisissatut siunnersuut pissutigalugu aningaasartuutaanerusussanut matussutissanik inatsisissatut siunnersuut aqputigalugu kommunit aningaasaliiffigineqassapput. Kommunit annikippallaamik taarsiivigineqarnaviannigitsut nalilerneqarpoq.

§ 24. Illersuisoqarnermik aqqissuussineq eqqarsaatigalugu misilittagaavoq aqqissuussinerit taamaattut inuttassaqartinneqartanninnerat, allaat illoqarfinni anginerusuni.

Akissut: Inatsisip atuutilersinneqarnerani sulianut atatillugu oqaaseqaat ilanngunneqarumaarpoq.

§ 25, imm. 7. § 38, imm. 3 allanngortinneqassaaq § 38, imm. 4-nngortillugu, innersuussinnermi kukkuneq iluarsillugu.

Akissut: Ilanngunneqarpoq, innersuussineq imm. 4-imut naqqinneqarpoq.

Kap. 5. Nalunaarutiginnittarneq.

Aalajangersakkat kingunerissavaat kommunit nalunaarutiginnittarnermik atuutilersitsinissaat sulisussatigut/aningaasatigut oqimaatsorujussuussasoq, soorlu tamanna meeqqanik sullissinerup iluani nalunaarutiginnittarnermik misilittakkat takutereeraat. Inersimasut nammineerlutik imminnut oqartussaaffigisut sullinneqartussanut ilaanerit eqqarsaatigalugu naliliiffigineqartariaqarpoq aalajangersakkat assigiinngiaartuutinneqassanersut, soorlu meeqqanik sullissinerup iluani pissutsinut sanilliullugit, aalajangersakkammi tassanngaanneersut isumassarsiorfiusimmata. Matumanissaaq aamma isumaqarpugut inatsisissatut siunnersuutip aningaasatigut allaffissornikkullu pisortanut kingunerisassaasa naatsorsorneqarneranni minnaarisoqarsimasoq.

Akissut: Inatsisissatut siunnersuut pissutigalugu aningaasartuutaanerusussanut matussutissanik inatsisissatut siunnersuut aqputigalugu kommunit

anigaasaliiffigineqassapput, matumani allaffissornermut anigaasaliissutit annertuut ilanngullugit. Kommunit annikippallaamik taarsiivigineqarnaviannigitsut nalilerneqarpoq.

Kap. 8. Tapersiinissamut periarfissat

§ 43. Inuit tapersersortaaq pillugit aalajangersagaq taamaallaat inersimasunut sammitinneqarsorinarpoq, meeqqanulli tapersersortaaq meeqqanik tapersiisarneq pillugu inatsimmut innersuunneqarlutik. Ingiaqateqartitsisarnerup tapersersorteqartitsisarnerullu immikkoortinnissaat ajornakusoortorujussuussaaq.

Akissut: Ingiallortip tapersersortitullu ikiortip assigiinnigissutigaaq tapersersortitit ikiorti ingiallortaannaannigimmat kisiannili perorsaanermik suliuqartarluni.

Tapersersortitit ikiortip suliaassaasa ilagissavai assersuutigalugu kultureqarnikkut aaqqissuussinernut ingiallortaaneq imaluunniit niuerniaqataaneq, kisianni tamatuma saniatigut tapersersortitit ikiortip ingiallortaanerminut atatillugu persorsaanermik suliaqartassaaq.

Taamaattumik tapersersorteqarnermik ikiorteqartitsilluni tapersiineq inuup innarluutillip ingiaqateqarnissamik pisariaqartitsiinnarani perorsaanermik pisariaqartitsinerani tunniunneqartassaaq.

Tapersersortitit ikiortip suliaassai aalajangersakkap imm. 2-ani kiisalu tassunga nassuiaatini allaaserineqarput.

Kap. 12. Tikeraarluni angalasarnerit

Tikeraarluni angalasarnerit amerlinissaannik periarfissaqalersitsinerup, matumani aamma qanigisaasut amerlanerit tikeraarlutik angalasalersinnaanerisa, inatsisissat siunnersuutip aningaasatigut allaffissormikkullu pisortanut sunniutissaat inatsisissap suliarineqarnerani eqqarsaatigineqarsimangillat. Taamaattumik siunnersuutip tassunga tunngasortaata aningaasatigut sunniutissai minnaagaapput.

Akissut: Ilanngunneqarpoq

Meeqqanut innarluutilinnut ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi meeqqap nunaata avataani inissinneqarsimasunut tikeraarluni angalasarnernut pisinnaatitaaffiit siunnersuutip kapitali 12-ani § 55-imi allaaserineqarput. Meeqqat 0-iniit 18-inut ukiullit aalaaviatigut ukiumut 2-riarlutik tikeraarlutik angalasinnaatitaapput. Meeqqap angajoqqaatullu akisussaasup akornanni ataqatigiinnissamut pisariaqartutut isigineqarpat, suinneruummi tikeraarluni angalanerit 1-mik ilaneqarput. Meeqqanit innarluutilinnit inissinneqarsimasunit 50-it missaaniittunit 30-it missaat angalasinnaanerit amerlineqarnerannik atuisassasut naatsorsuutigineqarpoq. Tamarmik angalanissamik atuisarnaviangillat, tassami angajoqqaasut akisussaasuusut arlallit illoqarfimmi paaqqinniffiup inissisimaffigisaani najugaqarmata. Tikeraarluni angalanerit tamarmik ingiaqateqarnermik pisariaqartitsiviussasut nalilerneqarpoq. Tikeraarluni angalanerit ilaneqarnerat meeqqamut ingiaqataasumullu angalanernut- najugaqarnernullu aningaasartuutit kommuninut 1 million kr.-imik aningaasartuuteqarnerunermik kinguneqassaaq.

Kap. 13. Ilerfimmik angallassineq

Siunnersuummi allaqqavoq kommunalbestyrelse, inuit § 65-imi pineqartut angerlarsimaffigisamik avataaniittumi najugaqartillutik toqukkut qimaguneranni illerfiup assartorneqarneranut aningaasartuutitut matussutissanik tamakkiisumik ilaanna-kuusumilluunniit tunniussisinnaasoq. Ilerfimmik angallassinerup akilerneqarsinnaaneranut periarfissap Kalaallit Nunaata iluinnaani pisinnaaneranik isumaginninnermi inatsisini allani killiliineq matumani killiliunneqarsimanngilaq. Taamaattumik siunnersuutip tassunga tunngasortaata aningaasatigut sunniutissai matumanissaaq minnaagaapput.

Akissut: Tamakkiisumik ilaannakoortumilluunniit aningaasartuutit matussusernissaannut tapiisoqassanersoq pillugu tamatigut kommunimi nalilersuineq apeqqutaasassaaq, tassani ilaatigut toqusup qanigisaanut attaveqarnera qanigisaasullu inuttut aningaasaqarnerat isiginiarneqassasoq naatsorsuutigineqarluni. Uani aalajangersakkami pineqartumi nalilersuineq kommuninut tunniunneqarmat maluginiarneqassaaq. Kommunini suleriaaseq atuuttoq ingerlatiinnarneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Kap. 16. Inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit, inunnut innarluutilinnut politikki aamma pitsaassusissanut malitassat

Suliassaqarfik misilittagaqarfifigatsigu uparuarusupparput pisussaaffiit missingersorneqarsimasunit amerlanerusunik sulisussatigut/aningaasartuutitigut atuiffiusussaammata.

Akissut: Inunnut innarluutilinnut suliassaqarfiup 2014-2015 kommuninut nuunneqarnerata nalilersorneqarneranut atatillugu kommunit aperineqarput, inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiinnik pilersitsisimanersut, aamma inunnut innarluutilinnut politikkimik suliaqarsimanersut. Inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatiit pilersinneqarsimasut kiisalu inunnut innarluutilinnut kommune politikkeqartut kommunit tamarmik isumaqatigiillutik apeqqummut angerput. Kommunili ataaseq akivoq nutaamik inunnut innarluutilinnut politikkimik suliaqarlutik. Taamaattumik suliassaqarfimmu tassunga aningaasartuuteqarnerusoqassanngitsoq nalilerneqarpoq. Pitsaassutsit ineriartortinnissaannut katillugit sulisunut 3-it nalinginut immikkoortitsisoqarpoq, tassami ingerlaavartumik ingerlatsinermut aningaasartuutassussanngimmat, ineriartortitsinermulli suliassaalluni.

Kap. 17. Aningaasalersuineq

§ 72, imm.2-p ima allassimanissaa siunnersuutigaarput "Inatsisartut inatsisaat manna malillugu ulloq unnuarlu neqeroorutit pilersinneqarnerannut ingerlanneqarnerannullu attuumassuteqartut Naalakkersuisunit, imaluunniit kommunimit ataatsimit arlaqartunilluunniit ataatsimoorullugit akilerneqartassapput." Aningaasalersueriaaseq imaattoq siunnersuutigaarput, tassa najugaqatigiiffimmik imaluunniit ulloq unnuarlu neqeroorummik pilersitsisoqartillugu Naalakkersuisut sanaartornermut 50%-inik tapiissuteqarsinnaassallutik,

taamaaliornikkut kommunini najugaqarfissatut neqeroorutiniq pilersuinerup pilerinartuunissaa qulakkeerneqarnerusinnaaqullugu.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Inunnut innarluutilinnut ulloq unnuarlu paaqqinniffinnik pisariaqartinneqartunik pilersitsinissamut ingerlatsinissamullu akisussaaffiit allanngortinneqarnissaat siunnersuummi siunnersuutigineqanngilaq.

§ 69, imm. 2. (massakut § 74, imm. 2). Aalajangersakkap oqaasertaasa ima allanngortinneqarnissaat siunnersuutigaarput:

"Akigititanik ukiut tamaasa ulloq 1. januar naatsorsorneqartunik aalajangersaaneq Naalakkersuisut imaluunniit kommunit tamanut saqqummersittassavaat."

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Naalakkersuisut kisimik inunnut innarluutilinnut ulloq unnuarlu neqeroorutiniq ingerlatsinerat eqqarsaatigalugu pissusissamisoorpoq Naalakkersuisut nammineq akigititaminnik tamanut saqqummiussisarnissaat.

Kommuneqarfik Sermersuumi inunnut innarluutilinnut siunnersuisoqatigiit aammattaq tulliuuttuni oqaaseqaateqarput:

Oqaaseqaatit nalinginnaasut

Kommuneqarfik Sermersuumi Innarluutillit Siunnersuisoqatigiiffiat aammattaq makkuninnga oqaaseqaatissaqarpoq:

Oqaaseqaatit nalinginnaasut

Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffiiniq pitsanngorsaaniissap pingaartuunera Innarluutillit Siunnersuisoqatigiiffiata akuersaarlugulu tapersorsorpaa. Innarluutillit Siunnersuisoqatigiiffiata tamatumani saniatigut uparuarumavaa inatsisissatut siunnersuutikkut anguniarneqartut qaffasissorujussuunerat, aammalu inatsit atuutsinneqalerpat kommunit taassuminnga eqquutsitsinissamut pisinnaassusiat periarfissaallu tamatumani eqqarsaatigineqartariaqartut. Innarluutillit Siunnersuisoqatigiiffiat tassunga atatillugu isumaqarpoq inatsit tamarmiulluni ataatsikkut atuutsinneqalissappat tamanna kommunit innarluutillillu aammalu qanigisaasa akornanni akерleriinnernik pilersitsissasoq akерleriittoqaleratarsinnaaneraniilluunniit annertusisitsissasoq.

Akerleriinnerit taamaattut tamanut nanertuutaasarput, kingunerisinnaasarlugillu qanoq iliuusissaarunneq, ersiorneq, ernumatsanneq, kamanneq misigissutsillu nuanninngitsut allat.

Akissut: Inatsisissatut siunnersuut aatsaat 1. januar 2020-imi atuutilissaaq.

Atuutilersitsinissamut ullorititaasoq taanna inissinneqarpoq nalunaarusiornissaq ilitersuusiornissallu kiisalu kommunini inunnut innarluutilinnut suliaasaqarfimmi sullissisut

pikkorissartinneqarnissaat pissutigalugu, taamaalillutik sulianik sullissisut inatsisip atuutilernerani inatsisit nutaaq ilisimaniassammassuk. Taamaattumik illuatungeriit pineqartut akornanni malittarisassanut nutaanut naleqqussarnissaq, kiisalu ilitsersuutininik pisariaqartinneqartunik suliaqarnissaq il. il., annertuumik innarluutillit ikiorserneqartarnerat pillugu Inatsisartut peqqussutaanni aalajangersakkaniit malittarisassanut makkununga ikaarsaariarneq pitsaasoq siunertarineqarpoq.

Ingerlatsiviit inatsisissatut siunnersuutip siunissamat isumannaarneqartariaqarneranik, matumani aamma kommunit ulloq unnuarlu paaqqinniffeqarnermik tiguisinnaanerit eqqarsaatigalugu isumaat Innarluutillit Siunnersuisoqatigiiffiata akuersaarlugulu tapersorsorpaa. Ulloq unnuarlu paaqqinniffeqarnerup iluani maannakkut periaaserineqartartut annertuumik nutarteriffigineqarnissaat pisariaqartuusoq isumaqarpugut, tassami innarluutillip illoqarfimmit najukkaminiit aammalu inooqataaffigisaminiit ulloq unnuarlu paaqqinnif-
fimmu Kalaallit Nunaanni illoqarfimmi allamiittumut imaluunniit Kalaallit Nunaata avataaniittumut nuutsinneqarnissaa innarluutilimmu qanigisaanullu pinngitsaa-
liissutigineqaratarsinnaammatt. Tamatt eqqarsaatigalugit Innarluutillit Siunnersuisoqatigiiffiat isumaqarpoq tamanna innarluutillit pillugit isumaqatigiisummatt aammalu Meeqqat taper-
sorsorneqarnissaat pillugu inatsimmu akerliusoq, inuk eqqorneqartoq 18-it inorlugit ukioqarpat. Aaqqissuussineq maanna atuuttoq innarluutilimmu imminermu qanigisaanullu tarnikkut sakkortuumik nammakkiisarpoq, taamaanneralu assigiinngitsutigut ajortunik sunniuteqarujussuuartarluni.

Akissut: Ulloq unnuarlu neqeroorutinik suliassaqarfimmik kommunit ulloq unnuarlu neqeroorutinik tiguisinissaat pillugu aalajangersimasunik pilersaaruteqartoqannginnera pissutigalugu siunnersuut ilanngunneqanngilaq.

Kommuneqarfik Sermersuumi Innarluutillit Siunnersuisoqatigiiffiat inatsisissatut siunnersuummatt imaattunik oqaaseqaateqarpoq:

Kap. 1. Aalajangersakkat aallarniutaasut

§ 5: Oqaasertai "sapinngisamik" nutaamik sanaartukkanu tunngatillugu peerneqartariaqarput.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Oqaaseq "sapinngisamik" atorneqarpoq, tassungalu pissutaavoq Kalaallit Nunaanni piffinni tamani, aningaasartuuteqarujussuaqqaarnani pisortat illuutaat imaluunniit atortorissaarutaat inunnut innarluutilinnut tikinneqarsinnaasunngortinnissaaat ajornarmatt. Taamatut immikkut ittumik pisoqartillugu kommunalbestyrelsep inunnut innarluutilinnut pisussaaffitsik allatut ilillutik kivissinnaavaat, assersuutigalugu inuup innarluutillip najugaanut ornigunnikkut.

Tamanna pillugu illuliornermi malittarisassat nutarterneqassasut tusarniaanermi akissutini siunnersuutigineqarpoq. Kajumissaarut taanna naalakkersuisoqarfimmut akisussaasumut ingerlateqqinneqarpoq.

Kap. 1. Aalajangersakkat aallarniutaasut

§ 7, imm. 2: "Meeqqamut immaqalu meeqqap ilaqutaanut imaluunniit meeqqap isumassuisuinut tapersersuineq Inatsisartut inatsisaat manna malillugu aallartinneqartoq, inatsisit allat malillugit ilaqutariinnut suliniutigineqartunut ataqatigiissaarneqarnissaa kommunalbestyrelsep aammattaaq isumagissavaa".

Innarluutillit Siunnersuisoqatigiiffiata inassutigaa, meeqqap ilaqutaanut isumassuisuanulluunniit tapersersuinnermut tunngatillugu oqaasertaani allassimasoq "immaqalu" peerneqassasoq. Innarluutillit Siunnersuisoqatigiiffiat isumaqarpoq meeqqap ilaqutai, pingaartumillu angajoqqaavi pisariaqartumik tapersersorneqarnissaq pisariaqartikkaat, matumani aamma tarnip pissusiinik ilisimasalinnit tapersersorneqarnissaq katsorsarneqarnissarlu.

Meeqqamik innarluutilimmik sullissaqarnermi pingaartuuvoq angajoqqaat inuillu isumassortaaq sulissamik isumaginissinnaanissaat, tassami innarluutilimmik qitornartaarnek misigissutsikkut misigisaavoq tarnikkut oqimaalluinnartoq, tamannalu amerlasuutigut pissutigalugu angajoqqaat inuillu isumassuisuusut nukissaarulluinnarsinnaasarput.

Innarluutillit Siunnersuisoqatigiiffiata inassutigaa aalajangersagaq imartunerulersinneqassasoq, tassa meeqqap angajoqqaavi, qatanngutai, isumassuisui il.il. pisariaqartumik tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsinermi tamatigut neqeroorfigineqartussanngorlugit.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Inatsisip siunertaa, siunertaasullu inatsisip aalajangersagartaasa nassuiarneqarnissanut atugassat inatsisip kapitali 1-ani aalajangersarneqarput, matumani § 7, imm. 2 ilanngullugu. Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissummi, inuup innarluutillip inuttut pisinnaatitaaffiit tunngaviusumillu kiffaanngissuseqarnermik pisinnaatitaaffiit tamaasa ilorrisimaarutigineqarnissaanik tunngavik kapitalimi aalajangersarneqarpoq, taamaalillutik taakku sapinngisat tamaat imminnut ikiorsinnaaniassammata.

Taamaattumik Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummi inuk innarluutilik ukkatarineqarpoq. Taamaattoq inatsimmi, aalajangersakkani immikkuullarissuni arlalinni, qanigisaasunut inatsit malillugu ikiorsinissaq tapersinissarlu periarfissinneqarpoq.

Matumani ilaatigut §11, imm. 1, nr. 1 aamma § 37, imm. 1 malillugit siunnersorneqarneq.

Tamatuma saniatigut siunnersuummi Naalakkersuisut pikkorissartitsinissanik ilinniartitsinissanillu erseqqinnerusunik malittarisassioqqullugit pisussaaffilerneqarput, soorluttaaq tassani qanigisaasut ilaatinneqarumaartut. Tamanna erseqqissarniarlugu

siunnersuutip § 45-ani imm. 1, nr. p-mi ikkunneqarpoq “pikkorissarnerit ilinniartitsinerillu, matumani qanigisaasut ilanngullugit”.

Kap. 2. Aalajangiisinnaatitaaneq aamma akisussaaneq

§ 12, imm. 3: Innarluutillit Siunnersuisoqatigiiffiat isumaqarpoq aalajangersagaq angajoqqaatut oqartussaassuseqartut pisinnaatitaaffinik aammalu eqqartuussiviit angajoqqaatut sinniisuusut pillugit aalajangersagaannik annertuumik innarliissasoq, tassungalu atatillugu siunnersuutigalugu siunnersuut taannarpiaq qanorpiaq paasisariaqarnerisq inatsisitigut peqqissaartumik naliliiffigineqassasoq. Tassunga tunngaviuvoq paasisutissanik inummut aalajangersimasumut tunngassuteqartunik kommunip aamma Inunnut Innarluutilinnut Sullissiviup akornanni, inuup inatsisitigut illersugaanera patsitsiullugu akuersisitseqqaarluni akuersissummilluunniit tunniussisoqarumanngikkaluortoq, kiisalu inuup soqutigisaasa isumaginissaat siunertaralugu ingerlatitseqqiisoqassappat, tamatuma Paasisutissat inunnut tunngasut pillugit inatsimmi piunasaqaatinik eqquutsitsinerunissaa Innarluutillit Siunnersuisoqatigiiffiata qularimmagu. Naliliinermi ilanngunneqartariaqarpoq tamanna inuttut kiffaanngissuseq pillugu Tunngaviusumik Inatsimmi aalajangersakkanik, kiffaanngissusiianeq pillugu Pinerluttulerinermik inatsimmi aalajangersakkanik kiisalu angajoqqaatut sinniisuusut il.il. pillugit nalunaarummik unioqqutitsinerussanersoq. Inuup inatsisitigut illersugaanera ilaatigut aalajangersagaasarpoq eqqartuussiveqarfiup angajoqqaatut sinniisuuneq pillugu suliamik suliaqarneratigut, soorlutaaq inuup pisinnaatitaaffiiagaasup soqutigisaasa, matumani aamma aningaasaqarnikkut aamma/imaluunniit inuttut soqutigisaasa angajoqqaatut sinniisuusumit isumagineqarsinnaanerat eqqartuussiveqarfiup aalajangertaraa.

Akissut: Aalajangersakkap oqaasertai Pisortat ingerlatsineranni suliassat sularineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni paasisutissanik ingerlatitsinermut oqartussaasunut allanut ingerlatitseqqittarneq pillugu § 28-imut, kiisalu Inuinnik paasisutissanik sularinnittarneq pillugu inatsisip Kalaallit Nunaanni atuutilersinneqarnera pillugu peqqussummi §§ 6-imiit 8-mut (inuit pillugit paasisutissat pillugit inatsit) naapertuuttutut nalilerneqarput.

Tamatuma saniatigut Meeqqat tapersorsorneqarnissaat Inatsisartut inatsisaanni § 13-imi assingusumik aalajangersagaqarpoq, tassani kommunalbestyrelse Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmuut paasisutissanik ingerlatsitseqqinnissamik pisinnaatitaasoq aalajangerneqarluni.

Taamaattumik aalajangersakkap inuit pillugit paasisutissat pillugit inatsimmut tunngaviusuillu inatsimmut akerliunngitsoq nalilerneqarpoq.

Kap. 3. Inissatut neqeroorutininik pilersitsisarneq ingerlatsinerlu

§ 21: Ulloq unnuarlu paaqqinniffeqarnerup iluani ineriartortitsinissamik periusissamik suliaqartoqartillugu atuisut, angajoqqaatut oqartussaasut, angajoqqaatut sinniisuusut kattuffiillu tusarniarneqartariaqarput.

Akissut: Ilaannakoortumik ilanngunneqarpoq.

§ 31, imm. 3-mi oqaasertaliussat allanngortinneqarput, taamaalilluni soqutigisaqatigiiffiit naleqquttut periusissiap suliarineqarnerani ilaatinneqassallutik.

Kap. 4. Sulianik suliarinninnermi maleruagassat

§ 23, imm. 3: "Taamaattoq inummut innarluutilimmut mianerisassat tamanna pisariaqartippassuk, angajoqqaatut akisussaasut imaluunniit angajoqqaatut sinniisoo akuersitinnagu imaluunniit najuutsinnagu oqaloqateqarneq ingerlanneqarsinnaavoq". Aalajangersagaq tapersersorteqarnissamik aamma ulloq unnuarlu paaqqinniffinnik neqeroorutinut kiisalu tapersersuisarnermut tunngasunik allannguinernut atorunnaarsitsinernullu atuuttussaa-voq. Innarluutillit Siunnersuisoqatigiiffiat aammattaaq isumaqarpoq aalajangersagaq angajoqqaatut oqartussaasut kiisalu angajoqqaatut sinniisuusut pisinnaatitaaffiigaanerannik sakkortuumik kinguneqassasoq. Innarluutillit Siunnersuisoqatigiiffiata inassutigaa siunnersuut taannarpiaq aamma paasilluarumallugu inatsisitigut peqqissaartumik naliliiffigineqassasoq.

Akuliunnerup sakkortussusia aammalu "inummut innarluutilimmut tunngatillugu mianerinninnissaq"-mik patsiseqarneq angajoqqaatut oqartussaasut angajoqqaatullu sinniisuusut taamatut pisinnaatitaaffiarneqarnissaannut tunngavigissallugit naammannersut, imaluunniit tamanna inuttut kiffaanngissuseq pillugu Tunngaviusumik Inatsimmi aalajangersakkanik, kiffaanngissusiiaaneq pillugu Pinerluttulerinermik inatsimmi aalajangersakkanik kiisalu angajoqqaatut sinniisuusut il.il. pillugit nalunaarummik unioqquitsinerussanersoq ilaatigut tunngavigineqarpoq.

Akissut: Ilaannakoortumik ilanngunneqarpoq.

Aalajangersagaq angajoqqaatut akisussaasut imaluunniit angajoqqaatut sinniisut aalajangiisinnaatitaaneriniq unioqquitsissanngitsoq nalilerneqarpoq. Taamaattoq aalajangersakkap imm. 3-mi uniffiup 2-a itisilerneqarpoq, taamaalilluni erseqqissumik ersersinneqarluni immikkut ittumik pisoqartillugu atugassaasoq, tamannalu angajoqqaatut akisussaasut imaluunniit angajoqqaatut sinniisup peqataatinnagit, pissusilersuutaat pissutigalugit, oqaloqatigiinnerup inuup innarluutillip soqutigisaa malillugu ingerlanneqarsinnaanera pisuni aalajangersimasuni aalajangersagaq taamaallaat atorneqartassasoq.

Innarluutillit Siunnersuisoqatigiiffiata taamatuttaaq inassutigaa siunnersuutit allat inatsissatut siunnersuummiittut pisinnaatitaaffiiaanertut taaneqarsinnaasut, matumani

aamma kap. 4, § 29, imm. 3 kiisalu kap. 4, § 31, imm. 2, qanorpiaq paasisariaqarnerat siunertaralugu inatsisitigut peqqissaartumik naliliiffigineqassasut.

Akissut: § 12, imm. 3-mut akissut takuuk.

§ 28: Innarluutillit Siunnersuisoqatigiiffiata inassutigaa killiffiit pillugit nalunaarusiaq aammattaaq angajoqqaatut oqartussaasunut immaqalu angajoqqaatut sinniisuusunut tunniunneqartassasoq, taakuummatami inuit innarluutillit soqutigisaannik isumaginnittuusut tamakkulu pillugit aalajangiisinnaatitaasut.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Killiffimmut nalunaarusiat kommunalbestyrelsenut sakkussatut siunnersuutigineqarput, taamaalillutik inummut innarluutilimmut iliuusissanut ineriartornissamullu pilersaarutit allanngortinneqassanersut ingerlaavartumik nalilersuiffigisinnaaniassammatigit.

Taamaassimappat iliuusissanut pilersaarut allanngortinneqassaaq, tassani inuk innarluutilik kiisalu taassuma angajoqqaatut akisussaasoqarsimaguni akisussaasui imaluunniit angajoqqaatut sinniisoqarsimaguni sinniisua suliama ilanngunneqassallutik.

Angajoqqaatut akisussaasut imaluunniit angajoqqaatut sinniisup nalunaarusiap assinganik pinissaq kissaatigippagu, killiffimmut nalunaarusiaq allagaatinik takunnissinnaaneq malillugu tunniunneqarsinnaavoq.

rapport.

Kap. 6. Siunnersuisarnek ilitsersuisarnerlu

§ 37 : Angajoqqaatut sinniisuusujunnartut qanigisaasutuulli pineqarnissaat ilanngunneqassaaq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Angajoqqaatut sinniisooq, peqatigisaanik inummut innarluutilimmut qanigisaasooq, § 37, imm. 1-mi oqaasertaliussanut ilaassaaq. Angajoqqaatut sinniisooq inuuniutigalugu taamaattoq, § 37, imm. 1-mi sullinniakkanut ilaasinnaanngilaq, taamaammallu ilaatinneqarsinnaanani.

Kap. 12. Tikeraarluni angalasarnerit

§ 54, imm. 4: Innarluutillit Siunnersuisoqatigiiffiat isumaqarpoq innarluutillit 18-inik ukioqalereernermik kingorna ulloq unnuarlu neqeroorutini ukiut 10-t sinnerlugit najugaqa-reersimasut pisariaqartitsinnginnerusutut isigineqarnissaat naleqqutinngitsuusoq. Siunnersuisoqatigiit isumaat tassaavoq pisariaqartitsineq inummiit inummut allanngorartuu-soq, taamaammallu amerlasuut ukiut tamaasa, ilaannilu arlaleriarlutik tikeraarlutik angalanissaminnik pisariaqartitsissasut. Innarluutillit Siunnersuisoqatigiiffiata inassutigaa assigiinngisitsineq tassunga killeqartariaqartoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Inuit sivilisuumik najugaqarsimasut ulloq unnuarlu neqeroorummi sulisunut najugaqartunullu ima atassuteqalersimatigissasut, nunamut atassuteqarneq annikillisimassalluni, aalajangersakkamut tunngaviuvoq. Taamaattoq aalajangersagaq aqutigalugu, inuup kissaatigippagu, nunagisap arlaatigut attaveqarfigiinnarneqarsinnaanera periarfissinneqarpoq.

§ 56: Innarluutillit Siunnersuisoqatigiiffiata inassutigaa angalanerit pisunut ataasiakkaanut atuunnerat erseqqissarneqassasoq. Assersuut: Innarluutilik qanigisami perululluni napparsimanera paasineqarmat angalavoq. Innarluutilik ullut 9-t qaangiunneranni utertariaqarpoq. Qanigisaasoq taassuma kingorna toquppat innarluutilik ilisinissami peqataajartorluni angalaq-qinnissaminik akuerineqartariaqarpoq.

Akissut: Ilanngunneqarpoq.

Pisuni tamani angalasinnaaneq nassuiaatini immikkut erseqqissarneqarpoq. Imaappoq nappaatip paasineqarnerani angalanermik tapersiisoqarsinnaavoq aamma tamatuma kingorna nappaatip toqutigineqarnerani ilisinermilu angalanermik tapersiisoqarsinnaallu. Tikeraarnermi toqusoqarpat, angalaneq taamaattoq angalanerup siulliup nanginneratut pisinnaavoq.

Kap. 16. Innarluutillit Siunnersuisoqatigiiffiat, inunnut innarluutilinnut politikki aamma pitsaassusissanut malitassat

Periusissiap kap. 3, § 21-mi taaneqartup saniatigut inunnut innarluutilinnut nuna tamakkerlugu politikkimik Naalackersuisunit aalajangiunneqartumik, aammalu kommunit inunnut innarluutilinnut politikkkiliornissaanni tunngavigineqartussanik ilaatigut aalajangersaaffiusumik peqarnissaq, taassumalu malitsigisaanik inuit innarluutillit pillugit politikkit qanoq iliorluni piviusunngortinneqarnissaannik periusissiat Innarluutillit Siunnersuisoqatigiiffiata ujjartorpai.

Akissut: Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq, Inuit innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaata atuutinniarneqarnerani Naalackersuisut suliaannut ilaatinneqassalluni..

Innarluutillit Siunnersuisoqatigiiffiata inassutigaa sumiiffimmut ataasiinnarmut saaffiginnittarnissaq inunnut innarluutilinnut, angajoqqaatut oqartussaassuseqartunut angajoqqaatullu sinniisuusunut iluaqutaasussaq inatsisissatut siunnersuummi ilanngunneqassasoq, tassa ingerlatsivimmiit ingerlatsivimmut allamut saaffiginninnissamik innersuussisarnermut taarsiullugu. Aamma sumiiffimmut ataasiinnarmut saaffiginnittarnissap peqqinnissaqarfimmi oqartussaasuni, kommunini naalackersuisoqarfinnilu ingerlatsiviit iluanni atuunnissaa isumaliutigineqartariaqarpoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Siunnersuut Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummut sinaakkutuliunneqartut avataaniippoq, tassa taamatut aaqqissuussinerup piumasarissammagu inatsisit ingerlatsinermut tunngasut pillugit immikkoortortamik pilersitsinissaq, taassuma isumaginnittoqarfiit, peqqinnissaqarfiit atuarfeqarfiillu il.il. akornanni ataqatigiissaarinissaq suliarisussaassallugu.

Naalackersuisut kommunillu pisussaaffii aamma ikiorsiiniutit inatsisissatut siunnersuummi sammineqartorujussuupput. Innarluutillit Siunnersuisoqatigiiffiata eqqaamaqquaa suliniutit ikiorsiiniutillu kommuniinnarnit isumagineqartanngimmata. Tamakkunuunatigut isumaginittut anginerit marluusoraavut. Tassa illua tungaani kommunini oqartussaasut aappaannilu peqqinnissaqarfimmi oqartussaasut.

Innarluutillit Siunnersuisoqatigiiffiata tamakkununnga atatillugu ujartorpaa inunnut innarluutilinnut tunngatillugu peqqinnissaqarfimmi oqartussaasut suliassaasa ikiorsiiniutaasalu aalajangersarlugillu tunngavissiuunneqarnissaat. Pingaartumik inuit innarluutillit peqqissutsimikkut sanngiikulatillugit mianernartillugillu nakorsat suliniuteqarnissaat, aammalu inunnut innarluutilinnut qanigisaannullu ikiorsiiniuteqartoqarnissaa pi-sariaqartillugit.

Qulaajaanissamat periarfissat inatsisissatut siunnersuummi immaararsuaannaq naammaqqajanngitsumillu ilaatinneqarput. Innarluutillit Siunnersuisoqatigiiffiata tassunga atatillugu ujartorpai tunngavissat sukumiinerusut, qulaajaasarneq pillugu akisussaaffimmik agguataarinermik ilaatigut imaqartut.

Akissut: Peqqinnissaqarfimmut oqartussaasut peqqinnissaqarfik pillugu inatsisini aalajangersaavigineqartarput taamaammallu Inatsisissatut siunnersuutip oqartussaasoqarfiata suliassaqarfiata avataaniilluni. Inunnut innarluutilinnut suliassaqarfiup iluani suliassat immikkut ittut pillugit aalajangersaasoqassappat, tamanna peqqinnissaqarfiup inatsisiliunneqarneraniittariaqarpoq. Inuummut isiginninneq tamakkiisoq inuullu inuuneranut isiginninneq tamakkiisoq kommunalbestyrelsit eqqarsaatigissavaat, taamaalillutik ataqatigiissaakkamik, atasumik tamakkiisumillu isiginnittumik tapersiisinnaaniassagamik.